

**Фізико-
Математичний
Факультет**

1924-2024

ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

**ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА**

*років невичерпного потенціалу:
вчимо, розвиваємо, вдосконалюємо!*

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка

**ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ
ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНОГО
ФАКУЛЬТЕТУ
СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА
(1924-2024)**

Ювілейна книга

*Видання, присвячене
100-річчю фізико-математичного факультету
та 100-річчю Сумського державного педагогічного
університету імені А.С. Макаренка*

Суми
2024

УДК 378.096:5(477.53) СумДПУ імені А.С. Макаренка
К17
ISBN 978-966-698-355-1

Редакційна колегія:

Каленик М.В. (голова, відповідальний за випуск, автор біографічних нарисів),
Чашечникова О.С., Дегтярьова Н.В., Божкова В.В.

Рецензенти:

Кудінов Дмитро Валерійович – доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії України Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка

Шкурдода Юрій Олексійович – доктор фізико-математичних наук, професор, доцент кафедри електроніки, загальної та прикладної фізики Сумського державного Університету

Рекомендовано до видання вченою радою Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка (протокол № 5 від 16.12.2024 р.)

К17 **Історія та сучасність фізико-математичного факультету Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка (1924-2024) : ювілейна книга / за заг. редакцією проф. М.В. Каленика – Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2024. – 283 с., іл.**

Наукове видання, присвячене 100-річчю фізико-математичного факультету та 100-річчю Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка

У статтях і біографічних нарисах підсумовано результати 100-річної діяльності професорсько-викладацького складу фізико-математичного факультету Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка та його попередників. Висвітлені етапи історії фізико-математичної освіти, а також сьогодення та перспективи розвитку кафедр факультету. Подано короткі нариси про науково-педагогічну діяльність викладачів факультету.

Видання адресоване широкому колу науковців, учителів, студентів.

УДК 378.096(477.53) СумДПУ імені А.С. Макаренка
ISBN 978-966-698-355-1
© СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2024
© Каленик М.В., 2024

ГІМН

Фізико-математичного факультету

Слова та музика В. Кулик, Ю. Трофімець

*Без тебе універ - не універ,
Усім наукам ти даєш тут лад,
І майже кожен дурень знає тут
Мій рідний, мій улюблений фізмат.*

Приспів:

*Віват фізмат, віват фізмат, віват,
Нехай забудься Бора постулат,
Нехай не знаю, що таке квадрат,
І все ж віват фізмат, віват фізмат!*

*Таких викладачів нема ніде -
І кожен з них студенту друг і брат
Коли ж наука в голову не йде -
За нас береться рідний деканат.*

(Приспів)

*Я знаю все про спін і про фотон,
І скоро вивчу, що таке квадрат,
Навчання тут немов жахливий сон,
І все ж ти в серці у моїм фізмат!*

(Приспів 2 рази)

ГОРТАЮЧИ СТОРІНКИ ІСТОРІЇ...

Сумський державний педагогічний університет... Ці слова вже стали звичними для всіх, бо університет у грудні 2024 року святкує свій 100-річний ювілей.

А все починалося у 20-х роках двадцятого століття. В Україні була проведена адміністративна реформа, внаслідок якої були створенні округи, що об'єднували декілька районів, підпорядкованих області. Зокрема, у 1923 році був утворений Сумський округ у складі Харківської області. Створення округу позитивно вплинуло на процеси, пов'язані з підвищенням рівня грамотності населення, на розвиток освіти та культури в цілому. За клопотанням місцевої влади уряд України 14 грудня 1924 року прийняв Постанову про відкриття в Сумах вищих педагогічних курсів, які в 1925 році були реорганізовані в Сумський педагогічний технікум з правами вищого навчального закладу. Основним у педагогічному технікумі було відділення з підготовки вчителів математики, фізики і технічних дисциплін загальноосвітніх і професійно-технічних шкіл.

За 6 років (1924 – 1930 рр.) технікум підготував 146 працівників народної освіти. Серед них – Григорій Миколайович Кублицький (1908 – 1967 рр.), який після закінчення навчання працював у технікумі, а потім упродовж усього життя (крім років Великої Вітчизняної війни) працював на фізико-математичному факультеті.

У серпні 1930 року Сумський педагогічний технікум відповідно до Постанови Раднаркому УРСР був реорганізований в інститут соціального виховання, у структурі якого було 4 відділення: соціально-економічне, техніко-математичне, мови та літератури, агробіологічне з денною, вечірньою та заочною формами навчання.

В інституті упродовж трирічного терміну навчання здійснювалася підготовка вчителів фабрично-заводських семилітніх шкіл і шкіл колгоспної молоді. На чотирьох відділеннях навчального закладу – соціально-економічному, техніко-математичному, мови та літератури, агробіологічному – навчалася 360 студентів. Окрім відділення стаціонару одночасно було створено вечірнє і заочне відділення (з тих же спеціальностей), на яких вищу освіту без відриву від виробництва здобували вчителі, які працювали в школах.

Студентський контингент інституту формувався із випускників факультетів робітничої молоді (робітфаків) – середніх навчальних закладів, у яких робітники та селяни одержували середню освіту,

необхідну для вступу до інституту. Значну частину студентів робітфаків та інституту становила молодь, яка направлялась на навчання партійними та комсомольськими організаціями. Робітничі факультети існували з 1930 до 1939 року. При інституті в Сумах працювали денні та вечірні відділення робітфаку, філіали цього факультету були також у Білопідлі та Тростянці. Очолювали їх кращі випускники інституту А.І. Іщенко, А.І. Коровай, Л.А. Сабатовський, С.Е. Шерстюк та інші. У 1930 році на робітничих факультетах готувалися до вступу в інститут 250 молодих робітників та селян. Робітничі факультети відіграли велику роль у підготовці кадрів інтелігенції, у тому числі й майбутніх викладачів фізики та математики середньої та вищої школи.

У червні 1931 року в Сумському інституті соціального виховання відбувся перший випуск 41 спеціаліста з вищою освітою (за рахунок колишніх студентів технікуму, яких залишили для продовження навчання). У ті роки в країні була гостра потреба в педагогічних кадрах і перший випуск учителів з вищою освітою став радісною та значною подією – їм адресувалися статті та привітання, опубліковані в Сумській регіональній газеті «Плуг і молот» від 28 червня 1931 року.

У 1933 році Сумський інститут соціального виховання перейменовано в Сумський державний педагогічний інститут (місце розташування – вулиця Петропавлівська).

Указ № 115 від 29/III 34 року
§1.

Зарядити т. Мана В.І. виконати Меморандум Інституту
на посаду Асистента по кадрів інженерів.
На роботі вважати з 1/IV 34 року

§2.

Судеба ІІІ к. Інженерно-технічного Інституту т. Мисаренко
перекладено на ІІ к. цього ж Інституту з метою згати
її даними за ІІ та ІІІ курс

§3.

На посаду збіральної інженерної прийняти
т. Кашову, на роботі вважати з 15/III 34 року.

§4.

Секретар Інституту т. Крайник вважати у відпус-
ку з 18/IX 34 року по 18/X 34 року.

§5.

Повноважити в правах судеба т. Майдан-
ка О.Д. на ІІ к. Інженерно-технічного Інституту.

§ 6.

В зв'язку з реорганізацією Інституту та
переходу на факультет з початку 1934/35 нав. року.
керуваних факультетом Інституту пок-
ладається на Деканів факультетів:

На посаду Деканів факультетів з 29/III
34 року призначено:

1. На Декана Мовно-літературного факуль-
тету - т. Мамонтову Д. Миколаївну.
2. На Декана Біологічного факультету
Чернівецького Інституту - т. Ва-
силь Миколайовича.
3. На Декана Ветеринарного Інституту - т. Ва-
силь Миколайовича.
4. На Декана Фізико-математичного

~~фракції та декана Павла Недирова.~~
 2. На керівника Недирова по Інституції
 призначено т.в. Панченко Сергія Іліча на правах
 т.в. Завнаглядової частини Інституції в справах про
 т.в.
 3. На посаду Завкурсами при Інституції
 призначено т.в. Бурілова.
 4. На Зав Радправами при Інституції (денний
 і вечірній) призначено т.в. Ширшова Павла Ге
 надійовича, а Замісником Зав Радправами по На
 чальній частині призначено Івановича
 5. До одержання допомоги про декана, т.в.
 декана, Завкурсами, Зав Радправами та Зав
 т.в. організувати свою працю на за
 ких засадах:
 а) Декан фракцій та Зав окремих
 групових одиниць Інституції є організатор
 цілого недирового на фракційній та в
 ідеї за сім'єю фракцій:
 1. По лінії середнього складу.
 2. По організації недирового та м
 дитної роботи.
 3. По матеріально-побутовому с
 ступенів фракцій.
 4. По організації режиму та к
 масової роботи серед студентів фракцій.
 5. По організації побутової роботи
 серед студентів фракцій.
 6. Приймає участь в організації
 загальної та громадської роботи студентів
 - свого фракцій.
 6. Всі декани, Зав Радправами, Завкурсами, Зав

Навчання студентів у педагогічному інституті здійснювалося протягом 4-х років. Це сприяло підвищенню фахової підготовки вчителів, і випускники інституту могли працювати в середніх школах, технікумах та на робітфаках. У 1934 році в інституті вперше було створено 3 факультети: мовно-літературний, біохімічний, фізико-математичний та вечірній інститут. Зміцнювалася матеріальна база факультетів, підвищувався науково-методичний потенціал кафедр.

Зокрема, якщо в 1930 році на придбання навчального обладнання апаратури було заплановано 16 тис. карбованців, то в 1935 році – 40 тис. крб., а в 1940 році – 100 тис. крб. Для фінансування наукової роботи в 1930 році було виділено 5 тис. крб., а в 1940 році – 24 тис. крб.

Якщо в 1933 році в інституті ще не було викладачів із науковими ступеннями кандидатів наук та доцентів, то в 1940 році вже було 9 кандидатів наук, з них – 6 доцентів. У 1940 році було здійснено перший випуск журналу «Наукових записок інституту». Перед початком війни у структурі інституту було 14 кафедр, на яких працювало 54 викладачі. Аудиторний фонд налічував 20 кабінетів і лабораторій, достатньо облаштованих за вимогами тих років. Зміцнювалася матеріально-

технічна база фізико-математичного факультету, закінчувалося будівництво астрономічної обсерваторії, кафедри факультету в тісній співдружності з підприємствами міста та області успішно проводили наукову роботу.

З перших днів війни викладачі, співробітники та студенти інституту пішли на фронт, багато з них віддали своє життя за свободу і незалежність нашої Батьківщини. Зокрема, на фронті загинули: викладач кафедри математики В.Я. Півень та заслужений вчитель УРСР, вчитель математики з м. Лебедин І.М. Алешня. Пам'ять про їхній подвиг свято зберігається в університетському музеї бойової та трудової слави.

У роки воєнного лихоліття з 10 вересня 1941 року і до 25 листопада 1943 року інститут не працював, а основні його цінності були евакуйовані до міста Чкалова (нині місто Оренбург Російської Федерації).

З 25 листопада 1943 року інститут відновив свою діяльність у складі фізико-математичного та природничого факультетів. У серпні 1944 року в його стінах відбувся перший післявоєнний випуск спеціалістів – дипломи були вручені 12 вчителям математики та 8 вчителям біології.

ДЕКАНИ ФАКУЛЬТЕТУ

Першим деканом фізико-математичного факультету в 1934 – 1941 роках був Павло Петрович Галаган.

*Галаган
Павло Петрович*

Галаган П.П. народився 12 січня 1902 року в с. Дроздовище Городнянського району Чернігівської області. У 1929 році закінчив фізико-математичний факультет Інституту Народної освіти в м. Житомирі за спеціальністю «Вчитель фізики та математики», а в 1931 році – вищі педагогічні курси Московського державного університету, отримавши спеціальність Асистент математики». З лютого 1934 року до червня 1945 року працював у Сумському педагогічному інституті на посаді викладача математики. З 1934 року до 1941 року, до окупації м. Суми німецько-фашистськими загарбниками, обіймає посаду декана фізико-математичного факультету. Повернувшись з евакуації (м. Уфа) у лютому 1944 року, працював заступником директора з навчальної та наукової роботи. За свою роботу був неодноразово премійований.

Після війни інститут розмістився на вулиці імені Ф. Дзержинського (нині вул. Троїцька).

Вид на корпус фізико-математичного факультету (1945-1972 роки).

З 1944 до 1950 року деканом фізико-математичного факультету був Володимир Євдокимович Богаєвський.

*Богаєвський
Володимир
Євдокимович*

Богаєвський В.Є. народився 28 грудня 1908 року в с. Ржава Обоянського району Курської області. У 1932 році закінчив фізичний факультет Харківського Фізико – Хіміко – Математичного інституту за спеціальністю «Вчитель математики». З 6 грудня 1943 року до 26 серпня 1961 року працював у Сумському педагогічному інституті на посаді викладача кафедри фізики. Викладав такі дисципліни: загальну та теоретичну фізику, фізику електронних процесів, фізику ядра та історію фізики. З 1943 року до 1950 року обіймав посаду декана фізико-математичного факультету. З 1955 року до 1960 року працював головою бюро астро-фізико-математичної секції обласного управління Всесоюзної спільноти товариства «Знання».

У 1959 році завершив роботу над кандидатською дисертацією на тему «Зміст поняття інерції і маси в сучасній фізиці». 26 серпня 1961 року був звільнений з посади старшого викладача кафедри фізики Сумського педагогічного інституту та переведений до Белгородського філіалу Харківського гірничого інституту.

З 50-х років ХХ століття фізико-математичний факультет розпочинає підготовку вчителів математики, креслення, фізики та загально-технічних дисциплін, основ економіки, основ інформатики, астрономії та безпеки життєдіяльності.

У 1957 році інституту було присвоєно ім'я видатного педагога і письменника, нашого земляка Антона Семеновича Макаренка.

З 1950 до 1953 року фізико-математичний факультет Сумського державного педагогічного університету очолював Лаврентій Іванович Ляшенко.

*Ляшенко
Лаврентій
Іванович*

Ляшенко Л.І. народився 31 серпня 1901 року в с. Савенцях Срібнянського району Чернігівської області. У 1938 році закінчив фізико-математичний факультет Київського державного університету за спеціальністю «Математика». З грудня 1945 року до липня 1962 року працював у Сумському педагогічному інституті на посаді викладача кафедри математики, викладав такі навчальні дисципліни, як: математичний аналіз, диференціальну геометрію, наближені обчислення, елементарну математику та

методику математики. З вересня 1950 року до жовтня 1953 року обіймав посаду декана фізико-математичного факультету. З листопада 1959 року до липня 1962 року виконував обов'язки завідувача кафедри елементарної математики та методики викладання. Л.І. Ляшенко був нагороджений орденом «Красная звезда» (вересень 1945 р.), медаллю «За победу над Германией в Великой Отечественной войне 1941-1945 г.г.» (вересень 1946 р.), медаллю «За трудовое отличие» (листопад 1953р.). У травні 1962 року був нагороджений за сумлінну працю нагрудним знаком «Відмінник народної освіти». 6 липня 1962 року у зв'язку з виходом на пенсію, був звільнений з роботи передавши естафету Олександру Полікарповичу Овчаренку.

*Овчаренко
Олександр
Полікарпович*

Овчаренко О.П. народився 12 червня 1919 року в м. Мерефа Харківської області. У 1952 році закінчив фізико-математичний факультет Сумського державного педагогічного інституту за спеціальністю «Вчитель математики та фізики». З серпня 1952 року до серпня 1984 року працював у Сумському державному педагогічному інституті на посаді викладача кафедри математики, викладав вищу математику. У період з 12 жовтня 1953 року до вересня 1955 року і з 16 червня 1963 року до 1 квітня 1964 року працював на посаді декана фізико-математичного факультету. У 1965 році захистив кандидатську дисертацію на тему «Обчислювальна культура учнів середньої школи». 29 січня 1966 року йому присвоєно науковий ступінь кандидата педагогічних наук, а 7 лютого 1967 року – звання доцента кафедри вищої математики. З жовтня 1965 року до липня 1968 року працював проректором інституту з навчальної та наукової роботи. Упродовж 1968 – 1980 років очолював Сумський державний педагогічний інститут, працював на посаді ректора. О.П. Овчаренко був нагороджений орденом «Знак пошани» (1945р., 1958р. та 1978р.), медалями «За бойові заслуги» (1946р.), «За доблестный труд» (1970р.), нагрудним знаком «25 років Перемоги», 2 нагрудними знаками «Відмінника народної освіти». З 1 вересня 1984 року був звільнений з посади доцента кафедри математики у зв'язку з виходом на пенсію.

У період з 1955 до 1960 та з 1964 до 1967 років фізико-математичний факультет очолював Григорій Семенович Карпусь.

*Карпусь
Григорій
Семенович*

Карпусь Г.С. народився 14 лютого 1905 року в с. Гнатівка Срібнянського району Чернігівської області. У 1932 році закінчив фізичний факультет Харківського Фізико – Хіміко – Математичного інституту за спеціальністю «Вчитель математики», в 1935 році – аспірантуру зі спеціальності «Механіка» Науково-дослідного інституту математики і механіки м. Харків. У 1939 році працював на посаді завідувача кафедри математики. З жовтня 1946 року до липня 1983 року працював у Сумському педагогічному інституті на посаді викладача математики, викладав вищу математику, математичний аналіз, теорію функцій дійсної змінної, диференціальну геометрію. У період з 1 вересня 1955 року до 1960 року та з квітня 1964 до 1967 року працював на посаді декана фізико-математичного факультету. Г.С. Карпусь нагороджений орденом «Вітчизняної війни», медалями «За взяття Берліна», «За звільнення Варшави», «За победу над Германией». За сумлінну довголітню працю в інституті нагороджений Почесним знаком «Відмінник народної освіти». 1 січня 1981 року був звільнений з роботи у зв'язку з виходом на пенсію.

З 10 жовтня 1960 року до 15 червня 1963 року деканом факультету працював Юрій Костянтинович Гулак.

*Гулак Юрій
Костянтинович*

Гулак Ю.К. народився 11 червня 1927 року в с. Перекопівка Глинського району Сумської області.

У 1950 році закінчив фізичний факультет Київського університету за спеціальністю «Фізика», а в 1953 році – аспірантуру при Київському університеті за спеціальністю «Астрофізика».

Після закінчення аспірантури був направлений в Сумський педагогічний інститут на роботу викладачем кафедри фізики. Матеріал спостережень для кандидатської дисертації «Просторова структура і абсолютна фотометрія планетарних туманностей» (захищеної в 1957 році) Юрій Костянтинович отримав особисто на інструментах високогірної астрономічної обсерваторії в Грузії. За всю історію фізико-математичного факультету він був єдиним викладачем з такою фізичною спеціальністю.

За 13 років (1953-1966 рр.) роботи на кафедрі фізики він працював на посадах: асистента (1953 р.), старшого викладача (1954-1961 рр.), доцента (1962-1966 рр.), викладав курси загальної та теоретичної фізики і свій улюблений курс астрономії. Гулак Ю.К. також був деякий час завідувачем кафедри фізики і деканом фізико-математичного факультету (1960-1963 рр.).

Згодом Гулак Ю.К. вимушений був перейти на роботу в Полтавський педагогічний інститут. Проте до 1966 року він встиг написати до обласної газети кілька десятків науково-популярних астрономічних статей і повідомлень, побудувати в ботанічному саду педагогічного інституту обсерваторію для студентів і всіх сумських поціновувачів астрономії, зробити свої головні наукові теоретичні астрономічні роботи та одержати від Всесоюзного Держкомітету у справах винаходів і відкриттів свідоцтво про реєстрацію своєї роботи «Деякі питання теорії гравітаційного поля і нові закономірності в Сонячній системі». Робота зареєстрована 18 серпня 1964 року за № 46794 з пріоритетом від 5 червня 1964 року.

Цим відкриттям Гулак Ю.К. заклав основи статистичної теорії квантування в ньютонівських планетарних системах. Працюючи над доведенням єдиної сутності механіки космічних і атомних систем (класичної і квантової теорії) він одержав рівняння, аналогічне рівнянню Шредінгера, із суто класичних позицій. На сьогодні ці передбачення Юрія Костянтиновича підтверджені великою кількістю астрономічних спостережень і одержали подальший розвиток у значній кількості теоретичних робіт. Цікаво, що вже в Полтаві, він отримав привітання з побажанням подальших успіхів в цій роботі від одного з творців квантової механіки, лауреата Нобелівської премії з фізики Луї де Бройля. Міжнародним Біографічним Центром (Кембридж, Англія) в 1989р. ім'я Гулака Юрія Костянтиновича занесене до «Книги лідерів сучасного наукового прогресу».

У 1966 році Ю.К. Гулак був звільнений з роботи у зв'язку зі зміною місця роботи.

З вересня 1967 року до серпня 1971 року факультет очолював кандидат фізико-математичних наук, доцент Анатолій Федорович Скоробагатько.

*Скоробагатько
Анатолій
Федорович*

Скоробагатько А.Ф. народився 26 червня 1929 року в м. Суми. У 1952 році закінчив фізико-математичний факультет Сумського педагогічного інституту за спеціальністю «Вчитель фізики», а в 1964 році – аспірантуру інституту фізики АН УРСР. З вересня 1952 року працював в Сумському державному педагогічному університеті. У 1966 році захистив кандидатську дисертацію за спеціальністю «Фізика твердого тіла», і йому було присвоєно науковий ступінь кандидата фізико-математичних наук, а в 1968 році – звання доцента.

Викладав навчальні дисципліни з квантової механіки, ядерної фізики, оптики, загальної фізики, електро- і радіотехніки.

З вересня 1967 року до серпня 1974 року працював на посаді декана фізико-математичного факультету.

З вересня 1974 року до серпня 1979 року обіймав посаду завідувача кафедри фізики.

З вересня 1979 року до квітня 2004 року працював доцентом кафедри фізики, а з травня 2004 року до лютого 2007 року доцентом кафедри експериментальної і теоретичної фізики.

За сумлінну працю А.Ф. Скоробагатько був нагороджений знаком «Відмінник народної освіти» (1979 р.), знаком «За видатні заслуги перед колективом Університету» (2002 р.) та численним грамотами та подяками університету.

У 1974 році естафету декана прийняв Георгій Йосипович Семенець, який працював на цій посаді до 1979 року.

*Семенець Георгій
Йосипович*

Семенець Г.І. народився 4 лютого 1927 року в с. Хотін Сумської області. У 1956 році закінчив математичний факультет Харківського державного університету імені М. Горького за спеціальністю «Математика». З вересня 1962 року до 1981 року працював у Сумському державному педагогічному інституті на посаді викладача кафедри математики, викладав курс з аналітичної та диференціальної геометрії, основ геометрії, вищої геометрії та історії математики. З 28 серпня 1974 року до 28 лютого 1979

року обіймав посаду декана фізико-математичного факультету. У 1973 році завершив роботу над дисертаційним дослідженням «Розвиток

проблем обґрунтування геометрії в ХІХ столітті». Г.Й. Семенець нагороджений медалями «За перемогу над Німеччиною» (1945 р.), «30 років Радянської Армії і Флоту» (1948 р.), «За бойові заслуги» (1954 р.), а також за сумлінну довголітню роботу в інституті неодноразово був премійований та отримував грамоти.

У 1979 році було завершено будівництво нового навчально-лабораторного корпусу фізико-математичного факультету.

З 1979 року до 1988 року факультет очолював Серафим Михайлович Чашечніков.

*Чашечніков
Серафим
Михайлович*

Чашечніков С.М. народився 28 лютого 1927 року в с. В-Кенша Нікольського району Пензенської області. У 1950 році закінчив Пензенський педагогічний інститут за спеціальністю «Математика», у 1953 році – аспірантуру при Саратовському державному університеті. У 1956 році Серафим Михайлович захистив кандидатську дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата фізико-математичних наук на тему «Теория поля локальных гиперконусов в X_n » (під керівництвом доктора фізико-математичних наук, професора Вагнера В.В.). У 1959 році присвоєно науковий ступінь кандидата фізико-

математичних наук, а в 1963 році – звання доцента. Серафим Михайлович на той час був одним із небагатьох вітчизняних математиків-геометрів. Його роботи друкувалися у провідних математичних виданнях того часу «Доповіді Академії наук СРСР», «Український геометричний журнал», у США та Японії. З червня 1976 року до лютого 1990 року працював у Сумському державному педагогічному інституті на посаді доцента кафедри математики, викладав аналітичну, диференціальну, проєктивну геометрію, математичну логіку. Велику увагу приділяв питанню методики викладання геометрії в школі, був співавтором двох навчально-методичних посібників, які мали гриф Міністерства освіти УРСР, а саме: Чашечников С.М., Чашечникова Л.Г., Чертков Й.Я. Вивчення алгебри в 6–8 класах. К.: Рад. школа, 1981 та Тесленко И.Ф., Чашечников С.М., Чашечникова Л.И. Методика преподавания планиметрии. К.: Рад. школа, 1986.

З 1 березня 1979 року до 17 жовтня 1988 року працював на посаді декана фізико-математичного факультету. С.М. Чашечніков був нагороджений медаллю «За доблесну працю», знаком «Відмінник народної освіти».

З 1988 року до 1993 року деканом фізико-математичного факультету був призначений випускник фізико-математичного факультету Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка доцент Володимир Семенович Кшнякін.

*Кшнякін
Володимир
Семенович*

Кшнякін В.С. народився 26 жовтня 1948 року в м. Давлеканово Башкирської Автономної Республіки. У 1971 році закінчив фізико-математичний факультет Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка за спеціальністю «Вчитель фізики та математики». У 1980 році закінчив аспірантуру Одеського державного педагогічного інституту. У 1985 році захистив кандидатську дисертацію. З 27 серпня 1987 року працює в Сумському державному педагогічному інституті на посаді доцента кафедри фізики, викладав такі навчальні дисципліни, як: електротехніка, загальна фізика, молекулярна фізика, термодинаміка, матеріалознавство. З 19 листопада 1988 року до 1993 року працював на посаді декана фізико-математичного факультету, потім – провідним доцентом кафедри фізики до 2016 року.

У серпні 2016 року звільнився за власним бажанням і перейшов на кафедру енергетики в АПК та фізики Сумського національного аграрного університету.

За багаторічну сумлінну працю був нагороджений Почесною грамотою Міністерства освіти та науки України, грамотами університету.

З 1993 року до 2006 року факультет очолював випускник фізико-математичного факультету Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка, доцент Валерій Борисович Лобода.

*Лобода Валерій
Борисович*

Лобода В.Б. народився 6 серпня 1950 року в с. Марківка на Сумщині, в родині вчителя. Після закінчення із золотою медаллю у 1967 році середньої школи навчався на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка, який закінчив з відзнакою у 1972 році і одержав кваліфікацію учителя фізики і математики. Після закінчення інституту працював у ньому на кафедрі фізики

старшим лаборантом, співробітником науково-дослідної частини, асистентом, доцентом, професором та деканом (1993-2006 рр.) фізико-математичного факультету.

Кандидат фізико-математичних наук, професор. У 1984 році захистив кандидатську дисертацію за спеціальністю 01.04.07 – фізика твердого тіла, викладав курси квантової механіки, методів математичної фізики, фізичних основ вакуумної техніки та мас-спектрометрії, спеціальний фізичний практикум.

Фізико-математичний факультет під його керівництвом першим в університеті акредитував за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста та магістра всі фізико-математичні спеціальності. З його ініціативи на факультеті була розпочата підготовка фізиків-науковців і створена кафедра експериментальної та теоретичної фізики, яку очолював академік НАН України Сторіжко В.Ю. На сьогодні близько 20-ти випускників цієї кафедри стали кандидатами та докторами фізико-математичних наук і працюють в університетах та наукових закладах України та за її межами (Німеччина, Італія, Франція, Японія).

Професор Лобода В.Б. створив на фізико-математичному факультеті сучасні навчальні лабораторії спеціального фізичного практикуму, фізичних основ вакуумної техніки та мас-спектрометрії, а також разом зі своїм науковим керівником проф. І.Ю. Проценком – науково-дослідницьку лабораторію з фізики тонких плівок, де багато років здійснював керівництво науковою тематикою стосовно дослідження структури та електрофізичних властивостей тонких нанокристалічних плівок. За роки існування лабораторії в ній були виконані й успішно захищені одна докторська і 10 кандидатських дисертацій з фізики твердого тіла.

У СумДПУ професор Лобода В.Б. започаткував свою наукову школу з фізики тонких плівок. Під його науковим керівництвом на кафедрі фізики в лабораторії фізики тонких плівок були виконані та успішно захищені чотири кандидатські дисертації з фізико-математичних наук.

Одним із досягнень науково-методичної роботи наукової школи проф. Лободи В.Б. стала практична розробка «Плівкові об'єкти для демонстрації і вивчення явища гігантського магнітоопору» для навчального процесу в освітніх закладах України, яка не має світових аналогів і дозволяє демонструвати й вивчати ефект гігантського магнітоопору (відкриття ефекту відзначене Нобелівською премією з

фізики за 2007 рік). СумДПУ імені А.С. Макаренка отримав Свідоцтво МОН України «Про визнання відповідності педагогічним вимогам» (№06/029 від 24 червня 2014 року) на цю розробку.

Професор Лобода В.Б. – автор понад 170-ти наукових праць, з яких більше 50-ти проіндексовані в науково-метричній базі SCOPUS, 3-х наукових монографій та 5 навчально-методичних посібників з грифом МОН для студентів вищих навчальних закладів. Розроблені під його керівництвом в лабораторії фізики тонких плівок безмасляні вакуумні насоси були впроваджені у виробництво ізотопних мас-спектрометрів на АО «SELMІ».

За сумлінну працю, високий професіоналізм, значний особистий внесок у підготовку висококваліфікованих спеціалістів та плідну науково-педагогічну діяльність професор Лобода В.Б. нагороджений пам'ятним знаком «За видатні заслуги перед колективом педагогічного університету», та нагрудними знаками МОН України «За наукові та освітні досягнення» та «Відмінник освіти України».

У 2016 році звільнився з Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка. Зараз працює в Сумському національному аграрному університеті на кафедрі охорони праці та фізики.

З 2007 року до 2017 року факультет очолювала випускниця фізико-математичного факультету Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка, кандидат фізико-математичних наук, доцент Світлана Віталіївна Петренко.

*Петренко
Світлана
Віталіївна*

Петренко С.В. народилася 11 січня 1959 року в м. Ромни Сумської області. У 1976 році закінчила Роменську середню загальноосвітню школу № 5 з золотою медаллю і вступила до Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка на фізико-математичний факультет за спеціальністю «Фізика та математика», який закінчила в 1981 році з відзнакою.

З 1981 року працювала в Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка на різних посадах: лаборант, старший лаборант, науковий співробітник кафедри фізики, асистент, викладач, доцент кафедри математики, заступник декана факультету.

У 1989 році захистила кандидатську дисертацію на тему «Електрофізичні властивості та тензочутливість тонких плівок перехідних d – металів». У 1994 році їй присвоєно вчене звання доцента кафедри математики.

З 1995 до 2007 року очолювала ліцей Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

С.В. Петренко має більше ста наукових публікацій та 4 навчальні посібники з грифом МОН.

З 2007 по 2017 рік очолювала фізико-математичний факультет й одночасно працювала доцентом кафедри математики (за сумісництвом). У червні 2017 року звільнилась з університету за власним бажанням.

За період роботи деканом Світлана Віталіївна започаткувала проведення «Фізико-математичного фестивалю» для вчителів м. Суми та Сумської області, ініціювала створення фахового журналу «Фізико-математична освіта», активно сприяла розвитку студентського самоврядування та профспілки студентів фізико-математичного факультету, організації спілки випускників. Багато зусиль було покладено на оновлення матеріально-технічної бази факультету, ремонту й оснащення приміщень.

За успіхи в роботі неодноразово нагороджена грамотами МОН, нагрудним знаком «Відмінник освіти України» (2004 рік), нагрудним знаком «В. Сухомлинський» (2005 рік), Почесним знаком «За заслуги перед університетом» (2009 рік). У 2008 році була нагороджена знаком «За видатні заслуги перед колективом Університету».

З 1 листопада 2017 року на посаду декана фізико-математичного факультету був обраний випускник фізико-математичного факультету Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка, кандидат педагогічних наук, професор кафедри математики, фізики та методик їх навчання Каленик Михайло Вікторович.

*Каленик Михайло
Вікторович*

Каленик М.В. народився 20 травня 1972 року в селищі Архонській приміського району м. Владикавказ (Північна Осетія-Аланія).

З 1979 р. до 1989р. навчався в середній школі № 9 м. Суми. У 1989 році вступив до Сумського державного педагогічного інституту імені А.С.Макаренка на фізико-математичний факультет за спеціальністю «Фізика та основи інформатики», який закінчив у 1994 році. З 1993 року до теперішнього часу працює за сумісництвом у Сумській спеціалізованій школі № 9 на посаді учителя фізики, йому присвоєно кваліфікацію «Вчитель вищої категорії», «Вчитель-методист».

У 1996 році вступив до аспірантури Запорізького державного університету, яку закінчив у 1999 році за спеціальністю – теорія та методика навчання фізики. Упродовж 2000-2010 рр. – доцент кафедри сучасних педагогічних технологій Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

У 2001 році захистив кандидатську дисертацію «Формування поняття «фізична величина» в учнів основної школи» за спеціальністю – «теорія та методика навчання фізики». У 2005 р. отримав вчене звання доцента.

Випускник фізико-математичного факультету, наслідувач учительської династії у третьому поколінні Каленик М.В. пройшов шлях від учителя фізики в школі до професора, декана фізико-математичного факультету. З вересня 2003 року працює в Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка на посаді доцента кафедри фізики, з 2017 р. – доцент кафедри фізики та методики навчання фізики, з 2021 р. – доцент кафедри математики, фізики та методик їх навчання, з 2023 р. – професор кафедри математики, фізики та методик їх навчання. З 1 лютого 2007 року по вересень 2017 року обіймав посаду заступника декана фізико-математичного факультету, а з листопада 2017 р. до теперішнього часу очолює фізико-математичний факультет.

З 1997 року є постійним членом журі II та III етапів Всеукраїнських олімпіад з фізики та астрономії, головою журі II етапу конкурсів «Вчитель року» з фізики та інформатики, організатором і учасником науково-методичних і науково-практичних конференцій різних рівнів, фізико-математичного фестивалю вчителів математики,

фізики та інформатики, має вагомий науковий та методичний доробок, який налічує понад 150 наукових праць, серед яких 9 навчальних посібників для студентів та вчителів, 3 монографії для студентів та вчителів, 3 монографії, які видані за кордоном англійською мовою.

М.В. Каленик був занесений на Дошку Пошани «Кращі імена», нагороджений грамотами Міністерства освіти і науки України та університету, Сумської обласної державної адміністрації, нагрудним знаком "Відмінник освіти", медаллю Академії педагогічних наук України «Ушинський К.Д.», нагрудним знаком МОН України «Василь Сухомлинський», грамотою Верховної Ради України «За заслуги перед українським народом».

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ МАТЕМАТИКИ

Кафедра математики є однією з найстаріших кафедр Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка. З 1924 року вона функціонувала в структурі вищих курсів як відділення з підготовки вчителів математики, фізики та технічних дисциплін, а в 1936 році у зв'язку з перейменуванням навчального закладу на Сумський державний педагогічний інститут була виділена в окремий підрозділ.

У різні роки кафедра мала різні назви, поділялася на дві кафедри, об'єднувала різні дисципліни. У довоєнні роки кафедру очолював Г.С.Карпусь, який пізніше був деканом фізико-математичного факультету. У період з 1949 року до 1954 року кафедру математики очолював кандидат фізико-математичних наук, доцент Абрам Михайлович Голуб.

*Голуб Абрам
Михайлович*

Голуб А.М. народився 9 березня 1913 року в м. Луганськ. У 1938 році закінчив Дніпропетровський державний університет, а в 1941 році – аспірантуру в цьому ж університеті за спеціальністю «Математика». У 1941 році захистив кандидатську дисертацію «Наближений метод інтегрування звичайних лінійних рівнянь». З 1949 року до 1957 року працював у Сумському державному педагогічному університеті, викладав курси математичного аналізу та вищої алгебри. У 1952 році А.М.Голубу було присвоєно звання доцента кафедри математики. А.М.Голуб був нагороджений медалями «За оборону Кавказу», «За победу над Германией». З 1 вересня 1957 року залишив інститут у зв'язку з переходом на інше місце роботи.

У 1954 році на посаду завідувача кафедри математики був призначений кандидат фізико-математичних наук, доцент Йосип Якович Чертков.

*Чертков Йосип
Якович*

Чертков И.Я. народився 5 березня 1917 року в м. Кіровоград. У 1939 році закінчив Миколаївський педагогічний інститут. У 1948 році захистив кандидатську дисертацію на тему «Функції Гріна й інтерполяційні властивості фундаментальних функцій лінійної диференціальної системи 2-го порядку з багатоточковими крайовими умовами». З 1953 року працював у Сумському державному педагогічному інституті на посаді доцента кафедри математики. З 1954

року до 1971 року виконував обов'язки завідувача кафедри математики.

У 1958 році після поділу кафедри математики на дві – математики та математичного аналізу, завідувачем кафедри математичного аналізу залишився **Й.Я. Чертков**, а завідувачем кафедри математики був призначений старший викладач **І.М. Злочевський** (1958 – 1959 роки). У 1959 році ці кафедри знову були об'єднані в одну кафедру – вищої математики, – яка проіснувала до 1971 року (завідувач кафедри – Й.Я. Чертков).

*Злочевський Ігор
Михайлович*

Злочевський І.М. народився 23 серпня 1925 року в м. Суми. У 1955 році закінчив фізико-математичний факультет Сумського державного педагогічного інституту за спеціальністю «Математика та фізика». З 1957 року працював у Сумському державному педагогічному інституті на посаді викладача кафедри математики. За час роботи на кафедрі викладав навчальні курси геометрії, елементарної математики, методики навчання математики та паралельно працював над дисертаційним дослідженням «Класифікація математичних навчально-наочних моделей та методика їх застосування».

У 1971 – 1975 роках працював над розробленням навчального приладу з тригонометрії, необхідного для проведення занять. З 1958 до 1959 року виконував обов'язки завідувача кафедри математики, а з 1964 р. до 1967 р. – завідувача кафедри елементарної математики. З 1974 року до 1979 року був заступником декана фізико-математичного факультету. І.М. Злочевський був нагороджений медалями: «За победу над Германией», «За взятие Берлина», «20 лет победы в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.», «50 лет Вооруженных сил СССР» та знаком «25 лет победы в Великой Отечественной войне». Неодноразово за сумлінну працю отримував грамоти, подяки та премії.

*Оліфер Григорій
Максимович*

Оліфер Г.М. розпочав свою трудову діяльність вчителя математики у 1922 році у школі залізничників у м. Гомель. У 1925 році закінчив фізико-математичний факультет Чернігівського інституту народної освіти, отримавши направлення до школи смт. Сновське Західної залізниці. У 1929-1930 роках Григорій Максимович працює вчителем математики у школі м. Бахмач. У 1930 році Григорія Максимовича запрошено до фізико-математичного факультету педінституту м. Павловець, де у 1931-1932 роках він навчається у аспірантурі Московського університету. Успішно захистивши дисертацію, отримує посаду доцента кафедри математики, а з 1935 року – декана фізико-математичного факультету педінституту м. П'ятигорська АРСР, де викладає курс методики навчання математики. У цей час Григорій Максимович часто приїздить до України, проводячи семінари та методичні наради для вчителів математики. Роки Великої Вітчизняної війни Григорій Максимович провів у евакуації у с. Унтелі-Унара (Грузія), де працював вчителем математики у середній школі. У 1946 році Оліфер Г.М. отримав медаль «За доблесну працю». Після війни Григорій Максимович повертається до педінституту в м. П'ятигорськ, проте часто приїздить до України, де проводить зустрічі для вчителів математики. Так, у 1958-1959 роках Оліфер Григорій Максимович працює на посаді доцента кафедри математики Сумського педінституту, викладає курси методики навчання математики та елементарної математики. У період 1959 – 1965 років очолював кафедру математики.

У 1971 році знову відбувся поділ кафедри вищої математики на дві кафедри: математики та математичного аналізу. Завідувачем кафедри математики з 1971 до 1972 року був призначений ректор інституту, кандидат педагогічних наук О.П. Овчаренко, а кафедру математичного аналізу очолив випускник факультету, кандидат фізико-математичних наук, доцент В.Ф. Власенко, який завідував кафедрою до 1983 року.

*Власенко
Віталій
Федорович*

Власенко В.Ф. народився 12 травня 1939 року в м. Лебедин Сумської області. Середню освіту здобув у Лебединській середній школі № 2, яку закінчив у 1957 році із золотою медаллю.

З 1957 до 1962 року навчався на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного інституту імені А.С.Макаренка, який закінчив з відзнакою та отримав спеціальність «Вчитель математики і фізики середньої школи». З 1962 р. до 1964 р. працював асистентом кафедри математики Сумського державного педагогічного інституту.

З 1964 до 1967 року навчався в аспірантурі на кафедрі математичного аналізу Київського державного інституту імені О.М.Горького. Написав і захистив у 1968 році кандидатську дисертацію на тему «Підсумовування розбавлених рядів».

З 1967 до 1971 року працював старшим викладачем кафедри математики Сумського державного педагогічного інституту.

У 1971 році В.Ф. Власенку присвоєно звання доцента. Упродовж 1971 – 1985 рр. працював на посаді завідувача кафедри математичного аналізу Сумського державного педагогічного інституту. З 1985 року до 1997 року – доцент кафедри математики Сумського державного педагогічного університету. З 1997 до 2007 року працював на посаді доцента кафедри вищої математики Сумського національного аграрного університету. З 2007 до 2016 року – доцент кафедри математики Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

У 1972 році Сумський педагогічний інститут змінює свою адресу і переїжджає в нове приміщення на вулицю Роменську, 87.

З 1 вересня 1972 року фізико-математичний факультет розпочав свою роботу в новому навчальному корпусі, де були обладнані лабораторії та кабінети загальної фізики, методики фізики, радіотехніки, спеціального фізичного практикуму, математики, методики математики та інші.

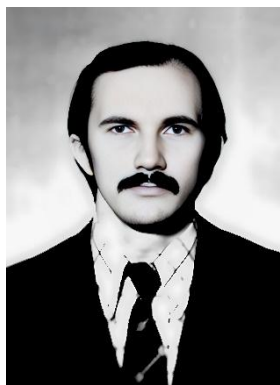

Приміщення Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка (1975 р.)

Для підвищення ефективності навчального процесу на факультеті було придбано високоякісні прилади: електронний мікроскоп ЕМ – 5, вакуумний пост ВУП-2, спектрографи ІСП – 28, ІКС – 12, мікроінтерферометр – МП - 4 та інше обладнання для електричних та оптичних досліджень.

У цей період на території інституту було побудовано нову навчальну майстерню, де було створено всі умови для виконання студентами найрізноманітніших робіт із фізики. У 1972 році кафедрою фізики було створено спеціальну лабораторію, обладнану високовакуумним устаткуванням з безмасляною відкачкою, завдяки якому виконувалися госпрозрахункові теми на замовлення Інституту біології моря Далекосхідного центру Академії наук СРСР та Харківського авіаційного інституту.

З 1983 року кафедру математичного аналізу очолив кандидат фізико-математичних наук Володимир Михайлович Агранат.

*Агранат
Володимир
Михайлович*

Агранат В.М. народився 5 березня 1954 році в м. Таштаголь Кемеровської області Російської Федерації. У 1975 році закінчив механіко-математичний факультет Томського державного університету за спеціальністю «Механіка», а в 1978 році – аспірантуру в Томському державному університеті за спеціальністю «Механіка рідин, газу і плазми» і захистив кандидатську дисертацію.

З 1983 року працював у Сумському державному педагогічному інституті на посаді доцента кафедри математичного аналізу. Викладав навчальні дисципліни: математичний аналіз, методи математичної фізики, динамічні системи. З лютого 1983 року до 1984 року працював на посаді завідувача кафедри математичного аналізу. З серпня 1984 року звільнився з інституту в зв'язку з переходом на роботу до іншого навчального закладу.

З 1984 року до 1986 року (до приєднання до кафедри математики) кафедрою математичного аналізу керувала випускниця факультету, кандидат фізико-математичних наук, доцент Катерина Володимирівна Рабець.

*Рабець Катерина
Володимирівна*

Рабець К.В. народилася 6 липня 1957 року в м. Суми. У 1973 році закінчила Сумську середню загальноосвітню школу № 10 з медаллю і в цьому ж році вступила на фізико-математичний факультет Сумського державного педагогічного інституту імені А.С.Макаренка, який закінчила у 1978 році з відзнакою.

З 1978 року розпочала свою трудову діяльність на посаді викладача кафедри математичного аналізу Сумського державного педагогічного інституту.

У 1979 році К.В. Рабець вступила до аспірантури Київського педагогічного інституту імені О.М.Горького за спеціальністю «Математичний аналіз і теорія функцій», яку успішно закінчила й захистила кандидатську дисертацію на тему «Дослідження з теорії сумування кратних числових послідовностей».

У 2002 році перейшла на посаду доцента кафедри математики Української академії банківської справи.

Члени кафедри забезпечували викладання таких навчальних дисциплін, як: математичний аналіз, теорія функцій дійсної і комплексної змінної, методи математичної фізики, обчислювальна математика, теорія ймовірності, філософські проблеми математики, теоретична механіка, спецкурси з диференціальних рівнянь, підсумовування розбіжних рядів; здійснювали керівництво курсовими, дипломними роботами та роботами госпдоговірної тематики.

Викладацьким колективом кафедри математичного аналізу впродовж 1971 – 1986 рр. було опубліковано 37 наукових статей у фахових журналах та видано 7 навчальних посібників.

The image displays a collection of mathematical literature. In the center is a color photograph of an elderly man with white hair and glasses, wearing a light-colored short-sleeved button-down shirt. He is seated at a wooden desk, looking towards the camera while holding a piece of paper. Behind him is a wood-paneled wall and a small potted plant. Surrounding the photograph are numerous books and papers. Visible titles include:

- "ВИЩА МАТЕМАТИКА" (Higher Mathematics) by М.М. Далецкий and Л.П. Нефедьев.
- "Арифметика" (Arithmetic).
- "ГЕОМЕТРИЧНІ ПОБУДОВИ І ВИВЕРЕННЯ" (Geometric Constructions and Verifications).
- "ФУНКЦІЇ ТА ЇХ ГРАФІКИ" (Functions and Their Graphs) by О.С. Магдиченко, Л.П. Черненко, and О.В. Мартиненко.
- "МАТЕМАТИЧНА ЛОГІКА І ТЕОРІЯ АЛГОРИТМІВ" (Mathematical Logic and Theory of Algorithms) by Ф.М. Ліман.
- "ЕЛЕМЕНТИ ДИСКРЕТНОЇ МАТЕМАТИКИ" (Elements of Discrete Mathematics) by Ліман Ф.М.
- "ОСНОВИ ВЕКТОРНОГО ТА ТЕНЗОРНОГО АНАЛІЗУ" (Basics of Vector and Tensor Analysis) by Ліман Ф.М., featuring a diagram of a sphere with vectors.
- "ФАКТОР-А..." (Factor-A...).
- "ЕЛЕМЕНТИ ТЕОРІЇ ГРУП, КІЛЬЦЬ ПОВІВ" (Elements of Group Theory, Rings, Lattices) by Ф.М. Ліман, featuring a diagram of a group structure.

The books have covers in various colors like green, blue, yellow, and grey. Some papers are also visible, some with handwritten notes or diagrams.

*Крамор Феодосій
Деметійович*

Крамор Ф.Ф. народився 11 січня 1911 року в с. Смільченці Лисянського району Черкаської області. Закінчив Смільчанську 7-ми річну школу у 1927 р. і вступив до Звенківської професійної школи, яку закінчив у 1930 році, отримавши кваліфікацію токаря по металу. У період 1930-1937 рр. працював токарем у м. Кіровоград на заводі «Красная звезда» і «Большевик», потім три роки – інструктором токарної справи в школі ФЗУ при заводі «Красная звезда». З 1937 по 1941 рік навчався на механіко-математичному факультеті Харківського державного університету. З 26 липня 1941 року пішов на фронт добровольцем. У 1942 році був тяжко поранений і проходив лікування в м. Алма-Ата. Під час лікування в госпіталі навчався заочно в Алма-Атинському державному університеті, який закінчив у 1943 році і був рекомендований до аспірантури професору С.Г. Міхліну Ленінградського державного університету, який на час війни був евакуйований до м. Алма-Ата. З 1944 року, після виходу з госпіталю, був прикріплений до професора МГУ М.Я. Вигодського для продовження навчання в аспірантурі.

З осені 1944 року був зарахований на пів ставки старшим викладачем кафедри вищої геометрії Казахського державного університету.

У 1948 році успішно захистив кандидатську дисертацію в МГУ на тему «Інтеграційні методи Валліса» і продовжив працювати на кафедрі вищої геометрії Казахського державного університету, ставши першим у Казахстані кандидатом наук з математики. У 1951 р. Вищою атестаційною комісією було присвоєне вчене звання доцента кафедри геометрії. У 1966 році захистив докторську дисертацію на тему «Розвиток геометричних обчислень» в Інституті математики Української академії наук. З 1967 року продовжив працювати професором кафедри вищої геометрії Казахського державного університету. В лютому 1973 р. ВАК присвоїла вчене звання професора по кафедрі вищої геометрії.

З серпня 1976 року до останнього дня свого життя (1 листопада 1980 р.) працював на кафедрі математики Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка. На той час був єдиним професором на фізико-математичному факультеті. У період з 07.02.1978 р. по 06.06.1978р. виконував обов'язки завідувача кафедри математики.

Багаторазово нагороджений грамотами і подяками від Міністерства вищої освіти СРСР та громадських організацій. У 1974 р. Міністерством вищої освіти СРСР нагороджений нагрудним знаком «За отличные успехи в работе». Нагороджений медалями «За победу над Германией», «За доблестный труд в период Великой отечественной войны» та ювілейними медалями.

З 1984 до 1987 року кафедрою математики керував кандидат фізико-математичних наук, доцент Валерій Данилович Погребний.

*Погребний Валерій
Данилович*

Погребний В.Д. народився 17 грудня 1950 року в м. Суми. У 1968 році з золотою медаллю закінчив Сумську середню школу № 3.

У 1973 році закінчив Сумський державний педагогічний інститут імені А.С.Макаренка за спеціальністю «Математика».

Після закінчення інституту був призваний на військову службу. Після демобілізації з січня 1975 року працює на кафедрі математики.

Закінчив заочно аспірантуру на кафедрі математичного аналізу Київського державного університету імені Т.Г.Шевченка за спеціальністю «Теорія функцій і функціональний аналіз». Кандидатську дисертацію захистив на тему «Дослідження по проблемам топологічного вкладення» у 1983 році в Інституті математики Академії наук України під керівництвом члена Американського математичного товариства, доктора фізико-математичних і біологічних наук, професора Ю.У.Петуніна. У 1991 році йому присвоєно вчене звання доцента кафедри вищої математики.

Валерій Данилович завершив роботу на кафедрі математики у 2021 році.

За тривалу сумлінну та самовіддану працю Погребний В.Д. був нагороджений Нагрудним знаком МОН України "Відмінник освіти", грамотою Департаменту освіти і науки Сумської обласної адміністрації, нагрудним знаком МОН України «Василь Сухомлинський», грамотами ректора університету.

У післявоєнний період на кафедрі математики працювало понад 70 викладачів. Серед них: доктор фізико-математичних наук, професор [Ф.Д.Крамор](#), кандидати наук, доценти [А.М.Голуб](#), [Й.Я.Чертков](#), [Г.М.Оліфер](#), [О.І.Власенко](#), [О.П.Овчаренко](#), [В.О.Сердюк](#),

Г.М. Батраченко, А.Я. Коваленко, О.Г. Іноземцев, С.М. Чашечніков, Л.Г. Чашечнікова, Л.І. Апанасенко, А.О. Литвиненко, К.В. Рабець, Т.Г. Чечина, В.М. Агранат, М.С. Головань, А.М. Розуменко, старші викладачі О.Ф. Копейчиков, В.Д. Глобін, В.І. Дрижов, Г.П. Тагільцева, Е.С. Ходико, М.Ю. Гесенко, Я.Ф. Пушкаренко, Н.І. Баранник, Г.Й. Семенець, І.М. Злочевський, Л.П. Шабаль, Л.С. Столярова, Н.О. Полякова та інші.

Чоловіки кафедри математики (зліва на право): Погребний В.Д., Карпуть Г.С., Перепелиця М.П., Чашечніков С.М., Іноземцев О.Г., Злочевський І.М., Семенець Г.Й., Власенко В.Ф., Лиман Ф.М.

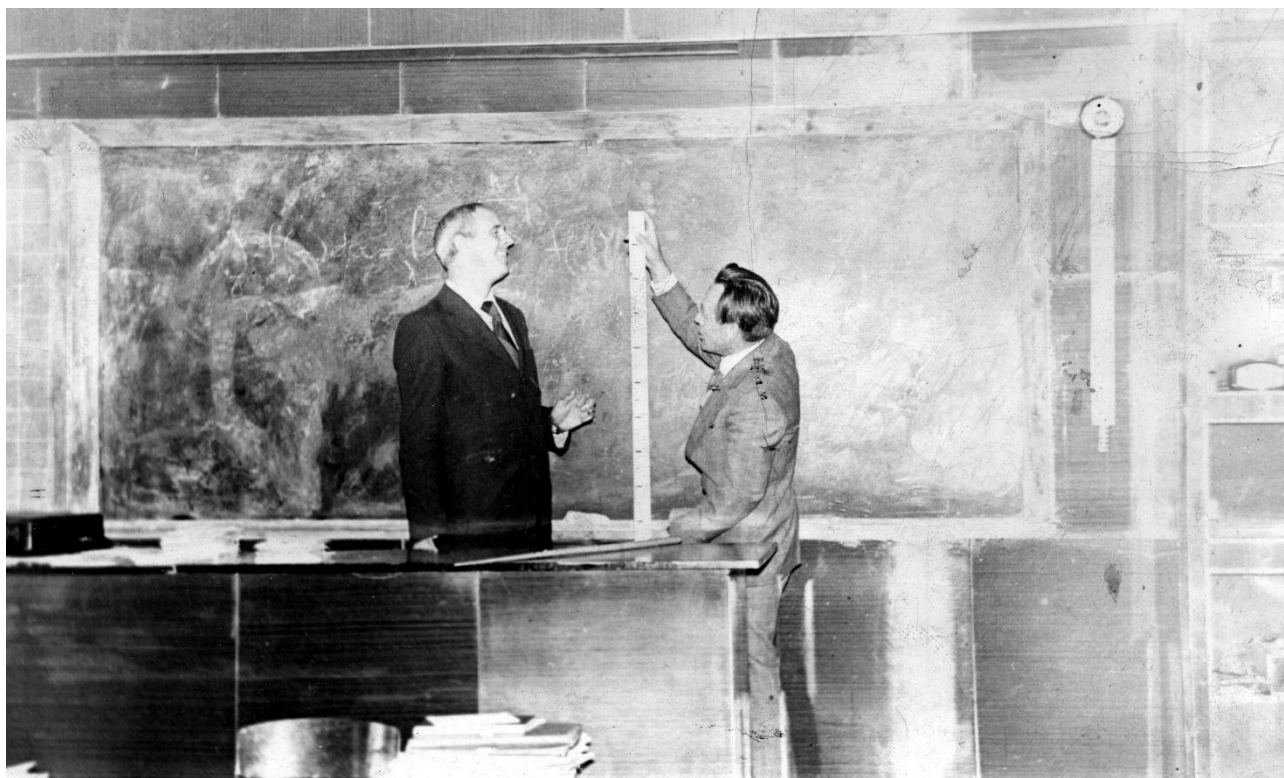
Овчаренко О.П. та Гайсинський Ю.Ф. зі студентками фізико-математичного факультету

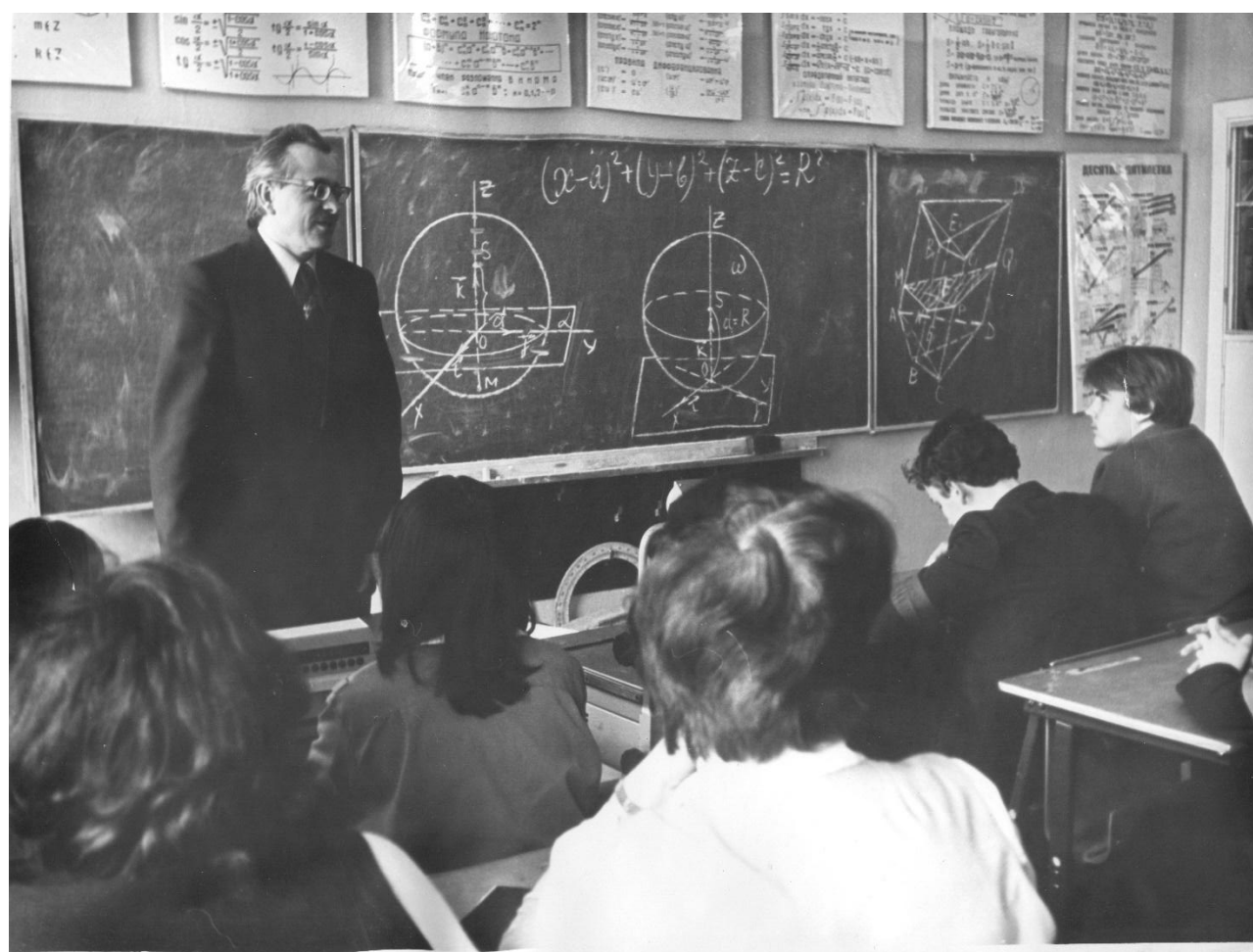
Полякова Н.О. та Чашечнікова Л.Г. з колегами інституту.

Ректор інституту Овчаренко О.П. вітає декана фізико-математичного факультету Семенця Г.Й.

Власенко В.Ф. та Чашечніков С.М. в аудиторії 271.

Лиман Ф.М. проводить лекцію

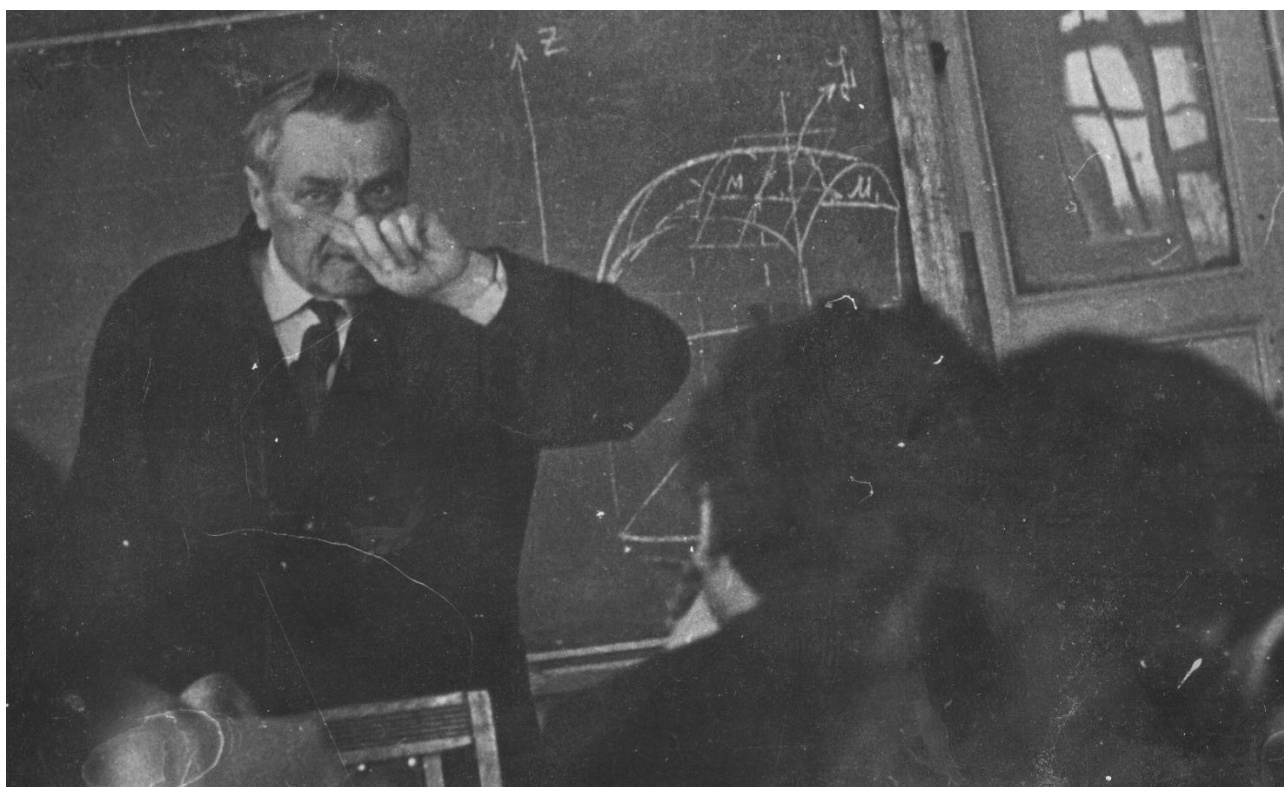
На передньому плані [Столярова Л.С.](#), [Літовцева Г.Ф.](#), [Полякова Н.О.](#) на засіданні старостату

Декан факультету [Гулак Ю.К.](#) та [Лиман Ф.М.](#) зі студентами факультету – переможцями конкурсів.

Чертков Й.Я. зі студентками на демонстрації

Карпуть Г.С. проводить лекцію.

Погребний В.Д. на демонстрації.

*Копейчиков
Олександр
Федорович*

Копейчиков О.Ф. народився у 1902 році у м. Конотоп Сумської області. З 1911 до 1918 року навчався у Конотопській чоловічій гімназії. З 1917 до 1918 року працював електромонтером на заводі, з 1918 до 1920 року – робочим на паровозно-ремонтному заводі, з 1921 до 1923 року – продпрацівником Конотопського Управкому, з 1923 до 1927 року – завідувачем канцелярією Конотопського держстраху.

З 1928 до 1932 року навчався у Харківському хіміко-фізико-математичному інституті.

З 1932 до 1936 року Копейчиков О.Ф. навчався в аспірантурі Українського науково-дослідного інституту математики і механіки м. Харків по сектору механіки.

З 1935 до вересня 1941 року працював викладачем математики Сумського державного педагогічного інституту.

З 15 вересня 1941 року до лютого 1944 року був евакуйований і працював спочатку учителем середньої школи м. Аткарськ Саратовської області, а з 1942 року – комендантом в окремому виконробському пункті Управління будівельно-відновлювальних робіт № 61.

У лютому 1944 року повернувся з будівельних робіт до Сумського педагогічного інституту старшим викладачем кафедри фізики. До 1955 року Копейчиков О.Ф. викладав курси математики, загальної фізики та астрономії.

З 1955 до 1962 року працював старшим викладачем кафедри вищої математики. У цей період викладає курси «Методи математичної фізики» та «Теорія чисел».

У квітні 1962 року за сумлінну роботу Копейчиков О.Ф. був нагороджений нагрудним знаком «Відмінник народної освіти», неодноразово за сумлінну працю оголошувались подяки.

У серпні 1962 року Олександр Федорович звільнюється з роботи за власним бажанням у зв'язку з виходом на пенсію.

*Глобін Василь
Дмитрович*

Глобін В.Д. народився 24 січня 1902 року в с. Данилівка Сумського повіту (пізніше с. Данилівка Миропільського району Сумської області).

У 1913 році закінчив Данилівську початкову школу, а у 1917 році – вищу початкову школу. З 1918 по 1922 рік навчався у Данилівському середньому учбовому закладі, який був перетворений на Соціально-економічний технікум.

З 1922 до 1924 року працював у господарстві батьків, а також у Данилівському ревкомі у податковому відділенні.

У період з 1924 до 1926 року служив у Червоній армії. Після демобілізації до 1928 року працював завідувачем Данилівської 4-річної школи.

У 1928 році працював на посаді інспектора Віривського району, а після ліквідації району, як адміністративної одиниці, був переведений на посаду завідувача Фабрично-заводської 7-річної школи № 6, де працював у період 1930 – 1932 років.

У 1932 році був призначений викладачем математики робітфаку при Сумському педагогічному інституті і одночасно вчився на заочному відділенні Харківського інституту профнавчання (Луганська філія). У 1933 році перевівся із заочного відділення на 4 курс стаціонару Сумського педагогічного інституту, який закінчив у 1934 році і працював на робітничому факультеті викладачем математики.

У 1936 році перейшов на посаду завідувача учбової частини Сумської середньої школи № 19, де працював до 1939 року. Цього ж року за погодженням з Міністерством освіти УРСР Глобіна В.Д. було переведено на посаду викладача методики математики фізико-математичного факультету Сумського педагогічного інституту, де він працював до початку війни 1941 р.

З 1941 до 1945 року перебував на війні начальником хімічної служби авіаційного полка бомбардувальників Калінінградського та 2-го Українського фронтів.

Після демобілізації у званні капітана, у жовтні 1945 року, повернувся до Сумського педагогічного інституту на посаду старшого викладача кафедри математики.

У 1949 р. перейшов на роботу до Сумської середньої школи № 5 вчителем математики, а наступного року перевівся на цю ж посаду до Сумської школи № 13.

У 1951 році за видатну діяльність в області народної освіти Глобіну В.Д. було присвоєне звання «Заслуженого вчителя УРСР».

У 1955 році за зверненням в.о. директора Сумського педагогічного інституту доцента Власенка А.І. до Заступника міністра освіти УРСР Василя Дмитровича перевели до педагогічного інституту на посаду асистента кафедри методики математики з 1 вересня 1956 р.

З вересня 1957 до серпня 1962 року працював старшим викладачем кафедри елементарної математики та методики.

За сумлінну працю був неодноразово нагороджений подяками інституту, а у травні 1962 року був нагороджений нагрудним знаком «Відмінник народної освіти».

*Власенко
Олександр
Іванович*

Власенко О.І. народився 3 березня 1915 року в с. Верхня Сироватка Краснопільського району Сумської області. У 1924 році пішов до Верхньосироватської середньої школи. У 1931 році закінчив семирічну школу на шахті № 1 «Червона зірка» Чистяківського району Сталінської області. Прослухавши короткотривалі курси, залишився працювати у цій школі учителем початкових класів, де працював 3,5 роки. За цей час заочно закінчив Єнакіївський педагогічний технікум. З квітня 1935 року до липня 1936 року працював на посаді статиста гірської контори шахти «Шмідт» тресту «Макіїввугілля». Потім повернувся до педагогічної роботи у м. Горлівка у початковій школі.

З 1937 до 1941 року Власенко О.І. навчався на фізико-математичному факультеті Сумського педагогічного інституту за спеціальністю «Математика», який закінчив із відзнакою.

У липні 1941 року був призваний на службу в армії. Навчався на короткотривалих курсах при Інтендантській академії в м. Харків та м. Ташкент. Після завершення курсів з лютого 1942 року прибув до діючої армії у званні техника-інтенданта II ранга. До кінця війни був на фронті в якості офіцера інтендантської служби стрілецьких полків 287 стрілецької дивізії. Нагороджений орденом «Червона зірка» і трьома медалями: «За перемогу над Німеччиною», «За взяття Берліну», «За визволення Праги».

У грудні 1945 року Власенко О.І. прийшов працювати у Сумську середню школу № 2 викладачем математики і німецької мови у старших класах. У жовтні 1946 року вступив до аспірантури по кафедрі методики

математики при Київському державному педагогічному інституті ім. О.М. Горького, яку закінчив у 1949 році, а у листопаді 1949 року захистив кандидатську дисертацію й отримав вчений ступінь кандидата педагогічних наук.

З 1949 року Власенко О.І. працював 1 рік у Міністерстві просвіти УРСР на посаді інспектора управління педагогічних вузів і педагогічних училищ і працював за сумісництвом асистентом кафедри методики математики Київського педагогічного інституту.

За власним бажанням у вересні 1950 року Власенко О.І. переходить працювати старшим викладачем на кафедру математики Сумського державного педагогічного інституту. Працюючи на цій посаді до серпня 1953 року Олександр Іванович викладає курси методики математики, аналітичної геометрії, проективної та нарисної геометрії, історії математики, керував педагогічною практикою.

З серпня 1953 року Власенко О.І. працює на посаді заступника директора з навчальної та наукової роботи.

У грудні 1953 року рішенням ВАК при Міністерстві культури СРСР Власенку Олександру Івановичу присвоєне вчене звання доцента кафедри методики математики.

За час роботи в інституті Власенко О.І. постійно удосконалював свою педагогічну майстерність, систематично займався науковою роботою й опублікував ряд брошур і статей методичного характеру.

У травні 1956 року Власенко О.І. звільняють з посади заступника директора з навчальної та наукової роботи і доцента кафедри методики математики за поданою власною заявою і відповідно до Наказу Міністерства освіти УРСР.

З першого вересня 1958 року Власенко О.І. розпочинає працювати доцентом кафедри математики Вінницького державного педагогічного інституту ім. Миколи Островського. Після створення кафедри елементарної математики і методики математики з 1 вересня він працює першим завідувачем цієї кафедри до 30 серпня 1971 року. Далі Власенко О.І. до виходу на пенсію у 1986 році працює на посаді доцента цієї кафедри. Потім він продовжив свою роботу на кафедрі елементарної математики і методики математики на чверть ставки до 30 червня 1988 року.

*Іноземцев Олег
Гнатович*

Іноземцев О.Г. народився 1 жовтня 1928 року у с. Девіца Семилукського району Воронежської області. У 1946 році закінчив 10-й клас Воронежської школи робітничої молоді № 3.

З 1946 до 1951 року навчався у Воронежському державному університеті, отримавши кваліфікацію механік. Із серпня до грудня 1951 року працював інженером серійно-конструкторського відділу заводу № 71 у м. Вороніж.

У січні 1952 року був зарахований, а у листопаді 1954 року закінчив аспірантуру при кафедрі теоретичної та математичної фізики Харківського політехнічного інституту імені В.І. Леніна. З вересня 1951 року до серпня 1954 року працював викладачем вищої математики військової частини № 74369 за сумісництвом. У січні 1954 року рішенням Ради Харківського державного університету Іноземцеву О.Г. присвоєно вчений ступень кандидата фізико-математичних наук.

З лютого 1955 року до серпня 1956 року працював старшим викладачем вищої математики Далекосхідного політехнічного інституту імені В.В. Куйбишева.

З серпня 1956 року до серпня 1958 року старший викладач, а із серпня 1958 до лютого 1963 року доцент кафедри вищої математики Харківського вищого командно-інженерного військового училища. У червні 1958 року рішенням вищої атестаційної комісії Олегу Гнатовичу присвоєне вчене звання доцента по кафедрі математики.

З лютого 1963 року завідувач кафедри загальнонаукових дисциплін Сумського ОТФ Українського заочного політехнічного інституту, а з лютого 1965 року був деканом цього факультету. З грудня 1965 року до грудня 1968 року завідував кафедрою вищої математики й одночасно був директором Сумського філіалу Харківського політехнічного інституту імені В.І. Леніна.

З вересня 1969 року до жовтня 1982 року працював доцентом кафедри математичного аналізу Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка.

З 1 жовтня 1982 року звільнений із займаної посади у зв'язку з обранням по конкурсу на посаду доцента кафедри математики та механіки Сумського вищого артилерійського командного училища імені М.В. Фрунзе.

За час роботи в Сумському державному педагогічному інституті Іноземцев О.Г. опублікував близько 20 наукових робіт, за успіхи у навчальній і науковій роботі був неодноразово нагороджений грамотами інституту.

*Апанасенко
Людмила Іванівна*

Апанасенко Л.І. народилася 17 вересня 1948 року у м. Суми. З 1955 до 1966 року навчалась у Сумській середній школі № 8, яку закінчила із срібною медаллю.

З 1966 до 1970 року навчалась на фізико-математичному факультеті СумДПУ імені А.С.Макаренка за спеціальністю «Математика» й отримала диплом з відзнакою.

У 1970 році та за розподілом працювала вчителем математики у Сумській загальноосвітній школі № 19. Проте, отримавши запрошення на посаду старшого лаборанта кафедри математики Сумського педінституту, прийшла працювати на рідну кафедру. У 1974 році Людмила Іванівна успішно складає кандидатський мінімум та отримує направлення до аспірантури у м. Москва при НДІ шкільної освіти та технічних засобів навчання АПН СРСР. У 1979 році, захистивши кандидатську дисертацію, Людмила Іванівна працює на посаді старшого викладача, а з 1985 року – на посаді доцента кафедри математики, де читає лекції, проводить лабораторні та практичні заняття з методики навчання математики для студентів спеціальності «Математика та фізика». Коло наукових інтересів Апанасенко Л.І. становили питання формування творчої активності студентів у процесі вивчення курсу методики навчання математики.

За час роботи на факультеті Людмила Іванівна опублікувала близько 30 наукових праць. Була нагороджена грамотами університету.

У лютому 1993 р. звільнилася за власним бажанням.

*Батраченко
Григорій
Михайлович*

Батраченко Г.М. народився 19 січня 1916 року у с. Піщане Сумського району Сумської області.

З 1931 до 1932 року навчався у дорожньо-будівній школі м. Суми. У 1932 році працював у Молдові десятником з будівництва шосейних доріг. У 1933 році вступив на 4-й курс Робітфаку при Сумському педагогічному інституті, а після закінчення у 1933 році був переведений на фізико-математичний факультет Сумського державного педагогічного інституту, який закінчив у 1937 році та до початку Великої Вітчизняної війни працював вчителем математики у середній школі села Велика Чернеччина Сумського району.

Пройшовши крізь полум'я Другої світової війни, отримав відзнаки та медалі, зокрема, «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.». Після закінчення війни відразу приступив до роботи викладача математики у Сумському артилерійському училищі (1946-1947 роки), а потім до 1956 року – у Сумській загальноосвітній школі № 1.

У 1956 році Григорія Михайловича запрошують на кафедру математики викладати курс методики навчання математики. Наукові дослідження Григорій Михайлович присвятив проблемам області існування геометричних фігур та методам її дослідження, попередження помилок учнів при дослідженні розв'язання задач з геометрії, розв'язування геометричних задач з застосуванням похідної, розв'язування комбінованих задач на прогресії.

У 1966 році Григорій Михайлович був нагороджений грамотами Міністерства освіти УРСР і Республіканського комітету профспілки працівників освіти, вищої школи та наукових установ за значний та вагомий внесок у розвиток освіти та науки. У 1976 році Батраченко Григорій Михайлович вийшов на пенсію за віком.

*Пушкаренко Яків
Федотович*

Пушкаренко Я.Ф. народився 17 березня 1918 року в м. Суми. З 1935 до 1939 року навчався у Сумському педагогічному інституті на фізико-математичному факультеті, отримав диплом учителя математики і фізики.

З вересня до грудня 1939 року працював учителем фізики у Сумській середній школі № 20.

З 1939 до 1945 року перебував у лавах армії. Під час війни перебував на Карельському фронті в зенітних військах в якості командира дальномірного відділення.

З січня 1946 року до квітня 1947 року працював у Харківському Червонопрапорному артилерійському училищі на посаді викладача математики.

З квітня 1947 року до вересня 1948 року працював викладачем заочного навчання бухгалтерів споживчої кооперації Сумського облспоживсоюзу.

З вересня 1948 року працював у Сумському педагогічному інституті на кафедрі математики спочатку лаборантом кафедри, потім асистентом, а з вересня 1955 року – старшим викладачем.

З жовтня 1952 до жовтня 1953 року проходив річні курси при Московському державному університеті імені М. Ломоносова з підготовки і складання кандидатських іспитів, які успішно склав, окрім іноземної мови. У 1954 році повністю складає кандидатський мінімум і працює над кандидатською дисертацією.

Протягом 1953 – 1962 років Пушкаренко Я.Ф. читав лекції та проводив практичні заняття з аналітичної геометрії, проективної геометрії, вищої алгебри, диференціальної геометрії, окремих розділів математичного аналізу (ряди Фур'є, кратні та криволінійні інтеграли). Публікує ряд наукових статей науково-методичного характеру, складає наочні посібники до курсу математичної логіки. Протягом кількох років керував науковим студентським гуртком при кафедрі вищої математики. За сумлінну роботу Пушкаренко Я.Ф. отримував подяки.

У серпні 1962 року Яків Федотович звільнився з роботи за власним бажанням.

*Шабаль Людмила
Петрівна*

Шабаль Л.П. народилася 11 грудня 1931 року у м. Харків. Закінчивши середню школу у м. Миколаїв, переїжджає з батьками до м. Суми у 1949 році. У 1950 році вступає на фізико-математичний факультет Сумського педагогічного інституту, який закінчила з відзнакою у 1954 р. й отримала кваліфікацію учителя фізики та математики.

За рекомендацією декана фізико-математичного факультету Овчаренко О.П. рішенням засідання вченої ради інституту від 24 лютого 1954 року відмінницю навчання, студентку 4-го курсу Борисову (Шабаль) Людмилу Петрівну рекомендують Міністерству просвіти УРСР залишити асистентом кафедри фізики.

Із жовтня 1956 року Шабаль Л.П. за сумісництвом працює у Сумській середній школі № 8, викладаючи математичні дисципліни. У цей же час успішно проводить практичні заняття з аналітичної геометрії, математичного аналізу, креслення.

У 1959 році Шабаль Л.П. успішно складає кандидатські іспити у Київському державному педагогічному інституті.

Із лютого 1961 року до квітня 1963 року перебувала у декретній відпустці, а після виходу на роботу у вересні 1964 року призначається на посаду старшого викладача кафедри вищої математики.

У період 1965 – 1968 роки Шабаль Л.П. виконувала обов'язки заступника декана факультету, викладала курси аналітичної геометрії та математичного аналізу, працювала над дисертаційним дослідженням «Графічні методи обчислень у середній школі», опублікувала декілька наукових статей з питань вивчення графічних методів обчислень, читала лекції для вчителів м. Суми та області з питань методики викладання окремих складних тем шкільного курсу математики, значну увагу приділяла роботі із студентами (додаткові консультації, навчання самостійній роботі).

До жовтня 1985 року Людмила Петрівна працювала старшим викладачем кафедри математики. За час роботи на фізико-математичному факультеті неодноразово отримувала подяки за плідну навчальну, наукову, методичну та організаційну роботу.

*Столярова
Людмила
Спиридонівна*

Столярова Л.С. народилася 13 серпня 1932 року в м. Суми. У 1940 році вступила до Сумської середньої школи № 4. У 1951 році після закінчення Сумської середньої школи № 2 вступила до Київського політехнічного інституту, але залишила його за станом здоров'я.

З 1952 до 1956 року навчалась на фізико-математичному факультеті Сумського педагогічного інституту за спеціальністю математика й отримала диплом із відзнакою.

З вересня 1956 до серпня 1957 року працювала вчителем математики у середній школі № 4 м. Конотоп.

У 1957 році переїхала до м. Суми і працювала учителем креслення в середній школі № 9 м. Суми до серпня 1958 року.

З лютого 1958 до листопада 1960 року працювала спочатку викладачем, а потім старшим викладачем вищої математики Сумського артилерійсько-технічного училища.

У листопаді 1960 р. виїхала до м. Острів Псковської області, потім у травні 1961 р. у м. Йихві Естонської РСР за місцем військової служби чоловіка, потім знову у 1961 р. повернулась до м. Суми.

З вересня 1962 року Столярова Л.С. працювала на посаді старшого лаборанта кафедри вищої математики Сумського державного педагогічного інституту ім. А.С.Макаренка, викладала математичний аналіз на заочному відділенні. У листопаді 1963 року переведена на посаду асистента кафедри вищої математики.

Згідно з наказом Міністерства освіти УРСР № 302 від 30 грудня 1966 року закривають кафедри елементарної математики і методики математики, об'єднавши їх склад з кафедрою вищої математики, утворивши кафедру математики з 1 лютого 1967 року. У складі кафедри математики Людмила Спиридонівна працює спочатку на посаді викладача, а з 1968 року старшим викладачем. У цей період Столярова Л.С. успішно складає кандидатські іспити у Київському державному педагогічному інституті імені О.М.Горького.

З жовтня 1969 року до квітня 1972 року Столярова Л.С. виконує обов'язки заступника декана фізико-математичного факультету.

До серпня 1996 року Людмила Спиридонівна працювала старшим викладачем кафедри математики.

Протягом всього часу роботи на посаді старшого викладача Столярова Л.С. займалася удосконаленням методики викладання курсу

алгебри і теорії чисел, керувала педагогічною практикою студентів 4-5 курсів, керувала проблемною групою з вибраних питань алгебри, проводила заняття на курсах підвищення кваліфікації учителів математики, самостійною роботою студентів, брала участь у виконанні колективної теми «Методика формування та вивчення основних ідей і понять сучасної математики у 8-річній школі», досліджувала тему «Методика вивчення геометричного матеріалу за новою програмою».

За багаторічну сумлінну працю Столярова Л.С. нагороджувалася грамотами, подяками та преміями.

*Баранник Ніна
Іванівна*

Баранник Н.І. народилася 8 липня 1932 року у м. Красний Луг Луганської області. Разом із батьками у 1933 році переїхала до Казахської РСР, де у 1948 році закінчила Олексіївську середню школу Сталінського району Акмалінської області.

З 1948 до 1952 року навчалась на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного інституту й отримала кваліфікацію учителя математики і фізики 7-8 класів середньої школи.

За розподілом працювала вчителем математики 8-10 класів у Сумській загальноосвітній школі № 2, а у 1952 році була переведена на роботу до Сумської загальноосвітньої школи № 8 учителем математики.

Талановитий педагог, майстерний вчитель, заслужений методист Баранник Н.І. була нагороджена знаком «Відмінника народної освіти» (1964), орденом «Трудового Червоного Прапора» (1966).

Одночасно з роботою вчителем математики Ніна Іванівна з квітня 1968 року до 1974 року (за запрошенням кафедри) обіймала посаду старшого викладача кафедри математики, викладала курс методики фізики, вела практичні заняття, керувала педагогічною практикою, курсовими роботами передаючи досвід та знання майбутнім вчителям математики – студентам фізико-математичного факультету.

*Полякова Ніна
Олександрівна*

Полякова Н.О. народилася 17 вересня 1935 року у м. Баку. З 1943 по 1945 рік навчалась у неповній середній школі Землянського радгоспу Тамбовської області, а з 1945 до 1953 року продовжила навчання у м. Калач Воронежської області, потім у радгоспі Венці-Зоря Краснодарського краю.

З 1953 по 1957 рік навчалась на фізико-математичному факультеті Сумського педагогічного інституту й отримала кваліфікацію вчителя математики середньої школи..

Трудова діяльність Ніни Олександрівни почалась з 1957 року спочатку на посаді старшого лаборанта кафедри математики, з 1960 року обіймала посаду асистента кафедри вищої математики, з 1964 року працювала старшим викладачем кафедри вищої математики, після об'єднання кафедр у 1966 році мала посаду старшого викладача кафедри математики, з 1973 року працювала викладачем кафедри математичного аналізу, з 1976 року – старшим викладачем кафедри математичного аналізу, з 1990 року – старшим викладачем кафедри вищої математики, а з 1991 до 1994 року – старшим викладачем кафедри математики.

За часи своєї роботи в Сумському педагогічному інституті імені А.С. Макаренка на фізико-математичному факультеті Ніна Олександрівна читала лекції і проводила практичні заняття з математичного аналізу і теорії ймовірностей, підвищувала свою кваліфікацію, активно займалась науково-дослідницькою роботою, збрала значний історичний науково-популярний матеріал про математику і математиків для використання його учителями шкіл на уроках і в позакласній роботі, доповідала на конференціях, публікувала статті і тези, керувала студентським гуртком з математичного аналізу та проблемними групами. Щорічно Полякова Н.О. читала лекції на курсах перепідготовки вчителів математики в Інституті удосконалення вчителів, виступала з лекціями перед учнями і вчителям шкіл м. Суми і Сумської області.

У вересні 1994 року Ніна Олександрівна звільнилась з інституту за власним бажанням, у зв'язку з виходом на пенсію. За сумлінну роботу Полякова Н.О. неодноразова була премійована, нагороджена грамотами і подяками інституту.

*Дрижов
Володимир
Іванович*

Дрижов В.І. народився 18 січня 1933 року в с. Верхня Сироватка Краснопільського району Сумської області. У 1939 році пішов у 1-й клас середньої школи с. Польові Берлинці Копайгородського району Вінницької області. З початком війни продовжив навчання спочатку у середній школі с. Бочани Борисоглебського району Воронежської області, а потім у Сумській середній школі №4, яку закінчив у 1947 році.

З 1947 до 1951 року навчався у Сумському машинобудівному технікумі.

З 1951 до 1955 року навчався на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного інституту, який закінчив з відзнакою і був залишений на роботу асистентом кафедри вищої математики.

На посаді асистента Володимир Іванович працював з вересня 1955 до січня 1959 року. Вів практичні заняття з математичних дисциплін, активно займався організацією і проведенням спортивної роботи на факультеті й в інституті.

У зв'язку із затвердженням Дрижова В.І. на пленумі обкома комсомолу завідувачем фізкультурно-спортивним відділом обкому комсомолу, він був звільнений з педагогічного інституту за власним бажанням у грудні 1959 року.

*Розуменко
Анатолій
Михайлович*

Розуменко А.М. народився 6 травня 1964 року у с. Бондарі Конотопського району Сумської області. З 1971 до 1978 року навчався у Бондарівській восьмирічній школі, а з 1979 до 1981 року навчався у Бочечківській середній школі. З 1981 до 1986 року навчався на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного інституту ім. А.С. Макаренка, в якому у періоди з лютого до травня 1984 р., з квітня до травня 1985 р., з серпня до жовтня 1986 р. працював на пів ставки лаборантом по виконанню госпдогвірної теми на кафедрі фізики.

Після закінчення інституту був направлений на роботу у Ковпаківський районний відділ освіти м. Суми. З серпня до жовтня 1986 року працював учителем фізики Сумської середньої школи № 22. З жовтня 1986 до липня 1988 року проходив службу в армії.

З вересня 1988 року Анатолій Михайлович працював асистентом

кафедри вищої математики, проводив практичні заняття з математичного аналізу, алгебри і теорії чисел, практикуму з математики.

У серпні 1989 року Розуменка А.М. переведено на посаду стажера-дослідника для поглибленого вивчення математики і підготовки до вступу у цільову аспірантуру Інституту математики АН УРСР, а також направлений для проходження стажування з жовтня 1989 р. до вересня 1990 року в Інституті математики АН УРСР.

У жовтні 1990 року Розуменко А.М. повертається на посаду асистента кафедри вищої математики фізико-математичного факультету.

З лютого 1991 до листопада 1993 року навчається в аспірантурі Інституту математики АН УРСР. По завершенню навчання Анатолій Михайлович у листопаді 1993 року завершує написання кандидатської дисертації на тему: «Розподіл графічних функціоналів від сум випадкового числа дискретно розподілених доданків».

З грудня 1993 року Розуменко А.М. продовжує працювати асистентом кафедри математики, проводить заняття з теорії ймовірностей та математичної статистики, алгебри, читає лекції вчителям математики на курсах підвищення кваліфікації.

У лютому 1995 року Розуменку А.М. присвоєно науковий ступінь кандидата фізико-математичних наук і з вересня 1995 року він призначається на посаду старшого викладача кафедри математики.

З листопада 1998 року виконував обов'язки заступника декана фізико-математичного факультету.

У серпні 1999 року Розуменко А.М. звільнився за власним бажанням і переходить на посаду доцента кафедри вищої математики (математики та фізики) Сумського національного аграрного університету.

*Коваленко
Анатолій Якович*

Коваленко А.Я. народився 6 липня 1939 року в с. Краснопілля Краснопільського району Сумської області. З 1947 до 1957 року навчався у Краснопільській середній школі № 2, яку закінчив із срібною медаллю.

З 1957 до 1962 року навчався на фізико-математичному факультеті СДПІ імені А.С. Макаренка за спеціальністю «Фізика та математика» й отримав диплом з відзнакою. У листопаді 1961 року, навчаючись на заочному відділенні, був прийнятий на посаду старшого лаборанта кафедри вищої математики, проводив практичні заняття з математичного аналізу та обчислювального практикуму. З 1 вересня 1962 року призначений на посаду асистента кафедри вищої математики.

З вересня 1963 року навчався в аспірантурі Київського державного педагогічного інституту імені О.М. Горького. З час навчання в аспірантурі на відмінно склав усі кандидатські іспити та завершив написання дисертації на тему «Деякі питання теорії звичайних диференціальних рівнянь у просторі Банаха». За темою дисертації опубліковано 6 статей у фахових журналах.

Відразу після успішного закінчення аспірантури, з вересня 1966 року працює старшим викладачем кафедри математики за призначенням Міністерства освіти УРСР.

З квітня 1967 року працював відповідальним секретарем приймальної комісії заочного відділення.

У серпні 1968 року звільнився за власним бажанням у зв'язку з переходом на роботу у Сумське вище військове училище.

*Чечина Тетяна
Григорівна*

Чечина Т.Г. народилася 4 вересня 1954 року в с. Кобеляки Полтавської області. З 1961 до 1968 року навчалась у Сумській середній школі № 19, а з 1969 до 1971 року – у Сумській середній школі № 8.

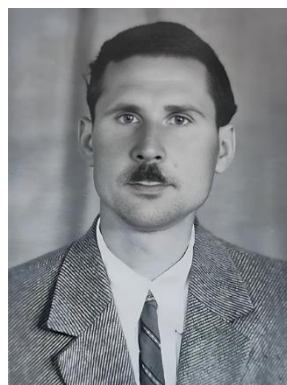
З 1971 до 1975 року навчалась на фізико-математичному факультеті СДПІ імені А.С. Макаренка за спеціальністю математика.

З вересня 1975 р. працювала лаборантом, а з грудня 1975 року – асистентом кафедри математики.

З 1977 до 1980 року навчалась в аспірантурі Київського державного педагогічного інституту імені О.М. Горького.

З жовтня 1980 року до жовтня 1984 року працювала викладачем кафедри математики за направленням Міністерства освіти УРСР.

У жовтні 1984 році звільнилася за власним бажанням.

*Сердюк Василь
Омелянович*

Сердюк В.О. народився 07 червня 1921 року у с. Писарівка Хотенського району Сумської області. З 1929 до 1939 року навчався у Сумській середній школі № 5. У вересні 1939 року вступив до Харківського інженерно-будівного інституту на архітектурний факультет. У жовтні 1939 року був призваний до лав Радянської армії, а у лютому 1941 році був комісований за станом здоров'я. З 1941 року знаходився під окупацією у м. Суми, а у лютому 1943 року потрапив до концлагерю, з якого був визволений у січні 1945 року. З

березня 1945 до січня 1946 року служив у лавах Радянської армії.

З січня 1946 року працював у музеї м. Суми.

З 1946 до 1950 року навчався на фізико-математичному факультеті СДПІ імені А.С. Макаренка за спеціальністю фізика.

З жовтня 1949 до листопада 1955 року працював учителем фізики в Сумській середній школі № 4 і за сумісництвом в СДПІ імені А.С. Макаренка викладачем креслення.

У листопаді 1955 року переїхав до Москви, де працював учителем фізики, астрономії та креслення в середній школі № 248 до серпня 1957 р.

У серпні 1958 року повернувся до м. Суми й працював у середній школі № 8. З листопада 1959 року працював лаборантом кафедри математики. З вересня 1960 року працював асистентом кафедри вищої математики. У ці часи Василь Омелянович викладає курси креслення, нарисної геометрії. Окрім цього займався оформленням кабінетів математики, створив кабінет креслення, приймав участь у розробці, виготовленні та встановленні бюста А.С. Макаренка, займався художнім оформленням інституту, за що неодноразово був премійований, нагороджений грамотами і подяками інституту.

У грудні 1967 року Василь Омелянович звільнився за власним бажанням, у зв'язку з переходом на роботу до Сумського філіалу Харківського політехнічного інституту.

Літовцева Г.Ф. народилася 6 жовтня 1937 року в м. Конотоп Сумської області. З 1945 до 1955 року навчалася у Залізничній середній школі № 40.

З 1955 до 1960 року навчалась на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка, отримала диплом учителя математики і фізики середньої школи.

Літовцева Ганна Федорівна Після завершення навчання в інституті протягом року працювала учителем математики Нижньосироватської середньої школи, а потім до вересня 1963 року викладачем технічного креслення Сумського артучилища.

З листопада 1963 року до вересня 1969 року працювала в Сумському педагогічному інституті старшим лаборантом кафедри вищої математики, а з вересня 1969 року асистентом кафедри математичного аналізу.

З 1984 року приймала участь у виконанні госпдоговірних тем на посадах лаборанта, молодшого наукового співробітника.

З вересня 1992 до вересня 1996 року працювала асистентом кафедри інформатики, обчислювальної техніки та технічних засобів навчання. За сумлінну працю Літовцева Г.Ф. була нагороджена грамотами та подяками університету.

*Перепелиця
Микола
Полікарпович*

Перепелиця М.П. народився 16 травня 1944 року в с. Вільшана Недригайлівського району Сумської області. З 1951 до 1961 року навчався у Вільшанській середній школі.

З 1961 до 1968 року Микола Полікарпович навчався на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного інституту імені А.С.Макаренка, отримав диплом з відзнакою. Як відмінник навчання й активний учасник громадського життя був залишений на кафедрі математики на посаді асистента.

З вересня 1969 року до серпня 1972 року Перепелиця М.П. проходив стажування в якості стажиста-дослідника на кафедрі математичного аналізу Київського педагогічного інституту імені О.М.Горького.

З 1972 до 1973 року Перепелиця М.П. працював викладачем підготовчих курсів Сумського педагогічного інституту. З листопада 1973 року працював асистентом кафедри математичного аналізу.

З 1985 року Перепелиця М.П. приймав участь у виконанні госпдоговірних тем на посаді молодшого наукового співробітника.

З жовтня 1990 р. до серпня 2009 р. Перепелиця М.П. працював на посаді старшого викладача кафедри вищої математики.

За період роботи Перепелиця М.П. опублікував декілька наукових робіт, був нагороджений грамотами університету.

*Зінченко Зінаїда
Михайлівна*

Зінченко З.М. народилася 9 жовтня 1931 року в с. Великі Будки Недригайлівського району Сумської області. З 1939 до 1941 року навчалась у Сумській середній школі № 16, а потім, після звільнення м. Суми, з 1943 до 1949 року навчалась у Сумській середній жіночій школі № 2.

З 1949 до 1953 року Зінченко З.М. навчалась на фізико-математичному факультеті Сумського педагогічного інституту за спеціальністю «Математика», який закінчила з відзнакою, отримала

диплом учителя математики і фізики

З 1953 до 1958 року Зінченко З.М. працювала на посаді асистента кафедри методики математики, з 1958 до 1961 року – старшим викладачем кафедри вищої математики, з 1961 до 1981 року – викладачем кафедри математики Сумського державного педагогічного інституту ім. А.С.Макаренка.

За часи роботи в педагогічному інституті Зінченко З.М. проводила практичні заняття з алгебри і теорії чисел, геометрії, практикуму розв’язування задач з алгебри і тригонометрії, практичні заняття з арифметики і елементарної математики, лабораторні заняття з обчислювального практикуму, керувала педагогічною практикою студентів, приймала участь у роботі курсів підвищення кваліфікації вчителів, школи юного математика, студентського наукового гуртка, усі роки була куратором студентських груп.

У 1981 році звільнилась за власним бажанням.

*Тагільцева Галина
Павлівна*

Тагільцева Г.П. народилася 3 серпня 1931 року у м. Суми. З 1950 до 1954 року навчалася на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного університету за спеціальністю «Математика та фізика», отримала диплом з відзнакою.

За рішенням Міністерства освіти УРСР Тагільцеву Г.П. призначено з серпня 1954 року на посаду старшого лаборанта кафедри методики математики та геометрії Сумського державного педагогічного інституту. У листопаді цього ж року Галина Павлівна за сумісництвом іде працювати вчителем математики у Сумську середню школу № 2 для отримання досвіду роботи в школі.

З вересня 1955 року переходить на посаду асистента кафедри методики математики та геометрії, а у 1957 році – на посаду асистента кафедри елементарної математики. За час роботи асистентом Тагільцева Г.П. проводить практичні та лабораторні заняття з проективної та нарисної геометрії, креслення, елементарної геометрії, вимірні роботи на місцевості, педагогічну практику.

У результаті реорганізації кафедри елементарної математики та методики математики, кафедри вищої математики шляхом об’єднання в кафедру математики у січні 1967 року, Тагільцева Г.П. працює асистентом новоутвореної кафедри.

З 1969 року до 1974 року працювала на посаді викладача кафедри

математики з почасовою оплатою. У 1969 році склала кандидатські іспити.

За період з 1967 до 1974 року Галина Павлівна опановує курси для читання лекцій з елементарної геометрії, вищої математики, аналітичної геометрії, математичного аналізу, проводила практичні заняття з елементарної геометрії, арифметики, керує художньою самодіяльністю фізико-математичного факультету, проводила велику роботу зі створення й обладнання кабінету креслення та нарисної геометрії.

У 1974 році Тагільцева Г.П. звільнилася за власним бажанням і перейшла працювати викладачем математики у ПТУ № 12.

*Геєнко Микола
Юхимович*

Геєнко М.Ю. народився 23 березня 1939 р. у с. Криворіжжі, Кодіївського району Луганської області. З 1947 до 1957 року навчався у Черкаській середній школі.

З серпня 1957 року до липня 1958 року працював замірювачем маркшейдерського відділу шахти «Черкаська-Північна № 1» тресту «Ленінвугілля».

У липні 1958 року був призваним до служби в армії у прикордонних військах. У липні 1961 року був достроково звільнений для вступу на навчання у вищий навчальний заклад.

З вересня 1961 до липня 1966 року навчався на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного інституту імені А.С.Макаренка за спеціальністю «Математика та креслення». За час навчання був активним учасником студентського наукового гуртка. Його робота «З питань розвитку математичної культури народів Африки» у співавторстві з іншими членами гуртка з інших факультетів була відмічена почесним дипломом на першому конкурсі постійного семінару студентів Радянського Союзу, як краща студентська наукова робота.

Навчаючись заочно на 5 курсі з вересня 1965 року Геєнко М.Ю. був прийнятий на посаду старшого лаборанта кабінету обчислювальної математики.

З січня 1967 до березня 1972 року Геєнко М.Ю. працюючи на посаді старшого лаборанта читає лекції і проводить практичні заняття з математики на заочному відділенні, практичні заняття з програмування та математичним машинам для студентів фізико-математичного факультету, керував студентськими будівельними бригадами

У серпні 1970 року успішно склав кандидатські іспити в аспірантуру

Київського педагогічного інституту імені О.М. Горького.

Із жовтня 1972 року Геєнко М.Ю. за сумісництвом працював у Сумському філіалі Харківського політехнічного інституту на умовах погодинної оплати.

У березні 1972 року Геєнко М.Ю. звільнився за власним бажанням і перейшов працювати на посаду асистента кафедри вищої математики Сумського філіалу Харківського політехнічного інституту.

*Кузнецов Олег
Володимирович*

Кузнецов О.В. народився 10 грудня 1963 року в м. Белгород. З 1971 до 1981 року навчався у Бессонівській середній школі Белгородського району.

З 1982 до 1987 року навчався на механіко-математичному факультеті Харківського державного університету імені О.М. Горького за спеціальністю «Математика», який успішно закінчив і отримав кваліфікацію викладач математики.

З серпня 1987 до 1989 року працював на посаді асистента кафедри математики і за сумісництвом викладачем кафедри вищої математики з погодинною оплатою Сумського державного педагогічного інституту ім. А.С. Макаренка.

З 1989 до 1992 року навчався у цільовій аспірантурі Харківського державного університету імені О.М. Горького за спеціальністю «Геометрія і топологія».

З 1992 до 1994 року працював асистентом кафедри вищої математики, а з 1994 до 1995 року – старшим викладачем кафедри математики Сумського державного педагогічного інституту ім. А.С. Макаренка.

За часи роботи в Сумському державному педагогічному інституті ім. А.С. Макаренка Кузнецов О.В. проводив практичні заняття з аналітичної, диференційної, проективної геометрії, з основ геометрії та шкільного курсу геометрії, керував педагогічною практикою студентів, курсовими роботами з математики та методики математики, дипломними роботами, проводив наукові дослідження з теми «Ізометричні занурення двовимірних багатовидів в E^4 з заданим гауссовим скрутом», опублікував кілька наукових статей, робив доповідь на Міжнародній науковій конференції «Лобачевський і сучасна геометрія». У 1994 році захистив кандидатську дисертацію на тему «Ізометричні занурення двовимірних метрик в E^4 з заданим скрутом».

У липні 1995 року Олег Володимирович припинив працювати в Сумському державному педагогічному інституті ім. А.С. Макаренка у зв'язку зі смертю.

*Ходико Елеонора
Сергіївна*

Ходико Е.С. народилася 1 червня 1937 року у м. Суми. З 1944 до 1954 року навчалась у Сумській середній школі № 2.

З 1954 до 1959 року навчалась у Харківському державному університеті імені О.М. Горького на заочному відділенні фізико-математичного факультету.

З 1957 до 1958 року працювала у топографічному загоні № 67 на посаді старшої робітниці, а з березня до серпня 1959 року працювала у конторі комунального обслуговування.

З вересня 1959 року Ходико Е.С. прийнято на посаду лаборанта кафедри фізики, у травні 1961 року переведено на посаду старшого лаборанта лабораторії шкільного експерименту, а у вересні 1961 року – на посаду лаборанта кабінету фізики.

З вересня 1962 року Ходико Е.С. перевели на посаду асистента кафедри вищої математики.

У 1966 році Елеонора Сергіївна успішно склала кандидатський мінімум.

З лютого 1967 року через об'єднання кафедр елементарної математики, методики математики та вищої математики у кафедру математики, Ходико Е.С. призначено на посаду асистента кафедри математики. За період роботи на посаді асистента Ходико Е.С. проводила практичні заняття на фізико-математичному факультеті.

У зв'язку із скороченням штатів і закінченням строку контракту, Ходико Е.С. було звільнено у серпні 1971 р.

*Куліченко
Володимир
Михайлович*

Куліченко В.М. народився 11 березня 1965 року в м. Кролевець Сумської області. З 1972 до 1982 року навчався у Кролевецькій середній школі № 2, яку закінчив із золотою медаллю.

У серпні 1982 року Куліченко В.М. вступив на механіко-машинобудівельний факультет Київського політехнічного інституту, але у грудні 1982 року залишив інститут за станом здоров'я.

З січня 1983 до серпня 1984 року Куліченко В.М. працював спочатку учнем токаря, потім токарем на Кролевецькому арматурному заводі.

З 1984 до 1989 року Куліченко В.М. навчався на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного

інституту ім. А.С.Макаренка за спеціальністю «Математика», який закінчив з відзнакою й отримав кваліфікацію вчителя математики і фізики.

З вересня 1989 до вересня 1991 року працював на посаді асистента кафедри вищої математики, а з 1991 до 1992 року – на посаді інженера-дослідника кафедри вищої математики Сумського державного педагогічного інституту ім. А.С.Макаренка. З жовтня 1991 до жовтня 1992 року проходив стажування у Київському державному університеті.

У вересні 1992 року Куліченко В.М. звільнився з роботи за власним бажанням.

*Хотульов Сергій
Петрович*

Хотульов С.П. народився 8 жовтня 1957 року в с. Низи Сумського району, Сумської області. З 1964 до 1974 року навчався у Низівській середній школі.

У серпні 1974 року вступив на II курс Сумського будівельного технікуму, який не закінчив через призів у жовтні 1975 року до лав армії.

З лютого до серпня 1978 року працював апаратником розподілу повітря на Сумському заводі електронних мікроскопів.

З 1978 до 1982 року Хотульов С.П. навчався на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного інституту ім. А.С.Макаренка за спеціальністю «Математика», який успішно закінчив і отримав кваліфікацію учителя математики та креслення.

З 1982 до 1985 року Хотульов С.П. працював учителем математики Сумської школи робітничої молоді, з 1985 до 1987 року – учителем математики середньої школи № 32 Центральної групи військ у м. Міловице, Чехословаччина, з 1987 до 1989 року – учителем математики середньої школи № 163 Центральної групи військ у м. Оломоуц, Чехословаччина, з серпня 1989 до листопада 1989 року працював вихователем у Сумському СПТУ-1, а з листопада до грудня 1989 року – вчителем математики Сумської середньої школи № 20.

З грудня 1989 року працює викладачем кафедри вищої математики, а з червня 1990 року до серпня 1993 року – асистентом кафедри вищої математики Сумського державного педагогічного інституту ім. А.С.Макаренка. У цей період Хотульов С.П. проводив практичні заняття з аналітичної геометрії, читав лекційний курс і практичні заняття з математики на підготовчому відділенні, приймав участь в організації і проведенні обласної олімпіади юних математиків.

У серпні 1993 року Хотульов С.П. звільнився у зв'язку з переведенням на роботу до Сумської середньої школи № 8.

*Сіталова
Світлана
Володимирівна*

Сіталова С.В. народилася 12 червня 1964 року в м. Харків. З 1971 до 1981 року навчалась у Сумській середній школі №4.

З 1981 до 1986 року Сіталова С.В. навчалась на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного інституту імені А.С.Макаренка та отримала кваліфікацію вчителя фізики та математики середньої школи.

З 1986 року Сіталова С.В. працювала спочатку на посаді лаборанта, а з 1987 року на посаді лаборанта з обслуговування складного обладнання кафедри математичного аналізу. Зі січня 1988 року працювала спочатку на посаді старшого лаборанта лабораторії інформатики та обчислювальної техніки кафедри вищої математики, а з вересня 1988 року на посаді інженера-програміста цієї ж кафедри.

У листопаді 1988 року Світлана Володимирівна звільняється з роботи у зв'язку з направленням до цільової аспірантури НДІ змісту і методів навчання АПН СРСР.

*Дімітров Георгій
Валентинович*

Дімітров Г.В. народився 6 листопада 1969 року в м. Суми. З 1976 до 1986 року навчався у Сумській середній школі №12.

З 1986 до 1991 року Дімітров Г.В. навчався на механіко-математичному факультеті Московського державного університету імені М. Ломоносова, отримав кваліфікацію математика.

З 1991 до 1993 року Дімітров Г.В. працював викладачем математики у школі-ліцеї № 86 м. Барнаул Алтайського краю.

З вересня 1993 до серпня 1994 року Дімітров Г.В. працював асистентом кафедри математики Сумського державного педагогічного інституту імені А.С.Макаренка.

13 серпня 1994 року Георгій Валентинович помер.

З березня 2009 року до 2020 року кафедру математики очолював Заслужений працівник освіти і науки України, доктор фізико-математичних наук, професор Федір Миколайович Лиман.

*Лиман Федір
Миколайович*

Лиман Ф.М. народився 22 лютого 1941 року в с. Щебри Глухівського району Сумської області.

У 1958 році закінчив Дунаєцьку середню школу Глухівського району Сумської області. У 1958 році вступив до Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка і закінчив його в 1963 році за спеціальністю «Учитель математики та фізики середньої школи». Після закінчення інституту протягом 3 місяців працював учителем математики та фізики Шевченківської середньої школи Глухівського району Сумської області. З листопада 1963 року до жовтня 1965 року працював на посаді асистента кафедри вищої математики Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка.

У жовтні 1965 року вступив до аспірантури Київського педагогічного інституту імені О.М. Горького за спеціальністю 004 – алгебра і теорія чисел, де навчався до вересня 1967 року, а потім був переведений до аспірантури Інституту математики Академії наук України. Дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата фізико-математичних наук (тема дисертаційного дослідження «Групи з деякими системами інваріантних підгруп», науковий керівник член-кореспондент Академії наук УРСР С.М. Черніков) завершив достроково і захистив у 1968 році.

З вересня 1969 року повернувся у Сумський державний педагогічний інститут імені А.С. Макаренка і працював на посаді старшого викладача.

У 1972 році одержав вчене звання доцента кафедри математики і був призначений на посаду завідувача кафедри математики, яку обіймав до жовтня 1984 року. Після цього працював на посаді доцента кафедри математики до грудня 1987 року.

З 1987 року знову був призначений завідувачем кафедри математики Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка. У листопаді 1994 року одержав вчене звання професора кафедри математики, а у вересні 1996 року захистив докторську дисертацію «Групи з заданими системами нормальних підгруп та з обмеженнями на нормалізатори деяких систем підгруп» за спеціальністю 01.01.06 – алгебра і теорія чисел.

З липня 2005 року до березня 2009 року обіймав посаду ректора Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Понад 20 років був головою журі обласної учнівської олімпіади з

математики і забезпечував справедливий відбір призерів олімпіад. Неодноразово залучався до роботи у складі державних комісій Міністерства освіти і науки України (перевірка діяльності вищих навчальних закладів, ліцензування та акредитація спеціальностей і т.і.).

Результати наукових досліджень Ф.М. Лимана опубліковані більш як у 70 наукових статтях та навчально-методичних посібниках (більшість з яких рекомендовані Міністерством освіти і науки України).

За сумлінну працю Ф.М. Лиман нагороджений Почесною грамотою Кабінету Міністрів України та знаками «Відмінник освіти України», «Петро Могила». У травні 2005 року присвоєно Почесне звання «Заслужений працівник освіти України».

У 2020 році Федір Миколайович, у зв'язку зі станом здоров'я, завершив роботу в університеті.

В останні роки керівництва кафедрою Лиманом Ф.М. викладацький склад кафедри математики становив: 13 викладачів, з яких: 1 – доктор наук, професор; 8 – кандидати наук, доценти. На кафедрі математики працювали: доктор фізико-математичних наук, професор О.С. Чашечникова, кандидати наук, доценти В.Ф. Власенко, В.Д. Погребний, А.О. Розуменко, О.В. Мартиненко, М.Г. Друшляк, Т.Д. Лукашова, О.О. Одінцова, Ю.В. Хворостіна; кандидати наук, старші викладачі І.В. Шищенко, Я.О. Чкана; старші викладачі О.М. Удовиченко, Н.Ф. Лиман, О.П. Страх; старші лаборанти Є.А. Колесник (Страх), О.С. Чихар (Кучер).

Колектив кафедри математики

*Чашечнікова
Лариса Гнатівна*

Чашечнікова Л.Г. народилася 16 серпня 1938 року в Полтавській області. У 1960 році закінчила Саратовський державний педагогічний інститут за спеціальністю «Математика і креслення», отримала кваліфікацію «Викладач математики і креслення».

У 1976 році захистила кандидатську дисертацію на тему «Відношення паралельності і перпендикулярності в логічній структурі планіметрії восьмирічної школи» та здобула науковий ступінь кандидата педагогічних наук. У 1982 році їй присвоєно вчене звання доцента кафедри математики.

На кафедрі працювала з 1976 року до останнього дня життя 23 квітня 2012 року.

Велику увагу Лариса Гнатівна приділяла питанню методики викладання математики в школі. У співавторстві з Тесленко І.Ф. та Чертковим Й.Я. були створені навчально-методичні посібники, які мали гриф Міністерства освіти «Вивчення алгебри в 6–8 класах» (1981 р.), «Методика викладання планіметрії (1986 р.), які не втратили своєї актуальності і донині.

Протягом багатьох років Лариса Гнатівна продовжувала працювати із школярами – працювала вчителем математики школи №6 м. Суми, працювала з обдарованими учнями у м. Білопілля та с. Велика Чернеччина.

Чашечнікова Л.Г. була нагороджена нагрудними знаками «Відмінник народної освіти УРСР» (1984 рік) та «Софія Русова» (2005 рік). Мала почесні грамоти: Міністерства освіти України та Українського республіканського комітету профспілки працівників освіти, вищої школи і наукових установ, Президії республіканської ради педагогічного товариства України та інші.

*Розуменко Анжела
Оурелянівна*

Розуменко А.О. народилася в м. Суми 5 вересня 1965 року. У 1982 році закінчила Сумську загальноосвітню школу № 7 із золотою медаллю.

У 1987 році закінчила з відзнакою фізико-математичний факультет Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка.

З 1987 до 1988 року працювала вчителем математики та інформатики ЗОШ № 6 м. Суми.

З 1988 до 1993 року навчалася в аспірантурі науково-дослідного інституту педагогіки Академії

педагогічних наук України. У 1993 році захистила кандидатську дисертацію на ступінь кандидата педагогічних наук за темою: «Формування в учнів 7-9 класів умінь узагальнювати геометричні знання». У 2000 році їй присвоєно звання доцента кафедри математики.

З 1993 до 2020 року працювала на кафедрі математики Сумського державного педагогічного інституту (університету) на посадах: 1993 рік – асистент; 1994 рік – старший викладач; з 1997 року – доцент.

З 2020 до 2022 року працювала в КЗ СОР «Сумська обласна гімназія-інтернат для талановитих та творчо обдарованих дітей».

З 1 вересня 2022 року працює доцентом кафедри вищої математики Сумського національного аграрного університету.

Нагороджена грамотою обласного управління освіти (2004, 2007 роки), грамотою Міністерства освіти і науки (2006 рік), нагрудним знаком «Відмінник освіти України» (2008 рік).

*Лиман Наталія
Федорівна*

Лиман Н.Ф. народилась 6 червня 1970 року в м. Суми. У 1987 році закінчила ЗОШ № 1 м. Суми зі срібною медаллю.

У 1992 році закінчила Сумський державний педагогічний інститут імені А.С.Макаренка за спеціальністю «Математика та фізика».

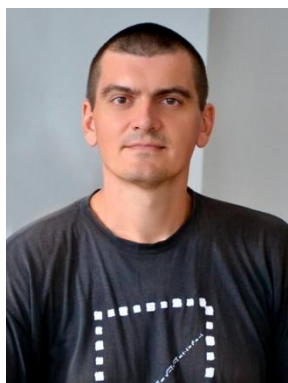
З грудня 1991 р. до 1999 р. працювала вчителем математики Сумської гімназії № 1.

З 1999 року працювала на посаді викладача математики Сумського ліцею Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка і на посаді викладача кафедри математики Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

З 1995 р. до 2000 р. навчалась заочно в аспірантурі з методики математики у Національному педагогічному університеті імені М.П.Драгоманова.

З 2011 року Наталія Федорівна повернулася працювати учителем математики Комунальної установи Сумська гімназія № 1, має педагогічне звання «Старший учитель», спеціаліст вищої категорії.

Н.Ф. Лиман за сумлінну працю неодноразово нагороджувалася грамотами обласного управління освіти та університету.

*Страх Олександр
Петрович*

Страх О.П. народився 30 вересня 1987 року у с. Будилка Лебединського району Сумської області. З 2004 до 2010 року навчався на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка за спеціальністю «Математика».

Одночасно з навчанням з 2009 до 2010 року працював лаборантом кафедри математики і за сумісництвом працював вчителем математики СШ №7 з 2008 до 2009 року.

Після завершення навчання з 2010 до 2011 року та з 2014 до 2016 року Олександр Петрович працює на кафедрі математики викладачем. З 2016 до 2021 року – старшим викладачем кафедри математики.

У період з 2011- 2014 р. навчається в аспірантурі Київського національного університету імені Тараса Шевченка, спеціальність «Диференціальні рівняння». У 2015 році захищає кандидатську дисертацію і отримує вчений ступінь кандидата фізико-математичних наук (спеціальність 01.01.02 – диференціальні рівняння).

З вересня 2021 року працює старшим викладачем кафедри кібербезпеки та заступником завідувача кафедри з профорієнтаційної діяльності.

*Бойко Ольга
Михайлівна*

Бойко О.М. народилась 20 вересня 1987 року в смт. Улянівка Білопільського району Сумської області.

Після 11 років навчання в Улянівській загальноосвітній школі I-III ступенів Бойко О.М. з 2005 до 2011 року навчалась на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка та отримала диплом бакалавра з відзнакою за спеціальністю «Педагогічна освіта» та здобула кваліфікацію вчитель математики. У 2010 році отримала диплом спеціаліста з відзнакою за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти. Математика» та здобула кваліфікацію вчителя математики, у 2011 році – диплом магістра з відзнакою за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти. Математика» та здобула кваліфікацію викладача математики.

З вересня 2011 до вересня 2018 року Бойко О.М. працювала на посаді викладача кафедри математики. Викладала дисципліни: елементарна математика (лекції та практичні), математичний аналіз (практичні), логіка (практичні).

У серпні 2018 року Ольгу Михайлівну звільнено за угодою сторін.

*Страх Євгенія
Анатоліївна*

Страх (Колесник) Є.А. народилась 3 серпня 1985 року в с. Піщане Сумського району Сумської області. З 1992 по 2001 рр. навчалася у Піщанській загальноосвітній школі I-II ступенів. Протягом 2001-2003 років навчалася у класі з поглибленим вивченням математики та фізики Навчально-виховного комплексу: загальноосвітньої школи I-III ступенів, гімназії №7 м. Суми.

З 2003 до 2008 роки Колесник Є.А. навчалась на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка та отримала диплом спеціаліста з відзнакою за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти. Математика» і здобула класифікацію вчителя математики та основ інформатики. У 2008 році за високі результати у навчанні одержувала стипендію Президента України. У 2009 році отримала диплом магістра з відзнакою та здобула кваліфікацію викладача математики.

З вересня 2008 до вересня 2009 року Колесник Є.А. працювала на посаді лаборанта кафедри математики, а з вересня 2009 до серпня 2013 року – на посаді старшого лаборанта кафедри математики та викладача кафедри математики за сумісництвом. З 2 вересня по 31 жовтня 2013 року переведена на посаду викладача кафедри математики.

У жовтні 2013 року Євгенія Анатоліївна звільнилась з роботи за власним бажанням у зв'язку зі вступом до аспірантури Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка. Протягом 2013-2016 рр. працювала викладачем кафедри математики за сумісництвом. Під час навчання у аспірантурі (листопад 2013 року – жовтень 2016 року) проводила дослідження з теми: «Розвиток творчого мислення майбутніх учителів математики у процесі навчання елементарної математики» за спеціальністю 13.00.02 – теорія і методика навчання (математика).

*Руденко Ольга
Вікторівна*

Руденко (Кіблицька) О.В. народилася 21 березня 1997 року в с. Біленченківка Гадяцького району Полтавської області.

Після 9 років навчання у Біленченківській загальноосвітній школі, Кіблицька О.В. з 2012 до 2016 року навчалася у ВКНЗ СОР «Лебединське педагогічне училище імені А.С.Макаренка» за спеціальністю «Початкова освіта».

З 2016 до 2020 року Кіблицька О.В. навчалася на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка та отримала диплом бакалавра з відзнакою за спеціальністю «Середня освіта. Математика». У 2021 році отримала диплом магістра з відзнакою та здобула кваліфікацію вчителя математики та інформатики.

З вересня 2019 до вересня 2020 року Кіблицька О.В. працювала на посаді лаборанта кафедри математики.

У вересні 2020 року Ольга Вікторівна звільнилася з роботи за угодою сторін.

*Кучер Олена
Сергіївна*

Кучер (Чихар) О.С. народилась 06 серпня 1989 року в с. Хмелів Роменського району Сумської області.

З 2007 по 2013 рік Чихар О.С. навчалася на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка та отримала диплом магістра з відзнакою за спеціальністю "Математика".

З вересня 2012 року по серпень 2013 року Чихар О.С. працювала вчителем математики КУ Сумська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №24.

З вересня 2013 до травня 2022 року Чихар О.С. працювала на посаді старшого лаборанта кафедри математики СумДПУ імені А.С.Макаренка.

З травня 2022 року наказом по університету Кучер О.С. переведена для подальшої роботи на посаду фахівця навчального відділу.

*Рябуха Наталія
Миколаївна*

Рябуха Н.М. народилась 19 березня 1963 року в м. Суми. З 1970 до 1980 року навчалась у Сумській середній школі № 25.

З 1980 до 1981 року Рябуха Н.М. працювала на посаді секретаря в Сумському підприємстві «Кінотехпром». З вересня 1981 до 1983 працювала спочатку на посаді секретаря факультету англійської мови, потім на посаді лаборанта кафедри політекономії та наукового комунізму факультету історії та педагогіки.

З 1983 до 1988 року Рябуха Н.М. навчалась на факультеті історії та педагогіки Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка, отримала кваліфікацію вчителя історії та суспільствознавства середньої школи.

З 1988 до 1989 року Рябуха Н.М. працювала вчителем історії та суспільствознавства Олексіївської середньої школи Сумського району.

З березня до листопада 1989 року Рябуха Н.М. працювала бібліотекаркою в СГПІ імені А.С. Макаренка. З листопада 1989 року працювала на посаді лаборанта кафедри політекономії та наукового комунізму, а з березня до вересня 1994 року на посаді старшого лаборанта кафедри політекономії, теорії соціалізму та права.

З вересня 1994 до 1999 року Рябуха Н.М. працювала на посаді завідувачки учбово-методичним кабінетом кафедри економічної теорії, політології та права та лаборантом цієї ж кафедри за сумісництвом.

З 1999 року Рябуха Н.М. на посаді старшого лаборанта кафедри соціально-економічних та гуманітарних дисциплін, а з 2010 року на посаді старшого лаборанта кафедри соціально-гуманітарних дисциплін історичного факультету.

З 2013 року Рябуха Н.М. працювала на посаді старшого лаборанта кафедри філософії та соціальних наук, а з 2020 року на посаді лаборанта кафедри математики за сумісництвом.

З грудня 2020 до травня 2023 року Рябуха Н.М. працювала на посаді старшого лаборанта спочатку кафедри математики, потім – кафедри математики, фізики та методик їх навчання.

За часи роботи в Сумському державному педагогічному університеті Рябуха Наталія Миколаївна була нагороджена грамотами та подяками університету.

У травні 2023 року Наталія Миколаївна звільнилась з роботи за угодою сторін.

Протягом багатьох років викладацький склад кафедри математики забезпечував фахову підготовку студентів з таких навчальних дисциплін, як: вища математика, алгебра і теорія чисел, аналітична геометрія, лінійна алгебра, числові системи, проєктивна геометрія та методи зображень, диференціальна геометрія та топологія, математичний аналіз, комплексний аналіз, диференціальні та інтегральні рівняння, основи геометрії, математична логіка та теорія алгоритмів, дискретна математика, математичне програмування, основи векторного і тензорного аналізу, елементарна математика, методика навчання математики, методи наукових досліджень, історія математики тощо; здійснює керівництво курсовими, дипломними та магістерськими роботами з актуальних питань сучасної математики та методики навчання математики в середній та вищій школі.

Упродовж багатьох років викладачі кафедри проводили наукові дослідження з теорії груп (проф. [Ф.М. Лиман](#), доц. [Т.Д. Лукашова](#), доц. [О.О. Одінцова](#), викл. [М.Г. Друшляк](#)), теорії підсумовування рядів (доц. [В.Ф. Власенко](#)), з функціонального аналізу (доц. [О.В. Мартиненко](#), доц. [В.Д. Погребний](#)), теорії наближень функцій (викл. [Я.О. Чкана](#)), методики навчання математики (доц. [О.С. Чашечникова](#), доц. [Л.Г. Чашечнікова](#), доц. [А.О. Розуменко](#), доц. [С.В. Петренко](#), ст. викл. [Н.Ф. Лиман](#), аспірантка [Шищенко І.В.](#)).

Викладацький склад кафедри здійснював наукові дослідження у таких напрямках:

- дослідження груп з обмеженнями на системи підгруп, їх нормалізатори та норми; побудова аксіоматик просторів абстрактної збіжності з застосуванням різних типів збіжностей (мішаних, зіркових, мурівських);

- підсумовування розбіжних рядів матричними методами; дослідження повноти ортогональних многочленів Якобі у вагових просторах та знаходження спектру самоспряжених розширень мінімального оператора Якобі;

- дослідження задачі оптимального кодування та відновлення класів гладких кривих та поверхонь, заданих у різних метриках;

- розробка методичної системи розвитку творчої особистості учня у процесі профільного навчання математики;

- удосконалення підготовки майбутнього вчителя математики, спрямованої на формування в нього готовності до розвитку творчої особистості учня;

- використання нових інформаційних технологій при вивченні математичних курсів у педагогічному університеті;

- розробка методичної системи розвитку творчої особистості студентів у контексті Болонського процесу;

- формування наукового світогляду студентів при вивченні математичних дисциплін.

Викладачі кафедри працювали над написанням наукових статей та посібників, опонують та рецензують дисертації, статті у наукових журналах, шкільні підручники та посібники.

Колектив кафедри постійно працював над удосконаленням форм і методів навчання, над проблемами методики навчання у вищих навчальних закладах та середній школі, над впровадженню у навчальний процес новітніх інформаційних технологій. Викладачі кафедри здійснювали керівництво педагогічною практикою студентів, надають методичну допомогу вчителям, працюють у профільних класах, беруть активну участь у підготовці та проведенні шкільних та студентських олімпіад.

Викладацьким колективом кафедри було опубліковано цілий ряд навчальних посібників для вищих та середніх навчальних закладів, підготовлено десятки наукових статей у галузі теорії груп, функціонального аналізу, теорії рядів, диференційних та інтегральних рівнянь, теорії ймовірностей та методики навчання математики. Найбільш вагомими здобутками в цьому напрямку стала підготовка посібників та підручників, рекомендованих МОН України.

З 1996 року на кафедрі працювала аспірантура за спеціальністю 01.01.06 – алгебра і теорія чисел (керівник проф. [Ф.М. Лиман](#)), а з 2008 року – за спеціальністю 13.00.02 – теорія і методика навчання математики (керівники: доценти [О.С. Чашечникова](#), [А.О. Розуменко](#)).

Колектив кафедри постійно підтримував тісні зв'язки з провідними науковими центрами України та європейських країн. Кафедрою було укладено довгострокові угоди з Національним педагогічним університетом імені М.П. Драгоманова, Київським національним університетом імені Т. Шевченка, Інститутом математики Національної академії наук України, Гомельським державним університетом імені Ф. Скорини, Вітебським державним університетом імені П.М. Машерова, у спеціалізованих рядах яких здійснюється захист дисертаційних досліджень науковців Сумського педуніверситету з проблем алгебри та методики навчання математики. У 2007 році кафедрою було укладено угоду з Байротським університетом (Німеччина) щодо реалізації міжнародної програми «Використання інтерактивних засобів навчання при вивченні математики». Студенти факультету спеціальності «Математика» пройшли стажування на базі Байротського університету за даною програмою.

У 1993, 1995, 1997 роках викладачами кафедри було організовано й проведено міжвузівські науково-методичні конференції з актуальних проблем індивідуалізації і диференціації навчання математики, формування інтелектуальних умінь учнів та студентів та розвиток їх творчої особистості в процесі вивчення математики. У 1982 році на базі кафедри математики було проведено VIII Всесоюзний симпозіум з теорії груп, до роботи якого були залучені провідні науковці, зокрема понад 100

докторів і кандидатів наук, а також аспірантів – фахівців у галузі сучасної алгебри. На Сумщині це було перше творче зібрання математиків такого високого рівня.

За ініціативою кафедри на базі Сумського педагогічного університету було проведено Третю міжнародну алгебраїчну конференцію в Україні (2001), у якій взяли участь понад 100 докторів і кандидатів наук – фахівців у галузі сучасної алгебри з 20 країн світу.

У 2009 році колективом кафедри проведено Всеукраїнську конференцію «Розвиток інтелектуальних умінь учнів і студентів у процесі вивчення математики».

Викладачі кафедри здійснюють керівництво науковими дослідженнями студентів. На кафедрі створено наукові студентські гуртки та творчі проблемні групи. За 2007-2009 роки загальна кількість студентських наукових публікацій становить понад 100 найменувань, з яких 38 робіт – статті, тези, опубліковані у збірниках міжнародних конференцій. Випускники факультету мають можливість продовжити навчання в магістратурі та аспірантурі.

Колектив кафедри активно співпрацював зі школами, ліцеями, гімназіями та органами освіти не лише в області, а й в Україні. Наприклад, доцент [К.В. Рабець](#) з 1998 року до 2005 року була головою журі Всеукраїнського турніру юних математиків, а інші члени кафедри активно працювали в складі журі. Професор [Ф.М. Лиман](#) понад 20 років очолював роботу журі з математики на обласних учнівських олімпіадах. Доцент [С.В. Петренко](#) виступила ініціатором створення обласного багатoproфільного ліцею Сумського державного педагогічного університету, який успішно функціонував з 1999 р. до 2007 р. Доценти [О.С. Чашечникова](#) та [А.О. Розуменко](#) залучались до організації та проведення конкурсів «Учитель року». Більшість доцентів кафедри взяли активну участь у проведенні Всеукраїнської олімпіади з математики серед учнів, яка відбулася в Сумах у березні 2000 року, та Всеукраїнської студентської олімпіади з математики в 2004 – 2006 роках.

Кафедрою математики підготовлено понад 40 тисяч вчителів математики та фізики, які працюють в управліннях освіти, загальноосвітніх школах, ліцеях, гімназіях, навчальних закладах I-IV рівнів акредитації.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ ФІЗИКИ

Історія кафедри фізики розпочинається з довоєнних років. Упродовж з 1936 р до 1945 р кафедру очолював доцент В.І. Зайцев.

*Зайцев Віталій
Іванович*

Зайцев В.І. народився 21 лютого 1909 року в с. Кримське Слово'яносербського району Ворошиловградської області (нині Гірська міська громада Сіверськодонецького району Луганської області). У 1933 році закінчив фізико-математичний факультет Фізико-Хіміко-Математичного інституту в м. Харків, а в 1936 році – аспірантуру кафедри теоретичної фізики Харківського університету.

З січня 1936 року до 1950 року працював в інституті на посаді викладача кафедри фізики.

З 1936 року до 1945 року виконував обов'язки завідувача кафедри фізики.

З 1943 року до 1945 року був призначений на посаду директора інституту.

В.І. Зайцев був нагороджений грамотами «За хорошую работу» (1939, 1940 роки), медаллю «За доблестный труд» (1946 рік), нагрудним знаком «Відмінник народної освіти» (1945 рік).

У 1950 році В.І. Зайцев завершив роботу над дисертацією «Вплив розмагнічування змінним полем і магнітною текстурою на гальваноманітний та гальванопружний ефекти в нікелі», але не захистив у зв'язку зі смертю. У 1950 році В.І. Зайцеву посмертно присвоєно звання доцента.

З 1950 р. до 1952 р. обов'язки завідувача кафедри виконував Міллер Юрій Григорович.

*Міллер Юрій
Григорович*

Міллер Ю.Г. народився 25 травня 1915 року у м. Єкатеринодарі (Краснодар). У 1931 році закінчив середню школу і разом з батьками переїхав до м. Ленінград, де навчається на фізичному факультеті Ленінградського державного університету з 1931 до 1936 року. Будучи радіолюбителем складає іспити на радіотехніка І класу і всі роки навчання в університеті поєднував з роботою на радіовузлах спочатку Ленінградського медичного інституту, потім – в Ленінградській медичній академії, Палаці

піонерів.

По завершенню навчання отримав диплом з відзнакою й кваліфікацію асистента фізики. До 1940 року працював викладачем фізики та математики підготовчих курсів в Ленінградському гірському інституті й одночасно асистентом кафедри фізики.

У березні 1940 року перейшов працювати на вакантну посаду асистента кафедри фізики Ленінградського державного університету. У 1942 році був евакуйований разом з університетом у м. Черенкове Іркутської області. Через великі скорочення викладацького складу вимушений був звільнитися.

З грудня 1944 року до вересня 1945 року працював асистентом кафедри фізики Куйбишевського індустріального інституту.

З 1945 до 1946 року працював старшим викладачем кафедри фізики Улянівського педагогічного інституту і за сумісництвом в Обласному інституті удосконалення вчителів на посаді заступника директора науково-навчальної частини.

З червня 1946 року до липня 1950 року працював у Дагестанському державному педагогічному інституті м. Махачкала на посаді завідувача кафедри фізики. У листопаді 1948 року захистив кандидатську дисертацію на тему: «Принципи побудови вчення про атомне ядро в курсі фізики радянської середньої школи» й отримав вчений ступінь кандидата педагогічних наук (методика фізики).

У 1950 році прийняв участь у конкурсі із 10 серпня перейшов на роботу до Сумського педагогічного інституту. З 30 листопада 1950 року Міллер Ю.Г. виконує обов'язки завідувача кафедри фізики.

За часи своєї педагогічної діяльності Міллер Ю.Г. викладав курси теоретичної фізики, атомної фізики та фізики ядра, опублікував близько десяти науково-методичних робіт з даної тематики.

У квітні 1952 року Міллер Ю.Г. звільняється з посади завідувача кафедри фізики і з роботи в Сумському педагогічному інституті.

З 1952 р до 1954 р обов'язки завідувача кафедри виконував старший викладач Лисов Роман Артемійович.

*Лисов Роман
Артемійович*

Лисов Р.А. народився 1 грудня 1904 р. в с. Добрянка Чернігівської області.

Трудову діяльність розпочав у 1923 році в якості робітника на заводах м. Мозирь та М. Речиці БРСР протягом 6 років. З 1929 до 1934 року навчався на інженерно-фізичному факультеті Ленінградського політехнічного інституту, по закінченню якого отримав звання інженера-дослідника в області теоретичної фізики.

З 1934 до 1940 року працював у лабораторіях політехнічного інституту на посаді інженера й за сумісництвом викладав у якості асистента на кафедрі загальної фізики.

З 1938 до 1941 року працював у Ленінградському державному оптичному інституті на посаді молодшого наукового співробітника в оптотехнічній лабораторії. У цей період Лисов Р.А. займався викладацькою, науково-дослідною та організаційною роботою зі створення лабораторій оптики, рентгенівського аналізу, спеціальних робіт з фізики.

Перед початком війни Роман Артемійович склав кандидатський мінімум та виконував дисертаційне дослідження, що стосувалося конструювання нового оптичного приладу «інтерференційного сферометра». У липні 1941 року пішов добровольцем на фронт і протягом всієї війни прослужив в одній тій самій дивізії (80СД) на Волхівському, Ленінградському, 1-му Українському фронтах. Нагороджений двома орденами «Отечественной войны» II ступеня, двома орденами «Красной звезды» і трьома медалями.

Після завершення війни був направлений для подальшої служби в Союзницькій комісії по Австрії, де займав посади інженера та старшого інженера до 1949 року.

Після демобілізації із січня 1950 до вересня 1952 року працював у Київському державному університеті на посаді старшого викладача кафедри експериментальної фізики. За цей час створив лабораторію коливальних і хвиль, розробив багато робіт з електронної осцилографії, електромагнітним хвилям, вів семінарські та лабораторні роботи, викладав курс історії фізики. До 1953 року вийшло багато наукових статей та книжок: «Неслышимые звуки ультразвуки и инфразвуки», «Лекции о Фредерике Жолио-Кюри» та інші.

З липня 1952 року за наказом міністра освіти УРСР Лисова Р.А. переведено на посаду старшого викладача кафедри фізики Сумського педагогічного інституту.

З листопада 1952 року до вересня 1954 року виконував обов'язки

завідувача кафедри фізики. За цей час Роман Артемійович викладав курси теоретичної фізики, історії фізики, спеціальний фізичний практикум.

У квітні 1955 року Лисов Р.А. захистив кандидатську дисертацію на тему «Атомні теорії в Росії другої половини 19-го століття» в Московському обласному педагогічному інституті.

У серпні 1955 року Лисов Р.А. звільнився за власним бажанням у зв'язку з обранням за конкурсом на посаду викладача Київського державного університету.

З 1954 до 1963 року обов'язки завідувача кафедри виконував доцент Шабаль Віктор Кузьмич.

*Шабаль Віктор
Кузьмич*

Шабаль В.К. народився 20 серпня 1914 року в м. Суми. У 1940 році закінчив Сумський державний педагогічний інститут за спеціальністю «Вчитель фізики».

З перших днів ВВВ Віктор Кузьмич служить в діючій армії в артилерії. Захищав і був у заблокованому Ленінграді. Закінчив війну капітаном, командиром батареї важких руйнівних гармат. За мужність, героїзм і вдале керівництво батареєю нагороджений орденами «Красная звезда» (1944 рік), «Великой Отечественной войны 1 степени» (1943, 1945 роки) та медалями «За победу над Германией», «За взятие Кенигсберга», «За оборону Ленинграда».

З вересня 1951 року до 1980 року працював в інституті на посаді викладача, доцента кафедри фізики, викладав навчальні дисципліни з фізики та методики фізики.

Шабаль В.К. разом з провідними українськими методистами М.М. Бондаровським, В.Ш. Масловським та Б.Ю. Миргородським написали й видали у видавництві «Радянська школа» унікальний енциклопедичний посібник «Фізичний експеримент у середній школі». В ньому докладно описані визначені програмою з фізики середньої школи декілька тисяч демонстраційних експериментів з усіх розділів шкільної фізики від механіки до будови атома. Посібник вийшов з друку у 4-х томах протягом 1964-1968 років. Незважаючи на те, що в кінці 70-х років вийшло друге доповнене видання посібника, він, залишаючись актуальним і зараз, нажалі є бібліографічною рідкістю.

Враховуючи значимість посібника для методичної науки, спеціальним рішенням ВАК СРСР, Віктору Кузьмичу Шабалю було присвоєно наукове звання доцента.

З вересня 1951 року до 1980 року працював у Сумському державному педагогічному інституті на посаді викладача, доцента кафедри фізики, викладав навчальні дисципліни з фізики та методики фізики.

З вересня 1954 року до 1963 року та з 15 квітня 1976 року до 1 липня 1980 року працював на посаді завідувача кафедри фізики.

З 1963 року до 1974 року кафедру очолював Сарафанов Віктор Іванович.

*Сарафанов Віктор
Іванович*

Сарафанов В.І. народився 15 березня 1924 року в м. Білопіль Сумської області. У 1927 році сім'я переїхала до м. Суми, де й пройшли його дитячі та юнацькі роки. З 1942 року воював на фронтах ВВВ, був начальником радіостанції. В 1943 році одержав важке поранення і після тривалого лікування у шпиталях у 1944 році був демобілізований.

Після повернення до м. Суми в 1945 році вступив на фізико-математичний факультет Сумського державного педагогічного інституту. В 1949 році закінчив навчання і одержав диплом учителя фізики з відзнакою. Цього ж року, після успішно складених екзаменів, був зарахований до аспірантури одного з провідних наукових закладів Радянського союзу – Московського інституту фізики ім. П.І. Лебедева АН СРСР за спеціальністю «Електрофізика». У 1953 році захистив кандидатську дисертацію на тему «Дослідження електричної міцності титанатів металів другої групи таблиці Д.І. Менделєєва» і був прийнятий на роботу в лабораторію фізики діелектриків цього ж інституту.

У ході своїх дисертаційних досліджень він розробив оригінальний метод вимірювань властивостей діелектриків у змінних електромагнітних полях надвисоких частот, який відтоді називається «Метод Сарафанова». Основні наукові роботи за темою дисертації В.І. Сарафанов опублікував в одноосібних наукових статтях у провідних всесвітньо відомих наукових фізичних журналах «Успехи физических наук» та «ЖЭТФ». У 1958 році вийшла у світ

енциклопедична книга відомого фізика, професора Г.І. Сканаві «Фізика діелектриків», кілька розділів якої написав і В.І. Сарафанов.

Свою педагогічну діяльність В.І. Сарафанов розпочав у 1955 році в Сумському державному педагогічному інституті ім. А.С. Макаренка старшим викладачем кафедри фізики. У 1959 році він одержав звання доцента, а у 1963 році очолив кафедру фізики. Нажаль, Віктор Іванович, в силу низки об'єктивних причин, не зміг продовжити свою наукову роботу на кафедрі фізики і тому всі свої зусилля направив на викладацьку діяльність. Він блискуче викладав складні курси теоретичної фізики і був умілим організатором навчального процесу. У ці часи під його безпосереднім керівництвом на фізико-математичному факультеті були практично заново створені всі навчальні лабораторії. У співавторстві з викладачами кафедри ним було опубліковано низку навчально-методичних робіт. Студенти тих часів запам'ятали його як толерантну і добру людину.

У 1973 році Віктор Іванович Сарафанов був звільнений з роботи в Сумському державному педагогічному інституті у зв'язку з виходом на пенсію за інвалідністю.

У післявоєнний період на кафедрі працювали викладачі: М.В. Пушкаренко, В.Е. Богаєвський, Міллер Ю.Г., В.І. Зайцев, В.О. Івченко, В.К. Шабаль, Г.М. Кублицький, Р.А. Лисов, Ю.Ф. Гайсинський, Ю.К. Гулак, В.І. Сарафанов, В.Л. Рабець та навчальний майстер Б.П. Фурдило.

*Кублицький
Григорій
Миколайович*

Кублицький Г.М. народився 12 лютого 1908 року у с. Пушкарівка Сумського району. У 1916 році почав ходити до Міського Гоголівського училища, а в 1917 році вступив у перший клас Сумського реального училища, потім, у зв'язку із реорганізацією шкіл, навчався у 3-й українській школі (нині Сумський заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів №3), яку успішно закінчив у 1924 році.

У 1924 році Кублицький Г.М. вступає на Вищі 3-річні педагогічні курси (потім реорганізованих на Сумський педагогічний інститут), які закінчив у 1927 році. Отримав направлення на роботу в с. Боромля Сумського округу в 7-річну трудову школу імені Т. Шевченка, де викладав фізику, математику та фізичну культуру. У зв'язку з хворобою в 1931 році перейшов на роботу учителем фізики до Сумської середньої школи № 2, де працював до серпня 1932 року.

У 1932 році працював у Сумському педагогічному інституті спочатку на посаді лаборанта і викладача кафедри фізики, а потім на посаді лекційного асистента. З вересня 1936 року до червня 1941 року працював на посаді старшого лаборанта кафедри фізики, викладав курс електро- радіотехніки і проводив практичні заняття.

З 23 червня 1941 до вересня 1945 року був мобілізований до армії і цей період перебував на війні. Мав звання сержанта. Займав посади від командира відділення до командира взводу, а останній рік був на посаді начальника радіостанції. Нагороджений медалями «За оборону Москви» та «За перемогу над Германією».

Із січня 1947 року Кублицький Г.М. повернувся на посаду старшого лаборанта кафедри фізики Сумського педагогічного інституту. Проводив лабораторні заняття з радіотехніки і керував практикою групи студентів.

З вересня 1950 року був переведений на посаду лекційного асистента кафедри фізики. Багато зусиль докладає до відновлення фізичних лабораторій, ремонту обладнання.

З вересня 1966 року обирається на посаду викладача кафедри фізики.

7 січня 1967 року за досягнуті успіхи у навчальній і виховній роботі, за успіхи у застосуванні технічних засобів навчання у навчальному процесі Кублицького Г.М. нагороджено значком «Відмінник народної освіти».

14 листопада 1967 року Григорій Миколайович помирає від хвороби серця.

*Михалюк Віра
Миколаївна*

Михалюк В.М. народилася 3 червня 1916 року в с. Погромці Валуйського уїзду Воронежської губернії (нині Волоконівський район Білгородської області). У 1931 році закінчила семирічну школу у с. Шиповатське Велико-Бурлуцького району Харківської області і вступила до Куп'янського педагогічного технікуму, який закінчила у 1934 році.

У 1934 році Михалюк В.М. вступила до Харківського державного педагогічного інституту на фізичне відділення фізико-математичного факультету. У 1935 році фізико-математичний факультет ХДПІ був ліквідований, через те Віра Миколаївна продовжила навчання на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного інституту, який закінчила у 1938 році з відзнакою.

З вересня 1938 до серпня 1941 року Михалюк В.М. працювала асистентом кафедри фізики та за сумісництвом спочатку викладачем фізики на Робітфаці, потім – методистом заочного відділення. У вересні 1941 року була евакуйована до с. Зубово-Поляна Мордовської АРСР. З березня до липня 1942 року працювала викладачем математики у Зубово-Полянській середній школі.

Після переїзду до Саратовської області з серпня 1942 року Михалюк В.М. працювала викладачем математики і фізики у Ямській неповній середній школі Красно-Кутського району Саратовської області, а з березня 1943 року була переведена до Логинівської середньої школи цього ж району.

В літку 1944 року Наркомпросом УРСР Михалюк В.М. була відкликана з евакуації і з серпня 1944 до вересня 1964 року працювала асистентом кафедри фізики Сумського державного педагогічного інституту. За цей період Віра Миколаївна вела практичні та лабораторні заняття з курсу загальної фізики і методики фізики, вела окремий курс фізики на природничому факультеті, керувала учнівським фізичним гуртком при кафедрі фізики, опублікувала декілька наукових статей, склала кандидатський мінімум зі спеціальності «методика фізики». З травня до грудня 1945 року працювала на посаді завідувачки консультпунктом при заочному відділенні.

З вересня 1964 до вересня 1966 року Михалюк В.М. працювала на посаді викладача кафедри фізики, а з жовтня 1966 року до серпня 1971 року – старшим викладачем кафедри фізики. У ці часи Віра

Миколаївна приділяла значну увагу питанням методики розв'язування задач з фізики у середній школі, вивченню системи одиниць СІ в курсі фізики середньої школи, методики проведення лабораторних робіт з фізики. За даною тематикою опублікувала кілька статей у наукових виданнях, доповідала на методичних об'єднаннях вчителів фізики, читала лекції на курсах підвищення кваліфікації в обласному інституті удосконалення вчителів, приймала участь у проведенні фізичних олімпіад.

У серпні 1971 року Михалюк В.М. звільняється за власним бажанням у зв'язку з виходом на пенсію. З вересня 1971 по березень 1973 року працювала на посаді викладача кафедри фізики на умовах погодинної оплати.

За багаторічну сумлінну працю Віра Миколаївна була нагороджена численними подяками інституту, медаллю «За доблестный труд в Великой Отечественной войне» (1945 р.), значком «Відмінник народної освіти» (1960 р.), Почесною грамотою Сумського державного педагогічного інституту (1971 р.).

*Івченко Віталій
Олексійович*

Івченко В.О. народився 2 квітня 1919 року в м. Єкатеринослав (нині Дніпро). З 1927 до 1937 року навчався спочатку у Сумській середній школі № 4, а потім у Сумській середній школі № 5.

У 1938 році Івченко В.О. вступив на фізичне відділення фізико-математичного факультету Сумського педагогічного інституту. З 1940 до вересня 1941 року працював лаборантом кафедри фізики. У вересні 1941 року за розпорядженням Міністерства Просвіти УРСР виїхав до м. Чкалов (нині Оренбург) супроводжуючи лабораторне обладнання інституту. З цього ж часу до травня 1942 року працює вчителем фізики у школі с. Студенці, Гаврилівського району, Чкаловської (Оренбурзької) області. З травня 1942 до жовтня 1945 року перебував на війні, демобілізувався у званні молодший сержант.

У 1945 році вступив на 4-й курс фізико-математичного факультету Сумського педагогічного інституту, який закінчив у січні 1947 року. Одночасно з листопада 1945 року до січня 1947 року Івченко В.О. працював на посаді старшого лаборанта кафедри фізики.

Після закінчення інституту за поданням кафедри Міністерство просвіти залишає Івченко В.О. на посаді асистента кафедри фізики

Сумського педагогічного інституту.

З вересня 1953 року до 1962 року працював на посаді старшого викладача спочатку кафедри фізики, а з жовтня 1954 року – кафедри загальної фізики і методики фізики. У 1956 – 1957 роках працював за сумісництвом вчителем фізики Сумської середньої школи № 10.

За часи роботи в інституті Віталій Олексійович проводив лекційні, практичні та лабораторні заняття з курсу загальної фізики, електротехніки та радіотехніки, провів велику роботу з організації та оснащення лабораторій електротехніки та радіотехніки, керував студентським гуртком радіотехніки. Разом з цим активно займався науково-дослідницькою діяльністю, було видано близько 20 наукових статей з питань фізичного експерименту в курсі загальної фізики та методики виробничого навчання в школі.

За високі показники у навчальній, науковій та виховній роботі Івченко В.О. був занесений на дошку пошани (1949 р.), неодноразово оголошувалися подяки.

2 жовтня 1962 року Віталій Олексійович після короткочасної і важкої хвороби помер.

*Гайсинський Юрій
Федорович*

Гайсинський Ю.Ф. народився 25 лютого 1929 року у м. Київ. З 1936 по 1941 рік навчався у Київській середній школі № 89. З початком війни разом із сім'єю евакуювалися до м. Бійськ, Алтайського краю, де навчався у 6-7 класах. У 1944 році переїхав до м. Охтирка Сумської області, де завершив навчання у 7 класі і вступив до технікуму механізації сільського господарства, який закінчив у 1946 році.

З 1948 до 1952 року навчався на фізичному відділенні фізико-математичного факультету Сумського державного педагогічного інституту, який закінчив з відзнакою й отримав кваліфікацію учителя фізики та математики. Як відмінник навчання був запрошений на посаду асистента кафедри фізики.

З жовтня 1959 року за клопотанням завідувача кафедрою фізики Гайсинський Ю.Ф. був переведений на посаду старшого викладача. У цей час Юрій Федорович викладає курс автотракторної справи і машинобудування, проводить лабораторні і практичні заняття із загальної фізики, електротехніки, радіотехніки, практикум у майстернях з автотракторної справи, багато часу приділяє створенню лабораторії машинобудування і технічної механіки.

3 квітня 1962 року Гайсинського Ю.Ф. затверджено на посаді проректора з питань заочної освіти Сумського державного педагогічного інституту. 3 грудня 1962 року на нього додатково покладено обов'язки загального керівництва загальнонауковим факультетом.

У січні 1968 року Гайсинський Ю.Ф. повертається на посаду старшого викладача кафедри фізики, а у вересні 1969 року звільнився за власним бажанням у зв'язку з переходом на роботу до іншого інституту.

*Рабець Володимир
Львович*

Рабець В.Л. народився 8 березня 1924 року в м. Суми. У 1932 році почав навчатися у Сумській залізничній школі № 65. Закінчив 9 класів. До 1943 року перебував в окупації у м. Суми, а після звільнення м. Суми у вересні 1943 року, був призваний до армії у 624 стрілецький полк мінометником. У боях під м. Краків отримав важке поранення, отримавши інвалідність II-ї групи, у 1945 році був демобілізований і вступив на підготовчі курси Сумського педагогічного інституту, де закінчив середню освіту із золотою медаллю.

З 1945 до 1949 року Рабець В.Л. навчався на фізико-математичному факультеті Сумського педагогічного інституту, який закінчив з відзнакою й отримав запрошення працювати лаборантом кафедри фізики до 1952 року. У 1952 році за станом здоров'я звільнився з інституту і перейшов працювати учителем фізики у Сумську середню школу № 2.

Із серпня 1953 року Рабець В.Л. повертається до педагогічного інституту на посаду асистента кафедри фізики. Активно займається створенням лабораторії спеціального фізичного практикуму.

У грудні 1956 року склав кандидатські іспити по спеціальності методика фізики при Київському державному педагогічному університеті.

У 1960 році Рабець В.Л. вступає до аспірантури Харківського філіалу Всесоюзного науково-дослідного інституту хімічних реактивів, де навчається до 1962 року.

З 1962 року працює на посаді старшого викладача кафедри фізики й одночасно виконував обов'язки заступника декана фізико-математичного факультету в 1963-1964 роках. У ці часи Володимир

Львович викладає курс загальної фізики та окремі розділи теоретичної фізики (термодинаміка, статистична фізика), керує науковим студентським гуртком, працює над кандидатською дисертацією на тему «Дослідження закономірностей високотемпературного деформування іонних кристалів», публікує наукові статті, часто проводить науково-популярні лекції для вчителів міста.

У травні 1967 року рішенням Вищої атестаційної комісії Рабець В.Л. отримує диплом кандидата фізико-математичних наук, а з вересня 1967 року був обраний на посаду доцента кафедри фізики.

У лютому 1968 року Рабець В.Л. звільнився з педагогічного інституту і перейшов працювати у Сумський філіал Харківського політехнічного інституту. До кінця навчального року Володимир Львович продовжував працювати за сумісництвом на умовах погодинної оплати на посаді старшого викладача кафедри фізики Сумського педагогічного інституту.

*Пушкаренко Марія
Василівна*

Пушкаренко М.В. народилася 3 серпня 1922 року на хуторі Ольшанки Сумського району. З 1930 до 1940 року навчалась у Сумській середній школі № 4.

У 1941 році вступила на 1-й курс фізико-математичний факультет Сумського державного педагогічного інституту. Під час окупації міста працювала в Управлінні МТС касиром-картотетчиком. У 1944 році вступила на 2-й курс фізико-математичного факультету СГПІ, який закінчила у 1947 році за спеціальністю «Учитель фізики». У цей час працювала лаборантом при кафедрі фізики.

З лютого 1947 року за направленням працювала викладачем фізики у 6-10 класах середньої школи м. Берестечка Волинської області.

У серпні 1947 року з дозволу управління кадрів Міністерства освіти УРСР Пушкаренко М.В. повернулася у м. Суми за сімейними обставинами і продовжила працювати лаборантом кафедри фізики.

З вересня 1948 року Марія Василівна були призначена на посаду асистента кафедри фізики й працювала на цій посаді до січня 1962 року. Проводила лабораторні та практичні заняття із загальної фізики, методики фізики, електротехніки і радіотехніки, керувала педагогічною практикою студентів.

У 1949 році закінчила Вечірній Університет марксизму-ленінізму за спеціальністю історик і почала готуватися до складання кандидатських

іспитів.

З лютого 1962 року Пушкаренко М.В. звільнена за власним бажанням. За час роботи в інституті була неодноразово відзначена за сумлінну працю подяками.

*Скоробагатько
Поліна Андріївна*

Скоробагатько П.А. народилася 15 травня 1931 року у с. Жигайлівка Тростянецького району Харківської області (нині с. Жигайлівка Охтирського району Сумської області). З 1939 до 1941 року та з 1943 до 1950 року навчалась у Жигайлівській середній школі.

З 1950 до 1954 року навчалась на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного інституту за спеціальністю «Фізика», який закінчила з відзнакою й отримала кваліфікацію вчителя фізики та математики.

З 1954 до 1967 року Скоробагатько П.А. працювала на посаді асистента кафедри фізики Сумського державного педагогічного інституту. За цей час проводила практичні та лабораторні заняття з курсів загальної фізики, методики викладання фізики та спецфізпрактикуму, читала лекції та проводила практичні заняття з навчального кіно, успішно склала кандидатські іспити (філософію та іноземну мову), проводила заняття з фізики на підготовчих курсах, керувала гуртком вчителів м. Суми та гуртком учнів Сумської середньої школи № 8 з вивчення кіноапаратури, читала науково-популярні лекції на засіданнях методичних об'єднань вчителів фізики в інституті удосконалення учителів.

З 1967 до 1975 року Скоробагатько П.А. працювала на посаді викладача кафедри фізики, а з 1973 року за сумісництвом працювала на посаді молодшого наукового співробітника з виконання госпдоговірної теми. За цей період вела практичні та лабораторні заняття з розділів фізики електрика та оптика, розробила ряд нових лабораторних робіт з оптики, а для студентів заочного відділення викладала хвильову оптику, атомну і ядерну фізику, керувала педпрактикою студентів.

У листопаді 1975 року Поліна Андріївна звільняється з роботи у зв'язку з виходом на пенсію через інвалідність.

За часи роботи в Сумському державному педагогічному інституту Скоробагатько П.А. була неодноразово нагороджена подяками інституту, а у 1973 році за сумлінну працю була нагороджена нагрудним знаком «Відмінник народної освіти»

*Стеценко Юрій
Терентійович*

Стеценко Ю.Т. народився 10 березня 1936 року у м. Лебедин Сумської області.

Свою трудову діяльність почав після закінчення школи у 1953 році. Працював лаборантом фізики у Сумській середній школі №1 до моменту вступу на фізико-математичний факультет Сумського державного педагогічного інституту у 1955 році, який закінчив у 1960 році.

З 1957 року працював учителем малювання в Сумській середній школі № 18, а з 1960 року – учителем фізики цієї ж школи.

З 1964 до 1967 року навчався в аспірантурі Київського державного педагогічного інституту ім. О.М. Горького за спеціальністю «Методика навчання фізики». У червні 1967 року захистив кандидатську дисертацію на тему «Новий фізичний експеримент як засіб підвищення ефективності навчання фізики в середній школі».

Після закінчення аспірантури у вересні 1967 року був направлений на роботу до Сумського державного педагогічного інституту ім. А.С. Макаренка старшим викладачем кафедри фізики.

За час роботи на кафедрі фізики Юрій Терентійович читав лекційні курси загальної фізики, електротехніки і радіотехніки, проводив практичні та лабораторні заняття зі загальної фізики та методики навчання фізики, керував студентськими науковими та курсовими роботами. Значний час приділяв удосконаленню лабораторного практикуму, активно займався науково-методичною роботою, опублікував 11 статей в союзних та республіканських журналах та збірниках. За його безпосереднього керівництва група студентів виготовила електронно-обчислювальну машину для шкільного фізичного експерименту, яка була відзначена на республіканському конкурсі та представлена на ВДНГ.

У серпні 1970 року Стеценко Ю.Т. звільнився з роботи за власним бажанням у зв'язку з переходом на роботу до Сумського вищого артилерійського командного училища ім. М.В. Фрунзе.

На початку 80-х років для роботи на кафедрі були запрошені В.М. Брацихін, Л.Д. Брацихіна, Ф.Ю. Грицай, І.Ю. Проценко, В.С. Іваній, І.О. Мороз, О.Д. Стадник. Після закінчення інституту на кафедрі фізики для подальшої роботи залишили випускників фізико-математичного факультету В.М. Бикова, Ю.М. Лопаткіна, В.Б. Лободу, В.Г. Шамолю. Наприкінці 80-х років на кафедру фізики були запрошені М.В. Свириденко, О.В. Яременко.

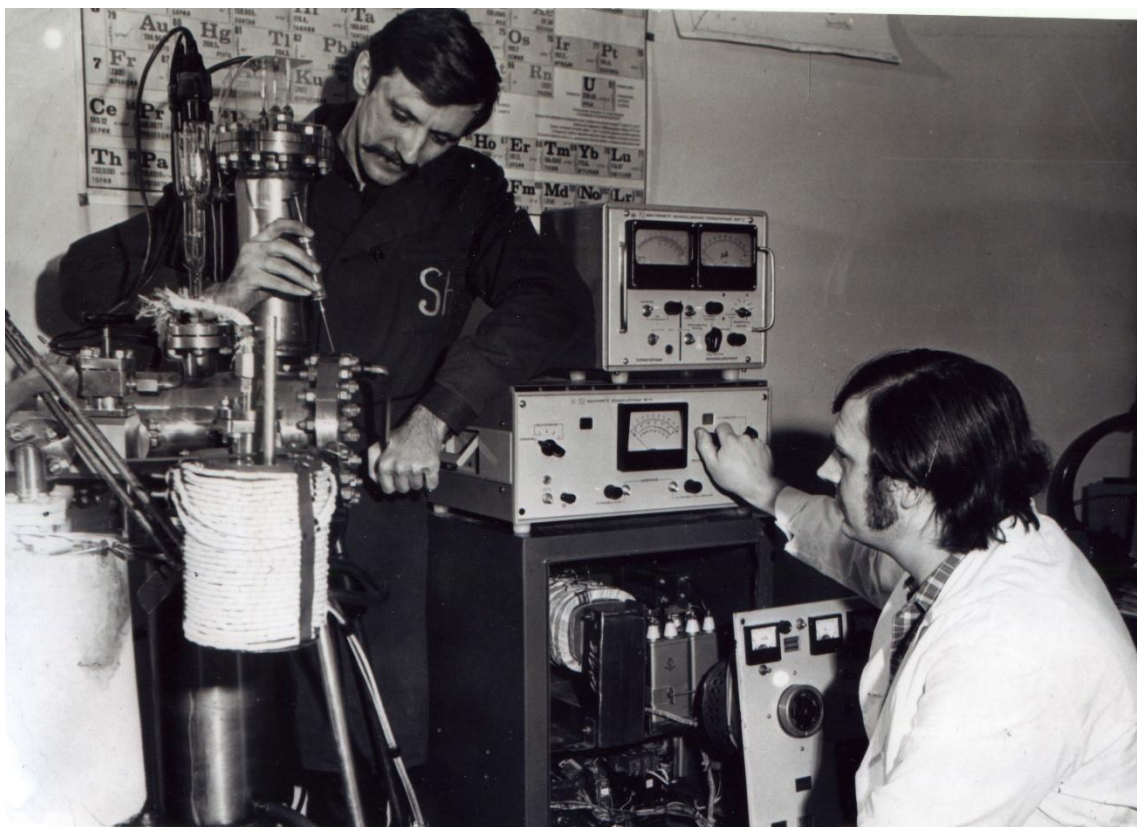
Биков В.М. приймає іспит

Іваній В.С. проводить дослідження в лабораторії

Скоробагатько А.Ф. налагоджує установку для лабораторної роботи

Лобода В.Б. і Шамоня В.Г. перевіряють дослідну установку

Каленик В.І. зі студентами готуються до проведення уроку

*Биков Валерій
Микитович*

Биков В.М. народився 1 травня 1948 року у м. Новоросійськ Краснодарського краю. З 1955 по 1966 рік навчався спочатку у середній школі № 19 м. Севастополь, а потім у середніх школах № 18, 4, 2, 8 м. Суми. З 1966 до 1971 року навчався на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного інституту на спеціальності «Фізика та математика», який закінчив з відзнакою.

У 1971 році був прийнятий на кафедру фізики Сумського державного педагогічного інституту імені А.С.Макаренка, де працював на посадах асистента та старшого викладача.

З листопада 1974 року до листопада 1975 року проходив військову службу в армії.

У грудні 1975 року повернувся на кафедру фізики на посаду асистента. Одночасно працював на посаді старшого наукового співробітника з госпдоговірної теми за сумісництвом.

За час роботи в інституті Валерій Микитович викладав курси загальної фізики, електротехніки, радіотехніки, приймав активну участь в удосконаленні лабораторій з цих курсів, а також лабораторії спеціального фізичного практикуму, керував школою молодого лектора.

У листопаді 1977 році Биков В.М. успішно склав вступні іспити та вступив до аспірантури Інституту фізики АН УРСР, у зв'язку з цим звільнився із займаних посад. Після закінчення аспірантури і захисту кандидатської дисертації перейшов на роботу в Інститут фізики АН УРСР.

*Брацихін
Володимир
Михайлович*

Брацихін В.М. народився 12 серпня 1941 року в с. Замостьє, Суджанського району, Курської області. У 1958 році закінчив Суджанську середню школу. З 1958 до 1961 року працював формівником на Суджанському заводі тракторних запчастин і штукатуром на Суджанському м'ясокомбінаті.

З 1961 до грудня 1966 року навчався на денному відділенні інженерно-фізичного факультету Харківського політехнічного інституту. Після закінчення інституту Брацихін В.М. залишили в ньому і з 1967 до 1973 року працював на посадах

інженера та старшого інженера проблемної лабораторії мікроплівкової електроніки, а потім на посаді молодшого наукового співробітника кафедри металофізики.

З 1967 до 1969 року Брацихін В.М. навчався в аспірантурі кафедри металофізики Харківського політехнічного інституту.

У червні 1972 року Брацихін В.М. захистив кандидатську дисертацію і у листопаді 1972 року йому був присвоєний науковий ступінь кандидата технічних наук.

У листопаді 1977 року йому присвоєне вчене звання доцента кафедри фізики.

У серпні 1978 року Володимир Михайлович звільнився за власним бажанням у зв'язку з обранням за конкурсом в Сумський філіал Харківського політехнічного інституту.

*Брацихіна Лілія
Дмитрівна*

Брацихіна Л.Д. народилася 3 квітня 1943 року у м. Жданов (нині Маріуполь) Донецької області. З 1950 до 1960 року навчалась у Жданівській середній школі № 17. З 1960 до 1966 року навчалась на інженерно-фізичному факультеті Харківського політехнічного інституту за спеціальністю «Фізика металів».

Після закінчення інституту Брацихіна Л.Д. у 1966 році була направлена на роботу в Український науково-дослідний інститут «Спецсталь» м. Запоріжжя, де працювала інженером у відділі металоведення і термообробки.

З 1968 до 1969 року Брацихіна Л.Д. працювала інженером-рентгенологом лабораторії металоведення ЦЗЛ заводу Азовсталь і за сумісництвом у Жданівському металургійному інституті.

З 1970 до 1971 року Брацихіна Л.Д. працювала старшим інженером кафедри металоведення і термічної обробки металів Українського заочного політехнічного інституту у м. Харків, а з 1972 до 1973 року – молодшим науковим співробітником кафедри.

З листопада 1973 року Лілія Дмитрівна працює викладачем-погодинником кафедри фізики фізико-математичного факультету Сумського державного педагогічного інституту ім. А.С. Макаренка і за сумісництвом молодшим науковим співробітником кафедри фізики з виконання госпдоговірної теми. З червня 1975 року до жовтня 1980 року працювала на посаді асистента кафедри фізики. У цей період

Брачихіна Л.Д. викладає фізику на підготовчому відділенні, проводить практичні і лабораторні заняття з механіки, молекулярної фізики, електрики, магнетизму, оптики, атомної і ядерної фізики, веда курс технічних засобів навчання, керувала курсовими роботами студентів з методики навчання фізики і загальної фізики.

У жовтні 1980 року Брачихіна Л.Д. звільнився за власним бажанням у зв'язку з переходом на роботу в Сумський філіал Харківського політехнічного інституту.

*Свириденко
Микола
Васильович*

Свириденко М.В. народився 3 грудня 1954 року в с. Сакуних Недригайлівського району Сумської області. З 1962 до 1972 року навчався спочатку у Сакунівській 8-річній школі, а потім у Недригайлівській середній школі.

З 1972 до 1977 року Свириденко М.В. навчався на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного інституту імені А.С.Макаренка за спеціальністю «Фізика та математика».

Після закінчення інституту був направлений на роботу в Сумську середню школу № 4 учителем фізики, а з листопада 1977 року до листопада 1978 року працював у Сумській середній школі № 6.

З 1978 року до 1984 року Свириденко М.В. працював у Сумському державному педагогічному інституті ім. А.С.Макаренка спочатку завідувачем лабораторіями кафедри фізики, потім молодшим науковим співробітником. Одночасно за сумісництвом працював спочатку лаборантом, а потім молодшим співробітником кафедри фізики з виконання госпдоговірних тем. У ці часи Микола Васильович активно займається науково-дослідницькою роботою з вивчення процесу текстуроутворення в гексагональних металах, рентгенографічним аналізом текстури.

З 1982 по 1986 рік Свириденко М.В. навчався в аспірантурі при Інституті металофізики АН УРСР м. Київ за спеціальністю «Фізика твердого тіла».

З червня 1986 року Свириденко М.В. працює викладачем кафедри фізики, а з жовтня 1987 року по вересень 1989 року – старшим викладачем кафедри фізики, одночасно за сумісництвом продовжує працювати на посаді старшого наукового співробітника кафедри

фізики з виконання госпдоговірних тем. У січні 1987 року Микола Васильович захищає кандидатську дисертацію, а у липні 1987 року йому присвоєно вчений ступінь кандидата фізико-математичних наук. За цей час Свириденко М.В. читав лекції з курсів загальної фізики, охороні праці, технічним засобам навчання, радіотехніки, керував педагогічною практикою і курсовими роботами студентів старших курсів. За результатами наукових досліджень отримав свідоцтво про винахід, публікує тези і статті з питань фазових і структурних перетворень у процесі старіння титанових сплавів.

У вересні 1989 року Свириденко М.В. звільнився з основної посади у зв'язку з переводом його до Сумського відділення прикладної фізики Інституту металофізики АН УРСР і до 1993 року він працював старшим викладачем кафедри фізики за сумісництвом.

*Лопаткін Юрій
Михайлович*

Лопаткін Ю.М. народився 27 липня 1948 року у м. Чернігів. З 1955 року навчався у загальноосвітній школі м. Рига, 11-й клас закінчив у 1966 році у м. Ярославль.

З 1966 до 1971 року Лопаткін Ю.М. навчався на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного інституту ім. А.С.Макаренка, який закінчив з відзнакою і був залишений на посаді асистента кафедри фізики. З 1973 до 1974 року перебував у лавах Армії.

З травня 1974 до листопада 1977 року Лопаткін Ю.М. працював на посаді молодшого наукового співробітника кафедри фізики.

З 1977 до 1980 року Лопаткін Ю.М. навчався в аспірантурі Інституту фізики АН УРСР, м. Київ. Після повернення з аспірантури працював на посаді асистента кафедри фізики і одночасно, за сумісництвом, на посаді молодшого наукового співробітника кафедри фізики з виконання госпдоговірної теми.

У січні 1983 року Юрій Михайлович захистив кандидатську дисертацію, а у липні 1983 року рішенням Вищої атестаційної комісії йому присуджено науковий ступінь кандидата фізико-математичних наук. З вересня 1983 року Лопаткін Ю.М. обирається на посаду старшого викладача кафедри фізики і за сумісництвом працює на посаді старшого наукового співробітника кафедри фізики по виконанню госпдоговірної теми. З квітня 1984 року обирається за конкурсом на посаду доцента кафедри фізики. У цей період Юрій

Михайлович розробив і читав курс теоретичної фізики «Квантова механіка і атомна фізика», курс загальної фізики «Основи квантової механіки і атомної фізики», розробив матеріали для лабораторних робіт, постійно керує дипломними і науковими роботами студентів (декілька робіт перемогли на республіканському конкурсі), постійно читає лекції на курсах підвищення кваліфікації вчителів, розробив і опублікував методичні рекомендації для вчителів щодо використання на уроках фізики в школах матеріалів про досягнення раціоналізаторів і винахідників Сумської області, у науково-дослідному плані працює над темою «Дослідження структури і фізичних властивостей органічних плівок», опублікував 24 наукових праць.

У липні 1987 року Лопаткіну Ю.М. рішенням Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти СРСР присвоєне вчене звання доцента кафедри фізики.

З вересня 1987 року до вересня 1993 року Лопаткін Ю.М. працює на посаді доцента кафедри фізики і старшого наукового співробітника з госпдоговірної теми за сумісництвом. У цей період Юрій Михайлович читає лекційні курси з квантової механіки, фізики ядра і елементарних частинок, квантової фізики, історії фізики, проводить практичні і лабораторні заняття, розробляє комп'ютерні програми для навчального процесу, проводить наукові дослідження в області фізики органічних плівок, друкує більше 10 наукових статей.

З 1 вересня 1993 року Лопаткін Ю.М. звільнився з посади доцента кафедри фізики у зв'язку з переходом на роботу до Сумського державного університету на кафедру загальної та експериментальної фізики і залишився на 0,5 ставки доцента кафедри фізики за сумісництвом до липня 1994 року.

*Денисенко Василь
Іванович*

Денисенко В.І. народився 19 січня 1949 року в с. Осоївка Краснопільського району Сумської області. З 1956 до 1966 року навчався в Осоївській середній школі.

З вересня 1966 до жовтня 1973 року Денисенко В.І. працював на посаді лаборанта кафедри фізики, виконував обов'язки лекційного демонстратора з курсу загальної фізики Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка.

За час роботи Василь Іванович виконував велику роботу з обладнання великої фізичної аудиторії, причому більшість робіт та

установок створені за його проєктами, виконував роботи з радіофікації та кінофікації приміщень, готував демонстраційні матеріали.

У листопаді 1973 року Денисенко В.І. звільнився із займаної посади у зв'язку з призовом до лав армії.

У період 1974 – 1979 роках та 1993 – 1996 роках кафедру фізики очолював Скоробагатько Анатолій Федорович.

З 1979 р. до 1980 р. кафедру фізики очолював кандидат педагогічних наук, доцент Каленик Віктор Іванович.

*Каленик Віктор
Іванович*

Каленик В.І. народився 20 липня 1935 року в станиці Карданік Зеленчукського району Ставропольського краю. У 1957 році закінчив Північно-Осетинський педагогічний інститут за спеціальністю «Вчитель фізики та астрономії», а в 1963 році – аспірантуру Воронізького педагогічного інституту за спеціальністю «Методика фізики» і був направлений на роботу у Білгородський педагогічний інститут.

З 1966 року працював старшим викладачем кафедри фізики Уманського державного педагогічного інституту імені Павла Тичини.

У 1969 році захистив кандидатську дисертацію на тему «Активізація пізнавальної діяльності і самостійна робота учнів на уроках фізики у восьмирічній школі» у Київському державному педагогічному інституті імені О.М. Горького.

З 1971 року до 1978 року був деканом фізико-математичного факультету Уманського державного педагогічного інституту імені Павла Тичини.

З 1978 року до 2003 року працював доцентом кафедри фізики Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

З 1 вересня 1979 року до 30 серпня 1980 року виконував обов'язки завідувача кафедри фізики. З 1980 р. до 1993 р. працював на посаді заступника декана фізико-математичного факультету.

Протягом всього терміну роботи в Сумському державному педагогічному інституті (університеті) імені А.С. Макаренка Віктор Іванович викладав методику навчання фізики, шкільний фізичний

експеримент, шкільний курс фізики.

Головними результатами науково-педагогічної діяльності В.І. Каленика є створена ним інтегративна модель навчального процесу з фізики у загальноосвітніх навчальних закладах і розроблені основи викладання методики навчання фізики у педінститутах (університетах).

В.І. Каленик створив творче об'єднання вчителів фізики Сумщини, яке постійно збільшувалося, і число його членів становило більше 100 учителів. Мета цього об'єднання – реалізація ідей вказаної моделі на практиці. Віктор Іванович щомісяця проводив відкриті уроки з фізики у Сумській середній школі №9 для членів творчого об'єднання, вчителів різних спеціальностей міста й області.

Каленик В.І. був активним учасником Всеукраїнського семінару учителів-новаторів і методистів фізики України, який щорічно проходив кожну третю середу місяця у Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова та різного рівня науково-практичних конференцій де поширював ідею «Типового кроку навчання» – модель навчального процесу, спрямована на організацію освітньої діяльності, яка забезпечує стабільне та глибоке засвоєння матеріалу шляхом послідовних кроків.

Зміст розроблених моделей викладено у більш ніж 120 наукових працях, серед яких 9 навчальних посібників. Закладені в цих посібниках методики проведення окремих видів занять (лекцій, лабораторних, семінарських, практичних занять) суттєво відрізняються від відомих і спрямовані на підготовку сучасних учителів фізики.

Відмінник народної освіти УРСР, Заслужений учитель України, Лауреат першого Всесоюзного конкурсу «Вчитель року-90».

У 2003 році звільнився з університету у зв'язку зі станом здоров'я.

З 1980 р. до 1993 р. кафедру очолював доцент Проценко Іван Юхимович.

*Проценко Іван
Юхимович*

Проценко І.Ю. народився 01 лютого 1944 р. в с. Святилівка Глобинського району Полтавської області. У 1961 р. вступив до Харківського державного університету на фізичний факультет за спеціальністю «Фізика». Після закінчення університету продовжив навчання в аспірантурі при кафедрі експериментальної фізики. Кандидатську дисертацію зі спеціальності «Фізика твердого тіла» на тему «Електронографічні дослідження структури тонких плівок ОЦК металів V і VI груп» захистив у 1973 р. Докторську дисертацію на тему «Розмірні ефекти у кристалічних структурах та електрофізичних властивостях тонких плівок перехідних d-металів» захистив у 1991 р.

З 1973 р. на викладацькій роботі в Сумському державному педагогічному інституті ім. А.С.Макаренка: старший викладач, доцент кафедри фізики (1973 – 1980 рр.); завідувач кафедри фізики (1980 – 1990 рр.); професор кафедри фізики (1991 – 1993 рр). Викладав навчальні дисципліни: «Загальна фізика», «Електродинаміка», «Теорія відносності», «Статистична фізика і термодинаміка», «Фізика твердого тіла».

Проценко Іван Юхимович перший викладач фізико-математичного факультету і кафедри фізики Сумського педагогічного інституту, який захистив докторську дисертацію і одержав звання професора.

В Сумському педагогічному інституті при кафедрі фізики заснував наукову лабораторію з фізики тонких плівок і започаткував свою наукову школу. Перші 3 кандидати фізико-математичних наук були підготовлені ним саме тут. За роки існування лабораторії в ній були виконані й успішно захищені одна докторська і 10 кандидатських дисертацій з фізики твердого тіла. Напрямок наукової роботи професора Проценка І.Ю. – електронні і атомні процеси в електрофізичних і магніторезистивних властивостях наноструктурованих плівкових матеріалів.

З 1993 року продовжив свою науково-педагогічну діяльність в Сумському державному університеті.

Опублікував понад 250 наукових і навчально-методичних праць, підготував 3 доктори і 16 кандидатів фізико-математичних наук. За сумлінну працю і значний вклад у розвиток освіти і науки І.Ю. Проценка присвоєно почесні звання «Відмінник освіти України»

(1982 р.), заслужений діяч науки і техніки України (2004 р.), нагороджений Знаком Міністерства освіти і науки України «За наукові досягнення» (2009 р.).

Упродовж 10 років на кафедрі успішно захистили кандидатські дисертації: І.О. Мороз, В.С. Іваній, В.Б. Лобода, О.Д. Стадник, О.В. Яременко, С.В. Петренко, М.В. Свириденко.

Колектив кафедри фізики 1985 рік

Члени кафедри фізики активно працювали над колективною темою «Дослідження структури та електрофізичних властивостей металічних, напівпровідникових та композиційних матеріалів», складові якої стали предметом дисертаційних досліджень викладачів:

Л.О. Яременко – тема кандидатської дисертації «Дослідження фазових переходів в тонких плівках металів»;

А.І. Кузьменко (Салтикова) – тема кандидатської дисертації «Дослідження кристалічної побудови й електрофізичних властивостей двошарових плівок перехідних d – металів».

Професор кафедри фізики І.Ю. Проценко став засновником Сумської наукової школи з фізики тонких плівок.

Проценко І.Ю., Яременко Л.О., Шамоня В.Г., Лобода В.Б. проводять наукові дослідження

З метою інтенсифікації наукових досліджень на кафедрі фізики було створено галузеві науково-дослідні лабораторії фізики тонких плівок, електронної мікроскопії, рентгеноструктурного аналізу, фізики діелектриків. За результатами досліджень у галузі фізики твердого тіла була захищена докторська дисертація (І.Ю. Проценко) та понад 15 кандидатських дисертацій.

Кшнякін В.С., Кравченко В.О., Грицай Ф.Ю., Яременко О.В., Лобода В.Б., Коломієць В.

Саме в цей час на кафедрі на замовлення сумських підприємців та організацій було започатковано й суттєво розвинено госпдоговірну науково-дослідну роботу, яку очолили І.Ю. Проценко, В.С. Іваній, І.О. Мороз, В.Б. Лобода. Успішне виконання госпдоговірних науково-дослідних робіт сприяло забезпеченню лабораторій новітнім обладнанням. Для проведення наукових досліджень кафедри щорічно залучалося понад 100 студентів-фізиків, якими виконувалися курсові, дипломні та інші роботи науково-дослідницького характеру, за результатами яких були відзначені нагородами СРСР та України

студенти [М. Свириденко](#), А. Чорноус, [А. Салтикова](#), Р. Лопаткін та інші. У цей же період суттєвого покращення набуло навчально-методичне забезпечення навчального процесу ([І.Ю. Проценко](#), [В.І. Каленик](#), [В.С. Іваній](#), [І.О. Мороз](#), [О.Д. Стадник](#) та інші).

У 1996 році кафедру фізики очолив кандидат фізико-математичних наук, доцент [Кшнякін Володимир Семенович](#).

У 1998 році на кафедрі фізики була відкрита аспірантура зі спеціальності «Фізика твердого тіла» (керівники доц. [В.Б. Лобода](#), доц. [О.Д. Стадник](#)), було започатковано і відпрацьовано систему виконання магістерських програм. Досягненням кафедри цього періоду є виконання науково-дослідної роботи за окремим державним фінансуванням, що надавалося переможцям відповідних конкурсів у системі Міністерства освіти і науки України.

Засідання кафедри фізики

Викладацький склад кафедри до 2001 року: кандидати фізико-математичних наук, доценти [В.С. Кшнякін](#), [В.С. Іваній](#), [І.О. Мороз](#), [В.Б. Лобода](#), [О.В. Яременко](#), [А.І. Салтикова](#), [В.Г. Шамоня](#), [М.Ю. Щербина](#), викладачі кафедри [Н.В. Іваній](#), [Л.О. Яременко](#), [Л.Л. Бурковська](#), [Ф.Ю. Грицай](#), лаборанти: [В.П. Геренко](#), [В.В. Заговора](#), [О.В. Гніденко](#), [В.М. Гриненко](#), [Л.Г. Гончаренко](#), [Т.В. Муракаєва](#), [А.В. Пузін](#), [З.Г. Бутенко](#), [Т.М. Токарь](#), [О.М. Расенко](#),

З 2006 року до 2013 року кафедру фізики очолював Заслужений працівник освіти України, кандидат технічних наук, професор Володимир Степанович Іваній.

*Іваній Володимир
Степанович*

Іваній В.С. народився 24 вересня 1947 року в с. Виноградне Одеської області. У 1964 році закінчив Виноградненську середню школу, у якій згодом працював на посаді лаборанта.

У 1970 році закінчив Одеський державний педагогічний інститут імені К.Д. Ушинського, а в 1973 році аспірантуру і був направлений на роботу до Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка, де пройшов шлях від асистента до ректора.

У 1977 році захистив кандидатську дисертацію на тему «Текстура і анізотропія фізичних властивостей сплавів титану» та здобув науковий ступінь кандидата технічних наук.

З 1986 року – перший проректор Сумського державного педагогічного інституту імені А. С. Макаренка, а з 1996 року – ректор Сумського Державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка. У 1996 році йому присвоєно вчене звання професора.

З 2006 року В.С. Іваній працював на посаді завідувача кафедри фізики Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

В.С. Іваній є автором понад 120 наукових праць, однією з яких є монографія з фізики твердого тіла, отримав 8 авторських свідоцтв. За сумлінну працю В.С. Іваній неодноразово нагороджений державними нагородами, грамотами Міністерства освіти України, нагрудним знаком «Відмінник освіти України», «Заслужений працівник освіти і науки України» (2001 рік).

Викладацький склад кафедри, зберігаючи традиції і досягнення в науково-дослідній і навчальній роботі, у своїй діяльності особливу увагу приділяв питанням вдосконалення навчально-методичної та наукової роботи, підготовки аспірантів, студентів-дипломників з урахуванням ступеневої системи підготовки вчителів.

Колектив кафедри фізики (2007 рік).

Кафедра була укомплектована досить кваліфікованими викладачами. У її складі: кандидат технічних наук, професор Іваній В.С.; кандидати фізико-математичних наук, доценти: Лобода В.Б., Кшнякін В.С., Яременко О.В.; кандидат педагогічних наук, доцент Каленик М.В.; викладачі Хурсенко С.М., Шкурдода О.Ю.; старші викладачі Іваній Н.В., Яременко Л.О., Грицай Ф.Ю.; завідувач лабораторіями Кравченко В.О., лаборанти кафедри: Гончаренко Л.Г., Муракаєва Т.В., Пузін А.В., Власова О.П.

*Яременко Олексій
Васильович*

Яременко О.В. народився 31 березня 1952 року в с. Томашівка Недригайлівського району Сумської області.

З 1959 року до 1969 року навчався в Томашівській середній школі. У 1969 році вступив до Сумського державного педагогічного інституту, який закінчив у 1974 року за спеціальністю «Фізика та математика» і одержав кваліфікацію «Вчитель фізики та математики».

У 1974 році працював на посаді вчителя фізики в загальноосвітній школі № 21 м. Суми. Упродовж 1976-1977рр. працював у Всесоюзному науково-дослідному інституті атомної енергетики та насособудування. З 1977 року працював на посаді старшого наукового співробітника кафедри фізики Сумського

державного педагогічного інституту. У 1986 року захистив кандидатську дисертацію на тему «Розмірно-температурні ефекти в тонких плівках деяких перехідних металів». У 1988 році був обраний на посаду доцента кафедри фізики.

О.В. Яременко нагороджений грамотою Обласного управління освіти та грамотами університету.

У 2018 році звільнився з Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

*Хурсенко Світлана
Миколаївна*

Хурсенко С.М. народилася 21 липня 1978 року в с. Курдилівка Путивльського району Сумської області.

Упродовж 1985-1995 рр. навчалася у загальноосвітній школі № 1 імені Г. Руднєва м. Путивль, яку закінчила із золотою медаллю. У 1995 році вступила до Сумського державного педагогічного інституту на фізико-математичний факультет, який закінчила з відзнакою у 2000 році. У 2000 році вступила до магістратури фізико-математичного факультету Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка, яку закінчила з відзнакою у 2001 році. Упродовж 2001-2004 рр. навчалася в аспірантурі за спеціальністю 01.04.07 – фізика твердого тіла.

З 2004 року до 2008 року працювала на кафедрі фізики науковим співробітником. У 2008 році захистила дисертацію «Структура, електро- та магніторезистивні властивості тонких плівок мідно-нікелевих сплавів». З 2008 року працювала на посаді старшого викладача кафедри фізики Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

У 2015 році звільнилася з Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка. Зараз працює в Сумському національному аграрному університеті завідувачкою кафедри охорони праці та фізики.

*Шкурдода Юрій
Олексійович*

Шкурдода Ю.О. народився 27 лютого 1977 року в с. Рубанці Недригайлівського району Сумської області. У 1994 році закінчив Коровинську загальноосвітню школу I-III ступенів. У цьому ж році вступив до Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка на фізико-математичний факультет. У 1999 році закінчив інститут і отримав вищу освіту за спеціальністю «Фізика і математика» та здобув кваліфікацію «Вчителя фізики, математики, астрономії і безпеки життєдіяльності».

З 1999 року до 2001 року працював на посаді вчителя фізики в Глинській загальноосвітній школі I-III ступенів.

У 2002 році закінчив магістратуру Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка і отримав вищу освіту за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти. Фізика» та здобув кваліфікацію магістра-дослідника з фізики. У цьому ж році вступив до аспірантури Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка за спеціальністю 01.04.07 – Фізика твердого тіла.

Упродовж 2005-2009рр. працював молодшим науковим співробітником на кафедрі фізики Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

У 2008 році захистив дисертацію на тему «Структура, спектропровідність та магніторезистивні властивості нанокристалічних плівкових систем на основі Co, Ni, Si та Ag» на здобуття наукового ступеня кандидата фізико-математичних наук.

З 1 вересня 2009 року працював на посаді старшого викладача кафедри фізики Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка, а з 2012 до 2015 року доцентом кафедри фізики.

З 2015 до 2018 року навчався в докторантурі за спеціальністю 01.04.01 – Фізика приладів, елементів і систем, кафедри прикладної фізики, факультету електроніки та інформаційних технологій, Сумського державного університету. У 2018 році захистив докторську дисертацію за спеціальністю 01.04.01 – Фізика приладів, елементів і систем.

На сьогодні Юрій Олексійович доктор фізико-математичних наук, доцент кафедри електроніки загальної та прикладної фізики, факультету електроніки та інформаційних технологій, Сумського державного університету.

*Іваній Ніна
Василівна*

Іваній Н.В. народилася в с. Ізабеляни Вінницької області 4 липня 1948 року. У 1965 році закінчила СШ № 5 м. Котовська Одеської області. У 1967 році вступила до Одеського державного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського за спеціальністю «Фізика та математика», який закінчила в 1973 році.

Упродовж 1973-1975 рр. працювала на посаді вчителя фізики та математики в Олексіївській середній школі Одеської області. З 1975 року до 1977 року працювала лаборантом кафедри математики Сумського державного педагогічного інституту. З 1979 року до 1982 року – старший науковий співробітник кафедри фізики СДПІ ім. А.С. Макаренка. Упродовж 1982-1986 рр. навчалася в аспірантурі Одеського державного педагогічного інституту ім. К.Д. Ушинського (заочна форма) за спеціальністю «Фізика твердого тіла». З 1989 року працює на посаді викладача кафедри фізики Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Н.В. Іваній неодноразово нагороджувалася грамотами університету.

У 2013 році звільнилася з Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

*Яременко
Людмила
Олексіївна*

Яременко Л.О. народилася 24 серпня 1952 року в с. Сінному Краснопільського району Сумської області.

У 1959 році вступила до Сіннівської середньої школи. З 1967 до 1969 року навчалася в середній школі № 8 м. Суми. У 1969 році вступила на фізико-математичний факультет Сумського державного педагогічного інституту, який у 1973 році закінчила за спеціальністю «Математика». З 1973 року працювала на посаді вчителя математики в с. Марківка Білопільського району. Упродовж 1976-1979 рр. працювала вихователем у дитячому садочку.

З 1979 року до 1990 року працювала науковим співробітником кафедри фізики Сумського державного педагогічного інституту. З 1990 року по 2012 рік працювала на посаді викладача кафедри фізики Сумського державного педагогічного університету.

*Грицай Федір
Юхимович*

Грицай Ф.Ю. народився 14 вересня 1938 року в с. Оленівці Борзнянського району Чернігівської області. З 1946 року до 1956 року навчався в Оленівській середній школі.

З вересня 1960 року до 1965 року навчався у Чернігівському педагогічному інституті імені Т.Г. Шевченка на фізико-математичному факультеті. У 1963-1964 роки працював вчителем фізики в Зачепилівській середній школі Харківської області.

Після закінчення інституту в період 1965-1966 роки працював за направленням в Радульській середній школі Ріпнянського району Чернігівської області, а потім до 1968 року вчителем фізики Зачепилівської середньої школи.

У 1968 – 1971 роках навчався в аспірантурі Запорізького державного педагогічного інституту на фізико-математичному факультеті.

У період з листопада 1971 року до серпня 2008 року працював на різних посадах кафедри фізики: молодший науковий співробітник, викладач, старший викладач.

Грицай Ф.Ю. є автором близько 50 наукових праць. За час роботи в університеті був неодноразово премійований і нагороджений грамотами.

*Щербина Михайло
Юхимович*

Щербина М.Ю. народився 3 січня 1948 року в с. Баландино Каменського району Черкаської області. У 1955 – 1966 роках навчався у Баландинській середній школі. З 1966 до 1967 року працював трактористом у колгоспі імені Т. Шевченка в с. Баландино.

У період 1967 – 1974 роки навчався у Харківському політехнічному інституті імені В. Леніна за спеціальністю фізика металів.

З 1 березня 1974 року працював на посаді старшого інженера кафедри фізики Харківського авіаційного інституту, а з лютого 1974 р. старшим лаборантом кафедри фізики по госпдоговірній тематиці в Сумському державному педагогічному інституті імені А.С. Макаренка по переводу. До 1989 року працював за різними госпдоговірними темами кафедри фізики на посаді спочатку молодшого наукового співробітника, а потім старшого наукового

співробітника кафедри фізики.

3 грудня 1982 року обраний на посаду асистента кафедри фізики. 21 січня 1982 року рішенням вченої ради Харківського політехнічного інституту Щербині М.Ю. присвоєно вчений ступінь кандидата фізико-математичних наук. З вересня 1983 р. до 1987 року працював на посаді старшого викладача кафедри фізики, а з вересня 1987 року – доцентом кафедри фізики.

У травні 1991 року був обраний на посаду доцента кафедри інформаційно-обчислювальної техніки та технічних засобів навчання.

У вересні 2002 року Щербина М.Ю. звільнився з посади доцента кафедри інформатики та перевівся для подальшої роботи в Українську академію банківської справи.

*Гончаренко Лідія
Григорівна*

Гончаренко Л.Г. народилася 1 січня 1947 року в с. Яструбене Сумського району Сумської області. У 1965 році закінчила Яструбенську середню школу й вступила до Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка, який закінчила в 1970 році та здобула кваліфікацію «Вчитель фізики та математики».

Упродовж 1970-1974 рр. працювала вчителем фізики в с. Кам'янці Тростянецького району. З 1974 року працює на посаді старшого лаборанта кафедри фізики.

З 1987 до 2012 року Гончаренко Л.Г. працювала викладачем кафедри фізики й за сумісництвом – старшим лаборантом кафедри фізики.

Протягом всього періоду роботи в університеті Лідія Григорівна вела практичні і лабораторні заняття з методики навчання фізики, лабораторні заняття із загального курсу фізики.

Л.Г. Гончаренко за плідну роботу неодноразово була нагороджена грамотами університету.

*Кравченко
Володимир
Олексійович*

Кравченко В.О. народився 16 червня 1972 р. в с. Бакирівці Охтирського району Сумської області. З 1979 року до 1982 року навчався в Бакирівській початковій школі. У 1987 році закінчив Литовську восьмирічну школу. Упродовж 1987-1989рр. навчався в Охтирській середній школі-інтернаті.

У вересні 1989 року вступив на фізико-математичний факультет Сумського державного педагогічного інституту, який закінчив у 1994 році та одержав кваліфікацію «Вчитель математики та фізики». Упродовж 1994-1995 рр. працював вчителем фізики в Малопавлівській загальноосвітній школі. З листопада 1995 року навчався в аспірантурі Сумського державного педагогічного інституту на кафедрі фізики, яку закінчив у жовтні 1998 році. З 1998 року працював на посаді завідувача лабораторій кафедри фізики Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка. З 2007 до 2015 року Володимир Олексійович працював на посаді викладача кафедри фізики, активно займався науково-дослідною роботою, вів курси загальної фізики, спеціального фізичного практикуму та астрономії.

Після захисту кандидатської дисертації з фізики твердого тіла у 2015 році перейшов на роботу до Сумського національного аграрного університету і зараз працює доцентом кафедри енергетики та електротехнічних систем.

*Пасько Ольга
Олександрівна*

Пасько (Лебединська) О.О. народилась 8 листопада 1984 року в смт. Краснопілля Сумської області. З 1991 до 2002 року навчалась у Краснопільській загальноосвітній школі I-III ступенів, яку закінчила із золотою медаллю.

З 2002 до 2007 року навчалась на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, який закінчила з відзнакою за спеціальністю «Педагогіка та методика середньої освіти. Фізика та математика» і здобула кваліфікацію вчителя фізики, математики, основ інформатики, астрономії і безпеки життєдіяльності.

З вересня 2005 до липня 2006 року поєднувала навчання з роботою у відділі позанавчальної роботи університету.

З 2007 до 2009 року навчалась в магістратурі за спеціальністю «Фізика», яку закінчила з відзнакою та отримала кваліфікацію викладача фізики.

З 2007 до 2009 року працювала головою профспілкової організації студентів СумДПУ імені А.С. Макаренка й одночасно за сумісництвом працювала учителем фізики з вересня 2007 до лютого 2008 року Великобобрицької ЗОШ I-III ступенів Краснопільського району, з лютого до березня 2008 року – вчителем інформатики Сумської спеціалізованої школи I-III ступенів №9, з вересня 2008 до травня 2009 року – вчителем фізики Штепівської середньої загальноосвітньої школи-інтернату.

У 2009 році Пасько О.О. призначена на посаду викладача кафедри фізики СумДПУ імені А.С. Макаренка, з якої була звільнена у зв'язку зі вступом до аспірантури Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова у м. Київ, яку закінчила у 2012 році.

З листопада 2012 року Пасько О.О. працює на посаді старшого лаборанта кафедри фізики і за сумісництвом викладачем кафедри фізики.

З вересня 2014 року Пасько О.О. працює на посаді завідувача лабораторіями кафедри фізики та методики навчання фізики і за сумісництвом на посаді викладача цієї кафедри.

У вересні 2014 року Пасько О.О. в Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова, м. Київ захищає дисертацію на тему «Методика навчання механіки у загальноосвітніх навчальних закладах на основі мультимедійних засобів» і отримує вчений ступінь кандидата педагогічних наук, спеціальність 13.00.02 – Теорія та методика навчання (фізика).

З вересня 2015 року до червня 2017 року Пасько О.О. працює на посаді завідувача навчально-наукової лабораторії інноваційних технологій викладання фізики і за сумісництвом на посаді старшого викладача кафедри фізики та методики навчання фізики. З 2014 до 2015 року приймала участь у виконанні держбюджетної теми.

За часи роботи в університеті Ольга Олександрівна викладала курс астрономії, вела практичні і лабораторні заняття з методики навчання фізики та загальної фізики, активно займалася науковою роботою.

У червні 2017 року Ольга Олександрівна звільнилася і перейшла працювати старшим викладачем кафедри електроніки, загальної та прикладної фізики факультету електроніки та інформаційних технологій Сумського державного університету.

*Северина Інна
Георгіївна*

Северина І.Г. народилась 25 квітня 1945 року в с. Мезенівка Краснопільського району Сумської області. З 1952 до 1962 року навчалась у Краснопільській середній школі №2, яку закінчила із срібною медаллю.

З 1964 до 1968 року Северина І.Г. навчалась на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка та отримала кваліфікацію «Вчитель фізики».

З 1968 до 1969 року Северина І.Г. працювала лаборантом кабінету фізики Сумської середньої школи №3 та проводила підготовчі курси у СДПІ імені А.С. Макаренка, а з 1969 до 1970 року працювала бібліотекарем.

З 1970 до 1971 року Северина І.Г. працювала у Харківській середній школі № 110 вчителем фізики та піонервожатою. З вересня 1971 до квітня 1972 року працювала старшим лаборантом кафедри загальної фізики та молодшим науковим співробітником НІС Харківського державного університету.

З травня 1972 року Северина І.Г. працювала на посаді старшого лаборанта кафедри педагогіки, а з серпня 1972 року до липня 1977 року – на посаді лаборанта кафедри фізики та викладачем-погодинником для проведення практичних занять з ТЗН Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка.

У період з 1972 до 1977 року Інна Георгіївна працювала на посаді молодшого наукового співробітника кафедри фізики з виконання госпдоговірних тем.

У липні 1977 року Северина І.Г. звільнилась із займаної посади у зв'язку з переходом на іншу роботу.

*Фурдило Борис
Платонович*

Фурдило Б.П. народився 22 березня 1926 року в м. Суми. З 1933 до 1940 року навчався у семирічній школі. У 1943 році був призваний до лав Армії.

З 1947 до 1955 року Фурдило Б.П. працював у Квартирно-експлуатаційній частині м. Суми спочатку столяром, потім – муляром. З 1955 до 1961 року працював у Лісотарному комбінаті м. Суми.

З вересня 1961 до липня 1988 року Фурдило Б.П. працював на посаді навчального майстра кафедри

фізики Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка.

За час роботи на кафедрі фізики Фурдило Б.П. проводив заняття у навчальних майстернях та роботи спецфізпрактикуму, з 1974 до 1988 року працював на посаді лаборанта кафедри фізики з виконання госпдоговірних тем за сумісництвом. За сумлінне виконання посадових обов'язків неодноразово був нагороджений подяками та грамотами інституту.

У липні 1988 році Борис Платонович звільнився з роботи у зв'язку з виходом на пенсію.

*Гніденко
Олександра
Василівна*

Гніденко О.В. народилася 4 липня 1943 року в селі Улянівка Білопільського району Сумської області, там же навчалася у школі.

З травня 1974 до 1990 року Гніденко О.В. працювала на посаді препаратора кафедри фізики та лаборанта по госпдоговірній темі за сумісництвом Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка. З лютого 1990 року працювала на посаді старшого препаратора кафедри фізики та лаборантом лабораторії ТЗН за сумісництвом, а з червня 1990 року – лаборантом кафедри фізики.

У період з 1974 до 1990 року Гніденко О.В. працювала на посаді лаборанта кафедри фізики з виконання госпдоговірних тем.

У листопаді 1994 року Олександра Василівна звільнилась з роботи у зв'язку з виходом на пенсію.

*Геренко
Валентина
Петрівна*

Геренко В.П. народилася 8 лютого 1950 року в с. Герасимівка Роменського району Сумської області. З 1957 до 1967 року навчалась у Роменській середній школі № 7.

З 1967 до 1972 року Геренко В.П. навчалась на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка та отримала кваліфікацію «Учитель фізики та математики середньої школи».

З серпня 1972 до серпня 1973 року Геренко В.П. працювала вчителем фізики Нижньо-Сироватської середньої школи Сумського району. З 1973 до 1975 року працювала вчителем фізики

Верхньо-Сироватської середньої школи. З 1975 до лютого 1976 року працювала учителем фізики Сумської середньої школи № 4.

З лютого 1976 року до 1979 року Геренко В.П. працювала на посаді лаборанта кафедри фізики та на посаді викладача за сумісництвом для проведення лабораторних занять з курсу ТЗН на умовах погодинної оплати.

З 1979 до 1982 року Геренко В.П. працювала на посаді старшого лаборанта кафедри фізики та на посаді викладача за сумісництвом для проведення лабораторних занять з курсу ТЗН на умовах погодинної оплати.

У період з 1977 до 1985 року Валентина Петрівна працювала на посадах молодшого наукового співробітника та старшого наукового співробітника кафедри фізики з виконання госпдоговірних тем, викладала фізику на підготовчих курсах.

З січня 1982 до березня 1985 року Геренко В.П. працювала завідувачкою лабораторіями кафедри фізики.

У березні 1985 року Валентина Петрівна звільнилась з роботи у зв'язку з переходом на роботу у Роменський галузевий навчально-виробничий центр на посаду старшого методиста.

*Бутенко Зоя
Григорівна*

Бутенко З.Г. народилася 4 січня 1960 року в с. Зелений Гай Сумського району Сумської області. З 1968 до 1976 року навчалась у Сумській середній школі № 25.

З 1976 до 1977 року Бутенко З.Г. навчалась в училищі Єгорівського бавовняно-паперового комбінату в м. Єгорівськ Московської області, отримала робітничу професію ткача. Одночасно закінчила 10 клас у школі робітничої молоді.

У 1977 році Бутенко З.Г. повернулася до м. Суми і закінчила 11 клас школи робітничої молоді №4.

З 1978 до 1979 року Бутенко З.Г. працювала ткачихою на Сумській суконній фабриці.

З серпня 1979 до 1997 року Бутенко З.Г. працювала на посаді лаборанта кафедри фізики Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка з виконання госпдоговірних тем.

З листопада 1989 до жовтня 1994 року Бутенко З.Г. працювала на посаді лаборанта кафедри фізики Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка

У грудні 1997 року Зоя Григорівна звільнилась з роботи за власним бажанням.

*Пушкарьов
Костянтин
Олексійович*

Пушкарьов К.О. народився 23 липня 1961 року в с. Амвродсівка Донецької області. З 1970 до 1980 року навчався у Амвросіївській середній школі №4.

З 1980 до 1985 року Пушкарьов К.О. навчався на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного інституту імені А.С.Макаренка та отримав диплом з відзнакою за спеціальністю «Фізика і математика».

З серпня до жовтня 1985 року Пушкарьов К.О. працював у Сумській середній школі №25 вчителем фізики.

З 1982 до 1985 року Пушкарьов К.О. працював на посаді лаборанта кафедри фізики з виконання госпдоговірної теми.

З 1987 Пушкарьов К.О. працював на посаді молодшого наукового співробітника кафедри фізики з виконання госпдоговірних тем

У березні 1988 року Костянтин Олексійович звільнився з роботи у зв'язку із завершенням строку трудового договору.

*Пушкарьова
Тамара Олексіївна*

Пушкарьова Т.О. народилась 25 квітня 1962 року в м. Суми. З 1969 до 1979 року навчалась у Сумській середній школі №18. З 1979 до 1980 року працювала в Сумському філіалі Харківського політехнічного інституту секретарем.

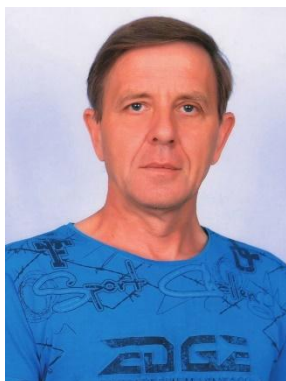
З 1980 до 1985 року Пушкарьова Т.О. навчалась на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного інституту імені А.С.Макаренка, отримала диплом з відзнакою та здобула кваліфікацію вчителя фізики та математики середньої школи.

З 1985 до 1987 року Пушкарьова Т.О. працювала лаборантом, учителем фізики, математики та інформатики Сумської середньої школи №3.

З 1987 до 1990 року Пушкарьова Т.О. заочно навчалась в аспірантурі НДІ змісту і методів навчання АПН СРСР. У 1991 році захистила дисертацію і здобула вчений ступінь кандидата педагогічних наук за спеціальністю «Методика навчання фізики».

З 1987 до 1989 року Пушкарьова Т.О. працювала на посаді асистента кафедри фізики СДПІ імені А.С.Макаренка.

У 1989 році Тамара Олексіївна була переведена на посаду асистента кафедри педагогіки СДПІ імені А.С. Макаренка, де надалі займала посади від асистента до завідувачки кафедрою.

*Пустовий Сергій
Іванович*

Пустовий С.І. народився 4 лютого 1966 року в м. Середино-Буда Сумської області. З 1973 до 1978 року навчався у Глухівській восьмирічній школі №6, а з 1978 до 1983 року продовжив навчання у Глухівській середній школі №1.

З 1983 до 1988 року Пустовий С.І. навчався на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка, здобув спеціальність учителя фізики та математики середньої школи.

З серпня 1988 до серпня 1989 року Пустовий С.І. працював на посаді навчального майстра кафедри фізики, а також на посаді старшого лаборанта кафедри фізики з виконання госпдоговірних тем. У період з листопада до грудня 1988 року працював на посаді лаборанта в лабораторії спецфізпрактикуму, де проводив лабораторні роботи зі спецфізпрактикуму, роботи з електронним мікроскопом та вакуумною установкою.

У серпні 1989 року Сергій Іванович звільняється з роботи за власним бажанням у зв'язку з переходом на роботу вчителем фізики та математики Сумської середньої школи № 25.

*Пустова Ольга
Анатоліївна*

Пустова О.А. народилася 3 квітня 1966 року в м. Суми. З 1973 до 1983 року навчалась у Сумській середній школі № 25.

З 1983 до 1988 року Пустова О.А. навчалась на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка, здобула спеціальність учителя фізики та математики середньої школи.

З серпня 1988 до квітня 1992 року Пустова О.А. працювала на посаді лаборанта кафедри фізики, а з вересня 1989 року перейшла на посаду навчального майстра лабораторії електрики та магнетизму кафедри фізики та викладачем на умовах погодинної оплати.

У квітні 1992 року Ольга Анатоліївна звільнилась з роботи за власним бажанням у зв'язку з переходом на інше місце роботи.

*Забашта Любов
Анатоліївна*

Забашта Л.А. народилася 31 грудня 1964 року в м. Кременчук Полтавської області. З 1971 до 1982 року навчалась у Кременчуцькій середній школі.

З 1982 до 1987 року Забашта Л.А. навчалась на фізичному факультеті Харківського державного університету імені М. Горького, отримала кваліфікацію фізика.

З 1987 до 1988 року Забашта Л.А. працювала на посаді лаборанта кафедри фізики Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка та лаборантом по виконанню госпдоговірних тем. З березня до липня 1988 року за сумісництвом працювала на посаді лаборанта лабораторії атомної фізики та астрономії.

З лютого 1988 року Забашта Л.А. працювала на посаді учбового майстра кафедри фізики, а з липня 1988 до грудня 1991 року на посаді лаборанта кафедри фізики.

У грудні 1991 року Любов Анатоліївна звільнилась з роботи за власним бажанням у зв'язку з переходом на іншу роботу.

*Лялько Галина
Валеріївна*

Лялько Г.В. народилася 5 жовтня 1965 року в с. Ужурсовхоз Ужурського району Красноярського краю.

У 1983 році Лялько Г.В. закінчила середню школу і вступила на фізико-математичний факультет Красноярського державного педагогічного інституту, який закінчила у 1987 році, отримала спеціальність учителя фізики.

З 1987 до 1989 року Лялько Г.В. працювала вчителем фізики Красноярської середньої школи №62.

З жовтня 1989 до серпня 1990 року Лялько Г.В. працювала на посаді лаборанта кафедри фізики Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка та на посаді лаборанта з виконання госпдоговірних тем за сумісництвом.

З вересня 1990 року до 1991 року Лялько Г.В. працювала на посаді старшого лаборанта кафедри фізики та на посаді викладача на умовах погодинної оплати.

У лютому 1993 року Галина Валеріївна звільняється з роботи за власним бажанням у зв'язку зі зміною місця проживання.

*Заговора
Валентина
Василівна*

Заговора В.В. народилася 14 липня 1956 року у ст. Ковильна-1 Акмалінської області, Казахстан. З 1963 до 1973 року навчалась у Віривській середній школі.

З 1973 до 1978 року Заговора В.В. навчалась на природничому факультеті Сумського державного педагогічного інституту імені А.С.Макаренка. З 1978 до 1981 року працювала за направленням у Мужинській середній школі Кролевецького району Сумської області учителем біології та хімії. З серпня до грудня 1981 року працювала у дитячому садку №11 м. Суми.

З грудня 1981 до 1984 року Заговора В.В. працювала на посаді лаборанта кафедри фізики. З листопада 1984 до березня 1985 року, та з вересня 1985 до квітня 1986 року виконувала обов'язки завідувачки лабораторіями. З квітня до вересня 1985 року працювала на посаді учбового майстра кафедри фізики. З квітня до серпня 1986 року працювала на посаді лаборанта кафедри фізики. З жовтня 1986 до вересня 1998 року працювала завідувачкою лабораторіями кафедри фізики та за сумісництвом спочатку лаборантом лабораторії технології матеріалів, потім лаборантом лабораторії атомної та ядерної фізики.

З жовтня 1998 року до жовтня 2005 року Заговора В.В. працювала на посаді старшого лаборанта кафедри фізики. З жовтня 2005 року до вересня 2006 року працювала старшим лаборантом кафедри експериментальної і теоретичної фізики.

За часи роботи на кафедрі фізики Валентина Василівна проводила лабораторні заняття з охорони праці на умовах погодинної оплати.

У вересні 2006 року Заговора В.В. звільнилась з роботи у зв'язку з переведенням до Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

*Токарь Валентина
Миколаївна*

Токарь В.М. народилася 3 вересня 1955 року в с. Покровка Краснопільського району Сумської області. З 1962 до 1972 року навчалась у Краснопільській середній школі.

З 1973 до 1978 року Токарь В.М. навчалась на природничому факультеті Сумського державного педагогічного інституту імені А.С.Макаренка.

З 1978 до 1985 року Токарь В.М. вчителем хімії Угрядської середньої школи Краснопільського

району. З 1985 до 1986 року працювала вихователькою у дитячому садочку м. Суми.

З жовтня 1986 до 1989 року перебувала на пенсії за інвалідністю.

З 1989 до 1990 року Токарь В.М. працювала секретарем-машиністом на базі МТС «Сумсвеклосахарагропрома».

З травня 1990 до 1994 року Токарь В.М. працювала на посаді лаборанта кафедри фізики.

У травні 1994 року Валентина Миколаївна звільнилась з посади у зв'язку з переходом на роботу до медичного факультету Сумського державного університету на посаду старшого лаборанта кафедри патологічної анатомії.

*Гриненко
Валентина
Миколаївна*

Гриненко В.М. народилася 24 квітня 1964 року у с. Єскатиринівка Білопільського району Сумської області.

З 1971 до 1973 року навчалась у Єскатиринівській середній школі, а з 1973 до 1981 року в Обідській середній школі Білопільського району.

З 1981 до 1986 року Гриненко В.М. навчалась на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного інституту імені А.С.Макаренка, отримала кваліфікацію вчителя математики і фізики середньої школи.

З 1986 до 1989 року Гриненко В.М. працювала у Грицаківській восьмирічній школі вихователем, а з лютого 1989 до вересня 1989 року працювала вихователем ясла-садочку №15 м. Суми.

З вересня 1991 року Гриненко В.М. працювала старшим лаборантом кафедри фізики Сумського державного педагогічного інституту ім. А.С.Макаренка. З вересня 1997 до листопада 1998 виконувала роботу за поєднанням посади завідувачки лабораторіями кафедри фізики.

У серпні 1998 року Валентина Миколаївна звільнилась з роботи за власним бажанням.

*Расенко Ольга
Михайлівна*

Расенко О.М. народилась 28 квітня 1974 року в с. Лохня Велико-Писарівського району Сумської області.

З 1991 до 1996 року Расенко О.М. навчалась на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного інституту імені А.С.Макаренка та здобула кваліфікацію «вчитель фізики та математики».

З 1996 до 1997 року Расенко О.М. працювала вчителем фізики та педагогом-організатором Сумської середньої школи № 15.

З 1990 до 2003 року працювала вчителем математики Садівської середньої школи Сумського району.

З вересня 2006 до вересня 2008 року Расенко О.М. працювала старшим лаборантом кафедри фізики.

У вересні 2008 року Ольга Михайлівна звільнилась з роботи за власним бажанням.

*Власова Ольга
Петрівна*

Власова О.П. народилась 11 січня 1985 р. в м. Полтаві. У 2002 році закінчила Сумську загальноосвітню школу I-III ступенів № 18 і в цьому ж році вступила до Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка на фізико-математичний факультет. У 2007 році закінчила університет і отримала вищу освіту за спеціальністю «Фізика і математика» та здобула кваліфікацію «Вчитель фізики, математики, астрономії і безпеки життєдіяльності».

У 2002 році закінчила магістратуру Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка і отримала вищу освіту за спеціальністю «Управління навчальним закладом» та здобула кваліфікацію магістра фізики. З вересня 2008 до серпня 2010 року працювала на посаді старшого лаборанта кафедри фізики.

*Лебединський
Сергій
Олександрович*

Лебединський С.О. народився 16 грудня 1990 року в смт. Краснопілля Краснопільського району Сумської області.

З 1998 до 2001 року Лебединський С.О. навчався у Краснопільській ЗОШ I-III ступенів, а з 2001 до 2008 року навчався у Краснопільській гімназії, яку закінчив з відзнакою.

З 2008 до 2013 року Лебединський С.О. навчався на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка та здобув повну вищу освіту за спеціальністю «Фізика та математика» й отримав диплом з відзнакою.

З листопада 2012 року до липня 2013 року Лебединський С.О. працював на посаді лаборанта кафедри фізики.

У липні 2013 року Сергій Олександрович звільнився з роботи за власним бажанням у зв'язку переходом на посаду інженера II-ї категорії в Інституті прикладної фізики НАН України.

*Мартиненко
Дмитро
Сергійович*

Мартиненко Д.С. народився 27 серпня 1991 року в м. Буринь Сумської області. З 1998 до 2000 року навчався у Буринській початковій школі №4, а з 2000 до 2008 року – у Буринській загальноосвітній школі I-III ступенів №2.

З 2008 до 2013 року Мартиненко Д.С. навчався на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка та здобув повну вищу освіту за спеціальністю «Фізика та математика».

З листопада 2012 року до липня 2013 року Мартиненко Д.С. працював на посаді лаборанта кафедри фізики.

У липні 2013 року Дмитро Сергійович звільнився з роботи за власним бажанням і працював у Конотопській спеціалізованій школі I-III ступенів №9 учителем фізики. У 2014 році пішов добровольцем у спецпідрозділ «Дніпро-1».

*Ткач Алла
Володимирівна*

Ткач А.В. народилася 3 травня 1977 року в с. Стецьківка Сумського району Сумської області. З 1984 до 1994 року навчалась у Стецьківській середній школі.

З 1994 до 1997 року Ткач А.В. навчалась у Сумському кооперативному технікумі, де здобула освіту за спеціальністю «Товарознавство і комерційна діяльність».

З 2012 до 2016 року Ткач А.В. навчалась на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка за спеціальністю «Інформатика та математика».

З 2016 до 2018 року Ткач А.В. працювала лаборантом на кафедрі фізики та методики навчання фізики (на час відпустки для догляду за дитиною Муракаєвої Т.В.).

*Стома Валентина
Миколаївна*

Стома В.М. народилася 29 січня 1994 року в с. Порозок Краснопільського району Сумської області. З вересня 2000 року до липня 2009 року навчалась у Порозчанській загальноосвітній школі, а з вересня 2009 до червня 2011 року навчалась у Славгородській загальноосвітній школі.

З 2011 до 2017 року Стома В.М. навчалась на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка та здобула освітній ступінь «Магістр» за спеціальністю «Фізика та математика», отримала диплом з відзнакою.

З вересня 2015 до серпня 2016 року Стома В.М. працювала вчителем математики у Славгородській ЗОШ І-ІІІ ступенів Краснопільського району.

З серпня 2016 до серпня 2019 року Стома В.М. працювала на посаді лаборанта кафедри фізики та методики навчання фізики.

З вересня 2019 до червня 2020 року Стома В.М. працювала викладачем кафедри інформатики.

З вересня 2020 року до червня 2021 року Стома В.М. працювала на посаді викладача кафедри фізики та методики навчання фізики.

У лютому 2021 року Валентина Миколаївна захистила кандидатську дисертацію за освітньо-науковою програмою Професійна освіта (Комп'ютерні технології) на тему «Розвиток

інформаційно-цифрової компетентності майбутніх учителів природничо-математичних спеціальностей у процесі професійної підготовки» та здобула ступінь доктора філософії.

У червні 2021 року Стома В.М. звільнилась з роботи у зв'язку із закінченням строку дії трудового договору.

Панченко (Герасімова) Т.Ю. народилась 20 вересня 1989 року в с. Терешківка Сумського району Сумської області.

Після 9 років навчання у Терешківській загальноосвітній школі, Панченко Т.Ю. з 2005 до 2009 року навчалась у Лебединському педагогічному училищі ім. А.С.Макаренка за спеціальністю «Початкова освіта».

*Панченко Тетяна
Юріївна*

З 2009 до 2014 року Панченко Т.Ю. навчалась на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка та отримала диплом спеціаліста з відзнакою за спеціальністю «Фізика та математика». У 2015 році отримала диплом магістра з відзнакою та здобула кваліфікацію викладача фізики.

З вересня 2014 до вересня 2016 року Панченко Т.Ю. працювала на посаді лаборанта кафедри фізики та методики навчання фізики, а з вересня 2016 до грудня 2017 року – на посаді старшого лаборанта кафедри фізики та методики навчання фізики.

У грудні 2017 року Тетяна Юріївна звільнилась з роботи за угодою сторін.

Ткаченко Ю.А. народилась 3 січня 1991 року в м. Глухів Сумської області.

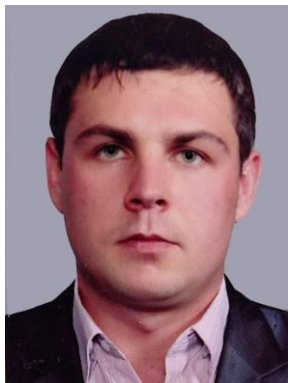
Після 9 років навчання у Ціпківській загальноосвітній школі, Ткаченко Ю.А. з 2006 до 2010 року навчалась у Лебединському педагогічному училищі ім. А.С.Макаренка за спеціальністю «Початкова освіта».

З 2010 до 2015 року Ткаченко Ю.А. навчалась на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка та отримала диплом спеціаліста з відзнакою за

спеціальністю «Фізика та математика». У 2016 році отримала диплом магістра з відзнакою та здобула кваліфікацію викладача фізики.

З вересня 2019 до вересня 2020 року Ткаченко Ю.А. працювала на посаді лаборанта кафедри фізики та методики навчання фізики.

У вересні 2020 Юлія Анатоліївна звільнилась з роботи за угодою сторін.

*Коломієць
Володимир
Миколайович*

Коломієць В.М. народився 1 жовтня 1987 року в с. Товста Білопільського району Сумської області.

Після 9 років навчання у Терещенківській загальноосвітній школі, Коломієць В.М. з 2002 до 2004 року навчався в Куянівському НВК I-III ступенів та закінчив його з відзнакою.

З 2004 до 2009 року Коломієць В.М. навчався на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка та отримав диплом спеціаліста з відзнакою за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти. Фізика». У 2010 році отримав диплом магістра з відзнакою та здобув кваліфікацію викладача фізики. З 2010 до 2013 року Коломієць В.М. навчався в аспірантурі Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка та в 2014 році отримав диплом кандидата фізико-математичних наук зі спеціальності «Фізика твердого тіла».

З листопада 2013 до липня 2014 року Коломієць В.М. працював на посаді старшого лаборанта кафедри фізики.

У липні 2014 року Володимир Миколайович звільнився у зв'язку з переведенням на роботу до Інституту прикладної фізики Національної академії наук.

*Руденко Богдан
Михайлович*

Руденко Б.М. народився 4 вересня 1994 року в с. Синівка Липоводолинського району Сумської області. 9 років навчався у Синівській загальноосвітній школі I-III ступенів та 3 роки у ДПТНЗ Синівській "Професійний аграрний ліцей".

У 2014 році Руденко Б.М. вступив на навчання на фізико-математичний факультет Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка спеціальність Середня Освіта

"Фізика". У 2018 році отримав диплом бакалавра, а у 2019 диплом магістра за даною спеціальністю.

З вересня 2020 року Руденко Б.М. працював на посаді лаборанта кафедри математики, а у травні 2022 року був переведений на посаду старшого лаборанта кафедри математики, фізики та методик їх навчання. З вересня 2022 року працював на посаді завідувача навчальної лабораторії кафедри математики, фізики та методик їх навчання.

У листопаді 2023 року Богдан Михайлович звільнився за угодою сторін.

*Дєдужева Інна
Володимирівна*

Дєдужева І.В. народилася 20 жовтня 1981 року у м. Суми. З 1999 до 2004 року навчалась у Сумському державному університеті та отримала повну вищу освіту за спеціальністю «Прикладна математика».

У 2008 році Дєдужева І.В. працювала оператором ЕОМ у Сумській клінічній лікарні №4. З 2011 до 2012 року працювала в СД УДППЗ «Укрпошта» оператором.

З вересня 2012 до серпня 2014 року Дєдужева І.В. працювала на посаді старшого лаборанта кафедри експериментальної і теоретичної фізики. З вересня 2014 до лютого 2021 року працювала на посаді старшого лаборанта кафедри фізики та методики навчання фізики.

З лютого 2021 року Дєдужева І.В. працювала на посаді завідувачки навчальної лабораторії спочатку кафедри фізики та методики навчання фізики, а після реорганізації кафедр, на посаді завідувачки навчальної лабораторії кафедри математики, фізики та методик їх навчання.

У період з 2012 до 2017 року Дєдужева І.В. працювала на посаді техника II категорії по виконанню госпдоговірних тем.

У вересні 2022 року Інна Володимирівна звільнилась з роботи у зв'язку із закінченням строку дії трудового договору.

Муракаєва Т.В. народилася 25 березня 1967 року в м. Суми. З 1974 року до 1977 року навчалася в середній школі №521 м. Куйбишева (Російська федерація). З 1977 року до 1984 року навчалася в середній школі № 10 м. Сум.

У 1984 році вступила до Сумського філіалу Харківського педагогічного інституту (хіміко-машино-будівельний факультет).

*Муракаєва Тетяна
Володимирівна* З 1988 року працювала на посаді лаборанта кафедри фізики, а з 1998 до 2024 року – старшим лаборантом кафедри фізики.

Упродовж 2006 – 2009 рр. колектив кафедри плідно працював над навчально-методичним забезпеченням дисциплін, зокрема підготовлено навчальні посібники для студентів «Основи спеціальної теорії відносності» ([В.С. Іваній](#), [І.О. Мороз](#)), «Молекулярна фізика» ([І.О. Мороз](#), [О.В. Яременко](#)); видано низку методичних рекомендацій ([В.Б. Лобода](#), [В.С. Кшнякін](#), [М.В. Каленик](#) та інші), розроблені та опубліковані програми з історії фізики та методології природознавства ([В.С. Іваній](#)), спеціального фізичного практикуму ([В.С. Іваній](#), [В.Б. Лобода](#), [В.С. Кшнякін](#)) та інші.

Навчальний процес здійснювався на базі 6 навчальних лабораторій, оснащених сучасним обладнанням: механіка та молекулярна фізика (лаборант [Т.В. Муракаєва](#)); електрики та магнетизму (лаборант [А.В. Пузін](#)); оптики та атомної фізики (лаборант [О.П. Власова](#)); електрорадіотехніки (лаборант [А.В. Пузін](#)); мас-спектрометрії (зав. лабораторій [В.О. Кравченко](#)). Вагомий внесок у розвиток матеріально-технічної бази кафедри, організацію роботи навчальних лабораторій здійснює завідувач лабораторій [В.О. Кравченко](#).

На кафедрі відкрито аспірантуру зі спеціальності «Фізика твердого тіла», де виконуються наукові дослідження щодо вивчення структури властивостей плівкових та полімерних матеріалів.

Лобода В.Б. та вихованці його наукової школи [Шкурдода Ю.О.](#), [Кравченко В.О.](#),
[Хурсенко С.М.](#), [Коломієць В.М.](#), Кулик С.Г.

Випускники аспірантури плідно працюють у ВНЗ м. Суми викладачами, завідувачами кафедр, деканами, проректорами.

Наприклад, у Сумському державному університеті сьогодні працюють випускники фізико-математичного факультету: на посаді проректора з наукової частини – доктор фізико-математичних наук, професор А.Н. Чорноус; на посаді завідувачки кафедри електроніки, загальної та прикладної фізики – доктор фізико-математичних наук, професор Л.В. Однодворець; доктора фізико-математичних наук, професори [Ю.М. Лопаткін](#), В.І. Перекрыстов, [Ю.О. Шкурдода](#); кандидати фізико-математичних наук, доценти В.Ф. Нефедченко, І.В. Коплик, Ю.А. Зимак; на посаді директора Конотопського політехнічного технікуму Сумського державного університету – кандидат педагогічних наук, доцент Т.В. Гребеник (замінила на цій посаді кандидата фізико-математичних наук В.В. Бібіка).

Випускниками фізико-математичного факультету є: Г.В. Кирик – директор «Укрросметалу», кандидат фізико-математичних наук, провідний фахівець цього підприємства кандидат фізико-математичних наук [К.О. Пушкарьов](#); [Т.О. Пушкарьова](#) – начальник відділу проектної діяльності ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» Міністерства освіти і науки України, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, автор-розробник та науковий керівник педагогічної технології «Росток», керівник ТОВ «Академія інноваційного розвитку освіти»; О.А. Лебедь – доктор фізико-математичних наук, директор Інституту прикладної фізики АН України.

Шкурдода Ю.О. проводить лабораторні заняття.

Каленик М.В., Іваній В.С., Яременко О.В., Кшнякін В.С. проводять заняття.

Для залучення здібної студентської молоді до наукової роботи на кафедрі створено 4 проблемні наукові групи, у яких у тісній співпраці викладачі, аспіранти та студенти проводять наукові дослідження. Викладацький колектив кафедри значну увагу приділяє науково-дослідницькій роботі учнів-членів МАН України (доценти В.Б. Лобода, В.С. Кшнякін), науковим дослідженням студентської молоді (професор В.С. Іваній, доценти В.Б. Лобода, О.В. Яременко, М.В. Каленик).

Для підвищення якості навчального процесу та науково-дослідницької роботи лабораторії кафедри оснащено комп'ютерним

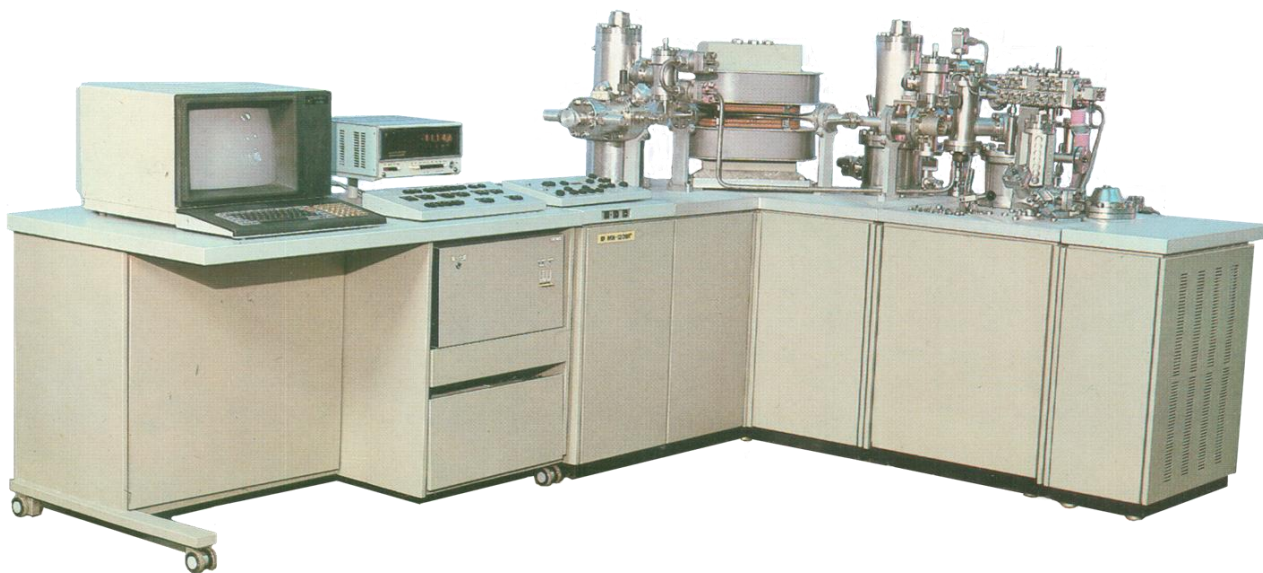
обладнанням, придбано лабораторне обладнання фірми RHYWE, створено лабораторію інноваційних технологій та сучасну науково-дослідну лабораторію мас-спектрометрії.

У наукових лабораторіях, оснащених сучасною технікою, викладачі кафедри фізики виконують наукові дослідження, які мають міжнародне визнання. Наукові праці викладачів кафедри опубліковані у наукових журналах України і за кордоном.

Колективом кафедри здійснювалася велика наукова та методична робота, значна увага приділяється індивідуальній роботі з кожним студентом. Науково-методичний доробок викладачів кафедри тільки за 2000-2010 роки становив: 11 монографій, 26 навчальних посібників та підручників, більше 250 наукових та методичних статей, які використовуються викладачами університетів України.

Основними напрямками роботи кафедри були впровадження в навчальний процес новітніх інформаційних технологій викладання з широким використанням комп'ютерної та іншої сучасної техніки (проф. [В.С. Іваній](#), доценти [М.В. Каленик](#), [В.С. Кшнякін](#)).

Кафедра фізики протягом тривалого періоду підтримувала тісні наукові зв'язки з ВО "Електрон" ([Лобода В.Б.](#)).

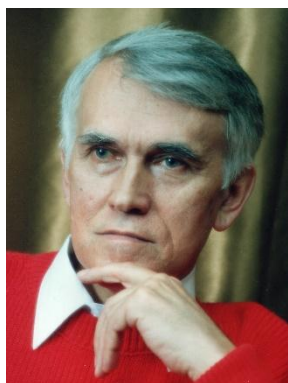

Мас-спектрометр МІ 1201 ІГ (ВО «Електрон» 1988р.)

У вакуумній системі якого вперше в СРСР були використані надвисоковакуумні орбітронні насоси розроблені проф. [Лободою В.Б.](#)

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ТА ТЕОРЕТИЧНОЇ ФІЗИКИ

У 2001 році в Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка зусиллями науковців Інституту прикладної фізики Національної Академії наук України та кафедри фізики Сумського державного педагогічного університету було створено кафедру експериментальної і теоретичної фізики, яка вдало поєднала науковий і методичний підхід у підготовці кадрів і розпочала підготовку фахівців-дослідників за спеціальністю «Фізика». Очолював кафедру відомий вчений, директор Інституту прикладної фізики Національної Академії наук України, академік Національної академії наук України, доктор фізико-математичних наук, професор Сторіжко Володимир Юхимович.

*Сторіжко
Володимир
Юхимович*

Сторіжко В.Ю. – доктор фізико-математичних наук, професор, академік Національної академії наук України, директор Інституту прикладної фізики Національної академії наук України. З 2001 року очолював кафедру експериментальної та теоретичної фізики Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

Підготовку фахівців здійснював висококваліфікований професорсько-викладацький колектив. Кафедра експериментальної і теоретичної фізики мала у своєму складі 16 викладачів: 4 докторів наук, професорів (з них – 1 академік Національної академії наук України, 1 член–кореспондент Національної академії наук України); 10 кандидатів наук, доцентів. Частину викладачів цієї кафедри становили провідні науковці Інституту прикладної фізики Національної академії наук України. Початковий кістяк кафедри склали доц. Лобода Валерій Борисович, доц. Салтикова Алла Іванівна, доц. Скоробагатько Анатолій Федорович та доц. Стадник Олександр Дмитрович.

Протягом різних років на кафедрі працювали: [Мороз Іван Олексійович](#), кандидат технічних наук, в. о. професора; [Завражна Олена Михайлівна](#), кандидат фізико-математичних наук, старший викладач; Ворошило Олексій Іванович, кандидат фізико-математичних наук, доцент; [Чепурних Геннадій Кузьмич](#), доктор

фізико-математичних наук, професор; Мірошніченко Валентин Іванович, доктор фізико-математичних наук, старший науковий співробітник, член-кореспондент Національної академії наук України; Острик Володимир Іванович, доктор фізико-математичних наук, доцент; Пономарьов Олександр Георгійович, кандидат фізико-математичних наук, доцент; Кравченко Сергій Михайлович, кандидат фізико-математичних наук; Рощупкін Сергій Павлович, доктор фізико-математичних наук, професор; Холодов Роман Іванович, кандидат фізико-математичних наук, доцент; Дуванов Сергій Михайлович, кандидат фізико-математичних наук, старший науковий співробітник; Харченко Дмитро Олегович, доктор фізико-математичних наук, доцент; Денисенко Віталій Леонідович, кандидат фізико-математичних наук, доцент; Батурін Володимир Андрійович, кандидат фізико-математичних наук, доцент; Мордик Сергій Миколайович, кандидат фізико-математичних наук, доцент.

Колектив кафедри експериментальної та теоретичної фізики

*Мороз Іван
Олексійович*

Мороз І.О. народився 11 серпня 1947 року в с. Копитанці Великограднівського району Миколаївської області. У 1965 році закінчив школу та вступив до Одеського педагогічного інституту, який закінчив у 1970 році. Упродовж 1970-1971 років працював вчителем фізики в школі. Після служби в лавах Радянської армії з 1971 року до 1973 року працював учителем фізики професійно технічного училища м. Ананьїв Одеської області. З 1973 року до 1976 року навчався в аспірантурі Одеського педагогічного інституту імені К.Д. Ушинського. Після закінчення аспірантури одержав направлення в Сумський державний педагогічний інститут імені А.С. Макаренка на посаду викладача кафедри фізики. У 1978 році захистив дисертацію «Дослідження текстури і фізичних властивостей гексагональних металів», а в 1982 році йому присвоєно звання доцента. З 2007 року працює на посаді професора кафедри експериментальної та теоретичної фізики. Мороз І.О. є автором та співавтором понад 120 наукових та науково-методичних робіт, 9 навчально-методичних посібників, 2 з яких – отримали гриф Міністерства освіти і науки України.

З вересня 2013 року виконував обов'язки завідувача кафедри експериментальної та теоретичної фізики. А з вересня 2014 – по вересень 2019 очолював новостворену кафедру фізики та методики навчання фізики, яка структурно об'єднала колишні кафедри фізики та експериментальної та теоретичної фізики.

У 2013 році захистив докторську дисертацію на тему «Теоретичні та методичні засади інтегрованого навчання термодинаміки і статистичної фізики в педагогічних університетах» в Національному педагогічному університеті імені М. Драгоманова й отримав науковий ступінь доктора педагогічних наук. У 2014 р. отримав вчене звання професор кафедри експериментальної і теоретичної фізики.

З вересня 2014 р. до 2019 р. Мороз І.О. очолював кафедру фізики та методики навчання фізики. З вересня 2019р. до жовтня 2019 р. працював на посаді професора кафедри фізики та методики навчання фізики.

За сумлінну працю Іван Олексійович був нагороджений Грамотою МОН (2005 р.), нагрудним знаком «Відмінник освіти України» (2007 р.), грамотами Обласного управління освіти та ректора університету.

*Завражна Олена
Михайлівна*

Завражна О.М. народилася в м. Чита 20 січня 1980 року. У 1995 році навчалася в Читинській середній школі № 27. З 1995 року навчалася в Сумській загальноосвітній школі I-III ступеня № 25, яку закінчила в 1997 році.

У 2004 році Завражна О.М. закінчила з відзнакою Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти. Фізика» й здобула кваліфікацію «Вчитель фізики, математики, астрономії і безпеки життєдіяльності».

У 2007 році закінчила аспірантуру за спеціальністю «Теоретична фізика» при Інституті прикладної фізики Національної академії наук України м. Суми.

У вересні 2008 року Завражна О.М. захистила дисертацію на тему «Вплив магнітного поля на стани антиферромагнетика з переважною взаємодією Дзялошинського» та отримала науковий ступінь кандидата фізико-математичних наук за спеціальністю 01.04.02 – Теоретична фізика.

З листопада 2007 року Завражна О.М. працювала на посаді викладача кафедри експериментальної та теоретичної фізики Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

З 2019 до 2021 року очолювала кафедру фізики та методики навчання фізики.

Завражна О.М. є автором і співавтором більше 50 наукових робіт. Неодноразово нагороджувалася за сумлінну роботу грамотами університету.

*Стадник
Олександр
Дмитрович*

Стадник О.Д. народився 23 лютого 1949 року в с. Веселянці Запорізького району Запорізької області. Після закінчення середньої школи № 48 імені О.С. Пушкіна працював будівельником. З 1967 року до 1971 року навчався на фізико-математичному факультеті Запорізького державного педагогічного інституту. Після закінчення інституту працював учителем фізики в селі Привільному Солонянського району Дніпропетровської області.

Упродовж 1972 – 1973 років перебував на службі

у лавах Радянської армії. У 1973 – 1975 роках працював учителем фізики в СШ № 28 м. Запоріжжя. У 1976 – 1978 роках навчався в аспірантурі на кафедрі експериментальної і теоретичної фізики Запорізького державного педагогічного інституту.

З 1983 року працює в Сумському державному університеті імені А.С.Макаренка за направленням Міністерства освіти. У 1983 році захистив кандидатську дисертацію на тему «Вплив термомагнітної обробки на структуру й властивості полімерних композиційних матеріалів».

На кафедрі фізики Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка створив наукову лабораторію магнетизму композиційних матеріалів. О.Д.Стадник керував дипломними, магістерськими роботами (понад 80 студентів) та дослідженнями аспірантів. Сфера наукових інтересів – створення та дослідження нових композиційних матеріалів у силових полях.

Олександр Дмитрович закінчив свою трудову діяльність на кафедрі фізики та методики навчання фізики у 2020 році.

О.Д.Стадник є автором понад 90 наукових публікацій та винаходів. Оpubлікував монографію «Полімерні композити і нанокompозити в магнітних полях» та навчальний посібник «Інтелектуальна власність» (у співавторстві), виконує наукові дослідження в сфері матеріалознавства та енергозбереження.

За тривалу сумлінну працю в університеті Стадник О.Д. був нагороджений нагрудним знаком «Відмінник освіти України» (2007 рік), грамотами і подяками університету, Міністерства освіти і науки України, Управління освіти та Сумської обласної державної адміністрації.

*Салтикова Алла
Іванівна*

Салтикова А.І. народилася 8 вересня 1965 року в м. Суми. У 1982 році з золотою медаллю закінчила Сумську середню загальноосвітню школу № 25 та вступила на фізико-математичний факультет Сумського державного педагогічного інституту імені А.С.Макаренка, який закінчила з відзнакою у 1987 році та отримала кваліфікацію вчителя фізики та математики. З 1987 року працювала молодшим науковим співробітником, а з 1989 – викладачем кафедри фізики Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

У 1987 – 1991 роках заочно навчалася в аспірантурі при Львівському університеті. У 1993 році за результатом захисту дисертації на тему «Структура та електрофізичні властивості двошарових плівок перехідних d-металів» А.І. Салтиковій було присуджено ступінь кандидата фізико-математичних наук.

З 2001 році працювала викладачем кафедри експериментальної і теоретичної фізики, потім – кафедри фізики та методики навчання фізики, тепер – кафедри математики, фізики та методики їх навчання. У 2002 році отримала звання доцента кафедри експериментальної і теоретичної фізики.

З 1999 до 2006 року була заступником декана фізико-математичного факультету. З вересня 2006 до лютого 2007 року виконувала обов'язки декана факультету. А.І. Салтикова є автором понад 100 наукових та науково-методичних видань, серед них 7 навчальних посібників, статті в колективних монографіях, статті, що індексуються в базах даних Scopus.

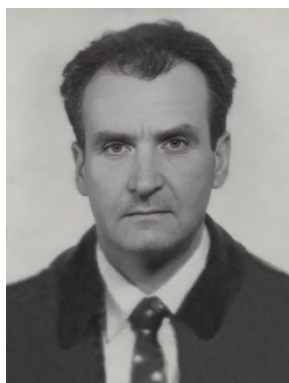
За більш, ніж 40 річну працю в Сумському державному педагогічному університеті нагороджена нагрудним знаком «Відмінник освіти України», грамотами Сумської обласної державної адміністрації, обласної ради, ректора університету.

З 2001 року на кафедрі працювали за сумісництвом провідні науковці Інституту прикладної фізики Академії наук України: В.І. Мірошніченко, Г.К. Чепурних, В.І. Острик, С.П. Ращупкін, Д.О. Харченко, Р.І. Холодов, О.І. Ворошило, С.М. Кравченко, В.А. Батурін, В.Л. Денисенко, С.М. Дуванов, С.М. Мордик, О.Г. Пономарьов.

В.І. Мірошніченко

Г.К. Чепурних

В. І. Острик

С.П. Ращупкін

Д.О. Харченко

Р.І. Холодов

О.І. Ворошило

С.М. Кравченко

В.А. Батурін

В.Л. Денисенко

С.М. Дуванов

С.М. Мордик

О.Г. Пономарьов

*Лобас Олена
Миколаївна*

Лобас О.М. народилася 17 травня 1980 року в м. Суми. У 1996 році закінчила Сумську ЗОШ I-III ступенів №22.

У 1996 році вступила до Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, який закінчила у 2001 році з відзнакою за спеціальністю «Фізика та математика».

З 2001 року до 2002 року навчалася в магістратурі Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка на кафедрі фізики.

Упродовж 1997 – 2006 років працювала вчителем фізики в ЗОШ № 15 м. Суми. З 2006 до 2016 року працювала завідувачем лабораторії інноваційних технологій кафедри експериментальної і теоретичної фізики Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

З 2008 до 2011 року навчалась в аспірантурі Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

*Міронова Марина
Миколаївна*

Міронова М.М. народилася 29 вересня в м. Суми. З 1991 до 2001 року навчалася в школі № 2 м. Суми.

У 2001 році вступила до Сумського державного університету, який закінчила в 2006 році за спеціальністю «Інформатика та програмування».

З 2007 до 2014 року працювала в Сумському державному педагогічному університеті на посаді лаборанта кафедри експериментальної і теоретичної фізики.

*Білик Володимир
Миколайович*

Білик В.М. народився 26 липня 1985 року в с. Чернеча Слобода Буринського району Сумської області. З 1991 до 2002 року навчався у Чернечослобідській загальноосвітній школі I-III ступенів.

З 2002 до 2008 року Білик В.М. навчався на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, отримав диплом магістра та здобув кваліфікацію викладача фізики.

З 2008 до 2011 року Білик В.М. навчався в аспірантурі Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка за спеціальністю 0104.07 – «Фізика твердого тіла».

З 2006 до 2007 року працював на посаді молодшого наукового співробітника з виконання держбюджетної теми.

З лютого до липня 2012 року Білик В.М. працював на посаді лаборанта кафедри експериментальної і теоретичної фізики та на посаді викладача цієї ж кафедри за сумісництвом. З липня 2012 року переведений на посаду старшого лаборанта.

З січня 2013 до серпня 2014 року Білик В.М. працював на посаді завідувача навчальної лабораторії інноваційних технологій викладання фізики кафедри експериментальної і теоретичної фізики.

У вересні 2014 року Володимир Миколайович звільнився з роботи за власним бажанням.

На кафедрі були створені науково-дослідні лабораторії вторинної іонної мас-спектрометрії (науковий керівник доц. [А.І. Салтикова](#)), рентгенівського аналізу (науковий керівник – проф. [І.О. Мороз](#)), магнетизму композиційних матеріалів (науковий керівник – проф. [О.Д. Стадник](#)).

[Стадник О.Д.](#) та [Салтикова А.І.](#) в лабораторіях.

Базові напрями наукової діяльності Інституту прикладної фізики Національної академії наук України репрезентовані в навчальних програмах підготовки студентів Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, зокрема такі:

- експериментальні та теоретичні дослідження процесів взаємодії потужних пучків іонів, електронів і фотонів низьких енергій з матеріалом для цілеспрямованої зміни його властивостей;
- розробка електростатичних прискорювачів, методів та

аналітичного обладнання для експресного з високою роздільною здатністю аналізу складу і структури матеріалів, у тому числі біологічних об'єктів.

Одним з напрямків діяльності Інституту, пов'язаних з роботою членів кафедри, є: створення субмікронного іонного мікроскопу на енергію 2 МеВ, розробка фізичних методів визначення малих компонентів руд і вивчення в них мікросистем рідкісних елементів, науковий супровід міжгалузевої програми з наукового приладобудування.

Навчальні лабораторії кафедри були укомплектовані сучасним фізичним обладнанням та комп'ютерною технікою. Навчально-наукова робота студентів проходила у лабораторіях Інституту прикладної фізики Національної академії наук України.

Кафедра організовувала виробничу практику студентів в Інституті прикладної фізики Національна академія наук України, НВО «Селмі», ВАТ «ВНДІ компресормаш» та інших науково-виробничих установах Сумщини.

Випускники Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка за спеціальністю «Фізика» – це фахівці-дослідники в галузі сучасної фізики, яка є основою наукомістких, енергозберігаючих та сучасних інформаційних технологій. Об'єктами їх професійної діяльності є фізичні процеси мікро- та макросвіту, комп'ютерне моделювання фізичних процесів, сучасні фізичні засоби мас-спектрометрії й електронної мікроскопії, синергетичні моделі та інші.

У 2006 році відбувся перший випуск спеціалістів зазначеного напрямку, 40% випускників вступили до аспірантури Інституту прикладної фізики Національної академії наук України, інші – направлені на роботу в наукові та науково-виробничі підприємства міста Суми.

Перший випуск кафедри експериментальної та теоретичної фізики

Випускники магістратури зі спеціальності 8.070101 – «Фізика» рекомендувалися для викладання фізики у навчальних закладах I-IV рівня акредитації та для роботи в наукових, науково-виробничих підприємствах міста й області. З найбільш підготовлених випускників магістратури формувався резерв для направлення на навчання до аспірантури Інституту прикладної фізики Національної академії наук України, Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка та інших наукових установ, причому направлялися на роботу на посади асистентів та молодших наукових співробітників.

Серед випускників фізико-математичного факультету, які навчалися в аспірантурі і працювали в Інституті прикладної фізики НАН України та отримали вчений ступінь: Лебедь Олександр Анатолійович – доктор фізико-математичних наук, професор, директор ІПФ НАН України; кандидати наук: Лебединський С.О., Хелемеля О.В., Баштова А.І., Дяченко М.М., Романенко О.В., Коломієць В.М., Крамченков А.Б., Новак О.П., Колесник М.І., Бугай О.М., Лисенко О.Б., Овчаренко Ю.М., Лопаткін Р.Ю., Скороход Р.В.

За останні роки викладачами кафедри експериментальної та теоретичної фізики підготовлено і впроваджено в навчальний процес ряд навчальних посібників та підручників, рекомендованих Міністерством освіти і науки.

Науковий потенціал кафедри реалізовувався у практичних розробках, відкривав перспективи використання творчого потенціалу молоді Сумщини в галузі прикладних проблем енергетики, матеріалознавства, приладобудування, а також приладів навчального призначення.

Однак, через малу кількість вступників, у 2017 році рішенням вченої ради університету кафедра експериментальної та теоретичної фізики була об'єднана з кафедрою фізики і отримала назву кафедри фізики та методики навчання фізики. Очолив кафедру доктор педагогічних наук, професор Мороз Іван Олексійович.

До складу новоствореної кафедри увійшли: кандидат технічних наук, професор [В.С. Іваній](#); кандидат фізико-математичних наук, професор [В.Б. Лобода](#), кандидати фізико-математичних наук, доценти: [В.С. Кшнякін](#), [О.В. Яременко](#), [О.Д. Стадник](#), [А.І. Салтикова](#), [О.М. Завражна](#); кандидат педагогічних наук, доцент [М.В. Каленик](#); завідувач лабораторіями [Прилипко Т.В.](#); лаборанти кафедри: кандидат педагогічних наук [Пасько \(Лебединська\) О.О.](#), [Гончаренко Л.Г.](#), [Муракаєва Т.В.](#), [Пузін А.В.](#), [Лебединський С.О.](#), [Мартиненко Д.С.](#), [Білик В.М.](#), [Панченко \(Герасімова\) Т.Ю.](#), [Дедушева І.В.](#), [Ткач А.В.](#)

Колектив кафедри фізики та методики навчання фізики з аспірантами.

З 2019 року кафедру очолювала кандидат фізико-математичних наук, доцент [Олена Михайлівна Завражна](#). Під її керівництвом на кафедрі працювали: кандидат технічних наук, професор [В.С. Іваній](#); кандидати фізико-математичних наук, доценти: [О.В. Яременко](#), [О.Д. Стадник](#), [А.І. Салтикова](#); кандидат педагогічних наук, доцент [М.В. Каленик](#); завідувач лабораторіями [Прилипко Т.В.](#); лаборанти кафедри: [Муракаєва Т.В.](#), [Пузін А.В.](#), [Дедушева І.В.](#)

Відповідно до наказу № 467 від 27.09.2021р. «Про зміни у структурі Університету» реорганізували шляхом злиття кафедру математики та кафедру фізики та методики навчання фізики з 01 листопада 2021 року. Новоутвореній кафедрі надали назву кафедра математики, фізики та методик їх навчання, завідувачем кафедри була обрана доктор педагогічних наук, професор [Чашечникова Ольга Серафимівна](#).

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ ІНФОРМАТИКИ

1 вересня 1988 року на фізико-математичному факультеті на базі кафедр фізики та математики була організована кафедра інформатики, обчислювальної техніки та технічних засобів навчання (кафедра ІВТТЗН), яка в 1996 році рішенням Вченої ради Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка була перейменована на кафедру інформатики. Її очолив випускник факультету, кандидат фізико-математичних наук, доцент Шамоня Володимир Григорович.

*Шамоня
Володимир
Григорович*

Шамоня В.Г. народився 1 січня 1947 року в селищі Хотінь Сумської області. У 1965 році закінчив середню школу № 15 міста Суми.

У 1971 році закінчив фізико-математичний факультет Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка з відзнакою і залишився працювати викладачем кафедри фізики.

У 1974 році вступив до аспірантури, а в 1978 році захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата фізико-математичних наук в галузі фізичної електроніки, в тому числі – квантової. У 1980 році присвоєно вчене звання – доцент кафедри фізики.

З ініціативи В.Г. Шамоні 1 вересня 1988 року на базі кафедр фізики та математики фізико-математичного факультету була створена кафедра інформатики, обчислювальної техніки та технічних засобів навчання (кафедра ІВТТЗН), яка в 1996 році було перейменовано в кафедру інформатики.

Протягом 20 років під його керівництвом кафедра перетворилася у важливий осередок інформатизації навчального процесу як в університеті, так і за його межами.

В.Г. Шамоня – провідний фахівець кафедри інформатики Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Його наукові досягнення та методичний досвід широко відомі Україні, про що свідчать неодноразові запрошення на обласні та всеукраїнські семінари, виступи на міжнародних конференціях, а також численні публікації статей та посібників для вчителів і студентів.

За час роботи в Сумському державному педагогічному

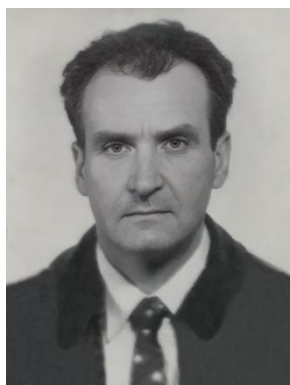

університеті імені А.С.Макаренка В.Г.Шамоня є автором програм кількох навчальних дисциплін, серед яких основними є методи обчислень, апаратне та програмне забезпечення ПЕОМ, програмування.

Протягом багатьох років здійснює керівництво науковою роботою студентів, написанням курсових, дипломних і магістерських робіт.

В.Г.Шамоня неодноразово нагороджений Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України та нагрудним знаком «Відмінник освіти України» (2008 рік) і грамотами Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

З моменту створення на кафедрі працювали висококваліфіковані спеціалісти, серед яких доктор фізико-математичних наук, професор [Г.К.Чепурних](#); кандидати фізико-математичних наук: [М.Ю.Щербина](#), Н.Н.Бородавка, [С.В.Сіталова](#), [А.В.Карбовський](#); кандидат технічних наук, доцент [В.В.Яценко](#), кандидати педагогічних наук, доценти: [М.С.Головань](#), [М.О.Антонченко](#), [О.В.Семеніхіна](#); викладачі: [Г.Ф.Літовцева](#), [О.М.Гелюх](#), [І.Я.Славненко](#).

*Чепурних
Геннадій Кузьмич*

Чепурних Г.К. народився 17 червня 1934 року в с. Байронівка Іркутської області.

У 1953 році вступив до Іркутського державного педагогічного університету за спеціальністю Фізика.

У 1962 році зарахований до очної аспірантури фізичного факультету Московського державного університету ім. М.В.Ломоносова на кафедру теоретичної фізики, навчався під керівництвом доктора фізико-математичних наук, професора Я.П.Терлецького, який був особисто знайомим із М. Бором.

Кандидатську дисертацію за спеціальністю «Теоретична фізика» Геннадій Кузьмич захистив у 1966 році в МДУ за темою «Дослідження нелінійних спінових рівнянь».

Докторську дисертацію за темою «Орієнтаційні фазові переходи в одноосьових антиферромагнетиках» за спеціальністю «Фізика твердого тіла» захистив у Донецькому фізико-технічному інституті АН УРСР у 1982 році, де працював з 1966 року.

З 1989 року до 2019 року Чепурних Г.К. працював у Сумському відділенні ІМФ АН України (згодом Інституту прикладної фізики НАН України). У 2011 році було присвоєно звання професора за спеціальністю фізика твердого тіла.

У 2000 - 2007 роках працював професором кафедри інформатики Сумського педагогічного університету (за сумісництвом). За час наукової діяльності опублікував понад 100 наукових і науково-методичних праць, під його керівництвом захищено шість кандидатських дисертацій. Був членом спеціалізованих вчених рад при ІПФ НАН України та при СумДУ, має низку почесних грамот і нагород.

Наукова діяльність присвячена, головним чином, вивченню індукованих зовнішнім магнітним полем фазових переходів у магнітовпорядкованих кристалах.

Напрямки наукової діяльності: фазові переходи в магнітовпорядкованих кристалах; вивчення впливу нульових коливань, температури та магнітострикції на область метастабільних станів антиферромагнетиків; ядерний магнітний резонанс; взаємодія спінових та пружних хвиль; релаксаційні процеси в антиферромагнетиках; розробка ефективних нанотехнологій.

Чепурних Г.К. вперше у світі була розроблена кількісна теорія орієнтаційних фазових переходів у тетрагональних антиферромагнетиках. Ці роботи мають важливе фундаментальне і прикладне значення, зокрема для розробки ефективних магнітострикційних перетворювачів.

*Головань Микола
Степанович*

Головань М.С. народився 26 квітня 1953 р. у с. Сотниківка Яготинського району Київської області. Під час навчання у 1971–1976 рр. на фізико-математичному факультеті Київського державного педагогічного інституту імені О.М. Горького (пізніше – Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова) зацікавився наукою і отримав рекомендації для вступу в аспірантуру. З 1979 р. займається педагогічною діяльністю: викладач кафедри вищої математики, старший викладач кафедри математичного аналізу Сумського державного педагогічного інституту імені А.С.Макаренка. Викладав курси математичного аналізу, обчислювальної математики та

програмування. З 1989 р. працював на кафедрі інформатики і викладав курси інформатики та методики навчання інформатики. У 1997 р. Микола Степанович здобув науковий ступінь кандидата педагогічних наук і розпочав роботу у Державному вищому навчальному закладі «Українська академія банківської справи Національного банку України» у м. Суми. З 1999 р. до 2009 р. обіймав посаду декана обліково-фінансового факультету, а з 2000 р. – ще й доцента кафедри вищої математики та інформатики. Як науковець М.С. Головань досліджує проблеми історії і методики професійної освіти, використання нових інформаційних технологій у навчальному процесі.

За результатами досліджень опублікував понад 140 наукових та навчально-методичних праць, серед яких підручник з чисельних методів для студентів педагогічних університетів.

За успіхи у професійній діяльності нагороджений почесними грамотами Міністерства освіти і науки України та Української академії банківської справи.

*Литвиненко
Анатолій
Олексійович*

Литвиненко А.О. народився 22 квітня 1946 року у м. Суми. У 1964 році вступив на навчання у Московському державному університеті імені М. Ломоносова, який закінчив у 1971 році й отримав кваліфікацію математика.

Після завершення навчання в університеті отримує направлення на роботу в науково-дослідний сектор Сумського філіалу ХПІ імені В.І. Леніна і працював з вересня 1971 року на посаді інженера, потім перейшов на посаду старшого інженера, потім – молодшого наукового співробітника, а з липня 1975 року працював на посаді старшого наукового співробітника та керував лабораторією обчислювальної техніки науково-дослідного сектору філіалу.

З вересня 1976 року Литвиненко А.О. обирається за конкурсом на посаду старшого викладача кафедри математики фізико-математичного факультету Сумського державного педагогічного інституту ім. А.С. Макаренка й одночасно призначається на посаду старшого наукового співробітника за сумісництвом з госпдоговірної теми кафедри історії і філософії.

У період з 1976 до 1982 року Анатолій Олексійович викладає курси обчислювальної математики та програмування, приймав активну участь разом з Голованем М.С. по створенню кабінету обчислювальної техніки. Займається науковою роботою: друкує статті, доповідає на наукових конференціях, бере активну участь у науково-дослідній роботі своєї кафедри й інших кафедр інституту: в області обробки даних і розв'язку рівнянь по кафедрі фізики, в області економіки атмосферних заходів, в області удосконалення математичного забезпечення ЕОМ «Наири-2».

З липня 1982 року лабораторію обчислювальної математики передають з кафедри математики на кафедру математичного аналізу, тому Литвиненко А.О. разом з кількома іншими викладачами переходить на кафедру математичного аналізу, де працює до 1988 року.

З жовтня до грудня 1982 року Литвиненко А.О. проходить стажування в Ленінградському державному університеті на кафедрі економічних розрахунків, а в листопаді 1983 року в науковій раді цього університету захищає кандидатську дисертацію й отримує науковий ступінь кандидата економічних наук.

Із січня 1988 року Литвиненко А.О. переходить на вакантну посаду старшого викладача кафедри вищої математики, а у березні 1988 року йому було присвоєно вчене звання доцента кафедри вищої математики.

У зв'язку з рішенням Ради інституту від 27.06.1988 р. про створення на фізико-математичному факультеті з вересня 1989 року кафедри «Інформатики, обчислювальної техніки і ТЗН» для забезпечення відповідної роботи на дану кафедру були переведені декілька викладачів з кафедри фізики та кафедри математичного аналізу, в тому числі і доцент Литвиненко А.О.

У липні 1990 року Литвиненко А.О. звільнився за власним бажанням у зв'язку з переходом на посаду заступника директора з наукової роботи до Сумського філіалу науково-виробничого об'єднання «Альта».

*Павленко
Олександр
Іванович*

Павленко О.І. народився 23 вересня 1958 року у м. Токмак Запорізької області. У 1976 році закінчив середню школу і вступив на фізико-математичний факультет Сумського державного педагогічного інституту.

Після завершення 1 курсу Павленко О.І. був направлений ректором інституту на завод «Електрон» м. Єреван для вивчення ЕОМ «НАИРИ-2» і після завершення курсів продовжив навчання в Сумському педагогічному інституті, а також працював у лабораторії обчислювальної математики на посаді техника ЕОМ. Під час навчання приймав активну участь у студентських наукових конференціях, на яких неодноразово займав перші місця. У 1978 році став лауреатом обласного конкурсу «Сумські зорі». У 1981 році закінчив інститут, отримавши кваліфікацію учителя фізики та математики та продовжив працювати на попередній посаді.

З липня до грудня 1981 року Павленко О.І. призначений спочатку на посаду старшого лаборанта, а потім – інженера, з 1983 року – молодшого наукового співробітника, а з 1984 року – старшого наукового співробітника кафедри фізики з госпдогвірної теми за сумісництвом. У 1987 році був керівником госпдогвірної теми.

З листопада 1981 року до листопада 1985 року навчався в аспірантурі при Черновецькому державному університеті за спеціальністю «Фізика твердого тіла» без відриву від виробництва.

У жовтні 1986 року Павленко О.І. працював на посаді викладача кафедри математичного аналізу на умовах погодинної оплати, проводить лабораторні заняття з інформатики, а у жовтні 1987 року переходить на посаду асистента кафедри вищої математики у зв'язку з обранням по конкурсу.

Відповідно до рішення вченої ради інституту про створення з 1 вересня 1988 року кафедри інформатики та обчислювальної техніки і технічних засобів навчання Павленко О.І. переводять на посаду асистента зазначеної кафедри.

У серпні 1990 року Павленко О.І. звільнився за власним бажанням у зв'язку з переходом на іншу роботу. У період з жовтня 1990 року до грудня 1992 року Олександр Іванович працював на посаді асистента кафедри інформатики, обчислювальної техніки та ТЗН за сумісництвом, після чого звільнився у зв'язку з припиненням викладацької діяльності.

*Яценко Валерій
Валерійович*

Яценко В.В. з 1986 до 1990 року навчався на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного інституту ім. А.С. Макаренка.

Після завершення навчання Яценко В.В. залишають на кафедрі, а з 1990 до 1991 року він працює на посаді інженера-програміста кафедри інформатики Сумського державного педагогічного інституту ім. А.С. Макаренка.

З 1991 до 1994 року навчався в аспірантурі Інституту кібернетики ім. В.М. Глушкова Національної академії наук України, м. Київ.

Після закінчення аспірантури повертається на кафедру інформатики і з 1994 до 1996 року працював на посаді старшого викладача кафедри інформатики Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка.

У лютому 1995 року рішенням спеціалізованої вченої ради Інституту кібернетики ім. В.М. Глушкова Національної академії України Яценку В.В. присвоєно вчений ступінь кандидата технічних наук за спеціальністю 05.25.05 «Інформаційні системи і процеси».

У 1996р. Яценко В.В. звільнився за власним бажанням у зв'язку з переходом на посаду старшого викладача кафедри інформатизації банківської справи Державного вищого навчального закладу «Українська академія банківської справи Національного банку України».

*Карбовський
Андрій
Володимирович*

Карбовський А.В. народився 26 серпня 1950 р. у м. Львів. У 1967 році закінчив середню школу.

З 1967 до 1969 року Карбовський А.В. працював робочим Північної геофізичної експедиції у м. Мінськ. З 1969 до 1971 року перебував у лавах армії.

У 1971 році Карбовський А.В. вступив на підготовче відділення Чернігівського педагогічного інституту, а з 1972 до 1976 року – навчався у Чернігівському педагогічному інституті на фізичному відділенні, який закінчив з відзнакою і отримав кваліфікацію учителя фізики.

Після закінчення інституту Карбовський А.В. з 1976 до 1977 року працював учителем фізики Петрівської середньої школи Щорського (нині Сновського) району Чернігівської області, з 1977 до 1978 року працював учителем фізики Сумської середньої школи № 2, м. Суми.

З 1978 до 1981 року Карбовський А.В. навчався в аспірантурі Інституту теоретичної фізики АН УРСР.

З 1981 до 1983 року Карбовський А.В. працював асистентом кафедри фізики, а з 1983 до 1984 року – асистентом кафедри теоретичної фізики та астрономії Чернігівського державного педагогічного інституту імені Т. Шевченка.

З вересня 1984 до вересня 1988 року Карбовський А.В. працював на посаді асистента кафедри фізики і на посаді молодшого наукового співробітника кафедри фізики за сумісництвом по виконання госпдоговірної теми Сумського державного педагогічного інституту ім. А.С. Макаренка

У березні 1988 року Андрій Володимирович захищає кандидатську дисертацію на тему «Солітони в молекулярних системах з урахуванням дисперсії акустичних хвиль» і йому присуджено науковий ступінь кандидата фізико-математичних наук.

З вересня 1988 року до 1989 року працював асистентом кафедри інформатики, обчислювальної техніки і технічних засобів навчання.

З лютого 1989 року до 1990 року працював на посаді старшого викладача кафедри інформатики, обчислювальної техніки і технічних засобів навчання.

За період роботи в Сумському державному педагогічному інституті ім. А.С. Макаренка Карбовський А.В. проводив заняття із загальної фізики, методів математичної фізики, молекулярної фізики, охорони праці, технічних засобів навчання на різних факультетах інституту, керував педагогічною практикою студентів, курсовими роботами, викладав на підготовчих курсах.

У березні 1990 року Карбовський А.В. звільнився у зв'язку з обранням по конкурсу на посаду наукового співробітника Львівського науково-дослідного радіотехнічного інституту.

*Антонченко
Марія Олексіївна*

Антонченко М.О. народилася у 1964 році у м. Пенза. З 1970 до 1981 року навчалась у Донгузькій середній школі Оренбурзької області.

У 1981 році Антонченко М.О. вступила на фізико-математичний факультет Оренбурзького державного педагогічного інституту імені В.П. Чкалова. У 1983 році разом з батьками переїжджає до м. Суми і переводиться на 3-й курс фізико-математичного факультету Сумського державного педагогічного інституту ім. А.С. Макаренка, який закінчила у 1986 році й отримала кваліфікацію вчителя математики і фізики.

Із серпня 1986 року Антонченко М.О. працювала спочатку лаборантом кафедри фізики, а з жовтня 1986 року – лаборантом з обслуговування складного обладнання та за сумісництвом на посаді лаборанта кафедри фізики з виконання госпдоговірної теми.

З 1988 до січня 1989 року Антонченко М.О. працювала старшим лаборантом кафедри інформатики, обчислювальної техніки та технічних засобів навчання, з січня 1989 до вересня 1990 року – на посаді інженера-програміста, з вересня 1990 до вересня 1992 року – на посаді інженера з обслуговування складної техніки.

З жовтня 1992 до жовтня 1995 року Антонченко М.О. навчалася у цільовій аспірантурі при кафедрі методики інформатики Харківського державного педагогічного інституту імені Г.С. Сковороди.

З вересня 1995 року Антонченко М.О. працювала на посаді асистента за сумісництвом, а з жовтня 1995 до вересня 2002 року – асистентом на повну ставку кафедри інформатики, обчислювальної техніки та технічних засобів навчання.

У вересні 2001 року Марія Олексіївна у спеціалізованій вченій раді Харківського державного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди захищає кандидатську дисертацію на тему «Експертні системи як засіб формування якісних знань учнів 7-8 класів з предметів природничого циклу» й отримує науковий ступінь кандидата педагогічних наук.

З вересня 2002 до серпня 2003 року Антонченко М.О. працювала на посаді доцента кафедри інформатики.

За часи роботи на кафедрі інформатики Антонченко М.О. викладала на курсах операторів ПЕОМ, вела шкільний курс

інформатики та інформатику для студентів 5 курсу фізико-математичного факультету.

У серпні 2003 року Антонченко М.О. звільнилася за власним бажанням і перейшла працювати до Сумського Національного аграрного університету.

*Гелюх Олена
Миколаївна*

Гелюх О.М. народилася у 1957 р. у м. Суми.

У 1974 році закінчила Сумську середню школу №8 із золотою медаллю. У період 1974 – 1981 роки навчалась на кафедрі теоретичної фізики фізичного факультету Харківського Державного університету імені О.М. Горького і отримала диплом за спеціальністю «Фізика», кваліфікація «Фізик. Викладач фізики».

У 1976 – працювала в школі №5 м. Суми

З 1981 року працювала в науково-дослідному секторі Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка старшим лаборантом, досліджуючи сталі і титанові сплави, викладала курс «Сучасні методи фізичних досліджень».

З 1983 року старший лаборант по навчальному процесу на кафедрі фізики Сумського державного університету.

З 1984 року старший інженер кафедри ТКМ (технології конструкційних матеріалів), дослідження в галузі матеріалознавства.

З 1985 року старший інженер, кафедри фізики СумДПУ імені А.С. Макаренка. З 1986 року старший науковий співробітник.

З 1991 року працювала на кафедрі інформатики і обчислювальної техніки, викладала курси «Інформатика», «Прикладне програмне забезпечення», «Основи теорії ймовірності і обчислювальної техніки».

*Славненко Ірина
Яківна*

Славненко І.Я. народилася 9 червня 1963 року у

м. Суми. З 1970 по 1980 рік навчалась у Сумській середній школі № 4. У 1980 році вступила до Харківського державного університету ім. О.М. Горького, а у 1982 році перевелася до Сумського державного педагогічного інституту ім. А.С. Макаренка, який закінчила у 1986 році й отримала диплом учителя математики і фізики.

З липня 1998 року Славненко І.Я. працювала на посаді техника ЕОМ кафедри математичного аналізу, а у березні 1987 року переводиться на посаду лаборанта з

обслуговування складного обладнання кафедри матаналізу.

З вересня 1988 року Славненко І.Я. працює на посаді лаборанта кафедри вищої математики, а з січня 1988 року переводиться на посаду інженера-програміста кафедри інформатики, обчислювальної техніки і технічних засобів навчання.

З січня 1989 року Славненко І.Я. працює на посаді завідувачки лабораторіями кафедри інформатики, обчислювальної техніки і технічних засобів навчання. З цього часу Ірина Яківна проводить лабораторні заняття з інформатики та фізики. З травня 1990 року працює викладачем-погодинником кафедри інформатики, обчислювальної техніки і ТЗН, а з вересня 1990 року до березня 1997 року – асистентом кафедри і за сумісництвом на посаді лаборанта з виконання госпдоговірної теми.

У цей період Славненко І.Я. проводить лекційні курси з основ інформатики і обчислювальної техніки, обчислювальної техніки і технічних засобів навчання, проводить практичні і лабораторні заняття.

У березні 1997 року Ірина Яківна звільнилась через скорочення кадрів.

*Волков Сергій
Вікторович*

Волков С.В. народився 29 березня 1968 року в смт. Серишеве Амурської області. З 1975 до 1985 року навчався у Сумській середній школі № 12.

У 1986 році Волков С.В. закінчив СПТУ № 21 з відзнакою та здобув професію ізолювальника III розряду.

Після служби в лавах Армії Волков С.В. з грудня 1988 до лютого 1993 року працював на посаді лаборанта кафедри інформатики, обчислювальної техніки та технічних засобів навчання.

У лютому 1993 року Сергій Вікторович звільнився з роботи за власним бажанням у зв'язку з переходом на іншу роботу.

*Красілов Олексій
Володимирович*

Красілов О.В. народився 20 грудня 1979 року у м. Путивль Сумської області. З 1987 до 1997 року навчався у Путивльській загальноосвітній школі I-III ступенів №2 імені Г.Я. Базими.

З 1998 до 2003 року Красілов О.В. навчався у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка, отримав кваліфікацію учителя фізики, математики, астрономії та БЖД.

З 2003 до 2007 року Красілов О.В. працював спочатку лаборантом, а потім викладачем інформатики в Обласному багатoproфільному ліцеї СумДПУ імені А.С. Макаренка.

З 2006 року Красілов О.В. працював на посаді провідного фахівця навчального відділу. З 2007 працював на посаді викладача кафедри інформатики, обчислювальної техніки та ТЗН за сумісництвом.

У травні 2008 року Олексій Володимирович звільнився з роботи за угодою сторін.

У період створення кафедрою забезпечувалось викладання таких навчальних дисциплін, як: інформатика, фізичні основи автоматики, методи обчислень, радіотехніка, електротехніка, програмування та технічні засоби навчання. У процесі розвитку інформатики як науки поступово зникає потреба в таких засобах навчання, як кінопроектор, магнітофон, і розширюються можливості використання мультимедіа та персональних комп'ютерів, що, відповідно, зумовило виникнення нових навчальних дисциплін, удосконалення навчальних планів, збільшення обсягу годин на вивчення прикладних пакетів програм. У зв'язку з цим виокремлено нові напрямки підготовки студентів з інформатики на фізико-математичному факультеті та на інших факультетах.

З 1 вересня 2009 року до 2022 року кафедру очолювала випускниця фізико-математичного факультету, кандидат педагогічних наук, доцент Семеніхіна Олена Володимирівна.

*Семеніхіна Олена
Володимирівна*

Семеніхіна О.В. народилася 1 листопада 1973 року в м. Суми. У 1990 році закінчила із золотою медаллю Сумську середню школу № 25 і вступила на фізико-математичний факультет Сумського державного педагогічного інституту імені А.С.Макаренка, який закінчила з відзнакою за спеціальністю «Математика та інформатика».

З 1995 року працювала на кафедрі математики, за рекомендацією якої у 1997 році вступила до аспірантури кафедри геометрії Харківського національного університету імені М. Каразіна. У 2004 році захистила дисертацію з теорії та методики навчання математики на тему «Реалізація освітнього стандарту з аналітичної геометрії в педагогічних університетах» на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук. У 2008 році їй присвоєно вчене звання доцента кафедри математики.

За час роботи на кафедрі математики Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка О.В. Семеніхіна викладала математичний аналіз, диференціальну геометрію та топологію, чисельні методи, застосування комп'ютерів при навчанні математики. У 2005 році отримала сертифікат тренера за програмою «INTEL – Навчання для майбутнього», а в 2008 року стала сертифікованим екзаменатором зовнішнього незалежного оцінювання з математики в Сумській області.

З 2009 року почала працювати на кафедрі інформатики спочатку доцентом, а потім завідувачем кафедри. У 2016 році обіймала посаду першого проректора нашого університету. У 2017 році захистила дисертацію «Теорія і практика формування готовності майбутніх учителів математики до використання засобів комп'ютерної візуалізації математичних знань» на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук, і вже у 2018 році отримала вчене звання професора. У період з 2017 до 2022 року працювала на посаді завідувача кафедри інформатики. а потім перейшла на посаду професора. Вона є розробником курсів «Системи комп'ютерної математики», «Інфографіка в роботі вчителя», «Візуалізація в навчанні» та співавтором кількох підручників та посібників для студентів. У 2018 році О.В. Семеніхіна активно долучалася до розроблення й удосконалення освітньо-професійних програм

підготовки вчителів на різних рівнях вищої освіти і стала експертом Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти України.

З 2014 року за підтримки тоді декана фізико-математичного факультету Петренко С.В. нею було започатковано науковий фаховий журнал «Фізико-математична освіта», а пізніше, у 2019 р., «Освіта. Інноватика. Практика», в яких вона є головним редактором. З 2020 року активно співпрацює з закордонними науковими виданнями, зокрема «Cogent Education», «Alifmatika: Journal of Mathematics Education and Learning», «Creative Education», «Journal of Advocacy, Research and Education» та ін., як рецензент. Після захисту докторської дисертації продовжила керувати дисертаційними дослідженнями молодих науковців. Протягом 2018-2024 років під її керівництвом і консультуванням захищено 10 докторів філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта та 7 докторів педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 Теорія і методика професійної освіти.

За високий професіоналізм і невтомну працю Олена Володимирівна Семеніхіна відзначена численними грамотами і подяками МОН, обласної адміністрації і міської ради, занесена на Дошку Пошани «Кращі імена» (2015 рік), нагороджена знаком «Відмінник освіти» (2018 р.). У 2021 р. їй присвоєно почесне звання «Заслужений професор СумДПУ імені А.С.Макаренка», а також нагороджено Нагрудним знаком «За наукові та освітні досягнення».

Кафедра забезпечувала викладання дисциплін у галузі інформатики для студентів всіх спеціальностей університету. Зокрема викладання таких навчальних дисциплін, як: інформаційно-комунікаційні технології, операційні системи, програмування (PASCAL, DELPHI, C++), спецкурси з адміністрування ПК, системи керування базами даних, використання професійних спеціалізованих середовищ (MAPLE, COREL DRAW, ADOBE PHOTOSHOP, SONY SOUND FORGE, SONY ACID, 1С БУХГАЛТЕРІЯ тощо), WEB-дизайну, інформаційні технології в туризмі (системи навігації GPS).

Колектив кафедри інформатики плідно працював над оновленням навчальних курсів, їх методичним і візуальним супроводженням, методичним дослідженням процесу навчання інформатики в школі. Викладачі кафедри організовували спецкурси з питань методики навчання інформатики в загальноосвітніх і вищих навчальних закладах, вивчення проектних технологій навчання за підтримкою програми «INTEL – навчання для майбутнього». Вхідження України в

Болонський процес зумовило створення на базі кафедри інформатики цілих методичних комплексів, пов'язаних з вивченням шкільних дисциплін засобами інформаційно-комунікаційних технологій навчання.

Колектив кафедри інформатики

Кафедра інформатики працювала над методичним забезпеченням навчального процесу, створенням авторських курсів для студентської молоді та вчителів інформатики міста та області, зокрема колективом кафедри видано навчальні посібники та методичні вказівки до виконання лабораторних робіт: «Методи обчислень» ([О.В. Семеніхіна](#)), «Практикум з курсу методів обчислень» ([В.Г. Шамо́ня](#), [О.В. Семеніхіна](#)), «Основи сучасної електроніки» ([В.Г. Шамо́ня](#)), «Адміністрування та використання ПК» ([В.Г. Шамо́ня](#), [О.В. Семеніхіна](#)), «Комп'ютерний практикум: математичний пакет MAPLE» ([В.Г. Шамо́ня](#), [О.В. Семеніхіна](#)), «Системи керування базами даних MS Access» ([Н.В. Шамшина](#)), «Основи комп'ютерної графіки» ([Н.П. Мільчакова](#), [С.С. Алещенко](#)), «Мультимедіа» ([С.С. Алещенко](#)), «Практикум з MS EXCEL» ([О.Г. Медведовська](#), [Н.В. Шамшина](#)), «Візуальне середовище програмування DELPHI» ([Н.П. Мільчакова](#)) тощо. На кафедрі інформатики, обчислювальної техніки та технічних засобів навчання навчальний процес забезпечували 8 викладачів, з яких – 4 доценти і 4 викладачі.

*Бурковська
Людмила
Лаврентіївна*

Бурковська Л.Л. народилася 1 січня 1950 року в селищі Красний Цвіт Шепетівського району Хмельницької області.

У 1967 році закінчила Михайлючську середню школу і вступила до Херсонського професійно-технічного училища.

У 1971 році вступила на фізико-математичний факультет Одеського державного педагогічного інституту імені К.Д. Ушинського, який успішно закінчила у 1979 році.

У 1977 році вступила до аспірантури кафедри фізики та електротехніки цього ж інституту за спеціальністю «Фізика твердого тіла».

З 1977 року працювала на посаді викладача на кафедрі фізики і гідравліки Сумського артучилища, а з 1979 року – молодшим науковим співробітником кафедри фізики Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка.

З 1 вересня 1988 року до 2010 року працювала викладачем кафедри інформатики Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка. За час роботи в університеті неодноразово відзначалася адміністрацією університету, нагороджена Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України.

*Шамшина
Наталія
Володимирівна*

Шамшина Н.В. народилася 14 квітня 1962 року в селищі Верхня Синячиха Алапаївського району Свердловської області (Росія), де в 1979 році закінчила середню школу.

У 1984 році закінчила з відзнакою фізичний факультет Уральського державного університету за спеціальністю «Магнетизм».

З 1987 року працювала на посаді лаборанта кафедри фізики Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка, а з 1988 до 2020 року – викладач кафедри інформатики.

Наукові дослідження Н.В. Шамшиної присвячені вивченню систем керування базами даних та аспектам їх вивчення у вищих навчальних закладах. Н.В. Шамшина – активний учасник міжнародних та всеукраїнських конференцій з методики навчання дисциплін

фізико-математичного циклу, зокрема інформатики.

Н.В. Шамшина неодноразово нагороджена грамотами університету та Управління освіти Обласної державної адміністрації.

*Медведовська
Оксана Геннадіївна*

Медведовська О.Г. народилася 19 червня 1960 року в м. Липецьк. У 1977 році закінчила Донецьку середню загальноосвітню школу № 6 і вступила на фізичний факультет Донецького державного університету, який закінчила у 1982 році за спеціальністю «Теоретична фізика».

У 1982 році вступила до аспірантури кафедри теоретичної фізики Донецького державного університету. У 1986 році успішно захистила дисертацію на тему «Магнітні фазові діафрагми легкоосних антиферомагнетиків із взаємодією Дзялошинського» і здобула науковий ступінь кандидата фізико-математичних наук.

З 1988 року по 2016 рік працювала на кафедрі інформатики Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка спочатку на посаді викладача, а у 1992 році їй було присвоєно вчене звання доцента кафедри інформатики.

О.Г. Медведовська була активним учасником міжнародних та всеукраїнських наукових конференцій з питань дослідження статичних та динамічних властивостей антиферомагнетиків і автором понад 40 наукових статей, опублікованих у фахових виданнях).

О.Г. Медведовська за плідну працю нагороджена грамотами університету.

*Алещенко Сергій
Сергійович*

Алещенко С.С. народився 3 березня 1979 року в м. Суми. У 1996 році закінчив Сумську середню загальноосвітню школу № 18 і вступив на фізико-математичний факультет Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка, який закінчив у 2003 році за спеціальністю «Фізика та математика».

У 2003 році закінчив магістратуру Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка за спеціальністю

«Експериментальна фізика». З 2003 до 2007 року працював на посаді викладача кафедри інформатики.

Алещенко С.С. – автор спецкурсів з використання сучасного програмного забезпечення в галузі фотографії, анімації, кіно. Під його керівництвом студентською молоддю виконуються творчі курсові проекти та магістерські дослідження.

Алещенко С.С. був активним учасником соціальних програм та грантів посольства США в Україні, фундацій «Відродження» та «Стефана Баторего» (Польща), Світового банку, Управління освіти Сумської області, фонду «Благовіст», концерну «Укрросметал», має сертифікат міжнародної молодіжної конференції «Європа. Напрями третього тисячоліття» (м. Евре, Франція).

Мільчакова Н.П. народилася 21 січня 1954 року в м. Феодосія АР Крим. У 1971 році закінчила Феодосіївську середню школу № 5. У 1979 році закінчила фізико-математичний факультет Сумського державного педагогічного інституту імені А.С.Макаренка за спеціальністю «Фізика та математика».

*Мільчакова
Наталія Петрівна* З 1980 року працювала на посаді викладача кафедри математики, а з 1989 до 2014 року – викладача кафедри інформатики Сумського державного педагогічного інституту імені А.С.Макаренка.

Н.П. Мільчакова викладала такі навчальні дисципліни, як: операційні системи, інформаційно-комунікаційні технології, програмування, бере участь у розробці нових та вдосконаленні існуючих навчальних курсів з використання сучасного програмного забезпечення.

Н.П. Мільчакова була активним учасником міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій з питань теорії та методики навчання дисциплін фізико-математичного циклу.

Н.П. Мільчакова за сумлінну працю нагороджена нагрудним знаком «Відмінник освіти України» та грамотами університету й Управління освіти Обласної державної адміністрації.

*Дашутіна Ірина
Вікторівна*

Дашутіна І.В. народилася 28 жовтня 1976 року в м. Іркутськ. У 1993 році закінчила Сумську середню школу № 25 і вступила на фізико-математичний факультет Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка, який закінчила за спеціальністю «Математика та фізика».

З 1998 року працювала на посаді викладача математики та фізики в Сумському професійно-технічному училищі № 12. З 1999 року – викладач кафедри інформатики Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

У 2002 році вступила до аспірантури кафедри педагогіки Харківського державного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, де працювала над дослідженням педагогічних засобів подолання втомлюваності студентів під час роботи за комп'ютером.

З 2004 до 2012 року працювала на посаді викладача кафедри інформатики та викладає такі навчальні дисципліни, як: операційні системи, інформаційно-комунікаційні технології, програмування, спецкурси з вивчення математичного програмного забезпечення, методика навчання інформатики.

І.В. Дашутіна брала активну участь у роботі міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях з питань педагогіки та психології.

*Голуб Євгенія
Сергіївна*

Голуб Є.С. народилася 3 червня 1980 року в м. Суми. У 1997 році закінчила з золотою медаллю Ніжинську школу-гімназію № 3 Чернігівської області. У 1997 році вступила на фізико-математичний факультет Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка, який закінчила з відзнакою за спеціальністю «Математика і фізика».

З 2002 до 2012 року працювала на посаді викладача кафедри інформатики Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

У 2007 році захистила на кафедрі філософії Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка

дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата філософських наук за спеціальністю «Філософія науки». Дисертаційне дослідження присвячене синергетичній інтерпретації сучасної інформаційної парадигми та її методологічному аспекту.

Є.С. Голуб працювала над проблемами інформатизації та методами розповсюдження і представлення інформації, була активним учасником міжнародних конференцій з проблем синергетичного бачення інформаційного світу.

Є.С. Голуб за сумлінну працю була нагороджена грамотами університету та Управління освіти Обласної державної адміністрації.

Безуглий Д.С. народився 1 березня 1993 року в смт. Свеса Ямпільського району Сумської області. З 2000 до 2010 року навчався у Свеській середній школі №2.

З 2010 до 2016 року Безуглий Д.С. навчався на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, здобув кваліфікацію вчителя математики.

*Безуглий Дмитро
Сергійович*

Під час навчання в університеті з 2013 до 2015 року Безуглий Д.С. працював на посаді лаборанта кафедри математики, а з 2015 до 2016 року – на посаді лаборанта кафедри фізики та методики навчання фізики.

З вересня 2016 до січня 2020 року працював на посаді викладача кафедри інформатики та на посаді молодшого наукового співробітника по виконанню госпдоговірної теми до 2018 року.

За часи роботи на кафедрі інформатики Безуглий Д.С. проводив лекційні, практичні та лабораторні заняття з курсів «Архітектура комп'ютера та конфігурування комп'ютерних систем», «Інформаційні технології», «Комп'ютерні мережі та Інтернет», приймав активну участь в організації науково-практичних конференцій, публікував статті у наукових виданнях.

У січні 2020 року Дмитро Сергійович звільнився з роботи за угодою сторін.

*Лебідь Лариса
Володимирівна*

Лебідь Л.В. народилася 1 липня 1961 року в с. Журавці Кіровського району Кримської області. У 1978 році закінчила Охтирську середню школу № 2 імені Ю.О. Гагаріна. У 1980 році вступила до Криворізького державного педагогічного інституту на фізико-математичний факультет, який закінчила в 1985 році.

З 1992 до 2017 року працювала на кафедрі інформатики на посаді інженера з обслуговування складної техніки.

У 2009 році закінчила магістратуру за спеціальністю «Педагогіка вищої школи» Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка і продовжує наукові дослідження у галузі інформатизації освіти.

У 2008 році за сумлінну була нагороджена грамотою університету.

*Павленко Анжела
Володимирівна*

Павленко А.В. народилася 4 квітня 1969 року в м. Суми. У 1984 році закінчила Сумську загальноосвітню школу №15. У 1987 році закінчила Сумський будівельний технікум. У 1993 році закінчила Харківський політехнічний університет за спеціальністю «Обчислювальні комплекси, системи та мережі».

З 1993 року до 2022 року працювала на кафедрі інформатики Сумського державного педагогічного університету на посаді інженера з обслуговування складної техніки.

*Стецькова
Валентина
Тихонівна*

Стецькова В.Т. народилася 19 вересня 1952 року в м. Суми. У 1970 році закінчила Сумську загальноосвітню школу № 19.

У 1978 році закінчила фізико-математичний факультет Сумського державного педагогічного інституту.

З 1986 року до 2003 року працювала на кафедрі інформатики Сумського державного педагогічного університету на посаді завідувача лабораторіями.

*Шамшина Анна
Юрївна*

Шамшина А.Ю. народилася 21 жовтня 1985 року в с. В-Синячиха Алапаївського району Свердловської області.

У 2003 році закінчила багатoproфільний ліцей Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

У 2008 році закінчила з відзнакою фізико-математичний факультет Сумського державного педагогічного університету.

З 2007 до 2010 року працювала на кафедрі інформатики Сумського державного педагогічного університету на посаді старшого лаборанта.

Сучасні наукові дослідження викладацького колективу кафедри спрямовані на вивчення можливостей впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчальний процес, зокрема на вивчення питань адміністрування та технічного і програмного забезпечення сучасного кабінету інформатики, інформації та інформаційних потоків, діяльнісних середовищ професійного призначення, проектного навчання за програмою «INTEL», дослідженню психолого-педагогічних проблем використання інформаційних технологій у навчанні, особливостей навчання мов програмування і вивчення СКБД у ВНЗ педагогічного спрямування, перспективи мультимедійних засобів навчання.

Кафедра інформатики є важливим осередком інформатизації навчального процесу як в самому університеті, так і за його межами. З 2000 року на кафедрі діє методичний семінар з проблем інформатизації навчального процесу. Викладачі кафедри досліджують актуальні проблеми навчання інформатики в школі, розробляють інформаційні підходи до вивчення дисциплін природничого циклу, керують роботою студентських проблемних груп, де вивчаються сучасні засоби об'єктного і візуального програмування, засоби мультимедійних технологій, досліджуються проблеми інформатизації навчального процесу.

Викладачі кафедри інформатики [Шамшина Н.В.](#), [Удовиченко О.М.](#), [Бурковська Л.Л.](#), [Шамоля В.Г.](#) проводять заняття.

За роки свого існування кафедра підготувала понад тисячу вчителів, які викладають основи інформатики та інші навчальні дисципліни в загальноосвітніх навчальних закладах з використанням інформаційних технологій навчання. Випускниками кафедри є відомі в місті та області вчителі інформатики і науковці - кандидати фізико-математичних, технічних і педагогічних наук, що працюють у різних куточках нашої країни і за кордоном. Співпраця викладачів кафедри з випускниками дає змогу вдосконалювати існуючі напрацювання, діючий методичний комплекс, впроваджувати нові розробки, реалізовувати експериментальну роботу з використання нетрадиційних технологій навчання.

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ БІЗНЕС-ЕКОНОМІКИ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

Кафедра бізнес-економіки та адміністрування є наймолодшою на факультеті, яка створена 1 вересня 2016 року. Очолила її випускниця Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля за спеціальністю «Фінанси», доктор економічних наук, професор Кудріна Ольга Юріївна.

*Кудріна Ольга
Юріївна*

Кудріна О.Ю. у 2003 р. закінчила Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, магістр, спеціальність «Фінанси». У 2010 р. захистила кандидатську дисертацію на тему: «Планування податкових трансакційних витрат промислового підприємства» зі спеціальності 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). У 2011 р. – присвоєно вчене звання доцента кафедри маркетингу. 2015 р. – захист дисертації на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.05 – Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка у спеціалізованій вченій раді Д 29.051.01 на тему «Стратегія підвищення ефективності використання промислового потенціалу регіону». 2017 р. – присвоєно вчене звання професора кафедри економіки та бізнесу.

З 2016 до 2021 року – завідувач кафедри бізнес-економіки та адміністрування Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

З 2021 року і до теперішнього часу проректор з науково-педагогічної (наукової) роботи Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

Бере активну участь у освітньо-науковому житті (університету, інших закладів вищої освіти, державних установ/організаціях, МОН України, НАЗЯВО):

- головний редактор електронного науково-практичного фахового журналу України категорії «Б» «Цифрова економіка та економічна безпека»;

- член редакційної колегії наукових фахових збірників України категорії «Б»: «Збірник наукових праць ЧДТУ. Серія: Економічні науки»; «Фізико-математична освіта»;

– член редакційної колегії міжнародних наукових фахових журналів: «Green. Blue and Digital Economy Journal»; «Three Seas Economy Journal»;

– член редакційної колегії міжнародного журналу «Knowledge and Performance Management» (наукометричної бази Scopus).

– член Спеціалізованої вченої ради Д 73.052.02, профіль ради: 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)», 08.00.05 «Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка» Черкаського державного технологічного університету МОН України;

– вчений секретар Спеціалізованої вченої ради Д 55.053.01 Профіль ради: 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки», 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка;

– член експертної комісії з проведення акредитаційних експертиз (Міністерство освіти і науки України) та експерт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти України;

– член Ради проректорів з наукової роботи ЗВО України;

– член Ради проректорів з міжнародної діяльності ЗВО України;

– член наглядової ради Установи «Агенція регіонального розвитку Сумської області» (Сумська обласна державна адміністрація).

Є науковим керівником 4 аспірантів та 1 докторанта. Під її керівництвом захищено: 2 дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук, 1 дисертацію на здобуття ступеня кандидата наук, 6 дисертацій на здобуття наукового ступеню доктор філософії.

Кудріна О.Ю. бере участь в опонуванні кандидатських (PhD) та докторські дисертації.

Постійно підвищує кваліфікацію на стажуваннях, як міжнародних так і всеукраїнських заходах.

Є автором понад 200 наукових праць.

Відзначена грамотою Сумського міського голови (2017 р.), Почесною грамотою голови Сумської обласної державної адміністрації (2019 р.), подякою Міністерства освіти і науки України (2021 р.) та подяками від закладів вищої освіти України за активну науково-дослідницьку діяльність.

До 2021 року на кафедрі працювали висококваліфіковані спеціалісти, серед яких: доктор економічних наук, професор Кудріна О.Ю.; доктор економічних наук, професор Божкова В.В.; кандидат економічних наук, доцент Омельяненко В.А.; кандидат економічних наук, доцент Лощина Л.В.; кандидат економічних наук, доцент Соколенко Л.Ф.; кандидат наук з державного управління, старший викладач Сумська В.В.; кандидат наук з державного управління, доцент Мартиненко В.О.; кандидат економічних наук, доцент Мельник Ю.М.; кандидат економічних наук, доцент Самодай В.П.; кандидат економічних наук, доцент Грищенко О.Ф.; кандидат наук з державного управління, старший викладач Беляєва О.П., старший викладач Ковтун Г.І.; за сумісництвом: доктор наук з державного управління, професор Саламатов В.О.; кандидат наук з державного управління, професор Пшенична Л.В.; кандидат економічних наук, старший викладач Есманов О.М.; кандидат економічних наук, старший викладач Штика Ю.М.; викладач Линник С.А.; лаборант Формова М.М.

*Беляєва Олена
Павлівна*

Беляєва О.П. народилася 12 липня 1973 року у м. Суми. З 1980 до 1988 року навчалась у Сумській загальноосвітній школі № 25, а з 1988 по 1990 рік – у Сумській загальноосвітній школі № 15.

З серпня 1990 р. до 1999 року працювала на підприємстві «Електрон», отримала II розряд слюсаря. З 2003 до 2004 року працювала у тов. «Локон» перукарем.

З 1998 до 2003 року Беляєва О.П. навчалась у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка, спеціальність «Педагогіка і методика середньої освіти. Історія. Практична психологія», отримала кваліфікацію вчителя історії та практичного психолога у закладах освіти.

З 2006 до 2008 року Беляєва О.П. навчалась у Сумському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти, отримала ступінь магістра за спеціальністю «Педагогіка вищої школи», кваліфікація викладач вищого навчального закладу.

У 2008 році Беляєва О.П. проходила навчальний курс у Сумському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти за програмою підготовки вчителів до викладання правознавства у

профільних класах, отримала право викладати навчальні заняття з основ правознавства у загальноосвітніх навчальних закладах.

У 2020 році Беляєва О.П. здобула освітню кваліфікацію молодшого спеціаліста у Сумському фаховому коледжі економіки і торгівлі за спеціальністю «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

З 2016 до 2021 року Беляєва О.П. навчалась у Національному університеті цивільного захисту України м. Харків, працювала над дисертаційним дослідженням на тему: «Механізми державно-громадської взаємодії в управлінні фаховою передвищою освітою» за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління та здобула науковий ступень кандидата наук з державного управління (доктор філософії).

У 2022 році з Беляєва О.П. добула освітню кваліфікацію освітньо-професійного ступеня фахової передвищої освіти фаховий молодший бакалавр спеціальність «Маркетинг».

З 2004 року Беляєва О.П. працювала на посадах вчителя історії та правознавства в Сумській загальноосвітній школі І-ІІІ ст. № 15 м. Суми. З 2018 року на посадах заступника директора з навчально-виховної роботи Сумського фахового коледжу економіки та торгівлі, куратора та викладача суспільствознавчих та економічних дисциплін, старшого викладача Сумського національного аграрного університету, кафедра публічного управління та адміністрування, старшого викладача Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка на кафедрі бізнес економіки та адміністрування.

За часи роботи на кафедрі бізнес-економіки та адміністрування Беляєва О.П. викладала право в публічному управлінні, здійснювала керівництво виробничою практикою, активно займалась науковою роботою.

За сумлінну працю Олена Павлівна нагороджена: Дипломом управління освіти і науки Сумської міської ради (2015 р.), Грамотами управління освіти і науки Сумської міської ради (2016 р., 2017 р.), Грамотою Сумської обласної спілки споживчих товариств (2022 р.).

З 2023 року Беляєва О.П. працює на посаді старшого викладача кафедри права та методики викладання правознавства Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

*Соколенко
Людмила
Федорівна*

Соколенко Л.Ф. народилася 12 липня 1980 року в м. Борзна Чернігівської області. З 1987 до 1995 року навчалась у Борзнянській середній школі. З 1995 до 1998 року навчалась у Сосницькому сільськогосподарському технікумі бухгалтерського обліку за спеціальністю «Бухгалтерський облік і аудит».

З 1998 до 2001 року Соколенко Л.Ф. навчалась в Сумському державному аграрному університеті за спеціальністю «Облік і аудит», отримала кваліфікацію економіста з бухгалтерського обліку. У 2018 році закінчила Сумський національний аграрний університет за спеціальністю «Екологія» і отримала кваліфікацію «Еколог, викладач вищого навчального закладу».

Трудову діяльність Соколенко Л.Ф. розпочала у лютому 1999 року на посаді бухгалтера Борзнянської житлово-експлуатаційної контори.

З грудня 1999 до січня 2002 року Соколенко Л.Ф. працювала бухгалтером 2-ї категорії Сумського державного аграрного університету і за сумісництвом займала посаду асистента кафедри бухгалтерського обліку та аудиту.

З січня 2002 до квітня 2003 року Соколенко Л.Ф. працювала спочатку бухгалтером 1-ї категорії, потім заступником головного бухгалтера, а з лютого 2004 року – головним бухгалтером Сумського національного аграрного університету і за сумісництвом старшим викладачем кафедри фінансів.

З вересня 2006 до серпня 2013 року Соколенко Л.Ф. працювала старшим викладачем кафедри фінансів Сумського національного аграрного університету і за сумісництвом з грудня 2007 до серпня 2011 року – головним бухгалтером КП «Сумижилкомсервіс» Сумської міської ради за сумісництвом, з 2011 до грудня 2013 року – головним бухгалтером ДП «Сілмед» ТОВ «Сумед».

У 2015 році Соколенко Л.Ф. захистила кандидатську дисертацію на тему «Організаційно-економічні засади управління екологічною безпекою в системі регіонального природокористування» і отримала вчений ступінь кандидата економічних наук за спеціальністю економіка природокористування та охорони навколишнього середовища.

У лютому 2016 року отримала вчене звання доцента кафедри

фінансів.

З вересня 2019 року до серпня 2021 року Соколенко Л.Ф. працювала на посаді доцента кафедри бізнес-економіки та адміністрування Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

За період роботи на кафедрі Людмила Федорівна читала курси «Фінанси», «Бухгалтерський облік», «Публічні фінанси», «Аналіз, облік та аудит діяльності туристичних підприємств», «Міжнародні стандарти готельно-ресторанного бізнесу», «Гроші, кредит, банки», «Публічні закупівлі», підготувала 4 акредитаційні справи до подання НАЗЯВО МОН щодо акредитації освітньої програми «Публічне управління та адміністрування» освітнього рівня магістр, керувала магістерськими роботами, опублікувала 12 фахових статей, 5 статей у виданнях, що індексуються у Scopus, 16 тез конференцій, одноосібну монографію «Бухгалтерський облік керуючих компаній сфери житлово-комунального господарства в умовах цифровізації», приймала участь у Конкурсі наукових проєктів фундаментальних та прикладних наукових досліджень.

У серпні 2021 року Соколенко Л.Ф. звільняється з посади доцента кафедри бізнес-економіки та адміністрування у зв'язку із закінченням строку трудового договору.

*Лощина Лариса
Вікторівна*

Лощина Л.В. народилася 15 листопада 1955 року у м. Суми.

З 1973 до 1978 року навчалась у Харківському інженерно-економічному інституті, де отримала кваліфікацію інженер-економіст.

З 1978 до 1984 року Лощина Л.В. працювала інженером відділу АСУП ОКБА НПО «Хімавтоматика».

З 1984 до 1986 року Лощина Л.В. навчалась в аспірантурі Харківського інженерно-економічного інституту.

З липня 1986 до листопада 1986 року Лощина Л.В. працювала молодшим науковим співробітником НІІ автоматизації управління та виробництва м. Харків.

З грудня 1986 до серпня 1987 року Лощина Л.В. виконувала обов'язки наукового співробітника відділу № 46 ВНІІ «Компресормаш» Сумського НВО імені М. Фрунзе.

З 1987 до 1994 року Лощина Л.В. працювала спочатку на посаді старшого викладача, а потім доцента кафедри політекономії, теорії соціалізму і права Сумського державного педагогічного інституту ім. А.С. Макаренка.

У січні 1987 року Лощина Л.В. захистила дисертацію на тему «Управління процесом інтенсифікації виробництва на машинобудівних підприємствах» й отримала науковий ступінь кандидата економічних наук за спеціальністю економіка, планування та організація виробництвом та її галузями.

З 1994 до 1997 року Лощина Л.В. працювала на посаді доцента кафедри економічної теорії Сумського державного університету.

З лютого 1997 до жовтня 1997 року Лощина Л.В. працювала на посаді старшого державного податкового інспектора Державної податкової адміністрації м. Суми.

З жовтня 1997 до листопада 2012 року Лощина Л.В. працювала спочатку на посаді доцента кафедри державних фінансів, потім – доцент кафедри теоретичної і прикладної економіки, з 2012 року – доцент кафедри міжнародної економіки Управління академії банківської справи НБУ.

З листопада 2017 Лощина Л.В. працювала доцентом кафедри економіки та бізнесу, а з вересня 2018 до серпня 2019 року – доцентом кафедри бізнес-економіки та адміністрування Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

За час роботи на кафедрі Лариса Вікторівна отримала вчене звання доцента (грудень 2018 року), викладала дисципліни «Економіка підприємства», «Основи бізнесу», «Бізнес-планування», «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства», «Управління ризиками проекту», «Економічні основи соціокультурної діяльності», опублікувала 5 наукових статей (загалом має більше 80 наукових публікацій), приймала участь у науково-практичних конференціях, брала участь у Міжнародному проекті «IT Innovation in Business, Science and Education», пройшла науково-педагогічне стажування.

У серпні 2019 року Лощина Л.В. звільнилася посади доцента кафедри бізнес-економіки та адміністрування у зв'язку із закінченням строку трудового договору.

*Мельник Юлія
Миколаївна*

Мельник Ю.М. народилася 13 жовтня 1982 року у м. Конотоп Сумської області. З 1988 до 1999 року навчалась у Конотопській гімназії № 1.

З 1999 до 2004 року Мельник Ю.М. навчалась у Сумському державному університеті, який закінчила з відзнакою за спеціальністю «економіка довкілля та природних ресурсів».

З 2004 до 2007 року після закінчення університету Мельник Ю.М. навчалась в аспірантурі кафедри менеджменту СумДУ.

З 2007 до 2018 року Мельник Ю.М. працює спочатку на посаді фахівця II категорії кафедри маркетингу, з 2009 року – асистент кафедри маркетингу, з 2010 року – старший викладач кафедри маркетингу, з 2011 року – доцент кафедри маркетингу та управління інноваційною діяльністю, з березня 2018 року – заступник завідувача кафедрою маркетингу та управління інноваційною діяльністю Сумського державного університету.

У 2009 році Мельник Ю.М. захистила дисертацію і отримала вчений ступінь кандидата економічних наук зі спеціальності економіка природокористування та охорони навколишнього середовища.

У 2013 році Мельник Ю.М. присвоєне вчене звання доцента кафедри маркетингу та управління інноваційною діяльністю.

З вересня 2019 до серпня 2020 року Мельник Ю.М. працювала на посаді доцента кафедри бізнес-економіки та адміністрування.

За час роботи на кафедрі Юлія Миколаївна вела лекційні та практичні заняття з дисциплін «Економіка підприємства», здійснювала організацію виробничою практикою студентів спеціальності «Публічне управління та адміністрування», виконувала НДР з теми «Розроблення механізму комерціалізації інноваційної продукції», в цілому мала близько 100 опублікованих наукових та науково-методичних праць, 4 з них у 2019 році.

У серпні 2020 року Мельник Ю.М. звільнилася з посади доцента кафедри бізнес-економіки та адміністрування у зв'язку із закінченням строку трудового договору.

*Сумська Вікторія
Володимирівна*

Сумська В.В. народилася 3 вересня 1983 року в м. Слов'янськ Донецької області. З 1990 до 2000 року навчалася у Сумській класичній гімназії.

З 2000 до 2005 року Сумська В.В. навчалась в Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка на денному відділенні і Національному університеті внутрішніх справ на заочному відділенні.

Трудову діяльність Сумська В.В. розпочала у червні 2002 року, працювала оператором комп'ютерного набору в ТОВ «Система».

З жовтня 2005 до серпня 2006 року Сумська В.В. працювала у Сумському міському центрі соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді на посаді провідного спеціаліста.

З вересня 2006 до лютого 2008 року Сумська В.В. була слухачем денної форми навчання магістерської підготовки Харківського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України.

З березня 2008 до листопада 2012 року Сумська В.В. працювала головним спеціалістом-юрисконсультom юридичного відділу Головного управління пенсійного фонду України в Сумській області.

З листопада 2009 до листопада 2021 року Сумська В.В. навчалась в аспірантурі Харківського національного інституту державного управління НАДУ при Президентові України.

З лютого до березня 2013 року Сумська В.В. працювала головним спеціалістом відділу кадрової роботи Департаменту освіти і науки Харківської ОДА.

У грудні 2014 року Сумська В.В. захистила дисертацію за спеціальністю «Теорія та історія державного управління і на підставі рішення Атестаційної комісії у 2015 році отримала вчений ступінь кандидата наук з державного управління.

З квітня 2013 до травня 2019 року Сумська В.В. працювала головним спеціалістом-юрисконсультom управління Державної казначейської служби України в Основ'янському районі м. Харкова.

З жовтня 2019 до серпня 2020 року Сумська В.В. працювала на посаді старшого викладача кафедри бізнес-економіки та адміністрування Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

За час роботи на кафедрі Вікторія Володимирівна вела лекційні

та практичні заняття з дисциплін «Публічне управління регіонами та територіями», «Публічне управління у сфері національної безпеки», здійснювала керівництво магістерськими роботами здобувачів, опублікувала 7 статей та 15 тез у наукових виданнях (загалом має більше 20 наукових статей у фахових виданнях).

У серпні 2020 року Сумська В.В. звільнилася з посади старшого викладача кафедри бізнес-економіки та адміністрування у зв'язку із закінченням строку трудового договору.

*Мартиненко
Володимир
Олександрович*

Мартиненко В.О. народився 1 грудня 1958 року в м. Суми. З 1966 до 1976 року навчався у Сумській середній школі.

З 1980 до 1985 року Мартиненко В.О. навчався у Харківському державному університеті, отримав повну вищу освіту за спеціальністю «Географія» та здобув кваліфікацію географ, викладач географії. Після закінчення університету з 1985 до 1987 року працював учителем географії в середній школі № 88 м. Донецьк.

З 1987 до 1998 року Мартиненко В.О. працював у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка на посаді асистента кафедри регіональної географії.

З 1998 до 1999 року Мартиненко В.О. навчався на факультеті перепідготовки та підвищення кваліфікації ДВНЗ “Українська академія банківської справи Національного банку України”, отримав повну вищу освіту за спеціальністю «Облік і аудит» та здобув кваліфікацію економіст.

З 1999 до 2003 року Мартиненко В.О. працював головним спеціалістом у Сумській обласній раді.

З 2003 до 2006 року Мартиненко В.О. навчався в аспірантурі Харківського регіонального інституту Національної академії державного управління при Президентові України й одночасно працював за сумісництвом на кафедрах економічної політики та управління охороною суспільного здоров'я.

В 2007 році Мартиненко В.О. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління на тему «Стратегія реформування системи охорони природного середовища в трансформаційному суспільстві: регіональний аспект».

З 2007 до 2016 року Мартиненко В.О. працював в Українській академії банківської справи на посаді доцента кафедри менеджменту і кафедри управління та фінансово-економічної безпеки. Після об'єднання академії та Сумського державного університету працював на кафедрі управління та фінансово-економічної безпеки, потім з 2018 року – доцентом кафедри теоретичної та прикладної економіки.

З листопада 2018 до серпня 2022 року Мартиненко В.О. працював на посаді доцента кафедри бізнес-економіки та адміністрування Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

За час роботи на кафедрі Володимир Олександрович вів лекційні та практичні заняття з дисциплін «Публічне управління регіонами та територіями», «Проектне управління», «Публічні фінанси», «Методи, механізми, інструменти і технології публічного управління та адміністрування», «Економіка підприємства», «Адміністративний менеджмент», «Менеджмент персоналу в банку», «Маркетинг», «Основи національної безпеки», «Управління державним боргом», «Аналіз інвестиційної привабливості проектів». «Зовнішньоекономічна діяльність підприємств», «Проектний аналіз», здійснювала керівництво магістерськими роботами здобувачів, опублікував 17 статей у наукових виданнях, навчальний посібник, методичні вказівки до практичних робіт, керував виробничою практикою здобувачів.

У серпні 2022 року Мартиненко В.О. звільнився з посади доцента кафедри бізнес-економіки та адміністрування у зв'язку із закінченням строку трудового договору.

*Ковтун Галина
Іванівна*

Ковтун Г.І. народилася 6 липня 1963 року в м. Ромни Сумської області. З 1970 до 1980 року навчалася в Роменській середній школі № 2 імені академіка А.Ф. Йоффе.

З 1980 до 1985 року навчалася на економічному факультеті Київського національного університету імені Тараса Шевченка й отримала кваліфікацію економіста, викладача політичної економії.

Трудова діяльність Галини Іванівни в стінах Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка розпочалася з 1985 року на посаді асистента кафедри політичної економії.

З 1990 до 1992 року навчалася в аспірантурі при Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. З 1992 до 1996 року працювала асистентом кафедри економічної, соціально-політичної теорії та права, з 1996 до 2000 року – старшим викладачем кафедри економічної теорії, політології та права, з 2000 до 2003 року – старшим викладачем кафедри економічної теорії, політології та права, з 2004 до 2010 року – старшим викладачем кафедри соціально-економічних та гуманітарних дисциплін, з 2010 до 2013 року – старшим викладачем кафедри спортивно-гуманітарних дисциплін та економіки, з 2013 до 2016 року – старшим викладачем кафедри туризмознавства, спортивно-гуманітарних дисциплін та економіки, з 2016 до 2018 року – старшим викладачем кафедри економіки та бізнесу, з 2018 до 2023 року – старшим викладачем кафедри бізнес-економіки та адміністрування.

За час роботи в Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка читала лекції та проводила практичні заняття з таких навчальних дисциплін, як економічна теорія, мікроекономіка, макроекономіка, економіка підприємств, фінанси тощо.

Керувала студентським науковим гуртком, члени якого стали переможцями конкурсу есе зі сталого розвитку, що проводився агентством Програма розвитку ООН, та були призерами Національного конкурсу творчих робіт «Європейські цінності», виступали з доповідями на Міжнародних та Всеукраїнських наукових конференціях.

Галина Ковтун є автором навчально-методичного посібника з економічної теорії, співавтором 6 колективних монографій (у тому числі 3 – у колективних монографіях, опублікованих за кордоном), понад 50 статей (у тому числі 4 – у іноземних виданнях; 1 – у виданні, що індексуються наукометричною базою даних Web of Science; понад 30 статей – у фахових виданнях України), понад 50 тез у збірниках матеріалів Міжнародних та Всеукраїнських наукових конференцій.

У серпні 2023 року Галина Іванівна звільнилася у зв'язку з виходом на пенсію. За сумлінну роботу Ковтун Г. І. неодноразово була нагороджена грамотами та подяками.

Сфера наукових інтересів кафедри охоплює широкий спектр питань щодо розвитку сучасної теорії і практики економіки, маркетингу, публічного управління та адміністрування. Кафедра є

випусковою для спеціальностей 051 Економіка, 075 Маркетинг та 281 Публічне управління та адміністрування і здійснює підготовку здобувачів за освітніми рівнями бакалавр, магістр, доктор філософії.

Професорсько-викладацький склад кафедри бізнес-економіки та адміністрування активно поєднує викладацьку роботу з науковою, що сприяє підвищенню рівня ефективності навчального процесу, удосконаленню змісту навчання з урахуванням сучасного стану і тенденцій розвитку економічної діяльності, впровадженню інноваційних форм навчально-методичного забезпечення підготовки фахівців та покращенню методики викладання.

Колектив кафедри бізнес-економіки та адміністрування (2018 р.).

Яскравим свідченням ефективності освітньої, наукової, методичної, організаційної та інших видів діяльності кафедри стали перші місця у рейтингу структурних підрозділів університету, які кафедра посідає починаючи з 2018 р.

За результатами рейтингового оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників СумДПУ імені А.С.Макаренка д.е.н., проф. Омеляненко В.А., д.е.н., проф. Кудріна О.Ю., д.е.н., проф. Божкова В.В. входять до ТОП-10 кращих співробітників.

У травні 2018 року кафедра започаткувала Міжнародну науково-практичну конференцію «Інновації і сучасні бізнес-технології в економіці та управлінні (союз науки і практики)», співorganizаторами якої є Інститут економіко-правових досліджень НАН України (м. Київ), Державний університет телекомунікацій (м. Київ), університет імені Яна Длугоша (м. Ченстохов, Польща), Великотирновський університет імені Св. Кирила та Св. Мефодія (м. Велико-Тирново, Болгарія), Університет м. Ніш (Сербія), Північний національний університет м. Інчуань (провінція Нінся, Китайська Народна Республіка).

Колектив кафедри бізнес-економіки та адміністрування моніторить сучасні тенденції розвитку програмного забезпечення та плідно працює над оновленням навчальних курсів, їх методичним і візуальним супроводженням. Професорсько-викладацький склад кафедри бізнес-економіки та адміністрування активно поєднує викладацьку роботу з науковою, що сприяє підвищенню рівня ефективності навчального процесу, удосконаленню змісту навчання з урахуванням сучасного стану і тенденцій розвитку економічної діяльності, впровадженню інноваційних форм навчально-методичного забезпечення підготовки фахівців та покращенню методики викладання.

З року в рік посилюється кадровий склад кафедри: у 2021 р. аспірантка кафедри [Омельяненко О.М.](#) захистила дисертацію PhD і продовжила працювати на кафедрі; кандидат економічних наук, доцент кафедри [Омельяненко В.А.](#) – докторську дисертацію, в цьому ж році йому присвоєне почесне звання академіка.

Зростає чисельність здобувачів вищої освіти, підготовкою яких займається кафедра, розширюється географія діяльності. У 2021-2022 навчальному році вперше було здійснено випуск іноземної студентки – китаянки Zhang Hao Xiang (на фото зліва в першому ряду) за спеціальністю 051 Економіка за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр»; у 2023-2024 навчальному році цю програму навчання успішно завершив 21 студент з КНР; одна група студентів продовжує навчання.

Випуск здобувачів ОР Магістр кафедри бізнес-економіки та адміністрування (2022 р.).

За результатами конкурсного відбору МОН України проєктів молодих вчених у СумДПУ імені А.С. Макаренка у 2023-2025 рр. за рахунок коштів загального фонду державного бюджету буде реалізовуватись прикладне наукове дослідження на тему «Організаційно-економічне забезпечення повоєнного сталого розвитку територій на основі інфраструктурно-сервісної методології розвитку інноваційних спільнот» під керівництвом старшого викладача кафедри, наукового співробітника науково-дослідного сектору, доктора філософії [Омельяненко О.М.](#)

У 2023 р. членом наукової ради Національного фонду досліджень із строком повноважень чотири роки за секцією соціальних та гуманітарних наук обрано доктора економічних наук, професора кафедри, керівника Навчально-наукового центру проєктних технологій [Омельяненко В.А.](#)

У 2024 р. доктори економічних наук Омельяненко В.А. та Ілляшенко Н.С. отримали атестати професорів, а Омельяненко О.М., Омельяненко В.А. та Ілляшенко Н.С. – стипендію Кабінету Міністрів України для молодих учених.

СЬОГОДЕННЯ ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

З 1 лютого 2007 року факультет очолюють випускники фізико-математичного факультету Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка: декан факультету – кандидат педагогічних наук, професор Каленик Михайло Вікторович, заступник декана з наукової та навчальної роботи – кандидат фізико-математичних наук, доцент Хворостіна Юрій В'ячеславович, заступник декана з виховної роботи – кандидат педагогічних наук, доцент Юрченко Артем Олександрович; секретар деканату – провідний фахівець Хворостіна Наталія Анатоліївна.

**Каленик Михайло
Вікторович**

**Хворостіна Юрій
В'ячеславович**

**Юрченко Артем
Олександрович**

**Хворостіна Наталія
Анатоліївна**

На сьогодні фізико-математичний факультет Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка організаційно об'єднує три кафедри:

- кафедру математики, фізики та методик їх навчання*
- кафедру інформатики*
- кафедру бізнес-економіки та адміністрування*

Сьогодні кафедри факультету здійснюють ліцензовану освітню діяльність в галузі знань 01 Освіта спеціальності 014 Середня освіта Фізика та Астрономія, 014 Середня освіта Математика, 014 Середня освіта Інформатика; в галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальність 051 Економіка; в галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальність 075 Маркетинг. На факультеті ліцензовані та успішно працюють аспірантура та докторантура за спеціальностями: 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями), 051 Економіка, 075 Маркетинг, 281 Публічне управління та адміністрування; 111 Математика.

Освітній рівень Бакалавр

Шифр галузі	Галузь знань	Шифр	Назва спеціальності
01	Освіта	014	Середня освіта Математика
			Середня освіта Інформатика
			Середня освіта Фізика
12	Інформаційні технології	122	Комп'ютерні науки
05	Соціальні та поведінкові науки	051	Економіка
07	Управління та адміністрування	075	Маркетинг

Освітній рівень Магістр

Шифр галузі	Галузь знань	Шифр	Назва спеціальності
01	Освіта	014	Середня освіта Математика
			Середня освіта Інформатика
			Середня освіта Фізика
05	Соціальні та поведінкові науки	051	Економіка

Аспірантура / Докторантура

Шифр галузі	Галузь знань	Шифр	Назва спеціальності
01	Освіта	015	Професійна освіта (за спеціалізаціями)
05	Соціальні та поведінкові науки	051	Економіка
07	Управління та адміністрування	075	Маркетинг
28	Публічне управління та адміністрування	281	Публічне управління та адміністрування
11	Математика та статистика	111	Математика

Потужний кадровий потенціал кафедр, достатнє навчально-методичне забезпечення викладання дисциплін, а також відповідна матеріально-технічна база дозволяють надавати якісні освітні послуги за усіма ліцензованими та акредитованими освітніми програмами. Увесь професорсько-викладацький склад факультету відповідає ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності.

КАФЕДРА МАТЕМАТИКИ, ФІЗИКИ ТА МЕТОДИК ЇХ НАВЧАННЯ

З 1 листопада 2021 року кафедру математики, фізики та методик їх навчання очолює доктор педагогічних наук, професор Чашечникова Ольга Серафимівна.

*Чашечникова
Ольга
Серафимівна*

Чашечникова О.С. народилася 9 серпня 1967 року в м. Кіровоград. У 1989 році закінчила з відзнакою Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка.

З 1989 до 1995 року працювала вчителем математики Сумської середньої школи № 17 (1995-2002 рр. – за сумісництвом), присвоєно кваліфікацію «Вчитель вищої категорії», «Вчитель-методист». З 1992 р. до 1995 р. працювала на посаді асистента кафедри математики Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка. З 1993 до 1997 року навчалася в аспірантурі Інституту педагогіки Академії педагогічних наук України. У 1997 році захистила кандидатську дисертацію на тему «Розвиток математичних здібностей учнів основної школи». У 1998 році присвоєно вчене звання доцента. Після закінчення докторантури у Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова захистила докторську дисертацію (2011 рік) за спеціальністю 13.00.02 «Теорія та методика навчання (математика)», доктор педагогічних наук. У 2014 році було присвоєно звання професора кафедри математики.

За високі показники у навчанні учнів, за підготовку переможців II та III етапів Всеукраїнської олімпіади з математики, Міжнародної математичної інтернет-олімпіади нагороджена Почесною грамотою МОН України. Чашечникова О.С. не залишає професію вчителя математики і донині: працювала вчителем математики ЗОШ №6 м. Суми, з 2021 року до 2024 року – вчитель математики гімназії №1 м. Суми. З 1998 до 2003 року – керівник наукової секції «Математика» міського центру науково-технічної творчості дітей та юнацтва (м. Суми).

Голова журі обласного етапу Всеукраїнської олімпіади школярів з математики (2013-2015, 2019-2024 роки), заступник голови (2016-2018 роки), член журі IV (фінального) етапу Всеукраїнської олімпіади

школярів з математики (2023, 2024 роки), журі Всеукраїнської олімпіади з математики для студентів педагогічних університетів (м. Суми), член журі Всеукраїнського конкурсу наукових студентських робіт (Умань, 2021-2022 роки). Голова журі Регіонального етапу Всеукраїнського конкурсу «Вчитель року» (Математика) (2016 та 2020 роки), член журі обласного етапу Всеукраїнського конкурсу «Вчитель року-1997» (Математика) – 1997 р. член журі I етапу Всеукраїнського конкурсу «Вчитель року» (номінація «Математика») – 2020 р.; член журі Всеукраїнської студентської олімпіади з математики (2016 – 2019 рр.)

О.С. Чашечникова один з організаторів Міжнародної конференції «ІТМ*плюс» (починаючи з 2009 року), щорічної Всеукраїнської конференції студентів та молодих вчених «ІТМ*плюс-ФМД»).

Ініціатор створення та співголова редакційної колегії фахового збірника наукових робіт «Актуальні питання природничо-математичної освіти» (категорія Б, Index Copernicus), член редакційної колегії (рецензент) наукових фахових журналів «Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології» (з 2020 р.), «Фізико-математична освіта». Керівник науково-дослідної лабораторії «Науково-експериментальна лабораторія змісту та методів навчання математики, фізики та інформатики» (з 2011 року) та ресурсного центру «Науково-методичне забезпечення якісної математичної освіти в умовах впровадження нових освітніх стандартів» Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка. Член Громадської організації «Міжнародна асоціація дослідників з дидактики математики» та Center of Ukrainian Researchers in Austria Researchers. Науковий кореспондент Інституту педагогіки НАПН України (2011-2014 роки).

Сертифікований тренер проекту «Наздоженемо: подолання освітніх втрат з математики» (ГО «Освіторія» у партнерстві з Міністерством освіти і науки України за підтримки Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ), Глобального партнерства в галузі освіти (GPE) та уряду Японії).

Відомчі нагороди «Відмінник освіти України» (2006 рік), Почесна грамота МОН України (2001 рік), грамота Академії педагогічних наук України (2009 рік). Відомча заохочувальна відзнака Міністерства освіти і науки України - нагрудний знак «За наукові та освітні досягнення» (2015 рік). У 2012 році занесена на Дошку пошани «Педагогічна гордість Сумщини». З 2019 року – почесний професор

СумДПУ імені А.С. Макаренка. За співпрацю одержала Подяку від The department of Mathematics of Kennesaw State University (США).

Має понад 200 науково-методичних робіт, серед яких навчальні посібники, рекомендовані Міністерством освіти і науки України.

Колектив кафедри математики, фізики та методик їх навчання (2024 р.).

На сьогодні навчальний процес на кафедрі математики, фізики та методик їх навчання забезпечують 11 штатних науково-педагогічних працівників, з них: доктори педагогічних наук, професори – [Чашечникова О.С.](#), [Друшляк М.Г.](#), доктор фізико-математичних наук, професор [Лукашова Т.Д.](#); кандидат педагогічних наук, професор [Каленик М.В.](#); доктор педагогічних наук, доцент [Шищенко І.В.](#), кандидати фізико-математичних наук, доценти [Одінцова О.О.](#), [Мартиненко О.В.](#), [Салтикова А.І.](#), [Хворостіна Ю.В.](#); кандидат педагогічних наук, доцент – [Чкана Я.О.](#); доктор філософії, старший викладач [Салтиков Д.І.](#); завідувачки лабораторіями [Орлюк О.М.](#), [Прилипко Т.В.](#); старший лаборант [Пузін А.В.](#), лаборант [Яценко А.М.](#)

Викладацький склад кафедри математики, фізики та методик їх навчання

*Друшляк Марина
Григорівна*

Друшляк М.Г. народилася 7 січня 1981 року в м. Білопіль Сумської області. У 1998 році закінчила загальноосвітню школу I-III ступенів № 2 м. Білопіль з золотою медаллю.

У 2003 році закінчила з відзнакою фізико-математичний факультет за спеціальністю «Математика та фізика» і одержала кваліфікацію «Вчитель математики, фізики, астрономії, безпеки життєдіяльності та основ інформатики».

У 2003 році закінчила з відзнакою факультет іноземних мов за спеціальністю «Англійська мова» і одержала кваліфікацію «Вчитель англійської мови та зарубіжної літератури».

У 2004 році закінчила з відзнакою магістратуру фізико-математичного факультету Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка за спеціальністю «Математика» і одержала кваліфікацію «Магістр педагогічної освіти, викладач математики».

З вересня 2004 р. до червня 2007 р. працювала на посаді викладача математики Сумського ліцею Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка. Упродовж 2004 р. до жовтня 2005 р. працювала на посаді старшого лаборанта кафедри математики Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

З 2005 р. до 2008 р. навчалася в аспірантурі Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка за спеціальністю 01.01.06 – алгебра і теорія чисел.

З листопада 2008 року працювала на посаді асистента кафедри математики Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

У 2012 році захистила кандидатську дисертацію на тему «Групи з обмеженнями на норми заданих систем підгруп» за спеціальністю 01.01.06 «Алгебра і теорія чисел», їй було присвоєно науковий ступінь кандидата фізико-математичних наук, а в 2017 році – звання доцента.

У 2020 році захистила докторську дисертацію на тему «Теорія і практика формування візуально-інформаційної культури майбутніх учителів математики та інформатики у закладах вищої освіти» за спеціальністю 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти», і їй було присвоєно науковий ступінь доктора педагогічних наук, а в 2022 році – звання професора.

Друшляк М.Г. є членом спеціалізованої вченої ради Д.55.053.01 Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

Марина Григорівна є членом науково-дослідної лабораторії змісту та методів навчання математики, фізики та інформатики, наукової лабораторії «Використання інформаційних технологій в освіті», ресурсного центру «Науково-методичне забезпечення якісної математичної освіти в умовах впровадження нових освітніх стандартів».

Друшляк Марина Григорівна є членом редакційної колегії (відповідальний секретар) наукового журналу «Фізико-математична освіта» (наказом МОН України №1412 від 18.12.2018 р. затверджено як фахове наукове видання категорії «Б» у галузі педагогічних наук (13.00.02 – математика, фізика, інформатика, 13.00.10) і за спеціальностями 011, 014, 015; редакційної колегії збірника наукових праць «Актуальні питання природничо-математичної освіти» (наказом МОН № 1471 від 26.11.2020 року включено до Переліку наукових фахових видань України (Категорія «Б»); редакційної колегії збірника наукових праць «Академічні студії» (наказом МОН № 735 від 29 червня 2021 року включено до Переліку наукових фахових видань України (Категорія «Б»); редактор журналу «Освіта. Інноватика. Практика» (наказом МОН № 894 від 10.10.2022 року включено до Переліку наукових фахових видань України (Категорія «Б»).

Друшляк М.Г. є членом редакційної колегії журналу «Journal of Advocacy, Research and Education (JARE)», що індексується у базі Scopus.

Марина Григорівна є рецензентом журналу «Journal of Learning for Development», який індексується у базі Scopus, та матеріалів міжнародної конференції «International convention on information and communication technology, electronics and microelectronics (MIPRO)», Оpatija (Croatia), матеріали якої індексуються у базі Scopus.

Друшляк Марина Григорівна є членом Асоціації випускників фізико-математичного факультету СумДПУ імені А.С.Макаренка; громадської організація «Міжнародна асоціація дослідників з дидактики математики».

У 2024 році М.Г. Друшляк була нагороджена подякою Міністерства освіти і науки України, 2022 році – подякою Національної академії педагогічних наук України та занесена на Дошку Пошани «Кращі імена» (2017 рік).

*Лукашова Тетяна
Дмитрівна*

Лукашова Т.Д. народилася 8 травня 1974 року в м. Суми.

У 1991 році із золотою медаллю закінчила Сумську середню школу № 25. З 1991 до 1996 року навчалася у Сумському державному педагогічному інституті імені А.С.Макаренка за спеціальністю «Математика та інформатика», який закінчила з відзнакою.

У 1996 році почала працювати на кафедрі математики викладачем. У 1998 році вступила до аспірантури Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка за спеціальністю 01.01.06 – алгебра і теорія чисел. У 2002 році захистила кандидатську дисертацію на тему «Групи з обмеженнями на нормалізатори деяких систем підгруп» в спеціалізованій вченій раді Київського національного університету імені Тараса Шевченка (науковий керівник – доктор фізико-математичних наук, професор Лиман Ф.М.). У тому ж році отримала науковий ступінь кандидата фізико-математичних наук. У 2007 році отримала вчене звання доцента кафедри математики.

У 2020-2021 роках навчалася у докторантурі Механіко-математичного факультету КНУ імені Тараса Шевченка. З 2021 року – доктор фізико-математичних наук за спеціальністю 01.01.06 – алгебра і теорія чисел (тема дисертації «Групи з обмеженнями на узагальнені норми заданих систем підгруп», науковий консультант – завідувач кафедри алгебри і комп’ютерної математики КНУ імені Тараса Шевченка, доктор фізико-математичних наук, професор Петравчук А.П.). У 2022 році Лукашова Т.Д. отримала вчене звання професора, а з 2023 року працює на посаді професора кафедри математики, фізики та методик їх навчання.

За час роботи в університеті викладала курси лінійної алгебри, алгебри та теорії чисел, аналітичної геометрії, математичної логіки і теорії алгоритмів, основ векторного та тензорного аналізу, числових систем, дискретної математики, історії математики, елементарної математики, шкільного курсу математики, практикуму з розв’язування олімпіадних задач з математики.

Лукашова Т.Д. є фахівцем в галузі алгебри та теорії чисел, дискретної математики, має вагомий науковий та методичний доробок, який налічує більше 150 наукових праць, з яких близько 80 статей (зокрема, 20 – у міжнародних виданнях, що реферуються в наукометричних базах Scopus та Web of Science), 20 начальних і навчально-методичних посібників, монографій. Вона є членом

редакційної колегії фахових наукових видань «Фізико-математична освіта», «Освіта. Інноватика. Практика» та науково-популярного журналу «У світі математики».

Лукашова Т.Д. була постійним членом журі III етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з математики (1998 – 2017 рр.), членом та заступником голови журі II етапу Всеукраїнських студентських олімпіад з математики (2006 – 2015 рр.), членом журі Всеукраїнського турніру юних математиків імені М.Й. Ядренка (1998 – 2005 рр., 2012-2014 рр.), членом та головою журі II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Національного центру «Мала академія наук України» (2019-2020, 2022-2023 рр.)

За високий професіоналізм Тетяна Лукашова нагороджена грамотами, подяками та відзнаками органів державної влади, місцевого самоврядування та ректорату університету, у 2007 році отримала Грамоту Міністерства освіти і науки України, у 2014 році була нагороджена нагрудним знаком «Відмінник освіти», а у 2021 році – занесена на Дошку Пошани університету «Кращі імена».

*Шишенко Інна
Володимирівна*

Шишенко І.В. народилася 13 липня 1981 року в с. Жовтнєве Білопільського району Сумської області. У 1998 році закінчила загальноосвітню школу I-III ступенів № 15 м. Суми зі срібною медаллю.

У 2004 році закінчила з відзнакою фізико-математичний факультет за спеціальністю «Математика та фізика» і одержала кваліфікацію «Вчитель математики, фізики, астрономії, безпеки життєдіяльності та основ інформатики». У 2005 році закінчила з відзнакою магістратуру фізико-математичного факультету Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка за спеціальністю «Математика» і одержала кваліфікацію «Магістр педагогічної освіти, викладач математики».

Упродовж 2005 р. – 2007 р. працювала викладачем математики Сумського ліцею Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка. З листопада 2005 р. до серпня 2007 р. працювала на посаді старшого лаборанта та асистента кафедри математики Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

З 2008 року – аспірант кафедри математики Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка за спеціальністю 13.00.02 – теорія і методика навчання математики.

З 2011 року до 2017 року працювала викладачем кафедри математики Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, а у 2017 році успішно захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук на тему «Активізація пізнавальної діяльності учнів класів гуманітарних профілів навчання на уроках математики» у Національному педагогічному університеті імені М.П.Драгоманова.

У 2017-2019 роках працювала на посаді старшого викладача кафедри математики Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

У 2019 році отримала вчене звання доцента. І від 2019 року і до нині працює на посаді доцента кафедри математики, фізики та методик їх навчання Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

У 2022 році вступила до докторантури Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка за спеціальністю – Теорія і методика професійної освіти. У 2024 році успішно захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук на тему «Теорія і практика підготовки майбутніх бакалаврів середньої освіти до розвитку інформаційно-цифрової компетентності учнів в умовах Нової української школи».

*Хворостіна Юрій
В'ячеславович*

Хворостіна Ю.В. народилася 27 травня 1985 року в м. Лебедин. Закінчив Лебединську загальноосвітню школу І-ІІІ ступенів № 1 у 2002 році. У 2007 році закінчив з відзнакою фізико-математичний факультет Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка та отримав повну вищу освіту (ОКР «Спеціаліст») за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти. Математика» та здобув кваліфікацію вчителя математики, основ інформатики і безпеки життєдіяльності, у 2008 році отримав повну вищу освіту (ОР «Магістр») за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти. Математика» та здобув кваліфікацію викладача математики. У 2015 році захистив кандидатську дисертацію на тему: «Розподіли випадкових величин з фрактальними властивостями, пов'язані зі знакозмінними рядами Люрота» (01.01.05 – Теорія

ймовірностей і математична статистика) на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.206.02 Інституту математики НАН України. У 2020 році йому присвоєно вчене звання доцента кафедри математики. Має 14 років науково-педагогічного стажу.

Доцент Хворостіна Юрій В'ячеславович є автором 60 наукових фахових видань, з них 6 включені до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та/або Web of Science. Нагороджений Грамотою управління освіти і науки облдержадміністрації (2014 р.), Грамотою Департаменту освіти і науки Сумської Обласної Державної адміністрації (2016 р.), Грамотою Національної академії педагогічних наук України (2017 р.), Грамотою голови Сумської Обласної Державної адміністрації (2019 р.), Грамотою Національної академії педагогічних наук України (2022 р.). У 2024 році занесений на Дошку пошани «Кращі імена».

*Мартиненко Олена
Вікторівна*

Мартиненко О.В. народилася 21 травня 1961 року в м. Харків.

У 1981 році закінчила Путивльське педагогічне училище з відзнакою. У 1986 році закінчила з відзнакою фізико-математичний факультет Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка за спеціальністю «Математика та фізика». З 1986 року працює в університеті.

З 1988 до 1991 року навчалась в аспірантурі Інституту математики Академії наук України. У 1994 році захистила кандидатську дисертацію на тему «Ортогональні ряди Якобі в класах узагальнених функцій» (01.01.01 – математичний аналіз). У 2004 році присвоєно звання доцента кафедри математики.

З 2004 року після закінчення аспірантури працює на кафедрі математики Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка на посаді доцента. За ці роки викладала математичний аналіз, диференціальні рівняння, комплексний аналіз, вищу математику, теоретичні та прикладні аспекти математичного аналізу. Досліджувала проблеми підготовки майбутніх учителів математики та навчання математики учнів ЗНЗ. Є автором та співавтором понад 120 наукових робіт. Керувала науковими проблемними групами студентів з вивчення сучасних застосувань математичних методів і удосконалення методики навчання математики учнів загальноосвітніх навчальних закладів, була керівником дипломних та магістерських робіт студентів.

Брала участь у підготовці та проведенні олімпіад з математики: заступник голови оргкомітету другого туру Всеукраїнської студентської олімпіади з математики (Суми, СумДПУ), член журі III етапу Всеукраїнської шкільної олімпіади з математики (1998 – 2016 рр.), член журі фінального етапу XVII, XVIII та XX Всеукраїнських турнірів юних математиків імені професора М.Й. Ядренка (2014, 2015, 2017 рр.), член журі III етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з математики серед технічних університетів (2016 – 2019 рр., м. Суми, СумДУ).

Лектор III -V науково-методичних сесій фізико-математичного фестивалю «Актуальні питання фізико-математичної освіти» в рамках Концепції «Нова українська школа» (м. Суми).

Відмінник освіти України (посвідчення №75668, наказ 1112 к від 03 листопада 2005р.). У 2020 році присвоєне почесне звання професора Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

*Одінцова Оксана
Олександрівна*

Одінцова О.О. народилася 24 червня 1972 року в м. Суми. У 1989 році закінчила Сумську середню школу № 6 зі срібною медаллю. У 1994 році закінчила з відзнакою фізико-математичний факультет Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка. З 1994 року до 1996 року працювала на посаді асистента кафедри математики Сумського педінституту.

У 1996 році вступила до аспірантури Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова кафедри вищої математики за спеціальністю 01.01.06. – алгебра і теорія чисел.

З 1999 року до теперішнього часу працює в Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка.

З 2001 р. до 2004 р. за сумісництвом працювала у Сумському ліцеї Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

У 2005 році захистила кандидатську дисертацію з теми «Групи з умовою сепараторної нормальності для деяких систем нециклічних підгруп».

У 2008 році присвоєно вчене звання доцента кафедри математики. О.О. Одінцова є автором понад 60 наукових та науково-методичних робіт. Неодноразово нагороджувалася грамотами

обласного управління освіти та отримувала подяки від ректорату університету.

Сертифікований тренер проєкту «Наздоженемо: подолання освітніх втрат з математики» (ГО «Освіторія» у партнерстві з Міністерством освіти і науки України за підтримки Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ), Глобального партнерства в галузі освіти (GPE) та уряду Японії).

*Чкана Ярослав
Олегович*

Чкана Я.О. народився 1 вересня 1976 року в м. Ромни Сумської області. У 1993-1998 роках навчався в Сумському державному педагогічному інституті імені А. С. Макаренка, де здобув кваліфікацію спеціаліста за спеціальністю «Математика і фізика» та отримав диплом з відзнакою, що підтверджує його кваліфікацію як вчителя математики і фізики.

З 1998 до 2001 року працював лаборантом на кафедрі математики того ж інституту, де проявив свої здібності та зацікавленість у розвитку вищої освіти.

З 2001 до 2004 року навчався в аспірантурі Київського національного університету імені Т. Г. Шевченка, де досліджував тему «Інформаційний підхід до задач відновлення за допомогою сплайнів». Цей період ознаменувався інтенсивною науковою роботою та поглибленим вивченням методів математичної обробки даних.

У 2004 році Ярослав Олегович почав працювати викладачем кафедри математики Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, де з 2004 до 2018 року активно займався викладацькою діяльністю та підготовкою майбутніх вчителів математики.

У 2018 році він успішно захистив кандидатську дисертацію на тему «Формування математичної компетентності майбутніх вчителів математики у фаховій підготовці», здобувши науковий ступінь кандидата педагогічних наук (доктора філософії) за спеціальністю 13.00.04 — теорія та методика професійної освіти.

За свою наукову та педагогічну діяльність у 2020 році Я. О. Чкана отримав вчене звання доцента кафедри математики. Його професійна діяльність відзначена нагородами та подяками від адміністрації університету, що свідчить про його вагомий внесок у розвиток математичної освіти в Україні.

*Салтиков Дмитро
Ігорович*

Салтиков Д.І. народився 22 червня 1994 р. у м. Суми. У 2011 закінчив Сумську спеціалізовану школу І-ІІІ ст. № 25.

Після закінчення в 2016 р. Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка здобув кваліфікацію фізика, вчителя фізики та математики і продовжив навчання в аспірантурі Сумського державного університету.

По закінченню аспірантури захистив дисертацію на тему «Особливості електротранспорту в плівкових нанорозмірних системах на основі феромагнітних сплавів» та першим в Україні отримав ступінь доктора філософії з галузі знань 10 «Природничі науки» за спеціальністю 105 «Прикладна фізика та наноматеріали».

З вересня 2020 року Салтиков Д.І. – викладач кафедри фізики та методики навчання фізики, а з листопада 2021 року – спочатку викладач, а потім - старший викладач кафедри математики, фізики та методик їх навчання. Є автором понад 50 наукових публікацій, серед яких 16 фахових статей, які індексуються в наукометричній базі Scopus.

На сьогодні продовжує працювати над започаткованою науковою тематикою щодо створення та дослідження нових наноматеріалів з наперед заданими фізичними властивостями та здійснює науково-дослідну роботу щодо удосконалення навчання фізики в закладах вищої освіти. Активно долучається до участі в наукових конференціях як всеукраїнського, так і міжнародного рівня та залучає студентів до наукової діяльності, керує проблемною групою.

*Орлюк Ольга
Михайлівна*

Орлюк О.М. народилася 26 грудня 1972 року в м. Суми. У 1990 році закінчила Сумську середню загальноосвітню школу № 9.

У 1991 році вступила до Сумського державного університету, в 2004 році здобула диплом спеціаліста (інженер-механік). Працювала в науково-дослідному відділі випробувань, авторського нагляду та віброакустичних досліджень (СНПО).

З 2023 року працює на кафедрі математики, фізики та методик їх навчання Сумського державного педагогічного університету на посаді завідувача лабораторіями

*Пузін Андрій
Васильович*

Пузін А.В. народився 26 травня 1966 року в м. Харків. З 1973 р. до 1983 р. навчався в середній загальноосвітній школі №1 м. Ленінська (Кизил-Ординської області, Казахстану). Упродовж 1987-1991 рр. навчався в Сумському державному педагогічному інституті імені А.С.Макаренка на фізико-математичному факультеті за спеціальністю «Фізика та математика». З 1991 року працює на посаді навчального майстра кафедри фізики Сумського державного педагогічного інституту імені А.С.Макаренка.

*Яценко Аліна
Михайлівна*

Яценко А.М. народилася 01 листопада 1999 року в с. Черепівка Буринського району Сумської області. У 2017 році закінчила Нижньосироватську загальноосвітню школу I-III ступенів імені Бориса Грінченка Нижньосироватської сільської ради Сумського району Сумської області.

У 2017 році вступила до Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка на фізико-математичний факультет, який закінчила в 2022 році.

З 2023 року працює на кафедрі математики, фізики та методик їх навчання Сумського державного педагогічного університету на посаді лаборанта.

*Прилико Тетяна
Василівна*

Прилико Т.В. народилася 19 червня 1986 року смт. Терни Недригайлівського району Сумської області. З 1993 до 2003 року навчалася в загальноосвітній школі I-III ступенів смт. Терни Недригайлівського району Сумської області.

У 2003 році вступила до Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, який закінчила в 2008 році за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти. Хімія».

З 2009 до 2011 року працювала в Сумському державному педагогічному університеті на посаді старшого лаборанта кафедри експериментальної і теоретичної фізики.

З 2011 працює завідувачем навчальної лабораторії кафедри математики, фізики та методик їх навчання.

КАФЕДРА ІНФОРМАТИКИ

З 1 листопада 2022 року кафедру інформатики очолює кандидат педагогічних наук, доцент Дегтярьова Неля Валентинівна.

Дегтярьова Н.В. народилася 29 липня 1976 року в м. Суми. У 1993 році закінчила Сумську загальноосвітню школу № 6 і вступила на фізико-математичний факультет Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка, який закінчила у 1998 році за спеціальністю «Математика та фізика».

З 1998 року працювала вчителем математики та астрономії в загальноосвітній школі I-III ступенів № 13 м. Суми, з 2000 року – викладач інформатики технікуму (коледж) Сумського національного аграрного університету, з 2007 працювала на посаді викладача кафедри інформатики Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

У жовтні 2009 року вступила до аспірантури Інституту інформатики Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

У 2015 році Неля Валентинівна захистила дисертацію зі спеціальності 13.00.02 теорія та методика навчання (інформатика) і через два роки отримала наукове звання доцент.

Протягом усього цього періоду публікувала власні одноосібні наукові роботи та брала участь у колективних дослідженнях.

З 2016 до 2021 року була заступником декана фізико-математичного факультету, а з 2022 року і дотепер очолює кафедру інформатики.

Наукова діяльність відображається у посібниках, методичних рекомендаціях, розділах підручників та монографіях, статтях у фахових журналах, та таких, що індексуються у міжнародних базах даних Scopus та Web of Science.

З 2014 року Дегтярьова Неля Валентинівна є членом журі олімпіад з інформатики та інформаційних технологій III рівня. У 2017 та 2022 роках була головою журі конкурсу «Учитель року» (секція Інформатика). На даний час є рецензентом наукових праць, членом редакційної колегії наукового журналу «Освіта. Інноватика».

Практика», експертом Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, а також гарантом освітньо-професійної програми «Середня освіта. Інформатики» другого (магістерського) рівня.

У 2024 році Неля Валентинівна занесена на Дошку пошани «Кращі імена».

Колектив кафедри інформатики (2024 р.).

На сьогодні кафедра інформатики налічує 10 осіб, серед яких 2 доктор наук, 1 професор, 6 кандидатів наук, 5 доцентів; 1 старший викладач, 2 лаборанти. Склад кафедри: доктор педагогічних наук, професор [Семеніхіна О.В.](#); доктор педагогічних наук, доцент [Руденко Ю.О.](#); кандидат фізико-математичних наук, доцент [Шамоня В.Г.](#); кандидати педагогічних наук, доценти [Дегтярьова Н.В.](#), [Петренко С.І.](#), [Удовиченко О.М.](#), [Юрченко А.О.](#); доктор філософії, старший викладач [Острога М.М.](#); лаборанти [Гринченко О.І.](#), [Марков Р.В.](#), [Дідківський О.І.](#)

Викладацький склад кафедри інформатики

*Юрченко Артем
Олександрович*

Юрченко А.О. народився 5 жовтня 1990 року в м. Суми. У 2007 році закінчив середню загальноосвітню школу № 25 міста Суми.

Випускник фізико-математичного факультету Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка (2013 р.).

У 2018 році отримав науковий ступінь кандидата педагогічних наук, захистивши дисертацію на тему «Формування інформаційно-комунікативної компетентності майбутніх вчителів фізики засобами електронних Інтернет-технологій». У 2020 році присвоєно вчене звання доцента кафедри інформатики.

Юрченко А.О. є автором понад 100 наукових праць, серед яких, 3 навчально-методичні посібники, 20 статей, що індексуються у міжнародних наукометричних базах даних Scopus/Web of Science, 38 статей у фахових виданнях України.

Артем Олександрович долучається до різних наукових та науково-методичних проєктів на рівні університету (керівництво науковими роботами студентів), м. Суми й Сумської області (програми підвищення кваліфікації вчителів «Навчання інформатики: професійне зростання і творчий пошук») та на рівні України (член організаційного комітету міжнародної конференції «Наукова діяльність як шлях формування професійної компетентності майбутнього фахівця»). Також він є членом редакційної колегії фахового наукового видання «Освіта. Інноватика. Практика», технічним редактором та рецензентом фахового видання «Фізико-математична освіта». За його ініціативи в університеті було започатковано Міжнародний конкурс з комп'ютерної графіки та вебдизайну «CreDiCo», Сумський обласний конкурс з комп'ютерної графіки «Розфарбуй життя», Інтелектуальні змагання для школярів Сумської області Quiz «FEMMI».

Нагороджений численними грамотами і подяками Сумської ОДА, департаменту освіти м. Суми, міського голови, ректора СумДПУ імені А.С. Макаренка та занесений на Дошку Пошани «Кращі імена» (2023 рік).

Удовиченко О.М. народилася 19 вересня 1983 року в м. Буринь Сумської області. У 2001 році закінчила ліцей Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка і вступила на фізико-математичний факультет цього ж університету, який закінчила за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти. Математика».

*Удовиченко Ольга
Миколаївна*

Ольга Миколаївна працює в Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка з 2003 року. Свою трудову діяльність розпочала на посаді лаборанта кафедри математики. Протягом 2007-2018 року працювала викладачем кафедри інформатики, а у вересні 2018 року була переведена на посаду старшого викладача кафедри інформатики. З вересня 2019 року Ольга Миколаївна – доцент кафедри інформатики фізико-математичного факультету.

У 2018 році захистила кандидатську дисертацію, у якій дослідила шляхи вирішення проблеми підготовки майбутніх учителів інформатики засобами електронних освітніх ресурсів. У 2020 році отримала вчене звання доцента.

Удовиченко О.М. є гарантом освітньої програми Середня освіта (Інформатика) (рівень вищої освіти – бакалавр, спеціальність 014 Середня освіта), яка у 2021 році успішно пройшла акредитацію.

З 2017 року Удовиченко О.М. є членом фахового журі Всеукраїнської учнівської олімпіади з інформаційних технологій, а у 2021 році була членом галузевої конкурсної комісії II етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Середня освіта (Інформатика)» (2020-2021 н.р.).

Удовиченко О.М. – член редакційної колегії фахового наукового видання «Освіта. Інноватика. Практика», технічний редактор фахового видання «Фізико-математична освіта».

З 2010 року бере участь в організації та проведенні Міжнародної науково-практичної конференції «Наукова діяльність як шлях формування професійних компетентностей майбутнього фахівця».

Вона є активним учасником процесу організації та проведення Сумського обласного конкурсу з комп'ютерної графіки «Розфарбуй життя» для учнів області та Міжнародного конкурсу з комп'ютерної графіки та веб-дизайну «CreDiCo» для студентів закладів вищої освіти,

професійно-технічної освіти та учнів закладів загальної середньої освіти.

Ольга Миколаївна – автор більше 80 публікацій наукового та навчально-методичного характеру.

За сумлінну плідну працю, високий рівень професійної майстерності відзначена Подякою Міністерства освіти і науки України (2022 р.), Подякою голови Сумської обласної державної адміністрації (2018 р.), Грамотою Департаменту освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації (2015 р.), подяками і грамотами Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

У професійній діяльності Удовиченко О.М. – вимогливий, відповідальний і цілеспрямований викладач, який вміє знайти спільну мову з молоддю і старшим поколінням. Її цінують і поважають колеги і студенти університету.

*Петренко Сергій
Іванович*

Петренко С.І. народився 25 жовтня 1966 р. у с. Запсілля Краснопільського району Сумської області. У 1983 році закінчив Миропільську середню школу і вступив на фізико-математичний факультет Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка, який закінчив у 1988 р. З 1988 р. до 1991 р. працював директором Лозівської неповної середньої школи. З 1991 року працював вчителем інформатики у навчальних закладах м. Суми і області. З 2012 року працює на кафедрі інформатики Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка. У 2018 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «формування ІКТ компетентності майбутніх учителів математики у процесі фахової підготовки» (13.00.04 – теорія і методика професійної освіти) у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка, м. Суми. У 2020 р. йому присвоєно вчене звання доцента кафедри інформатики. Має 27 років педагогічного, з яких 12 років науково-педагогічного стажу.

Доцент Петренко Сергій Іванович є автором 58 наукових видань, з них 1 розділ у підручнику, 1 навчальний посібник, 4 навчально-методичні посібники, 3 розділи у колективних монографіях (2 з яких у іноземних виданнях), 28 статей у фахових виданнях, з них 4 включені до міжнародних науко метричних баз Scopus і Web of Science.

*Острога Марія
Михайлівна*

Острога М.М. народилася 2 серпня 1997 р. в м. Суми. У 2014 р. закінчила Сумський заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів №15 та вступила на бакалаврат Факультету іноземної та слов'янської філології Сумського державного педагогічного університету. Згодом продовжила своє навчання за магістерською програмою «Середня освіта Інформатика».

Ще будучи студенткою магістратури, у 2019 р., Марія Острога стала експертом Національного агентства забезпечення якості вищої освіти. Усі роки навчання в університеті була активним членом студентського самоврядування, пройшла шлях від студентського декана до студентського ректора.

За рекомендацією екзаменаційної комісії кафедри інформатики була рекомендована на посаду викладача кафедри інформатики у 2019 р.

Марія Михайлівна читала курси «Комп'ютерна графіка», «Інформаційно-комунікаційні технології» й «Основи СММ» та паралельно займалася науковим дослідженням на тему «Підготовка майбутніх бакалаврів середньої освіти до використання цифрових технологій у профорієнтаційній діяльності». Успішний захист дисертації у 2021 році дозволив обійняти посаду старшого викладача кафедри інформатики.

У 2022 році М.М. Острога продовжила свою кар'єру як постдокторант в університеті Альберти (Канада) під керівництвом професора Майкла Фрішкопа.

З 2024 року стала координатором наукових досліджень в Методичному центрі української мови Університету Альберти, який очолює відома канадська професорка українського походження Оленка Білаш.

*Руденко Юлія
Олександрівна*

Руденко Ю.О. народилася 26 листопада 1974 року в м. Суми. З 1982 року до 1992 року навчалася у Сумській ЗОШ №6. З 1992 року до 1997 року – навчалася у Сумському державному університеті, де отримала диплом за спеціальністю «Фізика і техніка низьких температур» та здобула кваліфікацію інженера-механіка. З 2000 року до 2002 року проходила навчання у Полтавському університеті економіки і торгівлі, факультеті перепідготовки

спеціалістів за спеціальністю «Економіка підприємства», де отримала кваліфікацію економіста підприємства. У 2010 році вступила до Сумського педагогічного університету імені А.С. Макаренка, на спеціальність: «Математика та інформатика» і у 2012 році здобула кваліфікацію вчителя математики та інформатики.

У 2013 року вступила до аспірантури НАПН України, Інститут проблем виховання м. Київ, а у 2016 році захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук, спеціальність 13.00.07 – теорія та методика виховання. Тема кандидатської дисертації: «Виховання інформаційної культури студентів у навчально-виховному процесі кооперативних технікумів і коледжів».

Педагогічна діяльність Ю.О Руденко розпочалися у Сумському фаховому коледжі економіки і торгівлі на посаді викладача комп'ютерних дисциплін у 2000 році, де вона працювала до 2022 року. З 2000 року очолювала циклову комісію інформаційних технологій та фахової підготовки, у 2002 році здобула категорію «викладач вищої категорії».

З 2017 року працювала викладачкою-сумісницею у Сумському педагогічному університеті імені А.С. Макаренка на кафедрі інформатики. Дисципліни які викладала «Програмування», «Теорія прийняття рішень», «ІТ в освіті». У 2019 році була відзначена дипломом за підготовку призерки Всеукраїнського конкурсу студентських робіт (Череднік Ірина), яка здобула 2 місце.

З 2022 року працює на кафедрі інформатики та кібернетики Сумського національного аграрного університету на посаді доцента. Проводить лекційні заняття для студентів факультету економіки і менеджменту з дисциплін «Електронна комерція», «Сучасні мультимедіа технології» (англомовний курс), «Веб-технології», «Економетрія» (англомовний курс). Заняття проводяться на високому науково-методичному та педагогічно-виховному рівні.

У 2023 році отримала сертифікат медіатренерки, провела понад 40 тренінгів на місцевому, регіональному, всеукраїнському та міжнародному рівнях.

У вересні 2024 році захистила докторську дисертацію за темою «Інформаційна гігієна і важливість її дотримання в інформаційному суспільстві»

*Гринченко Ольга
Іванівна*

Гринченко О.І. народилася 17 лютого 1970 році в м. Путивль Сумської області. У 1987 році закінчила Сумську загальноосвітню школу № 12. У 1987 році вступила до Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка на фізико-математичний факультет, який закінчила в 1991 році.

З 1991 року працює на кафедрі інформатики Сумського державного педагогічного університету на посаді інженера з обслуговування складної техніки.

*Марков Ростислав
Владиславович*

Марков Р.В. народився 13 червня 2001 року в м. Суми Сумської області. У 2018 році закінчив Сумську спеціалізовану школу №17. У 2023 році вступив до Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка на фізико-математичний факультет, для здобуття освітнього рівня «Магістр».

З 2023 року до листопада 2024 року працював на кафедрі інформатики Сумського державного педагогічного університету на посаді лаборанта.

*Дідківський
Олександр Ігорович*

Дідківський О.І. народився 27 жовтня 2003 року в м. Суми Сумської області. У 2023 році закінчив ВСП Сумський фаховий коледж НУХТ. У 2023 році вступив до Сумського державного педагогічного інституту імені А.С. Макаренка на фізико-математичний факультет, для здобуття освітнього рівня "Бакалавр".

З листопада 2024 року працює на кафедрі інформатики Сумського державного педагогічного університету на посаді лаборанта.

КАФЕДРА БІЗНЕС-ЕКОНОМІКИ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

З 2021 року кафедру очолює доктор економічних наук, професор Божкова Вікторія Вікторівна.

*Божкова Вікторія
Вікторівна*

Божкова В.В. народилася 28 жовтня 1968 року в м. Суми. У 1986 році закінчила Сумську середню школу № 6, у 1991 році – Сумський державний педагогічний інститут імені А.С.Макаренка за спеціальністю «Історія і педагогіка», у 1998 році – Сумський державний університет за спеціальністю «Економіка підприємства». У 2002 р. захистила дисертацію кандидата економічних наук за спеціальністю 08.08.01 – Економіка природокористування і охорони навколишнього середовища. У 2004 р. їй присвоєно вчене звання доцента кафедри маркетингу. У 2011 р. захистила дисертацію доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). У 2015 р. отримала вчене звання професора кафедри маркетингу та управління інноваційною діяльністю.

Постійно підвищує рівень професійної майстерності та кваліфікації. Успішно завершила програми міжнародних стажувань у Польщі (2016 р.), Ізраїлі (2016 р.), Чехії (2018 р.), Туреччині (2022 р.).

Є головою та членом спеціалізованих вчених рад по захисту дисертацій. Під її керівництвом і консультуванням захищено 7 кандидатських дисертацій і 2 докторські дисертації.

Є членом організаційних комітетів міжнародних науково-практичних конференцій («Україна майбутнього», «Економіка, інноватика та сучасні бізнес-технології: актуальні проблеми та розвиток», «Індустрія туризму та гостинності: досвід, проблеми, перспективи», «Стан і перспективи сучасного туризму»), членом редакційних колегій наукових журналів (ОНЕУ «Вісник соціально-економічних досліджень», «Цифрова економіка та економічна безпека»).

З 2021 р. під керівництвом Божкової В.В. на кафедрі розпочато роботу над новими науково-дослідними темами «Стратегічні аспекти трансформації публічного управління та адміністрування в

Україні» та «Інноваційні стратегії управління бізнес-процесами суб'єктів підприємництва». Вона є автором і співавтором більше ніж 300 наукових праць (у тому числі 15 монографій, 15 підручників і навчальних посібників).

Колектив кафедри бізнес-економіки та адміністрування (2024 р.).

На сьогодні кафедра бізнес-економіки та адміністрування налічує 9 осіб штатних працівників, серед яких 4 доктори наук, 4 професори, 3 кандидати наук, 3 доценти, 1 доктор філософії, старший викладач та 2 лаборанти. На кафедрі працюють: доктори економічних наук, професори [Божкова В.В.](#), [Кудріна О.Ю.](#), [Омельяненко В.А.](#), [Ілляшенко Н.С.](#); кандидати економічних наук, доценти [Самодай В.П.](#), [Сигида Л.О.](#), [Грищенко О.Ф.](#); доктор філософії, старший викладач [Омельяненко О.М.](#); лаборанти [Левковська Ж.В.](#), [Зеленська А.Б.](#)

За сумісництвом працюють: доктор наук з державного управління, професор Саламатов В.О.; кандидат наук з державного управління, професор Пшенична Л.В.; кандидат економічних наук, доцент [Есманов О.М.](#)

Викладацький склад кафедри бізнес-економіки та адміністрування

**Омельяненко
Віталій
Анатолійович**

Омельяненко В.А. народився 31 жовтня 1988 року в м. Суми.

У 2011 році закінчив Сумський державний університет та здобувач кваліфікацію магістра з менеджменту. У 2012 році закінчив Сумський державний університет та здобув кваліфікацію математика-програміста. У 2019 році закінчив магістратуру Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка за спеціальністю «Середня освіта. Математика», та отримав диплом з відзнакою.

У 2016 році захистив кандидатську дисертацію на тему: «Розвиток високих технологій в умовах глобалізації інноваційних процесів» зі спеціальності 08.00.02 – Світове господарство і міжнародні економічні відносини у спеціалізованій вченій раді Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

У 2021 році захистив дисертацію «Національна інноваційна політика: інституційно-еволюційна методологія формування і стратегії реалізації» на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук в Інституті економіки промисловості НАН України.

У 2021 році обраний академіком Української технологічної академії.

З 2012 до 2017 року працював асистентом кафедри економічної теорії Сумського державного університету.

З 2015 до 2017 року завідував групою організації трансферу технологій Центру науково-технічної і економічної інформації, Сумський державний університет.

З 2017 до 2018 року працював на посаді старшого викладача кафедри економіки та бізнесу, Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка. З 2018 р. до 2023 рр. – доцент кафедри бізнес-економіки та адміністрування, з 2023 р. – професор кафедри бізнес-економіки та адміністрування, Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка.

З 2021 року очолює Навчально-науковий центр проєктних технологій, Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка.

З 2024 р. – завідувач науково-дослідного сектору, Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка.

Має більше 250 публікацій у фахових і високореєтингових виданнях України і світу, входить до топ-20 вчених-економістів України за h-індексом у базі Scopus.

Є головним редактором науково-практичного журналу «Здобутки економіки: перспективи та інновації», членом редакційних колегій наукових журналів «Frontiers in Smart Manufacturing», «Журнал європейської економіки», «Економічний вісник Донбасу», «Цифрова економіка та економічна безпека».

Нагороджений премією Академії наук вищої освіти України за кращі наукові роботи студентів і молодих вчених (2010 р.) та цикл наукових робіт (2013 р.), Міжнародною премією імені Едуарда Дідоренко (2012 р.).

Керівник двох наукових проєктів молодих вчених МОН України: «Інституційно-технологічне проектування інноваційних мереж для системного забезпечення національної безпеки України» (2017–2020 рр.) та «Інноваційна складова безпеки сталого розвитку старопромислових регіонів України: стратегічні напрями інституційного забезпечення і трансферу технологій в інноваційних ландшафтах» (2021–2023 рр.).

Керівник Гранту Президента України для підтримки наукових досліджень молодих вчених «Формування механізмів стратегічного управління в сфері національної безпеки України на основі системної стійкості інноваційної системи» (2018 р.).

Лауреат академічної стипендії Президента України для аспірантів (2013 р.). Двічі стипендіат Кабінету Міністрів України для молодих вчених (2018 р., 2022 р.). Лауреат стипендії найкращим молодим вченим для увічнення подій Революції гідності та вшанування подвигу Героїв України – Героїв Небесної Сотні (стипендія імені Назарія Войтовича).

Лауреат стипендії Estophilus на участь у програмі академічних студій ЕККАV у Талліннському технологічному університеті (Естонія, 2020 р.).

Лауреат премії імені Івана Виговського (Польща, 2024 р.).

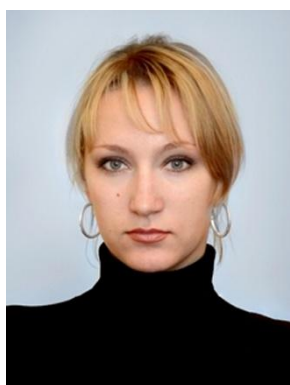
Переможець конкурсу наукових статей молодих вчених «YOUNG ECONOMIST» в номінації «Виклики новій економіці» Міжнародного наукового економічного форуму «NEW ECONOMICS – 2019». Переможець міського конкурсу «Молодіжна еліта» м. Суми у номінації «Наукова діяльність» (2021 р.). Переможець ряду всеукраїнських та міжнародних наукових конкурсів («Новітній інтелект України», «Архетипіка та державне управління» (2013–2022 рр.), «Інноваційні проєкти розвитку регіонів» (2012–2013 р.), «Україна

– 2025» (2016 р.) та ін.). За результатами конкурсу «Молодий вчений 2021 року» здобув перемогу у трьох номінаціях «Докторант року», «Молодий методист року», «Автор найкращої серії наукових робіт» в галузі суспільних і гуманітарних наук.

Член науково-методичної підкомісії 292 Міжнародні економічні відносини Науково-методичної ради МОН України, Експертної ради МОН України з експертизи проектів молодих вчених, експерт проекту LET EDU (Італія), тренер Академії інноваційного розвитку освіти, експерт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Нагороджений грамотою ректора Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка, грамотою міського голови міста Суми, грамотою Української технологічної академії, грамотою та подякою Міністерства освіти і науки України, грамотою Департаменту освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації, подякою Національної академії педагогічних наук України, грамотою Академії економічних наук України, почесною грамотою голови Сумської обласної державної адміністрації.

*Ілляшенко Наталія
Сергіївна*

Ілляшенко Н.С. народилася 28 листопада 1984 року в м. Суми. У 1999 році закінчила Сумську загальноосвітню школу № 23 і вступила до Машинобудівного коледжу Сумського державного університету, який закінчила з відзнакою за спеціальністю «Економіст з планування». З 2002 до 2006 року була студенткою, а з 2006 до 2009 року аспіранткою факультету економіки та менеджменту Сумського державного університету.

У 2009 році захистила дисертацію кандидата економічних наук а у 2020 році дисертацію доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) у Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут».

З 2021 року працює доцентом на кафедрі бізнес-економіки та адміністрування Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка. Виконує обов'язки гаранта освітньої програми першого (бакалаврського) рівня освіти за спеціальністю 075 Маркетинг. У 2023 році їй присвоєно звання професора кафедри бізнес-економіки та адміністрування.

За час роботи в Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка Ілляшенко Н.С. викладала

маркетинг, маркетингові дослідження, маркетинг інновацій та інші профільні дисципліни. Має сертифікат з знання англійської мови на рівні B2. За замовленням Товариства з додатковою відповідальністю «Універсальна тестувальна мережа» приймала участь у розробці та рецензуванні тестових завдань для проведення Єдиного фахового вступного випробування з галузі знань Управління та адміністрування у 2023 та 2024 році.

Є виконавцем науково-дослідного проєкту «Організаційно-економічне забезпечення повоєнного сталого розвитку територій на основі інфраструктурно-сервісної методології розвитку інноваційних спільнот» (№ 0123U100271). Виконує обов'язки члена редколегії наукових фахових видань: «Вісник Сумського національного аграрного університету» (Категорія Б), «Економічний вісник НТУУ "КПІ"» (Категорія Б), «Цифрова економіка та економічна безпека» (Категорія Б).

У 2022 році пройшла міжнародне наукове та освітнє стажування «The scientific research and organization of the educational process (active teaching methods, e-learning and practical studying) in marketing, economics and management and grant possibilities of them financing. Estonian and Ukrainian experience».

Нагороджена грамотою ректора Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, грамотою Департаменту освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації.

*Самодай Валентина
Петрівна*

Самодай В.П. народилася 24 травня 1967 року на Полтавщині. У 1984 році після закінчення школи вступила до Харківського сільськогосподарського інституту імені В.В.Докучаєва, який закінчила з відзнакою в 1988 році за спеціальністю «Економіка та організація сільськогосподарського виробництва» та отримала кваліфікацію економіста-організатора виробництва. У 2007 році вступила до аспірантури Сумського державного університету за спеціальністю «Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища», в 2010 році захистила дисертацію за темою «Оцінка та прогнозування природно-ресурсного потенціалу регіону» на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук.

У грудні 2014 року їй присвоєно вчене звання доцента кафедри туризмознавства, спортивно-гуманітарних дисциплін та економіки.

З 1 вересня 2016 року переведена на посаду доцента кафедри економіки. Через місяць, коли кафедра змінила назву на економіки та бізнесу стала доцентом нової кафедри. З січня 2018 року продовжено термін роботи на посаді доцента кафедри бізнес-економіки та адміністрування Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

За час роботи на кафедрі пройшла ряд стажувань за кордоном: науково-практичне Міжнародне українсько-словацьке стажування «Можливості та перспективи розвитку українського бізнесу на європейському ринку» організоване Міжнародним клубом наукового туризму GALILE (стажування проходило на території Словаччини, Австрії, Чехії та Угорщини); науково-практичне стажування в «Третій літній студії Сучасні технології в світі» організоване Інститутом розвитку міжнародного співробітництва (Республіка Польща) курси «Сфера обслуговування у віртуальному просторі. Інновації у підготовці менеджерів» та Проектне дослідження «Домашня система онлайн бронювання на Booking.com», науково-педагогічне стажування «Інноваційні освітні технології: європейський досвід та його впровадження в підготовку фахівців з економіки та управління» (м. Рига Латвійська Республіка). Участь у реалізації Міжнародного науково-освітнього проєкту «TERRITORY OF INNOVATIONS: BEST PRACTICES FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT AT THE LOCAL LEVEL» (Україна, Італія, Естонія) та Літній школі EU AntiCor «Антикорупційна політика ЄС, уроки для України» (Проєкт за напрямом Ж.Моне в рамках програми ЄС Єразмус + 101047968 – EU AntiCor – ERASMUS – JMO-2021- HEI-TCH-RSCH).

Список наукових публікацій включає 6 монографій (одна із них міжнародна колективна монографія), 3 навчальні посібники (два із них з ГРИФом МОНУ), 2 методичні рекомендації, понад 60 статей у фахових виданнях України, 11 статей в наукових періодичних виданнях іноземних держав та в виданнях України, включених до міжнародних наукометричних баз (п'ять із них Scopus), понад 120 тез у збірниках матеріалів конференцій, включаючи більше 30 публікацій у співавторстві зі здобувачами вищої освіти.

За науково-педагогічну діяльність була офіційним опонентом кандидатської дисертації за спеціальністю 00.06 – економіка природокористування та охорони навколишнього середовища

«Формування та реалізація туристичного потенціалу поліфункціональних територій», та є керівником чотирьох здобувачів кандидатських дисертацій зі спеціальності 051 Економіка.

За професіоналізм і багаторічну плідну працю на педагогічній ниві, вагомий особистий внесок у виховання студентської молоді та упровадження сучасних методів навчання Валентина Петрівна Самодай відзначена численними грамотами і подяками Департаменту освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації та Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

*Сигида Любов
Олексіївна*

Сигида Л.О. народилася 13 березня 1989 року в м. Білопіль Сумської області. У 2006 році закінчила із золотою медаллю Білопільську спеціалізовану школу № 1 і вступила до Сумського державного університету. У 2011 році з відзнакою закінчила університет за спеціальністю «Маркетинг» та здобула кваліфікацію магістра з маркетингу.

З листопада 2011 року до жовтня 2014 року проходила навчання в аспірантурі при кафедрі маркетингу та інноваційної діяльності Сумського державного університету. У жовтні 2014 року захистила дисертацію за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) на тему «Обґрунтування вибору маркетингових каналів для розподілу інноваційної продукції промислових підприємств». Після захисту працювала на посадах асистента, старшого викладача та доцента у Сумському державному університеті. У квітні 2021 року отримала вчене звання доцента кафедри маркетингу.

За ці роки проводила заняття з дисциплін «Маркетингова політика розподілу», «Маркетингова логістика», «Торговельний маркетинг» «Маркетинг», «Ризикологія» та ін.

З 2023 року почала працювати на кафедрі бізнес-економіки та адміністрування Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Сигида Л.О. за період роботи опублікувала більше 150 наукових праць, що стосуються питань інноваційності, комерціалізації інновацій, глобальної логістики та управління ланцюгами поставок, брендингу територій. Також є співавтором двох конспектів лекцій «Міжнародний бізнес та біржові ринки», «Маркетинг торгово-

посередницьких послуг та комерційна діяльність» та англомовного електронного підручника «Marketing distribution policy».

У 2017 році була керівником Гранту Президента України на тему «Формування механізму управління збутом продукції промислових підприємств на інноваційних засадах».

У 2022 році Сигида Л.О. виконувала обов'язки відповідального виконавця у рамках наукової теми «Когнітивна модель комерціалізації інновацій в умовах Індустрії 4.0: захист інтелектуального капіталу, маркетинг та комунікації».

*Омельяненко Елена
Миколаївна*

Омельяненко О.М. народилася 28 листопада 1989 року в м. Суми.

У 2011 році закінчила Державну академію статистики, обліку і аудиту і здобула кваліфікацію бакалавра з обліку та аудиту. У 2019 році закінчила з відзнакою Сумський державний університет та тримала кваліфікацію магістра за спеціальністю «Економіка».

У 2021 році захистила дисертацію «Стратегічні вектори трансформації бізнес-моделей підвищення економічної ефективності діяльності сфери послуг» на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

З 2021 року працювала на посаді наукового співробітника науково-дослідного сектору Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

З вересня 2022 р. працює старшим викладачем кафедри бізнес-економіки та адміністрування Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

У 2018 році здобула перемогу у Всеукраїнському конкурсі праць молодих учених в рамках проєкту Модуль Жан Моне «EU Financial Sector as a Driver for Sustainable Development: European Integration, Policy Reform and Networked Economy Perspectives» програми ЄС «Erasmus+» (№ 575275-EPP-1-2016-1-UA-EPPJMO-MODULE), 2019 році – III місце на Національному конкурсі «Європейські цінності» до Дня Соборності України. Вона є переможницею конкурсу опублікованих наукових та навчальних видань за підсумками 2023 року. Також посіла I місце у XV Всеукраїнському конкурсі емпіричних досліджень молодих вчених з тематики оцінювання збитків від військових дій.

У 2018–2021 роках брала участь у виконанні 3 проєктів наукових робіт та науково-технічних (експериментальних) розробок молодих вчених, що отримали фінансування МОН України. За результатами конкурсного відбору МОН України проєктів молодих вчених у СумДПУ імені А.С. Макаренка у 2023-2025 рр. за рахунок коштів загального фонду державного бюджету під керівництвом Олени Омеляненко буде реалізовуватись прикладне наукове дослідження «Організаційно-економічне забезпечення повоєнного сталого розвитку територій на основі інфраструктурно-сервісної методології розвитку інноваційних спільнот». Метою проєкту є розробка аналітичного інструментарію та організаційно-економічних механізмів повоєнного відновлення сталого розвитку територій на основі інфраструктурної складової забезпечення благополуччя локальних громад для уникнення соціальних, екологічних і економічних проблем війни та їх апробація в рамках пілотних інфраструктурних проєктів.

З 2022 року є стипендіатом стипендії Кабінету Міністрів України для молодих вчених.

За підсумками X Міжнародного франко-українського конкурсу досліджень молодих науковців в сфері публічного управління пам'яті Ольги Балакіревої, що відбувся під патронатом Університету Сорбонни, наукове дослідження В. Омеляненко та О. Омеляненко у 2022 р. посіло I місце. У 2024 р. наукове дослідження Олени Омеляненко посіло третє місце за результатами XII Міжнародного конкурсу молодих науковців пам'яті Ольги Балакіревої «Архетипіка і публічне управління: система та механізми повоєнного миру й безпеки в умовах постмодерного світу».

У 2024 р. Олена Омеляненко разом із колективом вчених ЄС отримала публікаційний грант в рамках проєкту програми COST (European Cooperation in Science and Technology) в галузі міждисциплінарних досліджень/проєктів (Trans-Domain Proposals) на оприлюднення у міжнародному виданні результатів досліджень щодо вибору оптимального набору сталих інфраструктурних smart-рішень.

З 2024 р. є учасницею Менторської програми 5.0 для підсилення адвокаційних спроможностей організацій в межах проєкту «Ініціатива секторальної підтримки громадянського суспільства України», що реалізується у консорціумі з Українським незалежним центром політичних досліджень та Центром демократії та верховенства права завдяки підтримці Агентства США з міжнародного розвитку.

Нагороджена грамотою ректора Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка, грамотою міського голови міста Суми, грамотою Департаменту освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації.

*Грищенко Олена
Федорівна*

Грищенко О.Ф. народилася 15 квітня 1987 року в м. Суми Сумської області. У 2004 році закінчила із срібною медаллю Сумську класичну гімназію з поглибленим вивчення англійської мови і вступила до Сумського державного університету. У 2009 році з відзнакою закінчила університет за спеціальністю «Маркетинг» та здобула кваліфікацію магістра з маркетингу.

З листопада 2009 року до жовтня 2012 року проходила навчання в аспірантурі при кафедрі маркетингу та інноваційної діяльності Сумського державного університету. У грудні 2012 року захистила дисертацію за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) на тему «Обґрунтування маркетингових інноваційних рішень на промислових підприємствах». Після захисту працювала на посадах асистента, старшого викладача та доцента у Сумському державному університеті. У 2017 році отримала вчене звання доцента кафедри маркетингу та управління інноваційною діяльністю. У 2013 – 2014 роках працювала на посаді заступника декана факультету економіки та менеджменту з міжнародної діяльності Сумського державного університету.

За ці роки проводила заняття з дисциплін «Маркетинг», «Маркетинг ЗМІ», «Конкурентний аналіз», «Маркетингова інноваційна політика», «Системний аналіз та прийняття інноваційних рішень», «Бізнес аналіз» та ін. Має практичний досвід у сфері бізнес аналізу в ІТ.

З 2019 року почала працювати на кафедрі бізнес-економіки та адміністрування Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

Курси підвищення кваліфікації, проекти, стажування:

- Міжнародна тренінгова програма щодо розвитку людських здібностей у рамках грантової програми уряду Індії ІТЕС, Національний інститут досліджень та розвитку економіки праці (м. Нью Делі, Індія, 2018 р.);
- Стажування в Ізраїльському парламенті Кнессет на тему «Озеленення парламентів – теоретичні та практичні проблеми для

Кнессету та Верховної Ради України» (м. Ієрусалім, Ізраїль, 2016 р.);

- Участь у короткостроковому міжнародному стажуванні на тему на тему "Європейський досвід організації наукової, педагогічної та соціальної роботи в університеті", Техніко-гуманітарна академія (м. Бельсько-Бяла, Польща, 2015 р.);

- Участь у IV Літній економічній школі Асоціації економічних університетів Південно-Східної Європи і регіону Чорного моря (ASECU), (м. Жешув, Польща, 2014 р.)

Грищенко О.Ф. за період роботи опублікувала більше 120 наукових праць, що стосуються питань бізнес-аналізу та прийняття управлінських рішень. Також є автором 1 одноосібної монографії та співавтором 8 колективних монографій. Має 2 авторські свідоцтва на наукові твори.

*Есманов Олексій
Миколайович*

Есманов О.М. народився 06 липня 1986 року в м. Глухів Сумської області. У 2003 році закінчив із золотою медаллю Глухівську загальноосвітню школу № 1 і вступив до Української академії банківської справи Національного банку України. У 2008 році закінчив університет та здобув кваліфікацію магістра за спеціальністю «Гроші, фінанси та кредит».

У 2015 році захистив дисертацію в Українській академії банківської справи Національного банку України за спеціальністю 08.00.08 – Гроші, фінанси та кредит на тему «Державний фінансовий контроль в системі забезпечення фінансової безпеки України».

Трудову діяльність розпочав в 2008 році в Контрольно-ревізійному управлінні в Сумській області, в 2017 році переведений на посаду начальника відділу контролю у галузі освіти, науки, спорту та інформації Управління Північно-східного офісу Держаудитслужби в Сумській області.

З 2017 року працює у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка. У 2024 році отримав вчене звання доцента кафедри бізнес-економіки та адміністрування. За ці роки проводив заняття з дисциплін «Податковий облік», «Облік та аудит», «Фінанси», за період роботи опублікував більше 20 наукових праць.

*Левковська Жанна
Вікторівна*

Левковська Ж.В. народилася 17 березня 1998 року в м. Павлоград Дніпропетровської області. У 2015 році закінчила Юр'ївську середню загальноосвітню школу I-III ступенів Юр'ївської районної ради Дніпропетровської області. У 2019 р. – Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, бакалавр, напрям підготовки «Туризм», професійна кваліфікація «Фахівець з туристичного обслуговування» (диплом В19 № 079100).

2019 р. – учасниця Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Туризм», нагороджено за перемогу у II турі дипломом III ступеня Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця. Тема наукової роботи: «Фестивалі як ресурс для розвитку івент-туризму на Сумщині».

У 2020 році закінчила Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, магістр, спеціальність «Економіка», професійна кваліфікація «Економіст. Професіонал з управління розвитком бізнесу» (диплом М20 № 140470).

З 2021 року працює на кафедрі бізнес-економіки та адміністрування Сумського державного педагогічного університету на посаді лаборанта.

2022 р. – по теперішній час навчання в аспірантурі Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, спеціальність «Економіка».

*Зеленська Анастасія
Борисівна*

Зеленська А.Б. народилася 30 липня 2001 року в селі Малі Будки Сумської області. У 2018 році закінчила Коровинську загальноосвітню школу. У 2018 році вступила до Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка на фізико-математичний факультет, який закінчила 2023 році за спеціальністю «Економіка», професійна кваліфікація «Економіст. Професіонал з управління розвитком бізнесу»

З 2024 року працює на кафедрі бізнес-економіки та адміністрування Сумського державного педагогічного університету на посаді лаборанта.

Сучасні здобутки факультету

Кафедрами створені нові навчальні плани підготовки бакалаврів та магістрів профільних для факультету спеціальностей відповідно до сучасних вимог, оновлені програми навчальних дисциплін, робочі навчальні програми дисциплін. Дисципліни кафедр забезпечені необхідною навчально-методичною літературою (у тому числі в електронному форматі), завдань для проведення практичних, лабораторних занять та самостійної роботи студентів.

На кафедрі бізнес-економіки та адміністрування за програмою підготовки докторів філософії навчаються 76 аспірантів (34 – за спеціальністю 051 Економіка, 12 – за спеціальністю 075 Маркетинг, 30 – за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування) та 6 докторантів.

На кафедрі інформатики навчаються за спеціальністю 015 Професійна освіта (цифрові технології) 20 аспірантів і 3 докторанти за спеціальністю 130004 - теорія і методика професійної освіти.

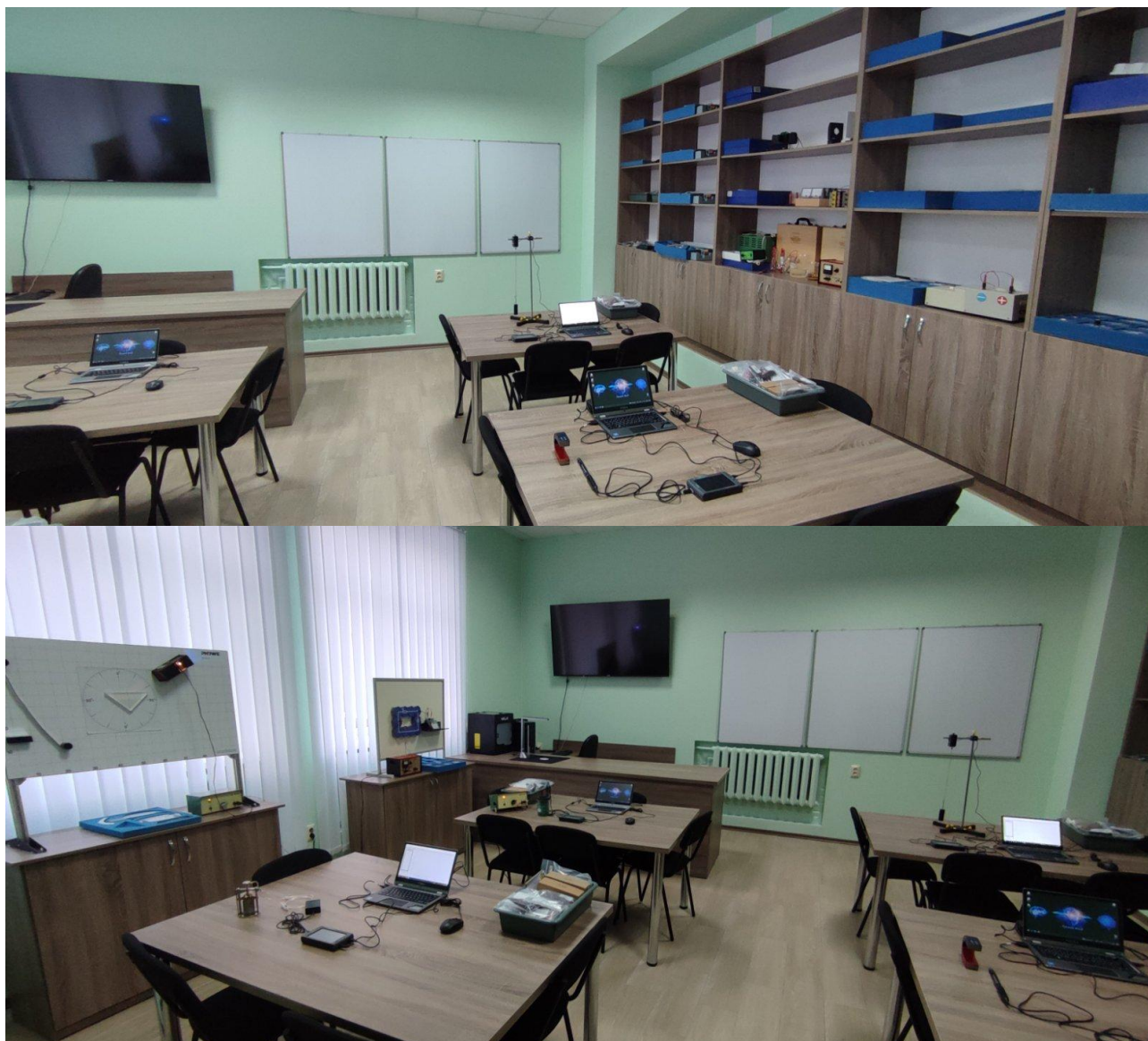
На кафедрі математики, фізики та методик їх навчання навчається за спеціальністю 111 Математика 3 аспіранти.

Матеріально-технічна база факультету має можливість повноцінно забезпечити студентів усім необхідним для успішного навчання.

Майже всі аудиторії факультету мають мультимедійне обладнання (проектори, телевізійні панелі, інтерактивні дошки, комп'ютери), на всіх поверхах корпусу факультету у вільному доступі безперебійно працює швидкісний бездротовий Інтернет.

За останні два роки зроблений капітальний ремонт в двох комп'ютерних класах, придбано і встановлено нові меблі та 2 комп'ютерних класи (20 сучасних комп'ютерів 11-го покоління).

На фізико-математичному факультеті у 2021 році створено сучасну лабораторію SMART Hub, використання якої спрямовано на підвищення якості освіти студентів, аспірантів, проведення наукових досліджень молодих вчених, аспірантів та докторантів. Лабораторія оснащена комплектом сучасного обладнання кабінету фізики за вимогами НУШ (набори електронних датчиків виробництва США, набори демонстраційного і лабораторного обладнання з Німеччини, сучасні вітчизняні набори з електрики, 5 нетбуків), сучасним комп'ютером, 3D принтером, великою телевізійною панеллю, документ-камерою, магнітними дошками та меблями.

Сучасна лабораторія SmartHub фізико-математичного факультету

З липня 2023 року на фізико-математичному факультеті СумДПУ імені А.С. Макаренка розпочав роботу перший і єдиний на Сумщині сучасний мобільний планетарій. Це мультимедійний центр для молоді, в якому демонструються науково-популярні й навчальні відео про зірки й планети Сонячної системи. Відвідувачі планетарію можуть зануритися у споглядання зоряного неба, відчути масштаби Всесвіту, дізнатися про сучасні досягнення космічної галузі та розширити власне світосприйняття.

Мобільний планетарій фізико-математичного факультету

У найближчій перспективі – ремонт першого поверху фізмату, створення сучасних лабораторій електромагнетизму, астрономії, робототехніки та новий комп'ютерний клас.

Кафедрами факультету ведеться активна співпраця зі стейкхолдерами, які активно залучаються до організації та реалізації освітнього процесу за освітньо-професійними й науково-професійними програмами, беруть участь у наукових заходах, проводять відкриті лекції для здобувачів освіти, вносять пропозиції щодо переліку вибірових дисциплін, з'ясовується необхідність у розробленні і запровадженні спецкурсів, аналізуються зауваження, надані після акредитаційних експертиз інших освітніх програм, і пропонуються можливі шляхи їх усунення, уточнюються цілі і програмні результати навчання.

На фізико-математичному факультеті кафедрами й викладачами активно впроваджуються елементи інноваційної діяльності, серед яких навчально-методичне забезпечення освітнього процесу дистанційної форми навчання на платформах Moodle, Zoom, Google Meet, Classroom, Microsoft Teams, «На урок», «Всеосвіта» та інших.

Базами проходження практик студентів фізико-математичного факультету є заклади передвищої освіти, загальноосвітні і спеціальні

навчальні заклади, провідні IT-компанії, бізнес центри, підприємства, товариства, фірми різного типу власності: задіяні майже всі школи міста Суми і Сумського району, кращі школи Роменського, Охтирського, Шосткінського та Конотопського районів Сумської області; ЧП «Калинка», ТОВ «КЕРАМЕЯ», Лебединська міжрайонна державна лабораторія ДЕЖПРОДСПОЖИВСЛУЖБИ, заклади вищої освіти області, Сумська міська рада; компанії «Netcracker», «ELIT-VECTOR GROUP», «Укртелеком».

На кафедрах факультету активно втілюється співпраця з провідними науковими та освітніми центрами України та світу.

На міжнародному рівні кафедри співпрацюють із Бріджуотерським державним університетом (BSU, США),

Пловдивським університетом імені Паїсія Хілендарського (Болгарія), Державним університетом Кенесо (Kennesaw State University, США), Каунаський університет технологій (Литва). Основні напрямки співробітництва: координація наукових досліджень з математики та методики її викладання; рецензування наукових робіт, авторефератів дисертацій та навчальних посібників; опонування дисертацій; обмін науковою та навчально-методичною літературою; організація та проведення спільних наукових та методичних семінарів та конференцій, студентських конференцій; публікування результатів у збірниках наукових праць; обмін досвідом застосування інформаційних та інтерактивних засобів навчання при вивченні математики. На державному рівні кафедра підтримує зв'язки з Інститутом математики НАН України (відділи алгебри і топології та фрактального аналізу), Інститутом педагогіки АПН України, Київським національним університетом імені Тараса Шевченка, Черкаським національним університетом імені Богдана Хмельницького, Національним педагогічним університетом імені М.П. Драгоманова, Вінницьким державним педагогічним університетом імені М.П. Коцюбинського, Сумським державним університетом, Сумським національним аграрним університетом, Глухівським національним педагогічним університетом імені Олександра Довженка, Чернігівським національним педагогічним університетом імені Т.Г. Шевченка. Основними напрямками співпраці є: проведення педагогічної практики магістрантів, проведення учнівських та студентських олімпіад, семінарів учителів, підготовка та рецензування дипломних і магістерських робіт, рецензування статей, підручників та посібників, підготовка аспірантів, захисти та опонування дисертацій, рецензування наукових статей, організація та проведення наукових конференцій, комплексні наукові проекти.

Підтримуються зв'язки з Інститутом педагогіки АПН України, Київським національним університетом імені Бориса Грінченка, Національним педагогічним університетом імені М.П. Драгоманова, Вінницьким державним педагогічним університетом імені М.П. Коцюбинського, Вінницьким державним технічним

університетом, Харківською гуманітарно-педагогічною академією, Харківським національним педагогічним університетом імені Г. Сковороди, Національним технічним університетом «ХПІ». Основними напрямками співпраці є: рецензування кваліфікаційних робіт, рецензування статей, підручників та посібників, підготовка аспірантів, захисти та опонування дисертацій, рецензування наукових статей, організація та проведення наукових конференцій, комплексні наукові проєкти.

Починаючи з 2022 року на фізико-математичному факультеті Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка успішно реалізується Програма обміну з державним університетом Bridgewater (Сполучені Штати Америки) для студентів спеціальностей: «014 Середня освіта. Математика», «014 Середня освіта. Інформатика», та «014 Середня освіта. Фізика та Астрономія» (освітні рівні «Бакалавр» та «Магістр»).

Програма обміну розрахована на один або два семестри і спрямована на підтримку українських студентів, надання їм можливості проведення нових наукових досліджень й розширення академічних, професійних та культурних перспектив.

Дана Програма відкриває студентам СумДПУ імені А.С. Макаренка можливість навчатися в Бріджвотерському державному університеті без плати за навчання та проживання.

Щорічно для здобувачів освіти фізико-математичного факультету в освітній процес впроваджуються гостьові лекції – окремі зустрічі із запрошеними професіоналами, які готують унікальні виступи для студентів проєкту. Гостьовими лекторами виступають відомі (навіть, «зіркові») підприємці, науковці зі світовим ім'ям, досвідчені викладачі та винахідники з усього світу, серед яких: Доценко С.І. (доцент кафедри дослідження операцій факультету кібернетики Київського національного університету імені Т. Шевченка), Афонін Е.О. (професор кафедри публічної політики та політичної аналітики Національної академії державного управління при президентові України), Джон Коллік (доктор наук, керівник відділу стратегічного планування у сфері освіти, Promethean), Ксенія Тюхменьова (начальниця відділу міжнародних проєктів НТУ «Дніпровська політехніка»), Анастасія Яковенко (викладачка кафедри математики і фізики Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького), Людмила Загоруйко (доцентка кафедри іноземних мов економічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка), Д.Рамазан (професор, президент Асоціації турецьких університетів), Н.А. Тарасенкова (доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри математики та методики навчання математики Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького), Ярослав Жидик (провідний консультант проєкту USAID), Ян Капранов (менеджер консалтингової компанії CIVITTA, доктор філологічних наук, професор, доцент Економіко-гуманітарного університету у Варшаві, постдокторант в Університеті Оулу), Божена Івановська (доктор із соціальних наук, доцент Економіко-гуманітарного університету у Варшаві), Віолетта Кравченкене (професор, декан факультету математики та природничих наук Каунаського технічного університету).

Провідні науковці фізико-математичного факультету також проводять гостьові лекції для вітчизняних і зарубіжних студентів: [О.С. Чашечникова](#), [О.В. Семеніхіна](#), [В.А. Омеляненко](#), [О.Ю. Кудріна](#), [В.Г. Шамо́ня](#), [М.Г. Друшляк](#).

Велику увагу співробітники факультету приділяють науковій роботі. Результатом плідної роботи науковців факультету протягом останніх п'яти років стало: статті у наукометричній базі Scopus – 104, статті у наукометричній базі Web of Science – 51, статті у наукометричній базі Index Copernicus – 241, статі у фахових виданнях

України категорії «В» – 262, статті у закордонних виданнях – 68, підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники – 36, одноосібні монографії – 6, розділи колективних монографій – 60, патенти на корисні моделі – 9, свідоцтва про реєстрацію авторського права – 22, статті за участю студентів – 336.

За цей час факультетом проведено 86 наукових заходів (Міжнародних – 43, Всеукраїнських – 22, Регіональних – 15, інші – 6):

- Міжнародна алгебраїчна конференція;
- Міжнародна науково-методична конференція «Розвиток інтелектуальних умінь і творчих здібностей учнів та студентів у процесі навчання дисциплін природничо-математичного циклу – ІТМ*плюс»;
- Міжнародна дистанційна науково-методична конференція «Розвиток інтелектуальних умінь і творчих здібностей учнів та студентів у процесі навчання дисциплін природничо-математичного циклу – ІТМ*плюс»;
- Всеукраїнська науково-практична конференція молодих учених «Сучасні проблеми експериментальної, теоретичної фізики та методики навчання фізики»;
- Обласний науково-методичний семінар для вчителів і учнів «Епсілон-дельта»;
- Всеукраїнська науково-методична конференція «Теоретико-методичні засади вивчення сучасної фізики та нанотехнологій у загальноосвітніх та вищих навчальних закладах»;
- Всеукраїнська науково-методична інтернет-конференція студентів, аспірантів та молодих вчених «Розвиток інтелектуальних умінь і творчих здібностей учнів та студентів у процесі навчання дисциплін природничо-математичного циклу «ІТМ*плюс» Форум молодих дослідників»;
- Міжнародна науково-практична конференція «Наукова діяльність як шлях формування професійних компетентностей майбутнього фахівця, НПК»;
- Обласний науково-методичний семінар для вчителів «Навчання інформатики: професійне зростання і творчий пошук»;
- Всеукраїнський студентський квест «Україна майбутнього»;
- Міжнародна науково-практична конференція «Діджиталізація в Україні: інновації в освіті, науці, бізнесі»;
- Усеукраїнський науковий семінар «Virtual visualization in educational practice and research (VVEPR-2019)»;

-
- Міжнародний науково-освітній круглий стіл студентів та молодих учених «Україна майбутнього»;
 - Всеукраїнський фестиваль науки «Економіка & Право»;
 - Camp Ukraine «Сучасні соціально-економічні, правові, технічні та екологічні проблеми сталого розвитку регіону та шляхи їх вирішення»;
 - Міжнародний круглий стіл «Україна – Європа – Світ»;
 - Міжнародна науково-практична конференція «Інновації і сучасні бізнес-технології в економіці та управлінні (союз науки і практики)»;
 - Міжнародний науково-практичний форум «Україна майбутнього: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку»;
 - Міжнародна науково-практична конференція «Україна майбутнього: сучасні тенденції інноваційного розвитку держави у сфері соціально-економічних наук»;
 - Міжнародний освітньо-науковий круглий стіл «Бізнес та інновації у сучасному світі»;
 - Науковий семінар «Актуальні проблеми фінансової системи України»;
 - Науковий семінар «Актуальні проблеми науково-промислового комплексу регіонів»;
 - Міжнародний науковий форум «Глобальна економіка у цифрову епоху»;
 - Міжнародний круглий стіл "Підтримка комплексної реформи державного управління в Україні";
 - Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція з міжнародною участю "Стан і перспективи сучасного туризму";
 - Міжнародна науково-практична конференція «Економіка, інноватика та сучасні бізнес-технології: актуальні проблеми та розвиток»;
 - Міжнародна науково-практична конференція «International Conference on Advanced Materials, Information Systems and Mechanical Engineering (AMISM)»;
 - Студентська звітна наукова конференція фізико-математичного факультету.

На факультеті видаються чотири фахових журнали, які представлено у наукометричних базах даних, репозитаріях та пошукових системах, зокрема у Index Copernicus, DOAJ та Google Академії:

Науковий фаховий журнал «Фізико-математична освіта» затверджено як фахове наукове видання категорії «Б» у галузі педагогічних наук (спеціальності: 13.00.02 – теорія та методика навчання (математика, фізика, інформатика), 13.00.10 – інформаційно-комунікаційні технології в освіті; спеціальності: 011 Освітні педагогічні науки, 014 Середня освіта, 015 Професійна освіта) (наказ МОН України № 1412 від 18.12.2018 р.).

Науковий журнал виходить із періодичністю 5-6 разів на рік.

Збірник наукових праць «Актуальні питання природничо-математичної освіти» (ISSN: 2519-2361) включено до Переліку наукових фахових видань України (Категорія «Б») відповідно до наказу МОН № 1471 від 26.11.2020 року. Збірник індексується у базах Google Scholar та Index Copernicus.

Значення показника Index Copernicus Value (ICV) 2023 = 89.85.

Збірник виходить із періодичністю 2 рази на рік.

Фаховий науковий журнал «Освіта. Інноватика. Практика», який випускається Лабораторією використання ІТ в освіті (кафедра інформатики СумДПУ імені А.С. Макаренка), отримав статус фахового видання категорії «Б» за спеціальностями: 011 Освітні, педагогічні науки; 013 Початкова освіта; 014 Середня освіта; 015 Професійна освіта; 016 Спеціальна освіта; 017 Фізична культура і спорт (Наказ МОН № 894 від 10 жовтня 2022 р.).

Політика наукового видання: журнал є рецензованим виданням, у якому публікуються оригінальні статті, що розкривають результати наукових, практичних, навчально-методичних та науково-дослідних розробок у галузі освіти.

Фаховий науковий журнал «Цифрова економіка та економічна безпека». Метою журналу є прагнення об'єднати науковців, створюючи наукове середовище дослідників та практиків для підтримки проектів та обміну досвідом з актуальних питань сучасності. Ключовою метою є висвітлення різних аспектів формування та використання знань та досліджень в галузях цифрової економіки та економічної безпеки суспільства, держави, людей.

Періодичність видання – 6 разів на рік.

Фахова реєстрація (категорія «Б»): Наказ МОН України від 06 червня 2022 року № 530 (Додаток 2)

Галузь знань: економічні. Спеціальності: 051 – Економіка; 071 – Облік і оподаткування; 072 – Фінанси, банківська справа та страхування; 073 – Менеджмент; 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; 292 – Міжнародні економічні відносини.

Наукова діяльність кафедр факультету є багатовекторною, спрямованою на підвищення якості викладання освітніх компонент, розвиток творчого і аналітичного мислення, розширення наукового кругозору студентів та професорсько-викладацького складу.

Науковий пошук кафедр розглядається як інструмент удосконалення освітньо-професійних програм підготовки фахівців. Викладачі кафедр проводять наукові дослідження в рамках науково-дослідних тем, зареєстрованих Українським інститутом науково-технічної експертизи та інформації (УкрІНТЕІ):

- «Вивчення груп та інших математичних структур за заданими системами обмежень» (номер державної реєстрації 0124U000367). Керівник роботи: [Лукашова Т.Д.](#), доктор фізико-математичних наук, професор, професор кафедри математики, фізики та методик їх навчання (термін виконання 2024-2027 рр.)

- «Теоретико-методичні засади удосконалення освітнього процесу з фізики» (номер державної реєстрації 0124U000428). Керівник роботи: кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри математики, фізики та методик їх навчання [Каленик М.В.](#) (термін виконання 2024-2027 рр.)

- «Науково-методичне забезпечення якості навчання фізики в закладах освіти» (номер державної реєстрації 0121U107495). Керівник роботи: кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри математики, фізики та методик їх навчання [Каленик М.В.](#) (термін виконання 2021-2023 рр.)

- «Дослідження математичних моделей з відношеннями алгебраїчного та топологічного типів» (номер державної реєстрації 0121U108117). Керівник роботи: [Лукашова Тетяна Дмитрівна](#), доктор фізико-математичних наук, доцент, доцент кафедри математики, фізики та методик їх навчання (термін виконання 2021-2023 рр.)

- «Розвиток інтелектуальних вмінь та творчого мислення учнів та студентів при вивченні математики». Керівник роботи: докт. пед. наук, професор, зав. кафедри математики, фізики та методик їх навчання [Чашечникова О.С.](#) (термін виконання 01.01.2019-31.12.2021.)

- «Формування предметної компетентності засобами і технологіями сучасного освітнього середовища» (номер державної реєстрації 0118U006586). Керівник роботи: кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри фізики та методики навчання фізики [Салтикова А.І.](#) (термін виконання 2018-2020 рр.)

- «Професійне становлення фахівця в умовах цифрового освітнього середовища» (номер державної реєстрації 0120U100572). Керівник роботи: [Семеніхіна О.В.](#), доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри інформатики (термін виконання 2021-2024 рр.)

- «Стратегічні аспекти трансформації публічного управління та адміністрування в Україні» (номер державної реєстрації 0121U113610). Керівник роботи: д.е.н., проф., завідувач кафедри бізнес-економіки та адміністрування [Божкова В.В.](#) (термін виконання 09.2021-12.2025 р.)

- «Стратегічне управління соціально-економічними системами в умовах глобальних викликів» (номер державної реєстрації 0117U004981). Керівник роботи: д.е.н., проф., завідувач кафедри економіки та бізнесу [Кудріна О.Ю.](#) (термін виконання 2017-2020 рр.)

- З 2017 р. по 2020 р. кафедра бізнес-економіки та адміністрування працює над науково-дослідною темою:

№0117U004981 «Стратегічне управління соціально-економічними системами в умовах глобальних викликів» (науковий керівник теми - д.е.н., проф. [Кудріна О.Ю.](#)).

З 2017 р. по 2020 р. на кафедрі бізнес-економіки та адміністрування під керівництвом д.е.н., професора [Омельяненко В.А.](#) виконувався держбюджетний проект «Інституційно-технологічне проектування інноваційних мереж для системного забезпечення національної безпеки України», який увійшов до топ-10 зі 123 проектів, які перемогли у конкурсі наукових робіт та науково-технічних (експериментальних) розробок молодих вчених Міністерства освіти і науки України у 2017 р. з-поміж 362 проектів з понад 100 ВНЗ та наукових установ МОН.

На факультеті функціонують ресурсні центри, наукові школи, наукові лабораторії, центри колективного користування новітнім обладнанням:

✓ Науково-дослідна лабораторія змісту та методів навчання математики, фізики та інформатики (керівник: доктор педагогічних наук, професор [Чашечникова О.С.](#)).

✓ Науково-дослідна лабораторія інноваційних технологій викладання фізики та основ нанотехнологій (керівник: кандидат педагогічних наук, професор [Каленик М.В.](#)).

✓ Наукова лабораторія «Використання інформаційних технологій в освіті» (керівник: доктор педагогічних наук, професор [Семеніхіна О.В.](#)).

✓ Лабораторія при кафедрі бізнес-економіки та адміністрування (керівник: доктор економічних наук, професор [Божкова В.В.](#))

✓ Ресурсний центр «Науково-методичне забезпечення якісної математичної освіти в умовах впровадження нових освітніх стандартів» (керівник: доктор педагогічних наук, професор [Чашечникова О.С.](#)).

✓ Ресурсний центр якісної математичної освіти (керівник: доктор педагогічних наук, професор [Чашечникова О.С.](#)).

✓ Наукова школа доктора педагогічних наук, професора [Семеніхіної О.В.](#)

За останні п'ять років студентами факультету опубліковано 336 статей та близько 500 тез у виданнях різних рівнів та категорій.

За останній навчальний рік за результатами наукової роботи студентів фізико-математичного факультету опубліковано 77 статей за участю студентів, 5 студентів взяли участь Всеукраїнських конкурсах студентських науково-дослідних робіт.

Викладацький склад факультету активно здійснює керівництво науково-дослідною роботою студентів. Сьогодні на кафедрах факультету активно працюють студентські наукові гуртки та проблемні групи:

- Проблеми сучасної методики навчання фізики – керівник к.п.н., проф. [Каленик М.В.](#)

- Актуальні питання методики навчання фізики у закладах загальної середньої освіти – керівник д. філос. [Салтиков Д.І.](#)

- Удосконалення методики навчання фізики у закладах загальної середньої освіти – керівник к.ф.-м.н., доц. [Салтикова А.І.](#)

- Розвиток інтелектуальних умінь і творчих здібностей учнів та студентів у процесі навчання дисциплін природничо-математичного циклу – керівники: проф. [Чашечникова О.С.](#), проф. [Друшляк М.Г.](#), доц. [Одінцова О.О.](#), доц. [Мартиненко О.В.](#), доц. [Чкана Я.О.](#), доц. [Шищенко І.В.](#)

- Проблеми сучасної математики – керівники: проф. [Друшляк М.Г.](#), доц. [Лукашова Т.Д.](#), доц. [Хворостіна Ю.В.](#)

- «Організація навчання з використанням спеціалізованого ПЗ» – керівник д.пед.н., проф. [Семеніхіна О.В.](#)

- «Інформаційні технології в навчанні» – керівник к.пед.н., доц. [Дегтярьова Н.В.](#)

- «Відкриті освітні платформи та відкрита наука» – керівник к.пед.н., доц. [Юрченко А.О.](#)

Основними напрямками діяльності гуртків і проблемних груп є: підготовка студентами тез доповідей та виступів на наукових конференціях, написання статей до збірників студентських наукових робіт, апробація результатів наукових досліджень, формування у студентів професійної готовності до здійснення майбутньої фахової діяльності, розвитку гнучкості мислення, творчої активності, здатності науково підходити до аналізу та вирішення актуальних проблем.

Студенти беруть активну участь у науково-дослідній роботі на базі кафедр, студентських конференціях Міжнародного та

Всеукраїнського рівня, в олімпіадах, результати їх досліджень доповідаються на семінарах кафедр.

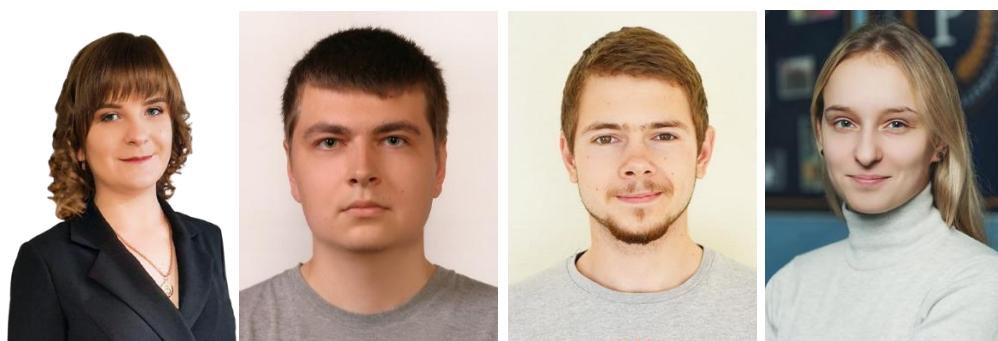
За останні п'ять років студенти взяли участь у 108 наукових заходах, що проводили заклади й установи України та інших держав.

Студенти кафедри бізнес-економіки та адміністрування беруть участь в організації кафедральних заходів нового формату Всеукраїнських студентських квестів, майстер-класів, конкурсів, експериментів, Міжнародних науково-практичних та наукових форумів, зокрема Міжнародному науково-практичному форумі «Україна майбутнього: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку», Міжнародному науковому форумі «Глобальна економіка у цифрову епоху», Міжнародній науково-практичній конференції «Економіка, інноватика та сучасні бізнес-технології: актуальні проблеми та розвиток».

Факультет пишається здобутками своїх студентів, які стають призерами та переможцями конкурсів студентських наукових робіт та олімпіад.

Системне підвищення рівня якісного складу науково-педагогічних працівників та їх постійний саморозвиток і професійне вдосконалення відповідає цілям і тенденціям розвитку факультету, забезпеченню якісної, успішної освітньої діяльності.

Отримали ступінь кандидата наук (доктор філософії):

- Стома В.М., кафедра фізики та МНФ, 2020 рік;
- [Салтиков Д.І.](#), кафедра фізики та МНФ, 2020 рік
- Безуглий Д.С., кафедра інформатики, 2020 рік;
- [Острога М.М.](#), кафедра інформатики, 2020 рік

Отримали ступінь доктора наук:

- Друшляк М.Г., кафедра математики, 2020 р.;
- Соколенко Л.Ф., кафедра бізнес-економіки та адміністрування, 2020 р.;
- Лукашова Т.Д., кафедра математики, фізики та методик їх навчання 2021 р.;
- Омельяненко В.А., кафедра бізнес-економіки та адміністрування, 2022 р.;
- Шищенко І.В., кафедра математики, фізики та методик їх навчання 2024 р.;
- Руденко Ю.О., кафедра інформатики, 2024 р.

Отримали вчене звання професор:

- Друшляк М.Г., кафедра математики, фізики та методик їх навчання, 2022 р.
- Лукашова Т.Д., кафедра математики, фізики та методик їх навчання, 2023 р.

- Каленик М.В., кафедра математики, фізики та методик їх навчання, 2023 р.
- Омельяненко В.А., кафедра бізнес-економіки та адміністрування, 2023 р.
- Ілляшенко Н.С., кафедра бізнес-економіки та адміністрування, 2023 р.

Отримали вчене звання доцент:

- Шищенко І.В. – кафедра математики, 2019 рік;
- Хворостіна Ю.В. – кафедра математики, 2019 рік;
- Чкана Я.О. – кафедра математики, 2019 рік;
- Петренко С.І. – кафедра інформатики, 2019 рік;
- Удовиченко О.М. – кафедра інформатики, 2019 рік;
- Юрченко А.О. – кафедра інформатики, 2019 рік.

Протягом останніх років співробітники факультету за самовіддану працю на благо факультету й університету, особистий внесок у розвиток національної освіти, підготовку кваліфікованих фахівців, плідну педагогічну діяльність і високий професіоналізм були неодноразово відзначені різного рівня нагородами та відзнаками.

29 вересня 2022 року на урочистому засіданні Вченої ради університету до Дня працівника освіти були відзначені викладачі та співробітники нашого Фізмату, зокрема:

Подякою МОН України – Удовиченко Ольга Миколаївна, доцент кафедри інформатики;

Дипломами за перше місце у міжнародному франко-українському конкурсі досліджень молодих науковців у сфері публічного управління пам'яті Ольги Балакіревої – Омельяненко Віталій Анатолійович та Омельяненко Олена Миколаївна;

Почесною грамотою Сумської обласної ради – Каленик Михайло Вікторович, декан фізико-математичного факультету;

Грамотою міського голови – Хворостіна Наталія Анатоліївна, провідний фахівець фізико-математичного факультету;

Грамотою університету – Муракаєва Тетяна Володимирівна, старший лаборант кафедри математики, фізики та метод їх навчання.

Відповідно до результатів конкурсу «Молодий вчений року 2021 року» серед лауреатів конкурсу – молодий вчений фізико-математичного факультету СумДПУ імені А.С. Макаренка - у номінаціях «Докторант року в галузі суспільних і гуманітарних наук», «Молодий методист року в галузі суспільних і гуманітарних наук», «Автор найкращої серії наукових робіт в галузі суспільних і гуманітарних наук» перемогу одержав Омельяненко Віталій Анатолійович, доктор економічних наук, керівник Навчально-наукового центру проєктних технологій, доцент кафедри бізнес-економіки та адміністрування, голова Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих учених.

На урочистому засіданні Вченої ради університету з нагоди 98-річниці були відзначені науково-педагогічні працівники та студенти фізико-математичного факультету, а саме:

Одінцова Оксана Олександрівна – Нагрудним знаком «Відмінник освіти»;

Друшляк Марина Григорівна – Подякою Національної академії педагогічних наук України;

Хворостіна Юрій В'ячеславович – Грамотою Національної академії педагогічних наук;

Юрченко Артем Олександрович – Посвідченням "Кращі імена СумДПУ імені А.С. Макаренка".

2 грудня, у приміщенні молодіжного центру «Романтика» було відзначено переможців щорічного міського конкурсу «Молодіжна еліта», який організовує та проводить Відділ молодіжної політики Сумської міської ради. Журі конкурсу високо оцінили наукові здобутки конкурсантів і переможцем у номінації «Наукова діяльність» обрали доцента кафедри інформатики Юрченка Артема Олександровича.

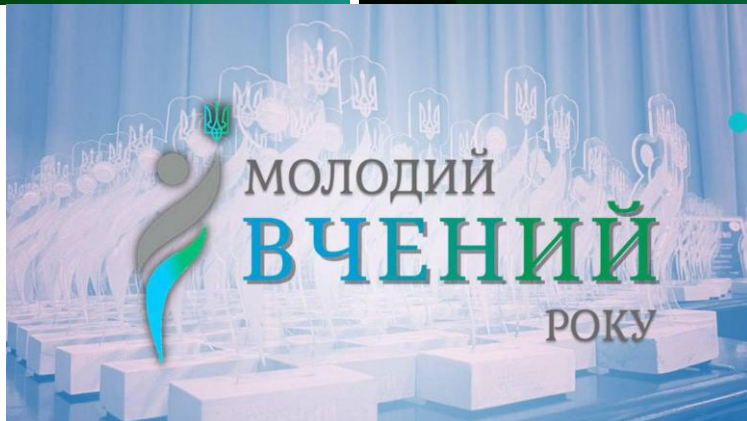

29 травня 2023р. в Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка відбулось святкове засідання вченої ради університету, присвячене Дням науки. За результатами плідної наукової роботи грамотами та подяками були відзначені викладачі фізико-математичного факультету: Омельяненко Віталій Анатолійович – доктор економічних наук, доцент кафедри бізнес-економіки та адміністрування, Омельяненко Олена Миколаївна – кандидат економічних наук, старший викладач кафедри бізнес-економіки та адміністрування, Самодай Валентина Петрівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри бізнес-економіки та адміністрування, Лукашова Тетяна Дмитрівна – доктор фізико-математичних наук, професор кафедри математики, фізики та методик їх навчання

Керівник Навчально-наукового центру проєктних технологій СумДПУ імені А.С. Макаренка, доцент кафедри бізнес-економіки та адміністрування, д.е.н., професор Віталій Омеляненко за результатами проведення Всеукраїнського конкурсу «Молодий вчений року – 2022» посів 3 місце одразу у двох номінаціях з високою конкуренцією – «Автор найкращої серії наукових робіт» та «Економіка».

25 вересня 2023 р. на урочистому засіданні Вченої ради університету до Дня працівника освіти за сумлінну працю були відзначені викладачі та співробітники нашого Фізмату, зокрема:

Почесною грамотою Національної академії педагогічних наук України – Дегтярьова Неля Валентинівна, завідувачка кафедрою інформатики;

Грамотою університету – Чкана Ярослав Олегович, доцент кафедри математики, фізики та метод їх навчання та Ілляшенко Наталія Сергіївна, доцент кафедри бізнес-економіки та адміністрування.

За активну громадянську позицію і волонтерську діяльність, патріотизм, сумлінну плідну працю були відзначені Грамотою університету волонтерки нашого Фізмату та університету в цілому: Лукашова Тетяна Дмитрівна, Друшляк Марина Григорівна, Шищенко Інна Володимирівна, Хворостіна Наталія Анатоліївна

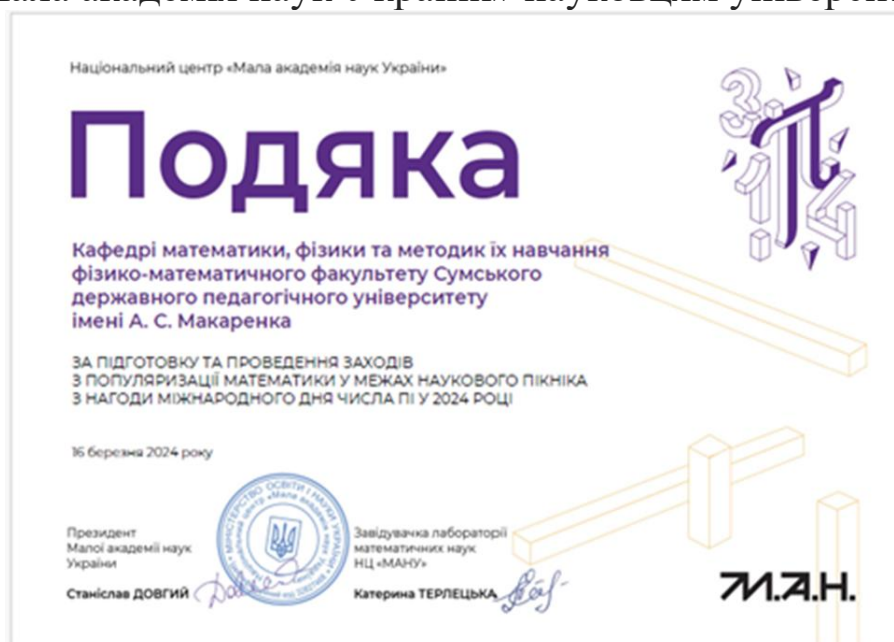
**Кращі
ВОЛОНТЕРИ**

29 січня, в ході спільного засідання Зборів трудового колективу, Вченої та Наглядової рад, ректор Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка ректор, професор Юрій Лянной вручив атестати професорів працівникам фізико-математичного

факультету: декану факультету – кандидату педагогічних наук Михайлу Каленику, викладачам кафедри бізнес-економіки та адміністрування, докторам економічних наук Наталії Ілляшенко та Віталію Омеляненко.

Національним центром «Мала академія наук України» високо оцінено роботу з популяризації математики у межах наукового пікніка з нагоди міжнародного дня числа пі у 2024 році на фізико-математичному факультеті СумДПУ імені А.С. Макаренка. З 04 по 15 березня 2024 року колектив викладачів кафедри математики, фізики та методик їх навчання фізико-математичного факультету підготували та провели комплекс заходів як для студентів, так і для школярів міста Суми та Сумської області, за що одержали подяку від Національного центру «Мала академія наук України» науковцям університету.

27 березня 2024 року на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 55.053.01 Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка відбувся успішний захист докторської дисертації доцентки кафедри математики, фізики та методик їх навчання Шищенко Інни Володимирівни «Теорія і практика підготовки майбутніх бакалаврів освіти до розвитку інформаційно-цифрової компетентності учнів в умовах НУШ»

16 травня в Сумському національному аграрному університеті було проведено захід до Дня науки в Україні. Заклади вищої освіти Сум презентували свої наукові здобутки за минулий рік. Були запрошені не тільки науковці Сумщини, а й керівництво області, зокрема, й начальник Сумської обласної військової адміністрації Володимир Артюх. Саме він відзначив подяками викладачів фізико-

математичного факультету. Подяку Сумської обласної державної адміністрації отримала доцент кафедри математики, фізики та методик їх навчання Інна Шищенко. А Подяку Міністерства освіти і науки України отримав доцент кафедри інформатики Артем Юрченко.

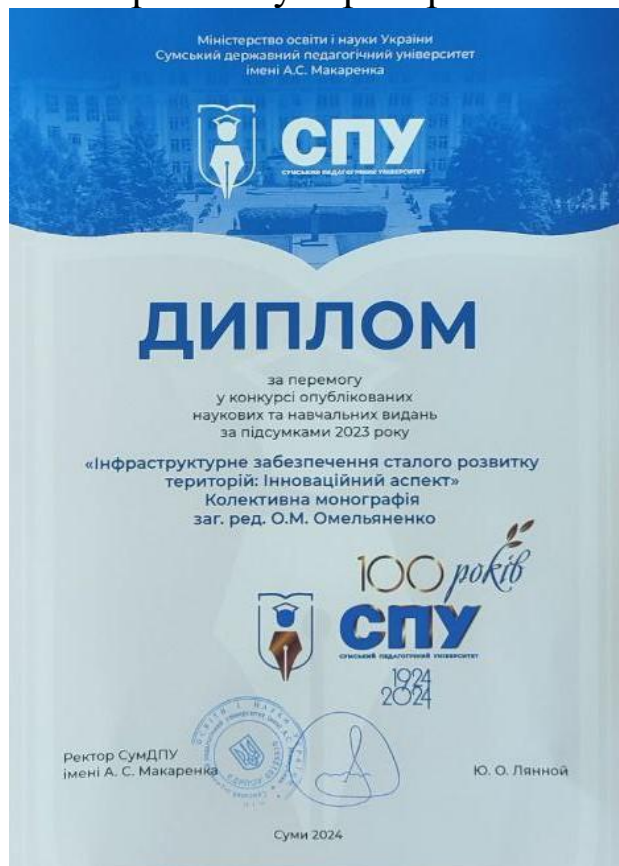

Завідувач науково-дослідного сектору, професор кафедри бізнес-економіки та адміністрування, д.е.н., проф. Віталій Омеляненко став лауреатом наукової премії імені Івана Виговського. Вчений отримав диплом за підписом ректорів, проректорів усіх університетів – засновників нагороди та право на наукове стажування і читання лекцій у двох університетах Польщі, де є наукові школи за профілем лауреата премії.

Церемонія нагородження відбулася 21 травня 2024 року у залі сенату Варшавського університету у день ратифікації Польським Сеймом Гадяцької унії між Річчю Посполитою та козацьким Військом Запорізьким 1659 року. Нагородження проходить під почесним патронатом Президента Республіки Польща.

Дипломом за перемогу у конкурсі опублікованих наукових та навчальних видань за підсумками 2023 року був нагороджений доктор економічних наук, професор кафедри бізнес-економіки та адміністрування Омельяненко Віталій Анатолійович, як загальний редактор колективної монографії «Інфраструктурне забезпечення сталого розвитку територій: Інноваційний аспект».

За ефективне керівництво науково-дослідною роботою здобувачів вищої освіти та з нагоди Днів науки в Україні грамотою ректора був нагороджений кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформатики Петренко Сергій Іванович.

Велика увага на фізико-математичному факультеті приділяється роботі зі здобувачами освіти спрямована на створення сприятливих умов всебічного розвитку здобувачів на кожному етапі їх адаптації в соціумі, формування демократичного світогляду, ціннісних орієнтирів, засвоєння морально-етичних норм, сприйняття власної індивідуальності, впевненості в собі, на усвідомленому виборі здорового способу життя, на осмисленні самовизначення в обраній професії, на пропаганду духовних надбань українського народу, на виховання любові до рідної землі, мови, на формування правової культури, негативного ставлення до протиправних діянь, розвиток

студентського самоврядування, співпрацю з батьками, з закладами охорони здоров'я та громадськими організаціями.

Здобувачі беруть активну участь у факультетських та загально-університетських концертах і конкурсах, які присвячені різноманітним святкам, у спортивних змаганнях серед курсів та між факультетами, займаються у різноманітних гуртках та секціях.

Упродовж багатьох років на факультеті традиційно проводиться свято «День Фізмату», до якого долучаються всі студенти та викладачі, а також випускники минулих років. Свято було започатковане у 1979 році і проводиться щорічно третьої суботи березня у вигляді великого концерту з номерами різних жанрів: вітання декана факультету і ректора університету, танці, пісні, різноманітні сценки, але найочікуваніші – номер від викладачів та посвята першого курсу в студенти. Концерт завершується виконанням студентами 5 курсу фінальної пісні із врученням усім співробітникам факультету квітів. Святкування розпочинається з ранку п'ятниці й продовжується до неділі.

Також традиційними для факультету стали заходи:

- ✓ Посвята першокурсників у студенти
- ✓ Дні відкритих дверей
- ✓ Конкурс між викладачами та студентами «Хто зверху»
- ✓ Походи першого і п'ятого курсів
- ✓ Міс та Містер Фізмату
- ✓ Футквест
- ✓ Піжама-паті
- ✓ Кубок декана з міні-футболу та волейболу
- ✓ Конкурси стіннівок, валентинок, власних виробів здобувачів і викладачів факультету
- ✓ Участь у тижні фізичного спорту та здорового способу життя
- ✓ Організація та проведення благодійних акцій з метою надання допомоги дітям-сиротам, інвалідам, переселенцям, постраждалим у наслідок бойових дій, військовим та їх сім'ям.
- ✓ Відвідування студентами театрів, музеїв, виставок, кінотеатрів, філармонії тощо.

Одним з основних напрямків роботи факультету безумовно є агітаційна та профорієнтаційна, а саме заходи, які б стимулювали пошук молоддю людиною, школярем, майбутньої професії, яка буде сприяти найефективнішим засобом розвитку рівня людини, як фахівця, людини, що проявляє соціально-економічну ініціативу, вчиться отримувати інтелектуальну та трудову незалежності.

Викладачами факультету проводиться профорієнтаційна робота серед учнівської молоді та студентів випускних курсів закладів передвищої освіти. Робота по залученню учнів до вступу на спеціальності проводилася викладачами кафедр, студентським самоврядуванням під час проведення педагогічних практик студентів, участі у міських турах олімпіад з фізики, математики та інформатики, а також проведення конкурсу наукових робіт слухачів Малої Академії Наук.

Викладачі кафедри під час проходження студентами педагогічної практики в у школах проводять низку зустрічей із учнями та учителями, на яких обговорювалися перспективи та переваги навчання на фізико-математичному СумДПУ імені А.С. Макаренка.

Щорічно з учнями закладів загальної середньої освіти м. Суми та області проводяться екскурсії факультетом: учні знайомляться з сучасним обладнанням лабораторій, приймають участь у проведенні цікавих дослідів та спостережень, відвідують Планетарій.

Інформація про факультет висвітлюється на офіційному сайті факультету, Сумському обласному телебаченні та радіо, в соціальних мережах, на веб-сторінках кафедр.

Співробітники кафедр факультету беруть активну участь у проведенні предметних шкільних олімпіад з фізики, математики, інформатики. Члени кафедр, як правило стають головами, заступниками голови журі або експертами.

На фізико-математичному факультеті працюють підготовчі курси з математики, фізики для учнів 11 класів в очному форматі, підготовчі онлайн-курси з фізики для підготовки до ЗНО/НМТ за технологіями дистанційного навчання.

Започатковано конкурс експериментаторів "INVENTOR" для учнів закладів загальної середньої освіти. Метою проведення Конкурсу є популяризація знань з фізики та суміжних галузей науки, підтримка обдарованих дітей та учнівської молоді, залучення їх до науково-дослідницької діяльності. У Конкурсі брали участь учні 7 – 11 класів закладів загальної середньої освіти м. Суми та Сумської області, вихованці закладів позашкільної освіти.

У 2023 році на факультеті започатковано Інтелектуальні змагання Quiz "FEMMI", що проводиться серед школярів Сумської області, які цікавляться математикою, фізикою, астрономією, інформатикою та цифровими технологіями, економікою та маркетингом. Змагання орієнтовані на розвиток логічного і образного мислення, світогляду молоді та формування в неї навичок командної роботи.

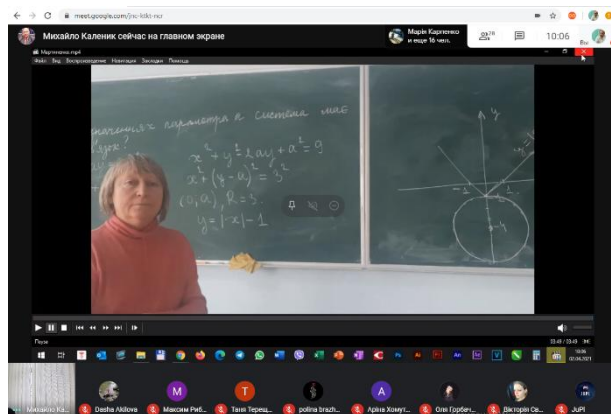
Кафедра інформатики спільно з Сумським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти проводять традиційний щорічний конкурс з комп'ютерної графіки "Розфарбуй життя".

Кожного року кафедрами факультету проводиться Фізико-математичний фестиваль «Актуальні питання фізико-математичної освіти» в рамках концепції «Нова українська школа» у вигляді методичних та навчально-практичних сесій для вчителів м. Суми і Сумської області та учнів 10-11 класів м. Суми та Сумської області. У середньому, в кожній сесії беруть участь близько 250 вчителів фізики, математики та інформатики та 300 учнів 10-11 класів. Вчителям шкіл пропонуються лекції, практичні заняття, майстер класи відповідно до завчасно узгодженої з ними тематики. З учнями були проведені тренування з розв'язування завдань ЗНО підвищеної складності, олімпіадних задач та навчальні квести експериментального характеру.

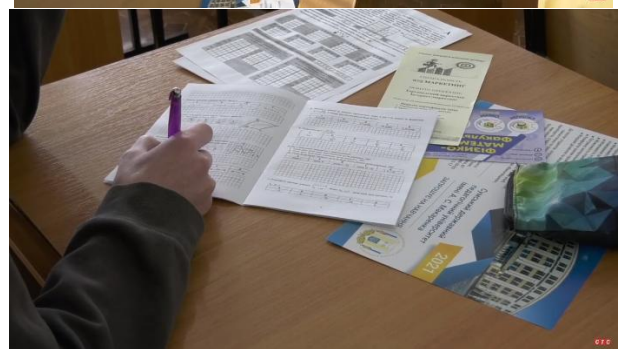

Кожному учаснику фестивалю видається сертифікат, яким (для вчителів) підтверджено зарахування кредитів підвищення кваліфікації.

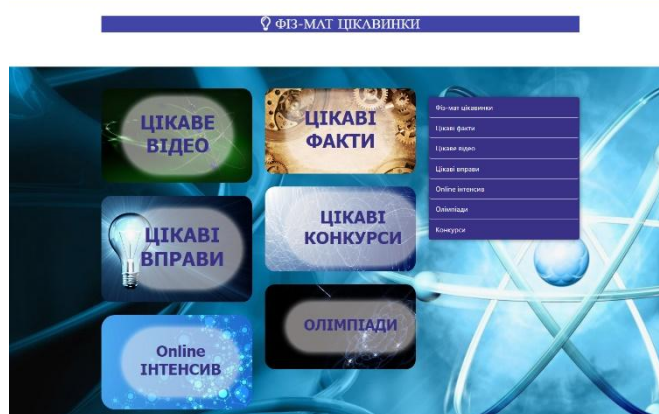

Щорічно фізико-математичний факультет організовує власні та приймає участь в університетських Днях відкритих дверей, під час яких проводяться пробні тестування з математики і фізики. Викладачами кафедр були розроблені зошити із завданнями у тестовій формі відповідно до вимог Українського центру якості освіти в поточному році. Кожного року у заходах приймають участь в середньому близько 350 учнів м. Суми й області. Після завершення

тестування викладачами відповідних кафедр для зацікавлених учнів проводиться аналіз завдань тестів.

На сайті факультету у розділі «Абітурієнту» висвітлюється актуальна інформація щодо конкурсів і заходів, що проводять кафедри, створений розділ з популяризації фізико-математичних дисциплін «Фізмат цікавинки» у відповідності до Всеукраїнської програми МОН України.

З початком повномасштабного вторгнення рф на територію України студенти та викладачі фізико-математичного факультету долучилися до волонтерського руху як в університеті, так і за його межами, вступали до лав тероборони, допомагають у заходах з кібербезпеки.

У цей складний час волонтерська діяльність стала частиною буття. Так, студенти і викладачі активно займалися плетінням маскувальних сіток, спорудженням блок-постів, облаштуванням бомбосховищ, збирали продукти і речі для військовослужбовців, вимушених переселенців, осіб, які постраждали внаслідок бойових дій, поранених у шпиталях, для бомбосховищ.

Також факультетська спільнота долучалася до збору коштів на потреби ЗСУ: медикаментів, медичного обладнання, розгрузок, приладів нічного бачення, біноклів, бронежилетів, форми та одягу, харчових продуктів.

Волонтерська діяльність студентів сприяє їх професійному становленню, формує певні життєві позиції, слугує саморозвитку та самореалізації студентів, дає можливість засвоювати соціальний досвід та виступає одним з напрямів позанавчальної роботи на факультеті.

Кращі традиції факультету в навчальній, науковій та виховній роботі впродовж багатьох років зберігаються студентами і викладачами кафедр, більшість з яких є його вихованцями.

ЗАСЛУЖЕНІ ВИПУСКНИКИ ФІЗМАТУ

Викладачі фізико-математичного факультету очолювали Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка:

Зайцев В.І.
директор інституту
1943 – 1945рр.

Овчаренко О.П.
ректор інституту
1968 – 1980рр.

Іваній В.С.
ректор університету
1996 – 2004рр.

Лиман Ф. М.
ректор університету
2005 – 2009рр.

Серед випускників фізико-математичного факультету Заслужені вчителі та Заслужені працівники освіти і науки, нагороджені орденами та медалями:

Авраменко Л.М.
Заслужений учитель
України

Азаренкова А.І.
Заслужений учитель
України

Бершова В.М.
Заслужений вчитель
УРСР

Бур О.В.
Заслужений учитель
України

Власенко В.Ф.
Орден «Знак пошани»

Глобін В.Д.
Заслужений вчитель
УРСР

Гоголенко Г.П.
Заслужений вчитель
УРСР

Живодьор В.Ф.
Заслужений вчитель
УРСР

Ищенко Т.Д.
Заслужений працівник
освіти України

Колесник І.С.
Заслужений вчитель
УРСР

Король О.В.
Орден «За заслуги III
ступеня»

Ладний В.Д.
Заслужений вчитель
УРСР

Лебедєва Л.Ю.
Заслужений учитель
України

Лиман Ф.М.
Заслужений працівник
освіти України

Линник І.Д.
Заслужений вчитель
УРСР

Майборода Н.І.
Заслужений вчитель
УРСР

Манжара Г.С.
Заслужений учитель
України

Мартиненко В.О.
Заслужений працівник
освіти України

Мельник Н.М.
Орден «Княгині Ольги
III ступеня»

Бур О.В.
Заслужений учитель
України

Панібратець Т.Т.
Заслужений учитель
України

Пильов Г.Ф.
Заслужений вчитель
УРСР

Піскун Г.Ф.
Заслужений вчитель
УРСР

Синько Л.А.
Заслужений учитель
України

*Сухоставець В.С.
Заслужений вчитель
УРСР*

*Чичикало М.Д.
Заслужений учитель
України*

*Шпетна Г.І.
Заслужений вчитель
УРСР*

Випускники факультету працюють у різних вищих навчальних закладах Сумщини, України та за її межами.

За роки існування факультету більше 200 випускників стали кандидатами та докторами наук.

Випускники фізико-математичного факультету є конкурентоспроможними на сучасному ринку праці.

Забезпечення зростання якості підготовки фахівців факультету здійснюється завдяки поглибленню наукомісткої складової навчального процесу та впровадженню найсучасніших інформаційно-комунікаційних технологій, оновленню навчально-лабораторної бази, створенню сучасних віртуальних лабораторних робіт, науковій співпраці з провідними навчальними закладами України, США, Польщі, Німеччини та інших держав.

Фізико-математичний факультет розвивається і має світле майбутнє.

СВІТОЧІ МУЖНОСТІ Й ЧЕСТІ

На фізико-математичному факультеті викладачі, співробітники й студенти завжди з гордістю згадують наших випускників і студентів, які стали на захист рідної землі під час війни росії проти України. Кожен із них, не вагаючись, залишив звичне мирне життя, щоб стати в один стрій з тими, хто боронить свободу, честь і майбутнє нашої держави.

Ми шануємо пам'ять наших Героїв, які віддали свої життя, аби ми могли жити під мирним небом, працювати й навчатися на рідній землі. Вони – не лише наші студенти та випускники, а й приклад мужності, патріотизму та самопожертви. Кожен із них назавжди залишиться в історії факультету і в наших серцях, як символ відданості ідеалам свободи й незалежності.

Фізико-математичний факультет зберігає світлу пам'ять про кожного загиблого й обіцяє передавати їхні імена з покоління в покоління, аби майбутні здобувачі освіти знали, якою ціною дається свобода і мирне життя.

Белявський Олександр Олегович

Народився 12 вересня 1993 р. у м. Суми.

Випускник 2015 р.

Солдат 150 окремого батальйону 117 окремої бригади територіальної оборони ЗСУ.

Загинув 07 березня 2022 р. біля с. Верхня Сироватка Сумського району Сумської області.

Нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (16.08.2022 р.). Присвоєно звання «Почесний громадянин міста Суми» (23.02.2023 р.).

Бирченко Олег Вікторович

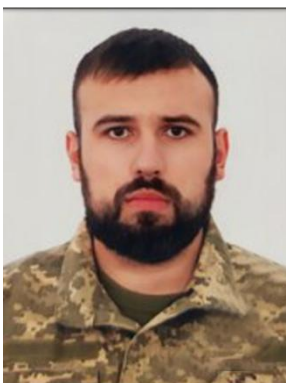
Народився 13 жовтня 1995 р. у смт. Краснопілля Сумського району Сумської області.

Випускник 2018 р.

Старший лейтенант 26 артилерійської бригади імені генерал-хорунжого Романа Дашкевича ЗСУ.

Загинув 09 березня 2022 р. в Луганській області.

Нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня (02.04.2022 р.).

Мартиненко Дмитро Сергійович

Народився 27 липня 1991 р. у м. Буринь Конотопського району Сумської області.

Випускник 2013 р.

Молодший лейтенант 15 окремого мотопіхотного батальйону ЗСУ.

Загинув 07 жовтня 2022 р. біля с. Торське Краматорського району Донецької області.

Белашов Богдан Олегович

Народився 20 листопада 1999 р. у м. Суми.

Студент 2-го курсу.

Навідник 1-го механізованого відділення 2-го механізованого взводу 3-ї механізованої роти 2-го механізованого батальйону 3-ї окремої штурмової бригади ЗСУ.

Загинув 31 травня 2023 р. у с. Ступочки Краматорського району Донецької області.

Нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (11.08.2023 р.).

Присвоєно звання «Почесний громадянин міста Суми» (20.09.2023 р.).

Його іменем названа одна з вулиць м. Суми (28.02.2024 р.).

Матвеєнко Валентин Борисович

Народився 24 жовтня 1986 р. у с. Великий Самбір Конотопського району Сумської області.

Випускник 2006 р.

Молодший сержант 77-ї окремої аеромобільної бригади ЗСУ.

Загинув 11 квітня 2023 р. у м. Бахмут Донецької області.

Присвоєно звання «Почесний громадянин Попівської територіальної громади» (23.05.2024 р.).

Шуліпа Руслан Олександрович

Народився 06 січня 1986 р. у м. Суми.

Випускник 2006 р. Кандидат фізико-математичних наук.

Військовослужбовець контрактної служби.

Загинув 30 грудня 2023 р. в Харківській області.

Присвоєно звання "Почесний громадянин міста Суми" (31.01.2024 р.).

Мудраков Володимир Петрович

Народився 14 листопада 1996 р. у с. Миколаївка Борзнянської територіальної громади Ніжинського району Чернігівської області.

Випускник 2019 р.

Проходив службу в 152 батальйоні 117 бригади ТРО. Згодом був прикомандирований до 98 батальйону 60 бригади – стрілець-помічник гранатометника 1-ї

стрілецької роти.

Загинув 16 березня 2024 р. у с. Ямполівці Краматорського району Донецької області.

Биков Ярослав Олегович

Народився 24 лютого 1998 р. у с. Зінове Конотопського району Сумської області.

Випускник 2020 р.

Гранатометник десантно-штурмової роти.

Загинув 04 травня 2024 р. у с. Терни Краматорського району Донецької області.

Квашко Руслан Іванович

Народився 11 жовтня 1996 р. у с. Суховерхівка Конотопського району Сумської області.

Випускник 2017 р.

Старший водій 12 бригади спеціального призначення «Азов» НГУ, старший солдат.

Загинув 06 червня 2024 р. на території Серебрянського лісництва у районі с. Гигорівка Бахмутського району Донецької області.

Попович Олексій Анатолійович

Народився 29 жовтня 1996 р. у м. Суми.

Випускник 2016 р.

Солдат 1-ї роти в/ч 3051 НГУ.

Загинув 05 жовтня 2024 р. у Білгородській області, росія.

Богачов Дмитро Іванович

Народився 25 серпня 1992 р. у м. Суми.

Аспірант 2-го року навчання кафедри бізнес-економіки та адміністрування.

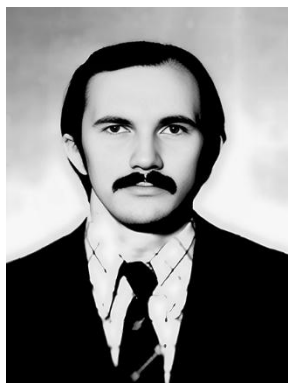
Бойовий медик 3-ї окремої штурмової бригади ЗСУ.

Помер 21 жовтня 2024 р. у шпиталі м. Київ. Воював у районі Авдіївського коксохімічного заводу Покровського району Донецької області.

Внесений до реквієму за загиблими українськими спортсменами «Янголи спорту».

Вони залишили свій слід
в історії ФІЗМАТУ

Агранат В.М.

Алещенко С.С.

Антонченко М.О.

Апанасенко Л.І.

Баранник Н.І.

Батраченко Г.М.

Батурін В.А.

Безуглий Д.С.

Беляєва О.П.

Биков В.М.

Білик В.М.

Богасєвський В.С.

Божкова В.В.

Бойко О.М.

Бородавка Н.Н.

Брацихін В.М.

Брацихіна Л.Д.

Бурковська Л.Л.

Бутенко З.Г.

Власенко В.Ф.

Власенко О.І.

Власова О.П.

Волков С.В.

Ворошило О.І.

Гайсинський Ю.Ф.

Галаган П.П.

Гесенко М.Ю.

Гелюх О.М.

Геренко В.П.

Глобін В.Д.

Гніденко О.В.

Головань М.С.

Голод М.О.

Голуб А.М.

Голуб Є.С.

Гончаренко Л.Г.

Гриненко В.М.

Гринченко О.І.

Грицай Ф.Ю.

Грищенко О.Ф.

Гулак Ю.К.

Дашутіна І.В.

Дегтярьова Н.В.

Денисенко В.Л.

Денисенко В.І.

Дедушева І.В.

Дідківський О.І.

Дімітров Г.В.

No photo

Дрижов В.І.

Друшляк М.Г.

Дуванов С.М.

Есманов О.М.

Забашта Л.А.

Завражна О.М.

Заговора В.В.

Зайцев В.І.

Зарубіна Г.І.

Зеленська А.Б.

Зінченко З.М.

Злочевський І.М.

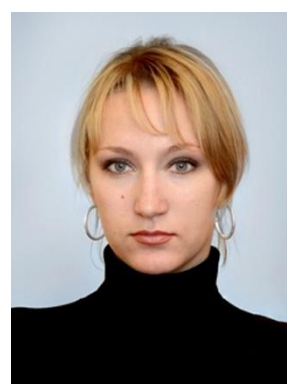
Іваній В.С.

Іваній Н.В.

Івченко В.О.

Ілляшенко Н.С.

Іноземцев О.І.

Каленик В.І.

Каленик М.В.

Капленко М.О.

Карбовський А.В.

Карпусь Г.С.

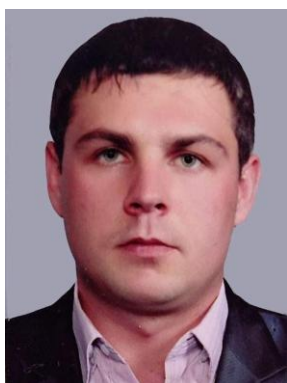
Коваленко А.Я.

Ковтун Г.І.

Копейчиков А.Ф.

Коломієць В.М.

Кравченко В.О.

Кравченко С.М.

Крамор Ф.Д.

Красілов О.В.

Кублицький Г.М.

Кудріна О.Ю.

Кузнецов О.В.

Куліченко В.М.

Кучер О.С.

Кшнякін В.С.

Лебединський С.О.

Лебідь Л.В.

Левковська Ж.В.

Лиман Н.Ф.

Лиман Ф.М.

Линник С.А.

Лисенко О.Б.

Лисов Р.А.

Литвиненко А.О.

Літовцева Г.Ф.

Лобас О.М.

Лобода В.Б.

Лопаткін Ю.М.

Лощина Л.В.

Лукашова Т.Д.

Лялько Г.В.

Ляшенко Л.І.

Марков Р.В.

Мартиненко В.О.

Мартиненко Д.С.

Мартиненко О.В.

Медведовська О.Г.

Мельник Ю.М.

Міллер Ю.Г.

Мільчакова Н.П.

Міронова М.М.

Мірошніченко В.І.

Михалюк В.М.

Мордик С.М.

Мороз І.О.

Муракаєва Т.В.

Овчаренко О.П.

Одінцова О.О.

Оліфер Г.М.

Омельяненко В.А.

Омельяненко О.М.

Орлюк О.М.

Острик В.І.

Острога М.М.

Павленко А.В.

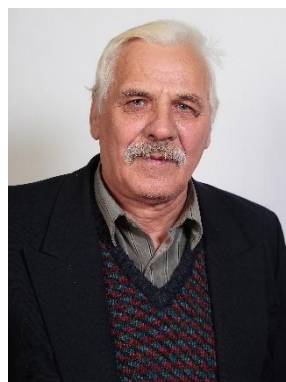
Павленко О.І.

Панченко Т.Ю.

Пасько О.О.

Перепелиця М.П.

Петренко Л.В.

Петренко С.В.

Петренко С.І.

Півень В.Я.

Погребний В.Д.

Погребняк О.Д.

Полякова Н.О.

Пономарьов О.Г.

Прилипко Т.В.

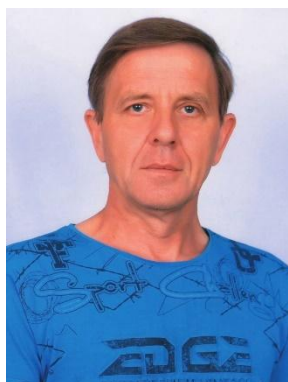
Проценко І.Ю.

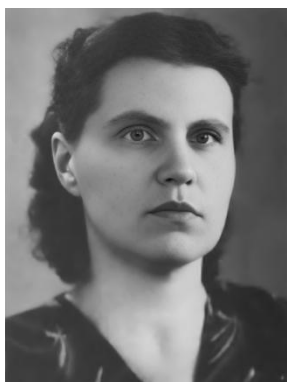
Пузін А.В.

Пустова О.А.

Пустовий С.І.

Пушкаренко М.В.

Пушкаренко Я.Ф.

Пушкарьов К.О.

Пушкарьова Т.О.

Пшенична Л.В.

Рабець В.Л.

Рабець К.В.

Расенко О.М.

Розуменко А.М.

Розуменко А.О.

Рощупкін С.П.

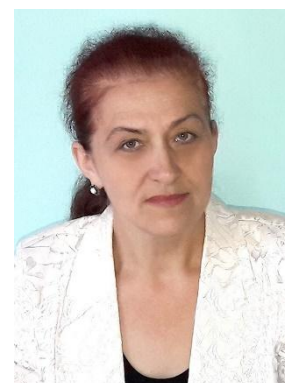
Руденко Б.М.

Руденко О.В.

Руденко Ю.О.

Рябуха Н.М.

Саламатов В.О.

Салтиков Д.І.

Салтикова А.І.

Самодай В.П.

Сарафанов В.І.

Свириденко М.В.

Северин В.М.

Северина І.Г.

Семенець Г.Й.

Семеніхіна О.В.

Сердюк В.О.

Сигида Л.О.

Сіталова С.В.

Скоробагатько А.Ф.

Скоробагатько П.А.

Славненко І.Я.

Соколенко Л.Ф.

Стадник О.Д.

Стеценко Ю.Т.

Стецькова В.Т.

Столярова Л.С.

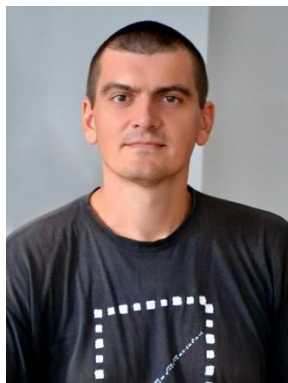
Стома В.М.

Сторіжко В.Ю.

Страх Є.А.

Страх О.П.

Сумська В.В.

Тагільцева Г.П.

Ткач А.В.

Ткаченко Ю.А.

Токар Т.М.

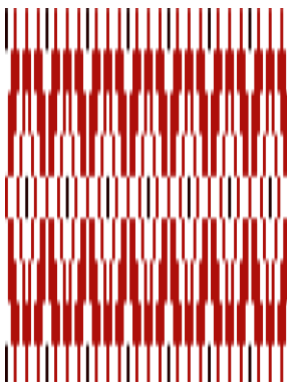
Топчий О.М.

Удовиченко О.М.

Формова М.М.

Фурдило Б.П.

Харченко Д.О.

Хворостіна Н.А.

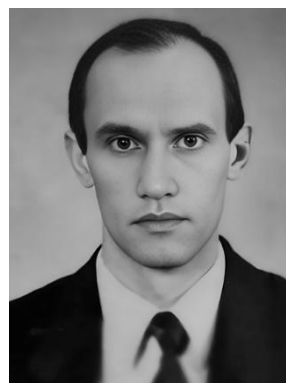
Хворостіна Ю.В.

Ходико Е.С.

Холодов Р.І.

Хотульов С.П.

Хурсенко С.М.

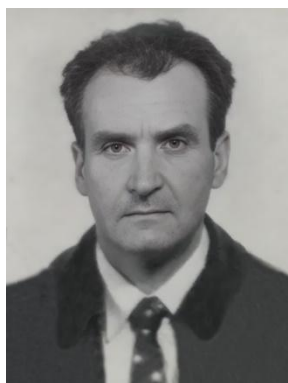
Чашечникова О.С.

Чашечніков С.М.

Чашечнікова Л.Г.

Чепурних Г.К.

Чертков Й.Я.

Чечіна Т.Г.

Чкана Я.О.

Шабаль В.К.

Шабаль Л.П.

Шамо́ня В.Г.

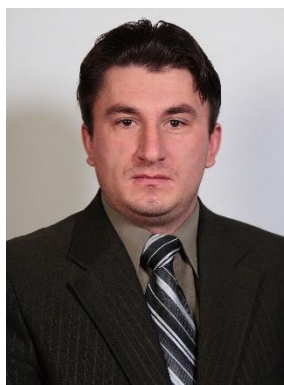
Шамшина А.Ю.

Шамшина Н.В.

Шишенко І.В.

Шкурдода Ю.О.

Штика Ю.М.

Щербина М.Ю.

Юрченко А.О.

Юсін В.В.

Якубанець Г.П.

Яременко Л.О.

Яременко О.В.

Яровенко О.О.

Яценко А.М.

Яценко В.В.

ЗМІСТ

<u>Гортаючи сторінки історії.....</u>	6
<u>Декани факультету.....</u>	12
<u>Історія кафедри математики.....</u>	25
<u>Історія кафедри фізики.....</u>	76
<u>Історія кафедри експериментальної та теоретичної фізики..</u>	131
<u>Історія кафедра інформатики.....</u>	144
<u>Історія кафедри бізнес-економіки та адміністрування.....</u>	167
<u>Сьогодення фізико-математичного факультету.....</u>	183
<u>Кафедра математики, фізики та методик їх навчання.....</u>	185
<u>Кафедра інформатики.....</u>	198
<u>Кафедра бізнес-економіки та адміністрування.....</u>	206
<u>Сучасні здобутки факультету.....</u>	219
<u>Заслужені випускники фізмату.....</u>	259
<u>Світочі мужності й честі.....</u>	262
<u>Вони залишили свій слід в історії фізмату.....</u>	267

КОНТАКТНІ ДАНІ:

Фізико-математичний факультет
Сумського державного педагогічного
університету імені А.С. Макаренка
вул. Роменська, 87
м. Суми, Україна, 40002

Офіційний сайт: <http://fizmat.sspu.edu.ua>

Деканат: 0542-68-59-10

E-mail: fizmat@sspu.edu.ua

[Facebook](#)

[Instagram](#)

[Tiktok](#)

**Кафедра математики, фізики
та методик їх навчання**

0542-68-59-74

mathem@sspu.sumy.ua

**Кафедра бізнес-економіки
та адміністрування**

0542-68-59-31

econom@sspu.sumy.ua

Кафедра інформатики

0542-68-59-72

inform@sspu.sumy.ua

Наукове електронне видання

До 100-річчя фізико-математичного факультету
та 100-річчя Сумського державного педагогічного університету
імені А.С. Макаренка

**ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ
ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА
(1924–2024)
Ювілейна книга**

За загальною редакцією

М.В. Каленика

Редактори: О.С. Чашечникова, Н.В. Дегтярьова, В.В. Божкова

Літературна редакція та коректура – Наталія Хворостіна

Художньо-технічний редактор і укладач – Михайло Каленик

Верстка – Михайло Каленик

Обкладинка – Михайло Каленик

Підбір фотоматеріалів – Михайло Каленик, Ольга Чашечникова,
Андрій Пузін, Валерій Лобода

ISBN 978-966-698-355-1

Гарнітура Times New Roman, Goznak SemBd. Формат 60x84/16

Ум. друк. арк. 14. Обл. вид. арк. 14,5

Вид. № 9

Виготовлювач:

СумДПУ імені А.С. Макаренка,

вул. Роменська, 87, м. Суми, 40002

Свідоцтво ДК № 231 від 02.11.2000 р.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи:

серія ДК № 5050 від 23.02.2016.